અલ્લાહ જીસકો હીદાયત દે.

વો ઇસ કીતાબકો જરૂર પઢહે.

ઝવાજીર-હીંદી.

જીસકા નામ તરજુમએ

આઝમ ફીલ હદાસ.

ઔર

નસીહત-નામા.

ઔર.

ઇબલીસ-નામા.

સવાલો જવાબમેં.

ઉરદુ ઝબાન ઔર ગુજરાતી હરફોંમેં.

છપાને વાલા.

મગનલાલ દેવચંદ બુકસેલર.

અમદાવાદ—ધી ચંદ્રપ્રકાશ પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ.

સને ૧૩૧૭ હીજરી   સને ૧૯૦૦

ઝવાજીર હીંદી.

ઝવાજીર હીંદીકે બાબોંકી ફેહરીસ્ત.

પહેલા બાબ—નમાઝકી સુસ્તી કરનેકે, ઓર નમાઝ ન કરનેકે અઝાબકે બયાનમેં, ઓર વઝુ વ નમાઝ કરનેકે સવાબ, ઓર ફઝીલતમેં.

દુસરા બાબ—માં બાપકી ના ફરમાની, ઓર રંજ દેનેકે આઝાબમેં. ઓર ફરઝંદોકા હક માંબાપપર હુએ ઉસકે બયાનમેં.

તીસરા બાબ—ઝીના કારી હરામ ઉસકે બયાનમેં.

ચવથા બાબ—મરદાંકે સાથ, અવરતાં અવરતોંકે સાથ મશગુલ હોનેકે અઝાબમેં યેહ દોનું ચીઝ ઝીના હરામસેભી બહોત ખરાબહેં.

પાંચવા બાબ—મરદોંકા હક જોરૂપર હુએ સો બયાનમેં.

છઠા બાબ—જોરૂકા હક મરદપર હુયે સો બયાનમેં યેહ દોનુ બાબ તંબીહુલગાફેલીનસે લાયાહુ, ઓર ઇસ બાબમેં દો ફસલેં હુયેં—પેહલી ફસલ સીલા રહમીકે બયાનમેં, દુસરી ફસલ મુસલમાનોંકો રંજદેનેકે અઝાબમેં યેહ દોનુ ફસલેં ઝવાજીરસે હુયેં [માંબાપકે, ખેશો અકારીબકે સાથ સુલુક, તવાઝો ખુશખોઇ, ખુલ્ક કરનેકો સીલા રહમી કહેતે હુંએ.]

સાતવાં બાબ—આપકો માર લેનેકે, ઓર નાહક દુસરોંકા કત્લ કરનેકે, ઓર પેટ ગારાકર બચોંકો મારનેકે અઝાબકે બયાનમેં.

આઠવાં બાબ—ઝકાત ન દેનેકે અઝાબકે બયાનમેં ઇસ બાબમેં એક ફસલ સખાવતકે સવાબમેં હુએ.

નવ્વાં બાબ—બ્યાજ લેને, ઓર દેનેકે અઝાબમેં, બ્યાજ બહોત તરેહકા હુયે યેહ બાબ દેખનેસે માલુમ હોગા.

દસવાં બાબ—શરાબખ્વારકે અઝાબમેં, એફુ લાનેવાલી ચીઝાં સબ શરાબમેં દાખીલ હુંએ સો યેહ બાબ દેખનેસે માલુમ હોગા.

ગ્યારવાં બાબ—રોને પલાનેકે અઝાબમેં ઇસમેં એક ફસલ હુમલા વ મુસીબતપર સબરો શુકર કરનેકે સવાબ, ઓર ફઝીલતમેં ઇસે ફસલમેં બહોત ફાયદે હુએં દેખનેસે માલુમ હોગા.

બારવાં બાબ—ગુનાહે કબાયર, ઓર તંબીહુલગાફેલીન કીતાબકે ખુલાસેકે બયાનમેં. "તંબીહુલગાફેલીન" અજબ ફાયદેકી

કીતાબ હુએ ઉસકે પઢનેસે, ઓર દેખનેસે જાહીલજહાલતકો છોડ દેગા, નાદાન દાના હોગા.

ફાયદા—હકતઆલા કુરઆનમેં ફરમાયા હુએ—અએ ઇમાન લાયે સો લોગ ગુનાહોંસે તોબા કરો. ખુદાકી તરફ તવબયે ખાલીસ યાને ફેર ગુનાહોંકી તરફ કસ્દ મત કરો જીસ પીછે હકતઆલા તોબા કરનેવાલોંકા મરતબા, ઓર કરામત ઝાહીર કરકર ફરમાયા—તુમ્હારે ગુનાહોંકે તંઈ તુમ્હારેસે મુઆફ કરનેકો તુમ્હારા પરવરદીગાર નઝદીક હયે યાને હકતઆલા તુમ્હારે ગુનાહોંકો મુઆફ કરકર તુમ્હારે તંઇ જન્નતમેં દાખીલ કરતા હયે, કીસ વાસ્તે કે ગુનાહોંકા બખ્શનેવાલા વોહી હુએ ઉસકે સીવા દુસરા નહીં હુએ, યેહ બાત સચ હયે જો તોબા કરનેવાલે હરગીઝ ગુનાહોંકી તરફ ફેર કસ્દ ન કરેં, ઓર અપને બાઝી ગુનાહોંકે તંઈ યાદ રખેં ઓર તોબા બહોત કરતે રહેં જયેસ સઈદ બીન બરીદા રીવાયત કરતે હયેં, જો પયેગમબરે ખુદા ફરમાએ.—તહકીક હયેં ખુદાસે મગફીરત માંગતાહુ, ઓર ઉસકી તરફ તોબા કરતાહુ દીનમેં સવ દફા, ઓર રાતમેં ઇસી તરેહ દુસરી હદીસ મેં હુએ--અએ લોગ ખુદાકી તરફ તોબા કરો તુમ, કીસવાસ્તે કે તહકીક મએં તોબા કરતા હું ખુદાકી તરફ હરેક રોઝ સવ દફા, અએ મરદાં અયે અવરતાં અબ ગફલતસે નીકલો, પએગમબરે ખુદા જો તમામ કબીરા ગુનાહ. ઓર સગીરા ગુનાહસે પાક થે, હરદીન હર રાત સવ સવ દફા અસ્તગફાર; ઓર તોબા કરતેથે, હમ નફસાની શહવાતકે ગીરફતારોંકો ચાહીએ રાતદીન તોબા વ અસ્તગફારકો વઝીફા કરે ઓર તોબામેં ઢીલ ન કરેં, કીસવાસ્તે કે હદીસમેં આયા હુએ.—જો લોગકે ગુનાહ કરતે ચલે જાતે હયેં, તોબામેં ઢીલ કરતે હયે ઓર કહેતે હયેં કે હમ આખીરકો તોબા કરલેંગે આખીર ઉન્હીં ગુનાહોં મેં બેતોબા મરતે હયેં, ઓર દોઝખકે લુકમે હોતે હુએં.

હદીસ.

મરનેકે આગે જલ્દ તોબા કરો, કયું કે તુમ્હારી મઓત કઓનસી સાઅત હુએ સો તુમકો ખબર નહીં હયે, વકત જાનેકે આગે નમાઝ કરલો, કયું કે જો ગયા સો વકત ફેર નહીં આતા હયે. “તોબા” કી મઅની યેહ હયે કે અપને ગુનાહોંકે ઉપર પશેમાન રહેના, ઓર ઝબાનસે અસ્તગફાર કહેના, ઓર ગુનાહોં-

કી તરફ ફેર કભી ન આઊંગા કરકર દીલમેં એતેકાદ રખના, ઓર નેક સોહબત ઇખ્તીઆર કરના, ઓર બદસોહબતસે અયેસા પરહેઝ કરના જો અપનેસે ઉસ્કો હુએબત હોવે, બલકે બદ સોહબતકો દુન્યા વ દીંનકા દુશમન જાનના, ઓર જહુટ ગીબત, ઓર બેહુદા કલામસે ઝબાન બંદ કરના, ઓર કીસીસે હસદો અદાવત ન રખના,

હીકાયત—બની ઈસરાઈલકી કઓમમેં યેક ખુબસુરત અવરત ઝીનાકા કસબ ઇખ્તીઆર કીથી, ઉસે એક આબીદ દેખકર આશક હુવા, ઓર અપના પહેના હુવા લીબાસ બેચકર દસ દીનાર ઉસે દેકર જબ ઉસકી તરફ હાથ લંબા કીયા, ખુદાકી રહમત ઉસકે આગેકી ઇબાદતકી બરકતસેં ઉસકા હાથ પકડલી, ઉસકે દીલમેં ખઓફ આયા જો ખુદા મેરે ફેઅલકે તઈ દેખતા હુએ કયા મતમેં કયા જવાબ દું. કરકર શરમીંદા બેઇખ્તીઆર કર દાયા, તમામ સાંદે ઉસકે કાંપને લગે, અયેશા કડવે હુયે. અવરત પુછી કયા સબબ તેરા હાલ અયેસા હુવા; કહા મેરે પરવરદીગારકો ડરતાહું મુજહે છોડદે, અવરત ઉસકા નામ, ઓર ઠીકાના પુછ લેકર ઉસે બાહીર કી. ઓર આપભી અપનેસે બાત કી કે આબીદ એક ગુનાહકે કસ્દમેં ખુદાસે અયેસા ડરા; મએં ઇતની મુદ્દતસે રાતદીન ગુનાહમેં ગરકહું ઉસકા ખુદા મેરા ખુદા હયે, યેહ સોંચકર તોબા કરકે ખુદાકી ઇબાદતમે બએઠી; ચંદ મુદતકે બાદ ઉસી આબીદકે નીકાહમેં આકર દીનક ઈલ્મ સીખના કરકે અપને અસબાબકે સાથ આબીદકે ગાંવકો ગઇ. લોગ આબીદકો કહે યેક અવરત ઈસ શકલકી તુજહે ઢુંઢતે આઈ હયે, વોહ બાહીર નીકલકર અવરતકો જબ દેખા દરમીયાન ગુઝરા સો મઆમીલા યાદ કરકર અફસોસ કી, એક આવાઝ મારા જો ઉસીમેં ઉસકી રૂહ કબ્ઝ હુઈ. અવરત ઇસકે ભાઇકે નીકાહમેં આકર સાત બેટે જની, વોહ સાતું બેટે વલી હુએ.

અયે ભાઈ અબ હોશયાર હો, નેક સોહબત પએદા કર, બદસોહબતસે નીકલ બદ સોહબતસે દુનયા ખરાબ, ઇઝતમેં નુકસાન, બદીસે નામ મશહુર, સકરાતકા હાલ સખ્ત, કબરમેં અઝાબ, કયામતમેં રૂસવાઈ, ખુદા, ઓર રસુલસે દુરી હએ જીસસે નેક દીનો દુનયા હોતે હએં વોહી દોસ્ત હએ, વોહી ખએર ખ્વાહ હએ; વએસેકો પએદા કર ગુનાહોંસે હાથ ઉઠા, ઇસ કી

તાબકો વઝીફા કર, યેહ કીતાબ ઉરદુમે હયે ઈસ વાસ્તે સરસરી મત જાન, ખુદાવ રસુલકા કલામ હયે, દલીલો હદીસ, ઓર નાદીર હીકાયતોંસે બારા બાબ ગોયા બીરા કીતાવ હુએ, અદબો એતેકાદસે પઢ, ગોયા ખુદાવ રસુલ હયે, અગર પઢતે વકત કોઇ બેહુદા બાત કરે ઉસે મજલીસસે ઉઠાદે, કે પયેગમબરકી મજલીસમેં આડી બાત કરના બેઅદબી હયે, ઓર ઇસ ગુનાહગાર કે વાસ્તે તોબાકી તવફીક માંગ અયે આદમ ગુનાહગાર નાદમ ઝીંદગી ગનીમત જાન તવબા જલ્દ કરલે.

મુનાજાત.

"યા અલ્લાહ તેરા બંદા હું," "યારબ તેરાપાલા ગયા હું," "યારઝઝાક તેરા રીઝક ખાતાહું," "યા ગફુર તેરા ગુનાહ કીયાહું" "યા ગફ્ફાર તેરા આસી હું," "યા રહમાન તેરેસે ગાફીલહું," "યા રહીમ તકવા નહીં રખતાહું," "યા સતાર અએબદારહું," "યા ગાલીબ ઝઇફ હું," "યાકહાર બેજાનહું," "યા જબ્બાર બેહવાસહું," "યા માલીક હોશ ભુલી હું," યા ગની ભીકારી હું "યા મુજીબુદઅવાત દુઆ માંગતા હું યા "તવ્વાબ" તોબા ચાહતા હું, "યા અરહમુરરાહેમીન, રહમકર "યા અકરમુલઅકરમીન, કરમ કર આજઝ લાયાહું કુબુલ કર ગુનાહોંકે દરયાસે પાર કર અપને તાયબો મેં મહબુબ કર કયામતમેં ઝરરે ઝરરેકા તુ હીસાબ લેવેગા, ઉસવકત મંએ કયા કરૂં ? મેરા આમાલનામા સીયાહ હયે, કબરમેં મુનકર નકીર પુછેંગે તબ મયેં કયા જવાબ દું, મેરે આમાલ મુજહેં માલુમ હયેં, જાનકંદની કી તલખીકો મએં કયા ઈલાજ કરૂં, નેકીસે ઇફલાસ હયે, ખુદાવંદ મયેં શરમીંદા હું, તેરે યહાં ભીક માંગતાહું મત જહીડકદે, અગર તુ જહીડકાવેગા તો મયેં કહાં જાઉં દુસરા દરવાઝ કહાં હયે ગુનાહોસે તોબા દે, અકલ ઝીયાદા દે, અપના ઈલ્મો ઈરફાન નશીબ કર, હીસો હવામેં ગીરફતારહું ઉસસે નીકાલ કીનાઅત દે અપનાહી મોહતાજ રખ, મોહતાજકા મોહતાજ મતકર આમીન.

પહેલા બાબ—નમાઝકી સુસ્તી કરનેકે. ઓર નમાઝ ન કરનેકે અઝાબકે બયાનમેં, ઓર વઝુ વ નમાઝ કરનેકે સવાબો ફઝીલતમેં. હકતઆલા કુરઆનમેં ફરમાતા હુએ કે જો લોગાં અપની નમાઝકે ઉપર નીગાહ રખનેવાલે હુએં વોહ લોગાં જન્નતોંમેં બુઝુરગા દીએ ગયે હયેં, યાને બેહીશતકી ન્યામતોંસે સરફરાઝ

જ દવલત મંદ હુએ, ફેર હકતઆલા કુરઆનમેં ફરમાતા હુએ— દોજખ હુયે ઉન નમાઝી યોંકે તઈ જો નમાઝ અવ્વલ વકત ન કરકર આખરી વકત કરતેં હુયે હઝરત ઈબને અબ્બાસ રદીઅલ્લાહો અનહુમા ફરમાતે હુયેં કે તફસીરમેં હુએ કે "વએલ, દોઝખમેં એક વાદી હુએ. વાદી ગઢેકો કહેત હુંયે, ઇસ વાદીસે તમામ દોઝખીયાં ઓર દોઝખાં હરેક રોઝ સાત દફા પનાહ માંગતે હુએં કે ઈસ વાદીકી હરારત, ઓર ગરમી અપનેકો ન પહોંચે. ગરઝ વોહ વાદી અવ્વલ વક્ત નમાઝ ન પઢકર જો આખરી વકત કરતે હુયેં ઉનકો હુએ જો કે નમાઝ નહીં પઢતે હુયે ઉનકા અહવાલ કયા હોગા ? ખુદાએતઆલા મુસલમાનોંકો નમાઝકી તવફીર દેવે—આમીન.

હદીસ.

રસુલુલ્લાહ સલ્લાહો અહેલે વસલ્લમ ફરમાતે હુએં કે મુસલમાન, ઓર કુફરકે દરમીઆન ફરક નહી, હુએ મગર ફરક નમાઝકા હુયે. જો કોઈ કે નમાઝકી ફરઝીયતપર મુનકર હોવે વોહ કાફીર હુએ, યાને " કહાંકી ફરઝ કરકે કહે તો કાફીર હોગા. જએસા બાઝે જાહીલાં કહેતે હુંએ કે હમ અપની નોકરી ઓર રોઝકી તલાશમેં ગીરફતાર હુયેં, નમાઝ કરનેકો ફુરસત કહાં હુએ ? ઓર બાઝે કહેતે હુયેં કે હમકો કપડા લીબાસ નહીં હુયે અગર એક દો કપડે હુયેં વોહભી મએલે હુએં, બચ્ચેકે ગુહ મુતમેં નાપાક નજીસ હુયે ? ખુસુસન યેહ કહેના અવરતોંમેં બહોત હુયે, ઓર બાઝે જાહીલ ફકીરાં કહેતે હુએં કે હમ હમેશા નમાઝ રોઝેમે હુએં.

હદીસ.

જો કોઇ મરદ હો યા અવરત હો, નમાઝઅદા કરનેમેં સુસ્તી કરે યાને દીલકે શઓકશે અવ્વલ વકત નમાઝ અદા ન કરે; ઉસકે તઈ હકતઆલા પંધરા અઝાબોંમે ગીરફતાર કરેગા, ઉસ પંધરામેં સે છે અઝાબ દુનયામેં હુએં અવ્વલ ઉસકી ઉમરસે બરકત જાતી રહેગી, દુસરા હકતઆલા ઉસકે મુંહસે "સાલેહોંકી, નશાની ઉઠાદેવેગા તીસરા નેકીકા અમલ જો કરેગા ઉસકા સવાબો અજર ન મીલેગા ચવથા ઉસકી દુઆ આસમાનકે ઉપર ન જાવેગી, યાને ન હોવેગી, પાંચવાં રહમતકે ફરીશતે ઉસસે બેઝાર હોંગે, છઠા ઉસકે તઇઇસલામમે કુછ નસીબ ન હોગા યાને ઈસલામકી ખુબીયોં, ઓર ન્યામતોંસે બે નસીબ રહેગા. તીન અઝાબ મઓતકે નઝદીક હુએં.-

અવ્વલ ખ્વારે ઝલીલ હોકર મરેગા; દુસરા મુફલીસ ભુખા હો કર મરેગા, તીસરા અયેસા પ્યાસા હોકર મરેગા કે તમામ દુનયાકા પાની પીવેગા તોભી પ્યાસ ન જાવેગી. તીન અઝાબ કબર મેં હયે'--અવ્વલ કબર ઉસકે તઈ અએસા તંગ કરેગી કે દોનું ફસલીયોંકી હડીયાં બાયકદીગર મીલજાવેંગી, દુસરા કબર મેં આતશ ઉસકે ઉપર રવશન હોગી, રાત દીન ઉસ આતશમેં લડતા રહેગા, તીસરા હકતઆલા કબરમેં ઉસકે ઉપર એક અજગરકો (સાંપકો સોપેગા ઉસકા નામ "શજાઇકરાઅ" હએ. ઉસકી આંખે અંગારકી હયેં, ઉસકે નાખુનાં લોહેકે હયે"હરેક નાખુનકી દરાઝી એક રોઝકી રાહ હએ, ઉસકે સાથ લોહેકા ગુઝર હોગા ઉસકી આવાઝ બીજલીકે ગજરનેકે માનીંદ હોગી- પસ મઇતકે તઇ કહેગા કે મએં શજાઇકરાઅહું, મેરે તંઇ હકતઆલા તુજહપર અઝાબ કરે કરકે ફરમાયા હએ, તુ કયું નમાઝકો ઝાયા કીયા ? પસ મઇયતકો ઇસ તરેહ બોલકર નમાઝ ઝાયા કરનેકે સબબ ગુરઝસે મારેગા, ઇસ(તરતીબકે સાથ કે ફઝરકા નમાઝકે વાસ્તે ફઝરકે ઝોહરતક મારેગા, ઝોહરકી નમાઝકે વાસ્તે ઝોહરસે અસરતક મારેગા. અસરકી નમાઝકે વાસ્તે અસરસે મગરી બતક મારેગા, મગરીબકી નમાઝકે વાસ્તે મગરીબસે ઇશાતક મારેગા, ઈશાકી નમાઝકે વાસ્તે ઇશાસે ફજરતક મારેગા, જીસવકત મારેગા સતર ગઝ ઝમીનમેં જાતા રહેગા, તબ અજગર અપને નાખુનોકે તઈ ગડાકર ઉસ આદમીકો બાહાર નીકાલકર ફેર મારેગા ઝમીનકે અંદર ધુસે જાયેગા ઇસી તરેહ કયામતત્તક અઝાબ કરતા રહેગા કબરસે નીકલકર મહસરકો જાતે વકત તીન અઝાબ હોંગે-- અવ્વલ હકતઆલા ઉસકે ઉપર એક ફરીશ્તેકો મુસલ્લત કરેગા યાને સોપેગા, વોહ ફરીશ્તે ઉસકે તઈ ઉંધે મુંહ મવકુફકી તરફ ખીંચેગા કયામતમેં હીસાબકે ફએસલેકે વાસ્તે તમામ લોગ એક જગા આકાર ખડે રહેંગે ઊસકો મવકફ કહેતે હએં, તમામ લોગ ઊસકી તરફ નઝર કરેંગે હકતઆલાભી ગઝબકી નઝરસે દેખેગા, દુસરા હકતઆલા ઉંસકા હીસાબ સખ્તી, ઓર તુલ ઝમાનકે સાથ લેવેગા, તીસરા હકતઆલાકે રૂબરૂસે દોઝખમેં જાવેગા. દુસરી રીવાયત હએ કે અવ્વલ અઝાબકે ફરીશ્તોંમેંસે એક ફરીશતા આવેગા ઉસકે હાથમે આગકી સતર ગઝકી ઝંજીર રહેગી, અગર ઉસમેંસે એક કડી દુનયામેં ગીરેગી તો તમામ દુનયા જલ જાવેગી.

વોહ ફરીશતા ઉસ ઝંજીરકે તપ્ર ઉસકે ગલેમેં ડાલકર ઉંધે મુંહ ફીરાતા દોઝખકી તરફ ખીંચતા હુવા લેજાએગા. ઓર કહેગા યેહ સઝા યેહ અઝાબ ઉસ આદમીકા હુએ, કે ખુદાએતઆલા કે ફ-રજકો જો ઝાયા કરતા હુએ, દુસરા હકતઆલા ઉસકી તરફ નહીં દેખેગા, તીસરા વોહ પાક ન હોગા ઓર સખ્ત અઝાબ પાવેગા.

હદીસ.

જો કોઇ જમાઅતકે સાથ ચાલીસ રોઝ એક રકઅતભી ન છોડકર નમાઝ કરેગા હકતઆલા ઉસકે તંઇ દો બરાત લીખેગા એક બરાત દોઝખસે, ઓર દુસરી બરાત નફાકસે, બરાત છુટકારેકો કહેતે હુએં.

હદીસ.

જો કોઇ સુબ્હોકી નમાઝ ઉસકે વકતમેં અદા કરકર જાએ નમાઝકે ઉપર આફતાબ તુલુ હુએતક બએઠકર ખુદાકા ઝીકર કરતા રહેગા; હકતઆલા સતર મહલ સોને રૂપેકે ફીરદોસમેં બનાવેગા.

હદીસ.

પાંચ વકતકી નમાઝ ઉસ નાલેકી મીસલ હયે, જો તુમ્હારે દરવાઝેપર જારી હુએ, ઉસ નાલેમેં હરેક રોઝ પાંચ વકત ન્હાવે, આયા બદનપર મએલ રહેગા? અસહાબ અરઝ કીયે યા રસુલુલ્લાહ બદનપર મએલ ન રહેગા તબ રસુલે ખુદા સલ્લલ્લાહો અહેલે વસલ્લમ ફરમાએ, પાંચ વકતકી નમાઝ ઇસી તરેહ તમામ ગુનાહોંકે તઈ ધોડાલતી હુએ.

હદીસ.

જો કોઈ પાંચ વકતકી નમાઝ અછી તરેહ અદા કરે રૂકુ સુજુદ વઝુ ખુબ તઓર કરે, નમાઝકે વકતમેં નમાઝ કરે, યાને મકરૂહી વકતમે ન કરે બલકે મુસ્તહબકે વકત કરે, ઓર સમજહે કે હકતઆલાકા હક હુએ હકતઆલા ઉસકે જસ્દકે ઉપર દોજખકો હરામ કરેગા.

હદીસ.

જો કોઈ પાંચ વકતકી નમાઝ અછી તરેહ અદા કરે, કયામતકે રોઝ વોહ નમાઝ છુટકાર કરેગી, ઓર નુરો રવશન હોગી, જો કોઈ પાંચ વકતકી નમાઝ અછી તરેહ અદા ન કરે ઉસકે તંઇ કયામતમે અમાં ન હોગા.

હદીસ.

મીટીકે ઉપર સીઝદા કરનેસે પેશાનીકે ઉપર જો મીટી ગુબાર રહેતી હુયે ઉસકો મત પુછો કીસ વાસ્તે સીજદેકા અસર જબતક પેશાનીપર હુયે તબતક ફરીશ્તે ઉસકે ઉપર રહમત ભેજતે હુએં.

હદીસ.

ઈન્સ બીન માલીક રદીઅલ્લાહો અનહો કહેતે હુયેં, કે જનાબ રીસાલત મુઆબ સલ્લલ્લાહો અલેહે વ આલેહી વસલ્લમકી રૂહેમુબારક વફાતકે વકત જબ સીનેમેં આઇથી ઉસ વકત ફરમાતેથે કે વસીયત કરતા હું મએં તુમ્હારે તંઇ નમાઝ ઓર બાંદી ગુલામકી યાને ઉનકે તઇ હરગીઝ રંજો ઇઝા મત દો, પસ હમેશા રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલેહે વઆલેહી વ સલ્લમ નમાઝાં ઓર મમલુકકે બાબમે તાકીદ પર તાકીદ કલામ ઇનકતા હુએતક કરતેથે.

હદીસ.

જીસ વકત બંદા એક વકતકી ફરઝ નમાઝ જાન બુજહકર છોડ દેતા હુએ ઉસી વકત ઉસકા નામ દોઝખકે દરવાઝેપર લીખા જાતા હુએ, કે ફલાનેકા બેટા ફલાના દોઝખમેં દાખીલ હોના ઝુરૂર હુએ.

હદીસ.

ઈબને અબ્બાસ રદીયલ્લાહો અનહુમા કહે કે, ફરમાએ રસુલુ-લ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ તુમ સબ કહો.-(અએ બારે તઆલા મત છોડ હમારે વાસ્તે કોઈ ગુનાહકો મગર બખ્શીશ કર તુ ઉસકે તંઈ, ઓર મત છોડ બેનસીબકે તઇ) જીસ પીછે કહે આયા જાનતેહો તુમ મેરી ઉમતમેં બદબખ્ત બે નસીબ કઓન હુએ ? અસહાબને અરઝ કીયે, યા રસુલુલ્લાહ હમ નહીં જાનતે હુએ; તબ રસુલુલ્લાહ ફરમાએ શકી શહરૂમ બેનમાઝી હુએ, કહ્યું કે બે નમાઝી કો ઇસલામમેં કુછ નસીબ નહીં હુએ.

હદીસ.

બેનમાઝીકે કલમેં ઓર અમાનત, ઓર ખએરાત, ઓર રોઝે કે તંઇ હકતઆલા નહીં કુબુલ કરતા હુએ, ઓર તહકીક હકતઆલા ઓર તમામ પએગમબરાં, ઓર સુરસીલાં ઉસાસે બેઝાર હુએં.

હદીસ.

સેહત, ઓર તનદુરૂસ્તીમેં જો કે નમાઝ ન પડેગા હકતઆલા ઉસકી તરફ નઝરે રહમતસે ન દેખેગા, ઓર ઉસકો પાક ન કરેગા;

ઓર ઉસકે તઇ સખ્ત અઝાબ હોગા; મગર યેહ કે તોબા કરે, ઓર કભી નમાઝ ન છોડે, ઓર જો નમાઝ કે નહીં કીયા હુયે ઉસકો કઝા કરે, તબ હકતઆલા ઉસકી તોબા કબુલ કરેગા.

હદીસ.

મેરી ઉમ્મતસે દસ ગીરોહ હયેં કે હકતઆલા ઉનસે કયામતમે બહોત નાખુશ હોગા, ઓર ઉનકે મું હકા ગોશ્ત. ઓર હાડ તમામ નીકલજાકર બદ સુરત બદશીકલ હો જાયેંગે. ઉનકો જો દેખેગા સો નફરત ફીરા હીયત કરેગા; તબ અસહાબ અરઝ કીયે યા રસુલુલ્લાહ વોહ શકીયાં કઓન હયે ? તબ જનાબ રીસાલતમુઆબ ફરમાયે કે પહેલા બુઢા ઝીના કરનેવાલા, દુસરા પાદશાહ ઉમરાહ, તીસરા શરાબ પીનેવાલા, ચવથામાં બાપકો રંજ દેનેવાલા, પાંચવાં લોગોંકે દરમીયાન ચુગલી બોલનેકે લીયે જાનેવાલા યાને ઈધરકી બાત ઉધર ઉધરકી બાત ઈધર લગાકર ફીતના ઉઠાનેવાલા યેહ બદ ખસલત અવરતોંમેં બહોત હયે, છઠા જહુટી શાહેદી બોલનેવાલા, સાતવાં ઝાલીમ, આઠવાં રોઝા નહી રખનેવાલા, નવ્વાં બેનમાઝી ઇન સબ મેં બેનમાઝીકો દો ચંદા અઝાબ હોગા; પસ બેનમાઝી કયામતકે રોઝ આગકી ઝંજીરો તઓક પહેના હુવા આવેગા. ઓર ફરીશ્તે ઉસકે મું પર; ઓર પીઠપર, ઓર ફસલીયોંપર મારેંગે, ઓર કહેંગે અયે શકી બદબખ્ત, ઓર બેહીશ્ત ઉસકો કહેગા કે તુ મેરેસે નહીં હયે, ઓર મયેં તેરેસે નહી, મેરેસે દુર હો, ઓર દોઝખ ઉસકો કહેગા તુ મેરેસે હએ, ઓર મયેં તેરેસે ઓર તુ મેરે લોગોંસે હએ મેરે નઝદીક આતા મુજહે સખ્ત અઝાબ કરું, વયેસે વક્તમેં જહન્નમકા દરવાઝા ખુલજાવંગા પસ દોઝખમેં બેનમાઝી તેઝ તીરકે માનીંદ કારૂન વ હામાન કે નજદીક દોઝખમેં ઉંધે મુહ દાખીલ હોગા.

હદીસ.

બેનમાઝીકો ઝકાત માલ હલાલ નહી હયે, ઓર બેનમાઝીકો અપને ઘરમેં જગા મત દો, ઓર મજલીસમેં મત બીઠલાવ, કયું કે બેનમાઝીપર આસમાનસે લઅનત નાઝીલ હોતી હએ.

હદીસ.

કયામત કે રોઝ ગુનાહગારોંકા મુંહ કાલા હોગા, ઉસમેં બેનમાઝીકા અવ્વલ કાલા હોગા.

હદીસ.

જનાબ રીસાલતમુઆબ સલ્લલ્લાહો અલેહે વ આલેહી વ

સહુએહી વ સલ્લમ ફરમાતે હુયે કે મેરી ઉમતોંસે એક શખસકો મયે દેખા કે ઉસકો સકરાતકા હાલ સખ્તથા, વોહુ શખ્સ અપને માંબાપકો બહોત રાઝી રખતાથા, કભી ઉનકા દીલ નહી દુખાયાથા, મઓતકે હાલમે મા બાપકે સાથ જો નેકી કીયાથા વોહુ નેકી આકર ઉસકી સકરાતી સખ્તીકો દુર કી; ફેર મેરી ઉમ્મતસે એક શખ્સકો દેખા કે કબરકા અઝાબ ઉસપર સખ્ત હુએ નમાઝ કે વાસ્તે વઝુ જો કરતાથા વોહુ વઝુ કબરમે આકર ઉસકે તઈ અઝાબસે છુડાયા, ફેર મેરી ઉમ્મતસે એક શખ્સકો મયે દેખા કે દોઝખકે ફરીશ્તે ઉસકો બહોતહી પરેશાની હયેરાનીમે ડાલેથે તો ખુદાકા ઝીકર ઓર તસબીહ દુનયામે કીયાથા વોહુ આકર ઉસ ફરીશ્તેસે ઉસકો છુડાયા. ફેર મેરી ઉમ્મતસે એક શખ્સકો દેખા કે અઝાબ કે ફરીશ્તે ઉસકો બેકરારી મે ડાલેથે ઉસ વકત નમાઝ આકર ઉસકે તઈ ઉનસે છુડાઈ, ફેર મેરી ઉમ્મતસે યેક શખ્સકો દેખા કે તીશનગીકે સબબ જીસ બાહર નીકાલા હુવા હાંપતા હુવા પાની પીનેકે વાસ્તે હઓઝકે નઝદીક આયા, લેકીન હઓઝકે ગીરદાગીરદ ભીડ બહોતથી; હરચંદ મેહનત ઓર કોશીશ બહોત કી, પર હઓઝકે નજદીક નહી જાસકા, વયેસે વકત રમઝાનકે રોઝે જો દુનયામે રખ્ખેથે સો ઉસકે આગે આકર ઉસ ભીડકો હટાકર હઓઝમેંસે ઉસકી પ્યાસ ભરકર પાની પીલાયે, ફેર મેરી ઉમ્મતસે એક શખ્સકો દેખા કે પએગમબરાં એકએક હલકા બાંધકર બયેઠેથે, વોહુ શખ્સ ઉનકે નઝદીક જાનેકો બહોત ચાહતાથા લેકીન નહી આને દેતેથે, વયેસે વક્તમે જનાબત કા ગુસ્લ જો નમાઝ કઝા હોનેકે લીયે જો દુનયામે કરતાથા, વોહુ ગુસ્લ આકર ઉસકેતઈ પયેગમબરોંકી મજલીસ કે નઝદીક બીઠલાયા; ફીર મેરી ઉમ્મતસે એક શખ્સકો દેખા કે ઉસકે આગે પીછે ઉપર નીચે સીધે બાએં એક કાલી અંધેરી આકર લીપટી ગઈથી વયસે વકતમે હજ, ઓર અમરા જો દુનયામે કીયાથા આકર ઉસકે તઈ ઉસ અંધેરીસે છુડાકર રવશનીમે લાયે. ફીર મેરી ઉમ્મતસે એક સખ્સકો દેખા કે મુસલમાનો કે સાથ શઓકસે બાત કરને ચાહતા હુયે, લેકીન વે મુસલમાનાં ઉસસે બાત નહીં કરતેથે, વએસે વકતમે સીલહરહમી આકર મોમીનો કે તંઇ ઉસ્સે બાત કરાઇ, ઓર દસ્તબોસી દીલાઈ, ઓર ઉસકે ઉપર સલામ ઉનસે કરવાઇ. (માંબાપકે ખેશો અકારીબકે સાથ સુલુકે તવાઝો વ ખબરગીરી, ઓર ખુલકકો સીલહ રહમી કહેતે હુયે ફીર મેરી

ઉમ્મતસે યેક શખસકે તઈં દેખા કે દોઝખકી આગ, ઓર હરારત ઓર ચોન ગારી ઉસકે મુંહકે આગે કરદ કરતી હુએ, વચેસે વકતમેં ખુદાકી રાહમેં જો ખયેરાતો સદકા દીયાથા, આકર ઉસકે મુંહપર છતર, ઓર ઉસકે સરપર સાયા, ઓર આતશસે પરદા હુવા.

હદીસ.

જહન્નમમેં એક વાદી હુએ ઉસકા નામ "લમલમ" હુએ, ઉસમેં સાપાં ભરે હુએ; હરએક સાંપકી દરાઝી એક મહીનેકી રાહ હુએ, બીછવાંભી ઈસીતરેહ હુએ. વે સાંપાં બીછવાં બેનમાઝાકો કાટતે હુએં, ઉનકે એક દફા કાટનેકા ઝહર ઉસકે જસદમેં સતર બરસતક જોશ કરેગા. જીસ પીછે ઉસકે જસ્દસે તમામ ગોશત હાડ જુદા જુદા હોકર ગીરેંગે.

હદીસ.

શરહે મસનદકી કીતાબમેં રાફ્ઇ લીખતે હુએં, કે ફજરકી નમાઝ હજરત આદમ અલેહીસ્સલામ કીએથે, ઝોહરકી નમાઝ હઝરત દાઉદ અલેહીસ્સલામ કીએથે, અસરકી નમાઝ હઝરત સુલેમાન અલેહીસ્સલામ કીએથે, મગરીબકી નમાઝ હઝરત યાકુબ અલેહીસ્સલામ કીએથે, યેહ પાંચું વકતકી નમાઝ હમારે પએગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહે વઅલેહી વઅસહાબેહી વસલ્લમ, ઓર ઉનકી ઉમ્માકે વાસ્તે હકતઆલા મુકરરર, ઓર ફરઝ કીયાતા તમામ નેકીયાં, ઓર સવાબાં ઓર અજરાં હાસીલ હોવેં, ઓર હમારે પએગમબર ઓર ઉનકી ઉમ્મતકી બુઝુરગી વતાઝીમ ઝીયાદા હોવે. જો કોઇ અએસી નમાઝકે તઈં જએસા ઉસકે સુજુદોરૂકુકા હક હુએ વએસા અદા કરેગા તો ખુદાકે હીફ્ઝો અમાંમેં રહેગા, ઓર હકતઆલા અપને ફઝલો કરમસે ઉસકો સાબીકો ઓર પએગમબરોંકે સાથ જન્નતમેં દાખીલ કરેગા.

હદીસ.

જનાબ પએગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ અબુહુરએરા રદીયલ્લાહો તઆલા અનહોકે તઈં ફરમાએ કે તુમ અપને અહલ યાને ઘરકે લોગોંકે નમાઝ કાયમ કરનેકે લીએ તાકીદ કરો, ઓર રોઝા મઆશકી તલાશમેં ગીરફતાર નહોનેદો, કયું કે રાઝીત દેનેવાલા હુએ બલકે નમાઝીયોંકો બેહીસાબ રોઝી બખશેગા. ઇસ હદીસસે તહકીક માલુમ હુવાકેનમાઝે દાયમી રીઝકકો ખીલાતી હુએ.

હદીસ.

હઝરત આએશા રદીયલ્લાહો તઆલા અનહો કહેતી હએં કે જનાબ પએગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહે વઆલેહી વ અસહાએહી વ સલ્લમ હમારેસે બાતોંમેં મશગુલથે, વએસેમેં નમાઝકા વકત હુવા, જનાબ રીસાલતમુઆબ નમાઝકે વાસ્તે અએસા ઉઠખડે રહે કે ગોયા હમારે તઈ નહીં પહેછાને, ઓર હમભી હઝરતકે તઈ નહીં પહેછાને; પસ અએ જન્નતે કી હીરસો તમા કરનેવાલે વ અએ ખુદાકી તરફસે બેહીશ્તકી હુરોંકો નીકાહ કરનેવાલે નમાઝકે તઈ નીગાહ રખ, ઓર નફીલ નમાઝોંસે ઢાંપ તબ જન્નતે અદનકે તઈ જો સબ જન્નતોંસે આલા મરતબેમેં હએ પાવેગા.

હદીસ.

જીસવકત મુસલમાન ખુદાકો સીજદા કરતા હએ, તો હરેક સીજદેકો હકતઆલા ઉસકા એક દરજા બુલંદ કરતા હએ, ઓર એક ગુનાહ મીટા દેતા હએ.

હદીસ.

"ઈબને હબ્બાં" અપની કીતાબમેં કે ઉસકા નામ "સહીહ" હયે, રીવાયત કીયે હયે કે બંદા જીસવકત નમાઝકે વાસ્તે તઇયાર હોકર ખડા રહેતા હયે ઉસ વકત ઉસકે ગુનાહોંકો ઉસકેસ પર યા કાંધેપર લા રખતે હયે જબ વોહ બંદા રૂકુ યા સુજુદ કરતા હયે તો વો સબ ગુનાહાં નીચે ગીરપડતે હયે; યહાંતક કે એક ગુનાહભી બાકી નહીં રહેતા હયે માશા અલ્લાહો તઆલા નમાઝકી ફઝીલત વ ખુબીમેં બેકઅંદ હદીસાં હયે સુનાંયે.

હદીસ.

જનાબ મુરતુઝા કરમુલ્લાહો વજહો કહેતેહયેં કે જનાબ રીસાલતમુઆબ સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ, ઓર અસહાબે મુહાજરીન બયેઠેથે, મએંભી ઉનમેંથા, યકબયક યહુદીયોંકા યેક ગીરોહ આકર કહા અએ મોહમ્મદ કીતનીયેક ચીઝાં પુછનેકે વાસ્તે હમતુમ્હારે નઝદીક આયે હયે, જીનચીઝોંકો નબી, મુરસલ. ઓર ફરીશ્તે મુકરરબકે સીવાયે કોઇ નહીં જાનતા હયે, તબ પયેગમ્બર ફરમાયે વોહ કયા ચીઝાં હયે સો કહો? વે યહુદીયાં બોલે અયે મોહમ્મદ ખબરદો હમારે તઇ ઇન પાંચું નમાઝોંસે કે હકતઆલા તુમપર ઓર તુમ્હારી ઉમ્મતપર રાતદીન પાંચું વકત ફરઝ કીયા હયે. ઉસકા ભેદ ઓર ખુબી હમારેસે ઝાહીર કરો, તબ રસુલુલ્લાહ ફરમાયે, પેહેલે આસમાનમેં યેક હલ્કા હયે ઉસ હલ્કેસેજબ આફતાબ ઝાયલ હોતા હયે, તો તમામ ફરીશ્તે

ખુદાયેતેઆલાકી તસબીહ શુરૂ કરતે હયેં, પસ વોહ વકત ઝોહરકા હયે, ઉસવકતમેં ખુદાયેતઆલાને નમાઝકા હુકમ કીયા, કયુ કે ઉસવકતમેં તમામ આસમાનોંકે દરવાઝે ખુલજાતે હયે; ઝોહરકી નમાઝ પઢેતક વોહ દરવાઝે બંદ નહીં હોતે હયેં, ઉસવકતમેં દુઆ કબુલ હોતી હયે; અસર વોહ સાઅત હયે કે ઉસમેં આદમ અલેહીસ્સલામકો શયેતાન ફરેબ દેકર ગેહું ખીંલાયા, પસહકતઆલા મેરેતંઈ, ઓર મેરી ઉમ્મત કે તંઇ ઉસવકતમેં નમાઝકા હુકમ કીયા; તા.શયેતાન ફરેબ નદેવે મગરીબ વોહ વકત હુએકે હકતઆલાને ઉસવકત આદમ અલેહીસ્સલામકી તોબાકો કબુલ કીયા, હકતઆલા ઉસવકતમેં મેરેતંઈ, ઓર મેરી ઉમ્મતકેતંઈ નમાઝકા હુકમ કીયા. તા ગુનાહા મુઆફ હો. ઇશા વોહ વકત હયે, કે ઉસવકતમેં મેરેસે આગેકે મુરસીલોંપર નમાઝ ફરઝથી. સુબ્હો વોહ વકત હયે કે જબ આફતાબ તુલુ હોતા હુએ, તો શયેતાનકે પાંવપર તુલુ હોતા હયે, ઉસવકત કાફીર ગએર ખુદાકો સીજદા કરતા હયે, પસ હકતઆલા મેરે તંઈ, ઓર મેરી ઉમ્મત કે તંઇ, કાફીર સીજદા કરનેકે આગે નમાઝકા હુકમ કીયા; તબ યહુદીયાં કહે, યા મોહમ્મદ તુમ સચ કહે હમ શાહાદત પઢતે હુયેં, ઓર ઇમાન લાએ નમાઝમે અપને તંઈ ફના કરનેમેં; બાઝે બુઝુરતરા ઇસ તરેહ બોલે હયેં કે જીસ વકત નમાઝકે ઉપર ખડે રહેગા જાન તુ કે તહકીક અલ્લાહ તેરે તંઇ દેખતા હયે, જોકે તેરે તંઈ દેખતા હયે, જોકે તેરી તરફ મુતવજહા હો તો તુભી ઉસકી તરફ મુતવજહાહો, વોહ તેરેસે નઝદીક હયે,તેરી તરફ દેખતા હયે, જીસ વકત તુ રૂકુમે જાવેગા ઉમ્મીદ મત રખ તુ સર ઉઠાવેગા, જબ સર ઉઠાવેગા તો ઉમીદ મત રખકે સર નીચે રખખેગા, ઓર જાન તુ કે જન્નત તેરી સીધી તરફ હયે. ઓર દોઝખબાએં તરફ, પુલસીરાત તેરે દોનું કદમોંકે નીચે હયે, જીસ વકત અપને તંઈ અયેસા ફના કર કર નમાઝ કરેગા, તબ તુ નામાઝી હોગા યેહ નમાઝ અવલીયા અલ્લાહકી હયે; હમ ગરીબાંભી અપને મકદુરકે મવાફીક કોશીશ કરના બંદાપના, ઓર અબદીયતકી નશાની હયે. જીસ વકત મઇયતકો કબરમેં રખતે હયેં તો અંગારકે ચાર શોલે ઉસ મઇયત નઝદીક આતે હયેં ઉસમેં ઉસકી નમાઝ યેક શોલેકે તઇ દુર કરતી હયેં, ઉસકા રોઝા એક શોલેકે તઇ દુર કરતા હયે ઉસકી ખયેરાત જો ખુદાકી રાહમેં દીયા હયે એક શોલેકે તઈ દુર કરતી હુએ, ઉસકા સબર જો રંજો મુસીબતમેં કીયા હુએ એક શોલેકે તઈ દુર કરતા હુએ.

હદીસ.

અબદલ્લાહ બીન ઊંમર રદીયલ્લાહો અનહુમાસે રીવાયત હયે જીસવકતબંદા નમાંઝકે લીયે તઈયાર હોકર અલ્લાહો અકબર કહેતા હુએ માંકી શીકમસે જીસરોઝ પયેદાહુવા હયે ઉસ રોઝકી મીસાલ અપને તમામ ગુનાહોંસે પાક હોતાહયે, જીસવકત "અઉઝાબીલ્લાહે મીનશશયેતાનીરરજીમ કહેતા હયે ઉસકે બદનકે હરેક બાલકે હીસાબસે નેકીયાં લીખ્ખી જાતી હયેં, જીસ વકત 'અલહમ્દકા' સુરા પઢતા હયે, ગોયા હજ, ઓર અમરા બજાલાતા હયે યાને ઉસકા સવાબ હાસીલ કરતા હયે, જીસવકત રૂકુ કરતા હયે ગોયા અપને બદનકે વઝનકે બરાબર સોના રૂપા ખુદાકો રાહમેં દેતા હયે. જીસવકત "સુબહાને રબ્બીયુલઅઝીમ ' કહેતા હયે, જો જો કીતાબ ખુદાકે નઝદીકસે નાઝીલ હુઇ હયે, ગોયા વે સબ પઢતા હયે. જીસવકત "સમેઅલ્લાહો લેમન હમેદા કહેતા હયે. હકત આલા રહમતકી નઝરસે ઉસકી તરફ દેખતા હયે, જીસવકત સીજદા કરતા હયે, ઈનસાન; ઓર જીન્નાનકી ગીનતીકે મવાફીકને કીયાં બખ્શતા હયે, જીસવકત 'સુબહાને રબ્બીયુલઆલા ' કહેતા હયે હરેક સુરા, ઓર આયતકે હીસાબસે ગોયા બરદે ખુદાકી રાહમેં આઝાદ કીયા, જીસવકત "એતહય્યાત ' પઢતા હયે તમામ સબર કરનેવાલોંકા સવાબો અજર દેતા હયે, જીસવકત "સલામ" ફેરતા હયે જન્નતકે તમામ દરવાઝે ઉસકે વાસ્તે ખુલજાતે હયેં જીસ દરવાઝેસે ચાહેગા બેહીસ્તમેં દાખીલ હોગા હઝરત હસન બસરી (રદીયલ્લાંહો તઆલાઅનહો) જીસવકત વઝુ કરતે ઉનકા રંગ તબદીલ હોતા, ઓર બેઇખ્તીઆર આઝા કાંપતે, લોગ પુછે યેહ કયા સબબ હયે? ફરમાયે, જો કે પરવર દીગારકે રૂબરૂ ખડારહે ચાહીયે કે ઊસકા રંગ ઝરદ હોજાવે, ઓર આઝા નમામ લરઝેમેં આવે.

હદીસ.

જીસવકત નમાઝકા વકત હોતા, હઝરત અલી કરમુલ્લાહ વજહોકા રંગો રૂપ ઝરદ હોતા, ઓર બદલજાતા, લોગ પુછે યા અમીરૂલ મોમીનીન યેહ કયા હયે? ફરમાયે યેહ વોહ અમાનત વકત હયે, કે હકતઆલા આસમાનો ઝમીન, ઓર પાહડોંકે તઈઈસ આમાનતકો ઉઠાનેકે લીયે હુકમ ફરમાગા, પસ આસમાનો ઝમીન, ઓર પહાડાં ઉસ અમાનતકો ઉઠાના આપનેસે બીલકુલ નહોસકેગા કરકર ખઓફો ખતરસે અરઝ કીયે, કે હમારેસે નહો

સકેગા, ઉસવકત ઇનસાન ઉસ અમાનતકો ઉઠાયા, પસ મેરેસે વો હુ અમાનત ખુબ તરેહ અદા હોતી હયે યા નહી? ખઓફ કર કે, ઓર ડરસે મેરા રંગ તબદીલ હોતા હયે.

હદીસ.

જન્નતમેં યેક નદીકે કીનારે યેક જહાડ હુએ, ઉસકે ઉપર યેક પરીંદા જાનવર હયે, ઉસ જાનવરકા નામે "તહયાત" હયે, ઉસ જહાડકા નામ 'તયબાત' હયે ઉસ નહરકા નામ "સલવાત હુએ, જીસવકત બંદા નમાઝમેં" "અત્તહીયાત" પડતા હયે, વોહ પરીંદા ઉસ જહાડસે ઉતરકર ઉસ નહરમેં ગોતા મારકર નીકલતા હયે, ઓર આપને પરોંકો જહાડતા હયે, પસ જો જો કતરે ઉસકે પરોંસે ગીરતે હયેં ઉસકી ગીનતીસે હકતઆલા યેક યેક ફરીશતા પયેદા કરતા હયે, વે ફરીશતે તમામ ઉસ નમાઝીકે વાસ્તે કયામત તક મગફીરત માંગતે હયે. નમાઝમેં દોનું હાથ ઉઠાના હકતઆલા ઓર બંદેકે દરમીયાનસે પરદા ઉઠાનેકા ઇશારા હુએ.

હદીસ.

"ઇબને અતાઉલ્લાહા લતાયફુલમીનન" કી કીતાબમેં લીખે હયેં, કે જીસવકત મોમીન નમાઝ કરતા હયે, ઓર હકતઆલા ઉસ નમાજકો કુબુલ કરતા હયે, તો ઉસવકત હકતઆલા ઉસ નમાઝસે મલકુતકે મકામમેં એક સુરત પયેદા કરતા હયે, વોહ સુરત કયામતતક રૂકુઅ ઓર સુજુદ કરતી હયે, ઉસકા સવાબો અજર તમામ ઉસ મોમીન નમાઝીકો પહોંચતા હયે, રીવાયત હયે, કે હકતઆલા અરશકે નીચે યેક ફરીશતેકો પયેદા કીયા હયે, ઉસકે તઇં ચાર મુંહ હયે હરેક મુંહકે દરમીયાન હઝાર બરસકી વસયત, ઓર દરાઝી હયે, પેહેલે મુંહસે જન્નતકી તરફ દેખકર કહેતા હયે, કે ખુશી હોજીયો ઉસ શખસકે તઇં જો તેરેમેં દાખીલ હોતા હયે, દુસરે મુંહસે દોઝખકી તરફ દેખકર કહેતા હયે, કે અફસોસ ઉસકે તઇં જો તેરેમેં દાખીલ હોતા હયે, તીસરે મુંહસે અરશકી તરફ નઝર કરકે કહેતા હયે "સુબ્હાનકા માયાઝમાશાનકા" ચવથે મુંહસે સીજદેમેં ગીરકર કેહતા હયે, "સુબ્હાનકા રબ્બીયુલઆલા" ઉસકે તઇં પાંચ વકતકી નમાઝમેં રાતદીનમેં પાંચ હરકતા હોતી હયે, યાને હરેક નમાઝકે વકતમેં બેકરાર હોકર હીલતા હયે, ઉસવક્ત હકતઆલાકા હુકુમ હોતા હયે. કે કયું તુ બેકરારીમેં આતા હયે? કરાર પકડ અરઝ

કરતા હુયે. બયેં કયુંકર કરાર પકડું ? તેથી ફરાઝ નમાઝકા વકત મોહમ્મદ સલ્લલ્લાહો અલેહે વ વઆલેહી વ સલ્લમકી ઉમ્મત કે ઉપર આયા હુયે, તબ ફેર હુકુમ હોતા હુયે કે કરાર પકડ મોહુમ્મદ સલ્લલાહો અલેહે વ સલ્લમકી ઉમ્મતસે જો કે વઝુ, ઓર નમાઝ કરેગા. તહકીક મયે ઉસ્કા ગુનાહ માફ કરૂંગા.

હદીસે કુદસી.

હકતઆલા કયામતકે રોઝ જનાબ રીસાલતમુઆબ (સલ્લલ્લાહે અલેહે વ આલેકી વ અસહાબેહી વ સલ્લમ) કે તઈ ફરમાવેગા કે મયે મેરે બન્દેકે ઉપર ફરઝ નમાઝ રખા. ઓર તુ સુન્નત વ નફીલ નમાઝ રખ્ખા. પસ મએં, ઓર તુ ઉનકે ઝામીન હુયેં તુ શફાઅત કર મએ રહમત ઓર મગફીરત કરૂંગા.

હદીસ.

જો મુસલમાન જયેસા હુકમ હુયે વએસા વઝુ કરેગા યાને મુહમે નાકમેં પાની લેવે ઓર મુંહ ધોવેગા, ઓર દોનું હાથ કોહનીયોં તક ધોવેગા ઓર સરકા મસ્હ કરેગા, દોનું કદમોંકો ટખ્નોંતક ધોવેગા બાદ નમાઝ કરકર હકતઆલાકા હમ્દ કરેગા ઉસકા તમામી ગુનાહ મુઆફ હોગા. અએસા કે ગોયામાંકે પેટસે પએદા હુવા, પસ અએભાઇ ફીકર કર, કલામકે મગઝકો પહોંચ કે ઇન હદીસોંમેં કએસે અજબ અજબ ઇશારે હુએં, ઓર કયા કયા નાદર ફાયદ હુએં. પાંચ વકતકી નમાઝ અપને ઉપર લાઝીમ કરલે, નમાઝમેં સુસ્તી ઓર ઢીલ મત કર, ખુદા નમાઝકે વકતકા મુંતઝાર રહે, ઇસ ફાયદેકો લુટલે ઓર દોનોં જહાનકે દવલતકો પાલે.

હદીસ.

મોમીનકી એક નેકીકે વાસ્તે હઝાર હઝાર અજરો સવાબ હકતઆલા અતા ઓર બખ્શીશ કરતા હુએ, નમાઝકે બાબમેં જો જો સવાબ ઓર ફઝીલત આઇહુએ, ઉસમે હરગીઝ શક મતલા, ઓર ઇબલાસકે વહમો ખયાલમેં મત પડ, કે અવ્વલકે લોગ શક કરનેસે હલાકો પરેશાન હોગએ, પસ નમાઝ ઓર ઇબાદતમેં કોશીશ કર ઓર હકતઆલાકે કઓલકો પડજો ફરમાયા હુએ (તહકીક અલ્લાહો તઆલા એક ઝરેસે બરાબર ઝુલમ નહીં કરતા હુએ, અગર એક નેકી હો ચંદાં કરતા હુએ ઓર અપને નઝદીકસે અજરો અઝીમ દેતા હુએ) પસ અએ ભાઇ ખુબ ફીકર ઓર તઅમ્મુલ કર ઓર દીલમેં અપને અકીદેકે તઈ સાબીત કર જએસા હદીસમેં આયા હુએ કે

અહલે જન્નતસે અદના શખસ વોહ હોગા, કે જન્નતમેં અપને મહેલા, ઓર તખતાં ઓર હુરાં, એક ઓર ન્યામતોંકો એક બરસકી રાહતક દેખેગા, ઓર ખુદાકે નઝદીક તમામી ખલ્કમેં શખસ બુઝુરગ ઓર સરફરાઝ હુએ, કે હકતઆલાકે દીદારકો હરરોઝ દો દફા સુબ્હો ઓર શામ દેખેગા પસ જનાબ રીસાલતમુઆબ યેહ આયત કે (કીતને સાહીબાં ઝાત અપને પરવરદીગારકી તરફ નઝરકરતે હુએ ઊસ રોઝ તાઝે ઓર ખુશો ખુરરમ રહેંગે,) પસ અએ બીરાદર ખુદાકી કુદરતકા મુનકર મત હો, કયું કે ઉસકી કુદરત હરચીઝકે લાયક વ સાલેહ હુએ, અએ બારેતઆલા ઇસ ફઝલે અઝીમો ફેઝે અમીમસે હમકો બેનસીબ મત રખ.

વઝુકે ફઝાયતમેં હદીસાં બહોત હુએં ઉસમેંસે થોડી લીખી જાતી હુએં, જીસવકત હકતઆલા ઇનસાનકે તઈં પએદા કરનેકાઈશારા કીયા મલાયક બોલે અએ હમારે પરવરદીગાર આદમીઓંકો ઝમીનમેંપએદા મતકર કયું કે આદમીયાં ઝમીનમેં બહોત ફીતના વ ફસાદ કરેંગે ઉસવકત હકતઆલા ઉનપર ગઝબમેં આયા જએસા કે બાઝે ફરીશ્ત હલાક હોગએ બાઝે તોબાકે સબબ ખુદાકે ગઝબસે છુટે; ઉન તાયબોંસે (તોબા કરનેવાલોંસે) નકીરો મુનકીરભી હુએ પસ હકતઆલા અરશકે નીચે મલાયકકો વઝુકા હુકમ કીયા જીબરીલ તમામ મલાયકકે સાથ વઝુ કરકર દો રકઅત નમાઝ કીએ પસ યેહ વઝુ ઓર નમાઝ અસલ હુએ

હદીસ.

હઝરત ઉસમાન ઈબને અફ્ફાન (રદીયલ્લાહો તઆલા અનહો કહેતે હુએં, કે જનાબ રીસાલતમુઆબ સલલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ફરમાએ, બંદા વઝુકે તઈં શુરૂ કરકે તમામ નહીં કીએ તક હકતઆલા ઉસકે અવ્વલ ઓર અખીરકે તમામ ગુનાહાં બખશ દેતા હુએ

હદીસ.

મુસલમાન વઝુકે વાસ્તે જબ ગરગરા કરતા હુએ જો જો ખતા ઉસકે ઝબાનસે ઉસ રોઝ હુઈ હુએ વોહ તમામ હકતઆલા મુઆફ કરદેતા હુએ જીસવકત વોહ દોનું હાથ ધોતા હુએ, ઉસકે હાથોંસે ઉસરોઝ જો જો ગુનાહ હુવા હુએ વોહ તમામ મુઆફ કરતા હુએ, જીસવકત સરકા મસહ કરતા હુએ, ઉસકે તમામ ગુનાહાં મગફીરત હોતે હુએ ઉસરોઝકે મીસાલ જો ઉસકો માં જનીથી.

હદીસ.

જીસવકત મુસલમાન વઝુ કરતા હએ ઉસકે કાન ઓર આંખ ઓર દોનું હાથ, ઓર દોનું પાંવકે ગુનાહાં તમામ મગફીરત હોતે હએં; અગર બએઠે તો તમામ ગુનાહાં અફુ હોકર બએઠતા હએ, દીનકે આલીમાં ઓર શરાકે કામીલાં કહે હએં કે તમામ વકત વઝુકે સાથ રહેના સુન્નત હએં કયું કે હદીસસેં આયા હએં કે હકતઆલા ફરમાતા હએ જીસકો વઝુ ટુટે વોહ ઉસીવકત વઝુ ન કરે તો તહકીક મુજહપર ઝુલ્મો જફા કીયા, જો વઝુ કરે ઓર દો રકઅત નમાઝ નફીલ ન પઢે, તો તહકીક મુઝહપર ઝુલ્મો જફા કીયા જીસકો વઝુ જાએ વઝુ કરે. ઓર નમાઝ પઢે; ઓર દુઆ માનેગે તો તહકીક મુજહપર ઝુલ્મો જફા કીયા, ઓર જીસકો વઝુ જાવે વઝુ કરે, ઓર નમાઝ પઢે, ઓર દુઆ માંગે, મએં ઉસ દુઆકો કુબુલ નકરૂં તો ગોયા મએં ઉસપર ઝુલ્મો જફા કીયા; મએ જફા કરનેવાલા પરવરદીગાર નહી હું.

હીકાયત.

હઝરત ઉમર રદીયલ્લાહો તઆલા અનહો શામકે મુલ્કકી તરફ એક રસુલકો એક રાહીબકે નઝદીક ગઝબ. ઓર ગુસ્સેસે રવાના ફરમાએ. વોહ રસુલ યાને કાસીદ શામકો પહોંચકર ઉસ રાહીબકે બુતખાનેકે જાકર દરવાઝેકો ઠોકા,(યહુદીયોંકે આલીમ વ-આબીદકો રાહીબ કહેતે હએં.) વોહ રાહીબ એક સાઅતકે બાદ દરવાઝા ખોલા? વોહસુલરાહીબકો પુછા કીસ લીએ દેર, ઓર દીરંગીસે દરવાઝા ખોલા? કહકે હઝરતમુસા અલેહીસ્સલામપર હકતઆલા વહી ભેજા. કે જીસ વકત તુ કીસી પાદશાહસે ખઓફ કરેગા, ઉસવકત તુ વઝુ કર. ઓર અપને ઘરકે લોગોંકોભી વઝુકા હુકમ કર? પસ જો કે વઝુ કરેગા, જીસચીઝસે તુ ખઓફો ડર રખતા હએ ઉસસે હીફ્ઝો અમાંમે રહેગા ઇસવાસ્તે મએંભી ખઓફ કર કર મયેં, ઓર મેરે સબ લોગ વઝુ કીયે ઇસ સબબસે દરવાઝા ખોલનેમેં દેરી હુઇ, 'તબકાતે સુબકી' કીતાબમેં લીખ્ખા હયે, કે હકતઆલા ફરમાતા હયે અયે મુસા મેશા વઝુકો-હાથ રહીયે જીસવકત બેવઝુ રહેગા ઉસવકત અગર બલા વ મુસીબત તેરેતંઇ પહોંચેગી તો કીસીકો મલામત નકર અપને નફ્સકો મલામત કર, કયું કે બેવઝુ રહેનેકે સબબસે બલા વ મુસીબત પહોંચતી હયે.

હદીસ.

જનાબ રીસાલત મુઆબ સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલમ હઝરત ઇન્સ રદીયલ્લાહો તઆલા અનહોકો ફરમાયે વઝુકેસાથ હમેશ રહેનેકી કુદરત હોસકે તો હમેશા વઝુકે સાથ રહો, કયું કે મલકુલ મઓત જીસવકત બંદેકી રૂહ કબ્ઝ કરતા હયે વો બંદા ઉસવકત અગર વઝુકે સાથ હયે તો ઉસકો શહીદકા મરતબા મીલતા હયે.

રીવાયત હયે, કે હઝરત ઇસા અલેહીસ્સલામકે ઝમાનેમેં યેક સાલેહા અવરતથી, વોહ અવરત ખમીરી આટેકી રોટી બનાકર તનુરમેં ડાલકર નમાઝકી તકબીર બાંધી, વયેસે વકત ઇબલીસ અલેહીલ્લઆના યેક અવરતકી સુરત લેકર ઉસકે નઝદીક આકર કહા, અયે અવરત રોટી તનુરમેં જલજાતી હયે, વોહ અપને દીલકી મઝબુતીસે ઉસકે બોલનેકી તરફ ન નીજહાઇ. ઔર નમાઝ નહીં તોડી ઇબલીસ દેખા કે અવરત ખુદાકી તરફ દીલ મજબુત વ મુસ્તકલ કરકર નમાઝ નહીં તોડતી હયે કરકર દીલ જલકર ઉસકે બચ્ચેકો તનુરકે અંદર ડાલા, તોભી વોહ અવરત હરગીઝ અપને દીલકો ખુદાકી તરફશેં યેક બાલ બરાબર નહીં ફીરાઇ, ઔર નમાઝકો નહીં તોડી અયેસે વકતમેં ઉસકા મરદ બાહીરસે આકર દેખા કે બચ્ચા તનુરમેં ખેલતા હયે હકતઆલાતાનુરકી આતશ લાલોઅકીક ઔર યાકુત બના ડાલા હયે યેહ અહેવાલ તમામ હઝરતઇસાઅલેહીસ્સલામકો માલુમ હુવા ઉસ વકત ઉસ અવરતકો બુલાકર પુછે કે કયા અમલ તારા હયે જો હકતઆલા તુજપર અયેસા મેહેરબાન હયે ઔર યેહ કરામતાં બખશા હયે? વોહ અવરત કહી અયે; રૂહુલ્લાહ મેરા અમલ યેહ હયે; જીસવકત મેરા વઝુ ટુટતા હયે, ઉસીવકત ફેર વઝુ કર લેતીહું ઔર લોગેકી ઇઝા, ઔર રંજ સહેતીહું જયેસે મુરદે ઝીદાંસેઇઝા સતે હયેં ઇસ સબબસે હકતઆલા મેરેતંઇયેહ કરમતાં બખશા હયે, ઔર જો કોઇ જો કુછ મેરેસે હાજત મુરાદ ચાહતા હયે, વોહભી હકતઆલા રવાકરતા હયે.

રીવાયત.

હઝરત જીબરઇલ અલેહીસ્સલામ હઝરત પયેગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહે વઆલેહી વસલ્લમકે નઝદીક આયે, ઔર ઉનકે સાથ સોનેકો તખ્તથા, ઉસકે ચારૂં પાએ રૂપેકે થે, યાકુત મોતી પાં

ચસે જડત વ મુરસ્સા કીએ હુએથે, સીંદસ ઓર ઇસ્તબરકકા ફુ-
રશ ઉસ તખ્ત પરથા, મકકે મુઅઝમાકી ઝમીનમેં ઉસ તખતકો
લા રખ્ખે; પએગમર સલ્લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમકો સલામ
કીયે, ઓર તખતપર બીઠાયે, જીબરઇલ અલેહીસ્સલામકે તઇં ચા
ર પરાંથે, એકપર મોતીકા એકપર યાકુતકા, એકપર પાંચકા એક
પર નુરકા; હરેક પરકે દરમીયાન પાંચસવબરસકી રાહથી, ઓર
ઉનકે સરપર દો જહીંઉથેં, એક આફતાબકે રંગપર, દુસરા ચાંદ
કે રંગપર યાકુતો જવાહીરસે જડત કીએ હુએથે, મુશ્કો કાફુરસે
ભરે હુયેથે, ઓર ઉનકે સાથ સતર હઝાર ફરીશ્તેથે પસ જીબરઇ
લ અપને પરકો ઝરકો ઝમીનપર મારે તબ યેક પાનીકા ચશ્મા
ઝાહીર હુવા, ઉસમેં જીબરઇલ અલેહીસ્સલામ વઝુ કીયે, અપને
તમામ આઝાકે તઈં યાને વઝુકે સોંદોંકો તીન દફા ધોએ, પીછે
કહે [ગવાહી દેતાહું મયે ઇસ બાતપર કે નહીં હયે કોઈ માબુદ
મગર અલ્લાહ દરહાલે કે એક હાયે વોહ ઓર શરીક નહીં હએ
ઉસકો ઓર તહકીક તુ રસુલ અલ્લાહકા હયે અલ્લાહો તઆલા
ને ભેજા તુજહકો હકપર નબી, ઓર પએગમબર કરકર] યામોહ
મ્મદ ઉઠો; કરો તુમ જએસા મયેં કીયાહું તબ પએગમબર સ
લ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ જીબરઇલ અલેહીસ્સલામકે માનીંદ
વઝુ કીએ, જીબરઇલ કહે અયે મોહમ્મદ તહકીક હકતઆલા તુ
મ્હારે અવ્વલ, ઓર આખીરકે ગુનાહાં તમામ મુઆફ, ઓર મ
ગફીરત કીયા, ઇસી તરહ જો કે તુમ્હારી ઉમ્મતશે વઝુ કરેગા તુ
મ્મારે મીસાલ ઉસકે કદીમો જદીદ ગુનાહાં પોશીદા, ઓર જાન
બુજહકર દીએ સો ગુનાહાં નજાનકર કીયે સો ગુનાહાં તમામ હ
કતઆલા મગફીરત કરેગા ઓર ઉસકા ગોશ્તો ખુન દોઝખપરહ
રામ હોગા જબ વઝુકા મરતબા અયેસા હયે તો તહકીક માલુમ
હુવા કે નમાઝકા મરતબા ઉસસે બડા હયે જયેસા બુઝુરગ કહેતે
હયેં કે ભુખા ખાનેસે પ્યાસા પાનીસે સેર, ઓર અધાના હોતા
હયે, સાલેહાં ઓર વલીઅલ્લાહ નમાઝસે સેર, ઓર અવાને ન
હી હોતેં હયે; કયું કે તહકીક નમાઝ દીલકે રાહત દેતી હએ,
ઓર તમામ ગમ, ઓર મુસીબતકો દુર કરતી હયે, ઇસી વાસ્તે
જનાબ રીસાલતમુઆબ સલ્લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમ ફરમાએ
હયેં જો કે નમાઝકી હીફાઝત, ઓર એહતીયાત નહીં કરતા હયે
ઉસકી નમાઝ નુર નહોગી, ઓર છુટકારા નકરેગી; કયામતકે રો
ઝ ફીરઉન, ઓર હામાન, ઓર કારુન, ઓર અબી બીન ખલફ

કે સાથ રહેગા, હાલીમાં કહે હુયેં કે પએગમબર સલ્લલ્લાહો અ લેહે વસલ્લમ ઉન ચારૂંકે સાથ ઇસલીએ તખસીસ કીએ, કે વો હ ચારૂં કુફ્ર, ઓર નાફરમાનીકે સરદારાંથે, પસ જો કે તીજારત ઓર સવદાગરીકે શગલશે નમાઝ છોડેગા "અબી ઇબને ખલફ" કે સાથ દોઝખમે રહેગા, ઓર જો કે મુલ્ક વ મીલ્કકે ગુરૂરસે ન માઝકો છોડેગા ફીરઉનકે સાથ રહેગા, જો કે માલો ઝરકે શગલ મેં નમાઝ છોડેગા કારૂનકે સાથ રહેગા, જો કે રીયાસત, ઓર સ રદારીકી મુહબ્બતપર નમાઝકો છોડેગા હામાનકે સાથ રહેગા.

'અબુલ્લએસ સમરકંદી' કહેતે હુએં, કે એક શખ્સ ઇબ લીસ અલેહીલ્લ અનાસે મુલાકાત કરકે બોલા કે મયેં તેરે મીસ લ હોને ચાહુતાહું, કયા અમલ કરૂં ? ઈબલીસ બોલા, કે અગ ર મેરે બરાબર હોનેકા ઈરાદા કરેગા તો હુવામેં ઉડેગા, ઓર ત મામ બની આદમકે આઝા ઓર સોંદાંમેં ખુનકે માનીંદ જારી હોગા, પસ નમાઝકો છોડદે, ઓર ખુદાયેતઆલાપર જહુઠી સો ગંદ ખા, તો મેરે બરાબર હોગા પસ ઇસ બાતસે તહકિક માલુ મ હુવા કે બેનમાઝા મરદ હો યા અવરત શયેતાનકે ભાઇ બેહ ન હુયેં, ઓર ઉસકે દોસ્ત, ઓર યાર, ઓર ઉસકે સાથ મીલ બયેઠનેવાલે ઓર સોહુબત રખને વાલે, હુયેં, ઇસી તરેહ હુયે, જો કે ખુદાપર જુઠી કસમ ખાવે. અયે બારેતઆલા સબ મુસલમાનોંકો નમાઝદી તવફીકદે ઓર તેરેપર જુઠા સોગંદ ખાનેકી તવફીક મતદે.

હદીસ.

ફરીશ્તે ફજરકે તારેકુસ્સલાતકો કહેતે હુયેં અયે ફાજીર, ઝો હરકે તારે કુસ્સલાતકો કહેતે હુયેં અયે ખાસીર, અસરકે તારેકુસ્સલા તકો કહેતે હુયેં અયે આસીર, મગરીબકે તારે કુસ્સલાતકો કહેતે હુ યેં અયે કાફીર, ઈશાકે તારે કુસ્સલાતકો કહેતે હુયેં અયે મુઝી [ઝાયા, ઓર ખરાબ કરનેવાલા] નમાઝ નહીં પઢનેવાલા ફાજીર બદકાર, ઓર ખુદાકી નાફરમાતી કરનેવાલા ખાસીર ટુટા, ઓર ઝીયાંવ નુકશાન કરનેવાલા આસી ગુન્હેગાર. ઓર નાફરમાન મુ ઝી ઝાયા, ઓર ખરાબ કરનેવાલા (તેરે તઇ હકતઆલા ઝાયા, ઓર ખરાબ કરે.)

હીકાયત.

હઝરત ઇસા અલેહીસ્સલામ યેક ખેડેકી તરફ ગુઝર કીયે. વોહ ખેડા ખુબ આબાદો તાઝાથા, ઉસમેં જાબજા નહેરાં ઓર

નદીયાં જારીથી, ઔર જહાડાં વ બાગાં ચવતરફ સરસબ્જ, ઔર તાઝેથે વોહ ગાંવવાલે હઝરતકી બહોત તાઝીમો તકરીમ કીયે. ફેર યેક દફા ઉસ ખેડેકી તરફ ગુઝર કીયે, વોહ વીરાન, ઔર ખંડેર હોગયા હુયે, નદીયા નાલે સુખ ગયે હુયે; હઝરત બહોત તઅજ્જુબ, ઔરહયેરતમેં આયે, ઉસવકત હકતઆલા હઝરતકો વહી ભેજાકે ઇસ ખેડમેંયે બેનમાઝી આકર ચશ્મેમેં મુહ ધોયા, ઉસ શુમીયતસે નદી નાલે અને, જહાડાં બાગાં સુખગયે હુયેં ખેડા વીરાન ખંડેર હો ગયા હુયે, અયે ઇસ જીસવકત નમાઝ ન કરનેસે કીનકે તઇ શીકસ્ત, ઔર ગીરાનીકા સબબ હો તો ફેર દુનયાભી ખરાબ હોનેકા મુજબ કયું કર ન હો, યહાં અહમકો નાદાન સમજહકે ઇસ ઝમાનેમેં હઝારોં બેનમાઝીયાં મુંહ ધોતે ઔર ન્હાતે હુયેં પાની ઔર જહાડા કયું નહી સુખતે, ઔર દુનયા ખરાબ કયું નહીં હોતી ? યેહ હમારે પયેગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમકે કદમકા તસદુક હુયે ઔર બરકત હુયે અયેસા બલાઓંસે ઉનસી ઉમ્મત છુટી હુઈ હુયે, જયેસા સુરતકા બદલજાના અવ્વલકે પએગમબરોંકી ઉમ્મતોંમેંથી યાને અવ્વલકી ઉમ્મતાં ખુદા વ રસુલકી નાફરમાની કરે તો ઉનકી સુરત બદલકર બંદર ગધે હો જાતે થે, હમારે પયેગમબરકી ઉમ્મતકો હકતઆલા, ઉન બલાયોંસે દુનયામેં મહફુઝ રખા હુયે લેકીન આકેબતમેં અગર બેતોબા મરે હર હર ગુનાંહગારકી સઝા, ઔર બદલા બેશક હોગા ખુદાયેતઆલા કીસી મુસલમાનકો નાફરમાની, ઔર ગુનાહકી કરનેકી તવફીકન દેકર અપની ઇતાઅત ઔર ફરમાં બરદારીમેં રખ્ખે-આમીન

હીકાયત.

યેક બુઝુરગ દરયામેં જહાઝપર જાતેથે, સો દેખે કે મછલીયાં આપસમેં યેકકો યેક ખાતી હુયેં, સમજહે કે શાયદ દરયામેં કહત, ઔર દુકાલ પડા હુયે ઉસવકત હાથીફને યાને ગયેબસે આવાઝ આઈ કે યેક બેનમાઝા દરયાકા પાની મુંહમેં લીયા, ખરાથા દરયામેં ફેર થુકા ઇસ સબબસે દરયામેં કહત હુવા હુએ કયું કે બેનમાઝા સરસે પાંવતક નજીસ મઅનવી હુએ આસમાનસે જો જો કીતાબ ઉતરી હુએં ઉનસે બાઝી કીતાબોંસેં હુએ કે બેનમાઝી મલઉન હુએ ઊંસકા હમસાયાભી મલઉન હુએ જબ વોહ રાજી હો ઉસસે

હદીસ.

જીબરઈલ, ઔર મીકાઇલ અલેહુ મસ્સલામ કહે હયેં કે હકતઆલા ફરમાયા હયે. કે બેનમાઝી મલઉન હએ તવરાત, ઝબુર ઇંજીલ ફુરકાન અગરચે ફુરકાનમેં તસરીહ ઔર ઝાહીર નહીં લેકીન ઝમનન વલઝુમન સમજહે જાતા હએ.

હદીસ.

જો કે નમાઝ છોડેગા તો હકતઆલાકે હુઝુર ઉસવકત હાઝીર હોગા જીસ હાલમેં જનાબ બારેતઆલા ગઝબમેં રહેગા.

હીકાયત.

એક શખ્સ અપની જોરૂસે કસમ ખાયા; કે નેહસ, ઔર શુમ રોઝકે સીવાયે દુસરેરોઝ તુજસે સોહબત ન કરૂંગા, અગર કરૂં તો તીનતલાક હએ, પસ આલીમોંસે પુછા નેહસ રોઝ કઓનસા હએ? વે તમામ કહે સબ રોઝ મુબારક હયે, અપની જોરૂકો તલાક દેકર ગુનાહગાર હુવા બાદ શેખ અબદુલઅઝિઝ દેરનિ રહમતુલ્લાહ અલેહેસે પુછા, શેખઉસકો દેખે કે દોનું આંખોંમેં ચીપડે લગે હયેં, પુછે તુ આજકી ફજરકી નમાઝ પડા ? બોલા મએં નહીં પડા તબ કહે આજકે રોઝ અપની જોરૂસે હમબીસ્તર નહો કયું કે તેરે હકમેં આઝકા રોઝ શુમ; ઔર બદ હયે.

હદીસ.

તીબરાની રીવાયત કરતે હયેં કે પયેગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ફરમાયે, કે જો શખ્સ પાંચું વકતકી નમાઝ જમાઅત કે સાથ કરેગા, બીજલીકે માનીંદ અવ્વલ ગીરોહકે સાથ પુલસીરાતપર ગુઝરેગા, ઔર કયામત કે રોઝ આવેગા ઈસ સીફકતે સાથ કે ઉસકા મુંહ ચવધવીં રાતકે આંદકે માનીંદ રવશન રહેગા પસ તહકીક માલુમ હુવા કે નમાઝપર કાયમ ઔર મઝબુત હોનેમેં તમામ નેકીયાં ઔર ખયેર ઔર તમામ બદીયાં, ઔર શર નમાઝમેં સુરી કરમેસે હયે, જયેસા તમામ ખયેરો નેકી પયેગમબર, ઔર અસહાબ અલેહે વ અલેહીમુસ્સલાતકી પયેરવી, ઔર મુતાબેઅતમેં હએ, ઔર તમામ શર, ઔર બદી બીદઅતમેં હયેં.

હદીસ.

ઔર અખબારમેં નમાઝકે બાબમેં જો જો સવાબ ઔર ફઝીલત કે આયે હયે, ઉનપર બાઝે અહમકાં ઔર નાદાન ઇનકાર કરકર ખરાબો હલાક હોગયે હયેં અયે અહમકાં કયોનસે રૂસે

ઇનકાર કરતે હયેં ? આયા, નહીં જાનતે કે ખુદાકી કુદરત સબ ચીઝપર કાદીર વ તવાના હયે, આયા ખુદાકી રહમત તંગ ઓર ગુમ હોગઈ હયેં હમેશ બલકે જીતના તુ કયાસ કરેગા ઉસસે ઉ-શાકી રહમત ઝાયાદા હયે, ઓર બડી હયે હમેશા વાસેઆ હયે, હરચીઝકો ઘેરી હયે લેકીન હકતઆલા જીસકો હીદાયેત કરતા હ યે, વોહ હીદાયત પાતા હયે, જીસકો ગુમરાહ કરતા હયે તો ઉ-સકો કોઇ રાહનુમા નહીં હયે.

હીકાયત.

એક શખ્સ એક અવરતપર આશક; ઓર દીવાના હુવા, ઉ-સ અવરતકા મરદ મસજીદકા પેશઇમામથા; ઉસસે યેહ અહવાલ કહી વોહ કહા બોલ ઉસ મરદકો કે મેરે મરદકે પીછે ચાલીસ રોઝ નમાઝ કીયા તો મંએ મેરે નફસકો તેરે તઈ બખ્શતી હું, વોહ ઉસ મવાફીક ચાલીસ રોઝ ઉસ મરદકે પીછે નમાઝ પઢા, બાદઝાં ઉસકો અવરત બુલાઇ કુબુલ નકીયા, ઓર કહા મએં તોબા કીયા હું. યેહ કએફીયત અપને મરદસે કહી, વોહ કહા હકતઆલા રાસ્ત કહા, [કે નમાઝ તમામ બદીયાં ઓર ગુનાહોં કે કામોંસે દુર કરતી હએ.] યેહ શખસ જબ નમાઝપર કા-યમ હુવા તો ઉસકી નમાઝ ઉસકો ગુનાહે કબાયર ઓર બદ કારીસે દુરકી. શેખ મઅલવી ઇસ આયતકી તફસીરમેં કહે હએં, કે એક શખ્સ પએગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહે વસમકે સાથ પાં ચું વકતકી નમાઝ કરતાથા ઓર ગુનાહોંકે કામાંભી સબ કરતા થા, હઝરતકો લોગ ઉસકે અહેવાલસે ખબર દીએ, હઝરત ફરમા એ [ઉસકો ઉસકી ઉસકી નમાઝ ગુનાહોંસે દુર કરેગી,] પસ કુછ દેર નહીં હુઇ, કે વોહ શખ્શ તોબા કીયા, ઓર ઉસકા હાલ નેકીસે બદલ ગયા.

હદીસ.

જો શખ્સ નમાઝકી ઇતાઅત નહીં કીયા, ઉસકી નમાઝ નહીં હએ, જો કે નેહી, ઓર ગુનાહસે બાઝ રહા; પસ તહકીક નમાઝકી ઇતાઅત ઓર ફરમાંબરદારી કીયા તરગીબ વ તરહીબ કી કીતાબમેં હએ, કે હકતઆલા ફરમાતા હએ,—(નહીં કબુલ હોતી હએ નમાઝ, મગર ઉસ શખ્સકી નમાઝ કુબુલ હોતી હએ, કે મેરી બુઝુરગી, ઓર અનામતકે વાસ્તે તવાઝો કરતા હએ, ઓ ર ખલ્કકે દીખલાનેકે લીયે દરાઝ નહીં કરતા હએ,ઓર ગુનાહોંપર

એક શહરમેં રાત નહીં ગુઝારતા હયે, ઓર મેરે ઝીકર, ઓર યાદમાં દીન કાટતા હયે, ઓર બેવા અવતરતાં ઓર યતીમાં ઓર મીસકીનાં, ઓર મુસાફીરેકે ઉપર રહમો કરમ કરતા હુએ, ઊસકા નુર આફતાબકે નુરકે માનીદ હોગા, ઓર ઊંસકો મંએ મેરી ઇઝતકા લીબાસ પહેનાઉંગા, ઓર મેરે ફરીશતે ઊસકો હીફાજત કરેંગે ઓર ઉસકો તરીકી ઓર ઝુલમતમેં નુર, ઓર રવશન કરૂંગા, ઓર જેહાલતમેં હીલ્મો ઇલ્મ ઇનાયત કરૂંગા, જન્નતોંમેં ફીરદો સકી જન્નત જએસા અફઝલ, ઓર બેહતર હયે, વએસા વોહ શખ્સ મેરી મખલુકાતમેં બેહતર, ઓર અફઝલ હોગા,) જાન તુ નમાઝ નેકી, ઓર સવાબકી રાહ દીખાતી હયે, ઓર નમાઝકા અજર નુર હયે કયામતકે રોઝ અપને સાહીબકી શફાઅત કરેગી; જયેસા "તીબરાની" રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમસે રીવા યત કીયે હયેં કે જીસ વકત બંદા અપની નમાઝકી હીફાઝત, ઓર એહતીયાત કરકર વઝુ અછા કરતા હયે, ઓર રૂકુ, સુજુદ, ઓર કીરાઅત ખુબ, ઓર ખુશતર અદા કરતા હયે તો ઉસકો નમાઝ કહેતા હયે કે હકતઆલા તુજહકો નીગાહ રખે, જયેસા તુ મેરે તઇં નીગાહ રખ્ખા હુએ; પસ વોહ નમાઝ આસમાનકે ઉપર જાતી હયે, ઉસકા નુર, ઓર રવશની હોતી હયે, યહાંતકકે ખુદાકે નઝદીક પહોંચતી હયે યાને ખુદાએતઆલાકી કરબીયત, ઓર રઝા વ ખુશનુદીકે મહેલમેં પહોંચકર અપને સાહીબકી શફાઅત કરતી હયે. (તહકીક નેકીયાં બદીયેંાકો લે જાતી હયે, યાને મીટા દેતી હયેં;) આલીમાં કહે હયેં, કે યહાં નેકીયોંસે મુરાદ પાંચ વકતકી નમાઝ હયે, સુરએ અનકબુતકી તફશીરમેં અલ્લામી લીખે હયે પાંચ વકતકી નમાઝ મોમાનોંકી શાદી, ઓર ફતખુદાઇ હુએ, કયું કે જયેસા શાદીએં તરેહ તરેહકી ન્યામતાં, ઓર ખાને હુએં ઇસી તરેહ નમાઝમેંભી કીસમ કીસમકી ઇબાદતાં, ઓર બંદગીયાં હયેં, જીસવકત બંદા દોરકઅત નમાઝ કરતા હયે. હકતઆલા ફરમાતા હુએ, કે અયે બંદે તુ અપને ઝાઅફ, ઓર આજઝાકે સાથ તરેહતરેહકી ઇબાદત અઝરૂએ કયામો રૂકુ વ સુજુદ વ કીરાત વ તહલીલ યાને કલેમા, ઓર તહમીદ યાને હમ્દ કરના ઓર તકબીરો સલામ મેરી દરગાહમેં નઝર લાયા, પસ મએં જો યેહ કુછ જલાલો અઝમત રખતાહું, મુજહે સઝાવાર નહીં હુએં કે તુજહકો જન્નતસે મનઆ કરૂં, અયેસી જન્નત કે જીસમેં અનવા વ ઇકસામકી ન્યામત હયેં, તેરે લીએ વોહ જન્નત ઓર

ઉસકી ન્યામતાં વાજીબ કીયાહું, જયેસા તુ પયેછાના વએસા મ
યેં તુજહુકો અપને કરમ, ઓર ન્યામતોંસે સરફ્રાઝ કીયા, પસ ત
હકીક મયેં લુતફ, ઓર ઇનાયતકા ખુદાવંદ હું, તુજહુકો ઓર
તેરા નેકીકો મયેં અપની રહમતસે કુબુલ કીયા, કયું કે તહકીક
જાનીએ જો કે કાફીરોંસે હુયે વોહી મેરે અઝાબમેં ગીરફતાર હો
ગા, ઓર તુતો મેરે સીવાએ ગુનાહોંકો મગફીરત કરનેવાલા દુસ
રા કોઇ અલ્લાહુ નહીં જાનતા હુયે અયે મેરે બંદે તેરી હરેક ર-
કઅતકે વાસ્તે જન્નતમેં એક હુર હુએ, તેરે હર સીજદેકે મેરે
દીદારકી તરફ તુજહુકો એક નઝર હુયે હુઝરત જાફર બીન મોહ-
મ્મદ અપને બાપસે ઉન્હોં અપનેજદ હુઝરતઅલી કરમુલ્લાહ વ-
જહોસે રીવાયત કરતે હુએં, હુઝરત રસુલુલ્લાહ વ સલ્લલ્લાહો,
અલેહે વસલ્લમ ફરમાયે હુયેં, કે નમાઝ પરવરદીગારકી ખુશનુ
દી હુયે, ફરીશતોંકી દોસ્તી હુયે, પયેગમબરીકા તરીકા હુયે, મારે
ફતકા નુર તયે, ઈમાનકા અસલ હુયે, દુઆકા ઈજાબત હુયે, આ
માલકા કુબુલ હુયે, રોઝીકી બરકત હુયે, દુશમનોંકી હતયાર હુયે,
શયેતાનકી કીરાઅત હુયે, અપને સાહીબ, ઓર મલકુલ મઓત
કે દરમીયાન શફાઅત કરનેવાલી હુએ, અપને સાહીબકી કબરમેં
કયામત તક ચીરાગ હુયે; કયામતમેં નમાઝકી નમાઝ ઉસપર સા
યા, ઓરતાજ ઉસકે સરપર, ઓર ઉસકે બદનપર લીબાસ હો
ગી; ઓર ઉસકે રૂબરૂ નુર હોકર દવડેગી; દોઝખ, ઓર ઉસકે
દરમીયાન આડ હોગી; પરવરદીગારકે હુઝુરમેં મોમીનોંકે લીયે હુ
જજત, ઓર સનદ હોગી, આમાલ તોલનેકે વકત મીઝાનમેં ભા
રી હોગી, પુલસીરાતપરસે પાર કરનેવાલી હોગી, જન્નતકી કીલ્લી
હોગી; કે તહકીક નમાઝ તસબીહ ઓર તહમીદ, ઓર તકદીસ
ઓર તમજીદ, ઓર કીરાઅત, ઓરદુઆ હુયે, સબ અમલોંમેં બે
હતર અમલ વોહી હુએ, કે હર નમાઝકો ઉસકે વકતપર અદા કરે.

હીકાયત.

હઝરત ઈસા અલેહીસ્સલામ દરયાકે કીનારે ગુઝર કીયે, દેખે
કે નુરકા એક પરીંદા કીચડમેં ગોતા ખાકર નીકલા, ઓર પાની
મેં ન્હાયા. તો અવ્વલ કે જીસ સુરતપર આયા, ઉસી તરેહ પાં
ચ દફા કીયા; હુઝરત ઇસા અલેહાસ્સલામ ઉસકો દેખકર મુતઅ
જીબ હુએ, અયેસેમેં હુઝરત જીબરઈલ ઉતરે. ઓર કહે અયે ઇ
સા, હકતઆલા ઉસ પરીંદેકો ઉસ શખ્સકી મીસાલ કીયા જો
મોહમ્મદ સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલમકી ઉમ્મતસે પાંચ વકતકી

નમાઝ અદા કરતા હયે, પરીંદેકે ઉપર જો કીચડ લગતા હુએ, વોહ ગુનાહોંકે માનીંદ હુએ, ઇસકા નહાના પાંચ વકતકી નમાઝકીફઝીલત ઓર સવાબકે માનીદ હુએ, યાને પાંચ વકતકી નમાઝ તમામ ગુનાહોંકો પાક કરતી હુએ જીનકો તમામ જહાનકે કલમાભી લીખ નહીં સકેંગે, ઇસ કીતાબમે થોડીસી હદીસાં લીખખી ગઇ હુએં, અયે મરદાં; અએ અવરતાં ઉસકે મવાફીક અમલ કરો, ગફલતમેં મત પડો, કયું કે મઓત, કબર સવાલ જવાબ, કયામત, પુલસીરાત હીસાબ કીતાબ આગે હયે, ઓર કયામતમેં અવ્વલ પુછ નમાઝકી હોગી, જીસકો ઇન થાઝોંકા અંદેશા હુએ, વોહ હરગીઝ એક વકતકી નમાઝ ન છોડેગા.

હદીસ.

જો કે એક વકતકી નમાઝ અમદન છોડેગા ઉસ એક નમાઝકે લીયે તીન હુકબા દોઝખમેં અઝાબ પાવેગા [અસ્સી હઝાર બરસકો હુકબા કહેતે હુયે] તીન હુકબોંકે દોસવ ચાલીસ હઝાર બરસ હુએ, એક વકતકી નમાઝકે વાસ્તે દોસવ ચાલીસ હઝાર બરસ દોઝખમેં જલના હયે, જો જો મરદાં ઓર અવરતાં બરસો બલકે ઉમર ભરનમાઝ નહીં પઢતે હુયે લાખો બરસ દોઝખમેં જલના હુયે, ઇસી બાબમેં ખુબ ફીકર કરો, તોબા કરકે જલ્દ નમાઝપર કાયમહો છુટી હુઇ નમાઝકોભી અદાકરલો, તબ હકતઆલા તુમારે તોબા કબુલ કરેગા.

દુસરા બાબ.

માં બાપકી નાફરમાની, ઓર રંજ દેનેકે અઝાબમેં ઓર ફરઝંદોંકા હક માંબાપપર હુએ, સો બયાનમેં.

હુકમ કીયા હુએ પરવરદીગાર તેરા અયે મોહમ્મદ મુકદ્દીફોંપર ઇસ બાતકા કે ઇબાદત ન કરેં કીસુકી, મગર ઉસકી કે ખુદાએ બહુકહો, કયું કે ફોલ હકીકત ગાયતે તાઝીમ બંદગી હુએ, સો નહીં સઝાવાર હુએ, મગર ઉસકો કે વોહ નેહાયત અઝમત, ઓર જલાલમેંહો, દુસરા યેહ કે માંબાપકે સાથ નેકી કરે, હકતઆલા અપની ઇબાદતકો માંબાપકે સાથ એહસાન કરનેકે સાથ મીલાયા હુયે, કયું કે માંબાપ અવલાદકે વજુદકો પયેદા કરને, ઓર તરબીયત કરનેકે સબબ પડે હુએં, અગર પહોંચે તેરે નઝદીક બડી ઉમરકે તઇ એક ઉન દોનુંસેયા હદ યાને બુઢે હુયે તક

હયાતસે રહે, ઓર તેરી ખીદમતકે મોહતાજ હોવે, પસ સેત કહે ઉફઉફકા જો ખફગીકા હએ, જબ એક આદમી એક ચીઝસે તંગ આવે; યા વોહ ચીઝ ઊંસપર ભારી હોવે યાનાપાકીસે આલુદા હોવે તો ઉફકરકે કહેતા હએ, હકતઆલા ફરમાતા હયે કે યેહ લફઝભી માંબાપસે તંગ મત આવ, ઓર ઉનકી બાતકા જવાબ સખ્ત મત દો, અદબો હુરમતસે જવાબ દો ઉનકા નામ લેકર મત પુકારો, ગુસ્સેવાલે બદખુ સાહેબસે ગુનાહગાર તકસીરવાર ગુલામ જએસા આજઝીસે બાત કરતા હએ, વએસા અપને માંબાપસે બાત કરો, તવાઝો ઓરઝીલ્લતકા બાઝુ ઉનકે રૂબરૂ નીચે કરો, ઉનપર ઝાયાદતી રહમતસે બુઝુરગાં ઓર તકબ્બુર મત કરો, બલકે મુલાઝમત, ઓર નરમી આગે લા, કયું કે કલકે દીન તુમ પરવરીશ, ઓર તરબીયતમેં ઉનકે મોહતાજથે, ઉન્હોં આજકે રોઝ તુમ્હારી ખીદમત, ઓર એહસાનકે મોહતાજ હયે ઓર તુમ યેહકહો કે અએ પરવરદીગાર ઉનપર બખ્શીશ, ઓર રહમ કર જએસા વેહમકો પરવરીસ કીયે હુંએ, અગર માંબાપ મોમીના હએ તો બેહીશ્તમે પહોંચા, અગર કાફીર હયે તો ઇસલામ, ઓર ઇમાન દે હકતઆલાકી ખુશી માંબાપકી ખુશીપર મવકુફ હએ.

હદીસે કુદસી.

જો કે "રાઝી રહે ઊસકે માંબાપ તો મંયેભી રાઝી હું"

હદીસ.

અગર કલામમેં ઉફસેભી કોઇ અદના લફઝ હોતા તો અલબતા ખુદાએતઆલા ઝીકર કરતા, યાને ખફગીમેં ઉફકે સીવાએ દુસરી કોઈ હલકી બાત નહી.

હદીસ.

તુમ્હારે માંબાપકે; સાથ નેકી કરો, તો તુમ્હારે બચ્ચે તુમ્હારે સાથ નેકી કરેંગે.

હદીસ.

માંબાપકે સાથ નેકી કરના; કબાયર ગુનાહોંકા કફારા હયે.

હદીસ.

માંબાપકી નાફરમાની કરનેવાલા પરદીગારસે દુર હએ, મલાયકસે દુર હયે, જન્નતસે દુર હયે, નેક લોગોંસે દુર હયે, દોઝખ સે નઝદીક હયે.

હદીસ.

માંબાપકો મારનેકે વાસ્તે જો હાથ ઉઠાવેગા ઇસકા હાથ ગર દનસે અગલુલ હોકર ટુંડા હોજાયેગા, તબ અસહાબ પુછે યા ર સુલુલ્લાહ, અગર વોહ ઇનકો મારા તો કયા હુકમ હએ? ફરમા એ કે વોહ પુલસીરાતસે ગુઝરનેકે આગે ઉસકા હાથ કટ જાવેગા ઓર ફરીશ્તે મારેંગે.

હદીસ.

દુનયાકી હાજતોંસે માંબાપકી એક હાજત બરલાવે, તો હક તઆલા ઊસકે તમામ ગુનાહોંકો મુઆફ કરેગા, ઓર ઉસકી દુ નયા ઓર આખીરતકી હાજતોસે સતર હાજત બરલાવેગા; આ ખીરતકી હાજતોંસે પહેલી હાજત જન્નતમેં દાખીલ હોના હ એ, દુસરી હકતઆલાકા દીદાર જો કોઇ ઘરમેં અછા ખાના ર ખખે, ઓર માંબાપકો છોડકર ખાવે તો હકતઆલા જન્નતકે ત આમકી લઝત ઉસપર હરામ કરેગા; એક બુઝુરગસે લોગ પુછે કે કીસલીએ અમારે દીલાં સખ્ત હો ગયે, ઓર ગુનાહાં બહોત હોગએ, પરવરદીગારકી તરફ હમ તોબા નહીં કરતે? વોહ બુઝુરગ કહે, તહકીક તુમ આખીરતકો છોડ દીએ, ખીસારતકે અમલ કીએ હએં, માંબાપકી નાફરમાની કીએ, અમલે નેકી છોડદીએ, દરાઝ ઉમ્મીદ રખખે, ઝુલમ ઈખ્તીયાર કીએ, અમાનતકો ઝાયા કીએ, ખયાનત ઝાહીર કીએ, જું જું તુમ બડી ઉમરકે હોતે હએં, મકરો ફનકો કુવ્વત દેતે હએં. પાંચ વકતકી ફરઝ નમાઝ નમાઝ ઝાયા કરતે હએ ઝકાત નહીં દેતે; ચુગલી ઇખતીઆર કીયે યતીમોંકો સતાતે હએં, શરીઅતકે અહકામકો નહીં બજાલાતે, રહમાનકે ગુનાહગાર હોતે હયેં. શએતાનકે કહેલાતે હયે, બ્યાજ ખાતે હયે, ઓર અવકતોંકો ખીલાતે હયે, બદકારોંસે મઆમીલત કરતે હયે; જહુટી ગવાહી દેતે હયેં, તવંગરોકે સાથ તવાઝો કરતે હયે ફકીરોપર તકબ્બુર કરતે હયે ઈન ચીઝોકે સબબ તુમ્હારે દીલાં સખત હોગએ હયે, તુમ્હારે ગુનાહાં બહોત હોગએ, કોઇ જહીડકાનેવાલા, નસીહત કરનેવાલે નહીં ડરાનેવાલા યાદ દીલાનેવાલા નહીં તુમ્હારા કલામ મીઠા હએ, ઓર ફએલ કડવા, તુમ્હારી ઝબાન બંદ હયે, તુમ્હારે દીલાં દુશરોંકે અયેબોંકો દેખતે હએં, ખુદાએતઆલાસે હયા નહીં રખતે. ખુદાકે તુમ મકબુલ નહીં હોતે; બલકે મરદાં હયેં; અલ્લાહોતઆલા તુમકો નેક તવફીક દેવે.

હદીસ.

રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ફરમાએ, દોઝખમેં ઇબલીસ, ઓર આકે વાલીંદએનકે દરમીયાન એક દરજેકા ફરક હયે, દોઝખમેં વોહ ઇબલીસકા હમસાયા હયે, જન્નતમે પયેગમબરાં ઓર મોહસીન વાલીદ એનકે દરમીયાન યેક દરજેકા ફરકહયે, વોહ જન્નતમે પયેગમબરોંકા હમસાયા હયે. માંબાપકો ખુશ રખનેવાલેકો "મોહસીને વાલીદએન" કહેતે હયેં.

હદીસ.

રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ફરમાયે, જીસ રાત મયેં મેરાજકો ગયાથા, વહા અક કઓમકો દેખા, કે આતશકી, સુલાપર લટકે ગયે હયેં, તબ, જીબરીલકો પુછા અયે મેરે ભાઇ; યેહ કઓન કઓમ હએ, ઓર કયા ગુનાહકી હએ જીબરીલ : હે યેહ કઓમ અપને માંબાપકો ગાલી, ઓર રંજ દેતીથી, માલીક ફરીશતા કહા પરવરદીગાર મુજહે હુકમ કીયા હયે; કે ઇસ કઓમકો આગકી સુલીપર લટકા દો, ઓર ઇનકી જીબોંકે આતશકે અંગુડસે ગર્દદીક તરફ ખીંચકર તાલુસે નિકાલી.

હદીસ.

જો કોઇ માંબાપકો ગાલીંદેગા, કબરમેં ઉસકે પહેલુપર મેંહકે માનીફ આતશકી ચીનગારીયાં બરસેંગી.

હદીસ.

પયેગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ફરમાયે, આકીલ. વાલીદયેનકા અઝાબ દેખના જયેશા મુજહકો રંજ તઅબમેં ડાલા હયે વએસા કોઇ ચીઝ નહી ડાલી, મયે જબ જન્નતમેં રહુગા ઉનકા રોના પલાના અઝાબવ અકુબતક સબબ સુનકર અરશકે નીચે ઉનકી શફાઅતકેલીયે સીજદા કરૂંગા. તબ હકતઆલા ફરમાવેગા અયે મેરે હબીબસર ઉઠા; જબ તક ઉનકે માંબાપ ઉનસેં રાઝી નહી મયેં મગફીરત વહી કરૂંગા તુ આપને મકાનકો જા ઉનકા ખ્યાલ મતકર, હુકમકે મવાફીક જન્નતસેં જાઉંગા ફેર દુસરે બાર ઉનકા રોના પલાના સુનકર બહોત દરદસે અરશકે નીચે સીજદેમેં ગીર પડુંગા હકતઆલા ફરમાવેગા અયે મેરે સબીબસરઉઠા જો માંગતાં હયે સો આંગ પર યેહ માંબાપકો ઇજા. ઓર રંજ દીયે સો લોગ હયેં, જબતક ઇનકે માંબાપ ગુનાહાં અફુ ન કરેગેં મયેં નહીં છોડુંગા તુ જા, ઓર ઇનકો ભુલજા, મયેં નાચા હુકમકે મવાફીક બેહીસ્તમેં

આઉંગા, ફેર તીસરેબાર ઉનકા રોના પલાના સુનકર દીલ પીગલજાયેગા; બેઇખતીઆર અરઝ કરૂંગા, અયે મેરે અલ્લાહ દોઝખકે દરવાજે ખોલનેકા હુકમ કરતા ઉનકે અઝાબકો દેખું; અરઝ કુબુલ હોગી, માલીક દરવાઝા ખોલેગા મયેં જાકર દેખુંગા તો કીતને મરદ અવરતાં આતશકી સુલીપર લટકેહુયે રહેંગે બાઝાંકે સરપર ઝબાનીયા લોહેકે ગુરઝસે મારેંગે, બાઝાંકે બાઝુવાં, ઓર પેટાંપર આતશકે તીર ચલાવેંગે બાઝોકી પુશ્ત ઓર ઝાનુઓપર આતશકે તાંઝીયાને મારેંગે; સાંપ બીછ્છુ ઉનકે પાંવકે નીચે કાટતે ઓર દઓડતે રહેંગે, માલીકે ફરીશતા દોઝખકા સરદાર, ઓર નીગેહબાન-હુએ ઉસકે ઇલાકેમે જો જો ફરીશતે હુએ ઉનકો ઝબાનીયાં કહેતે હુએં, મએં યેહ બદ અહવાલ દેખકર બેઇખ્તીઆર દરદો ઝેહમતકે મારે રોતાહુવા ફેર અરસ કે નીચે સીજદેમેં ગીર પડુંગા, તબ હકતઆલા કરમ ઓર રહમતસે ફરમાવેગાં અએમેરે હબીબ ઉનકે મા બાપ થોડે જન્નમેં થોડે એરાફમેં, થોડે દોઝખમે હુએં તુ ઉનકો રાઝી કરકે ઉનકા ગુનાહ મુઆફકર, મએં કહુંગાઅએ મેરે ઈલાહ દોઝખમેં ઉનકો મુજહે દીખલાતબ હકતઆલા દીખલાવેંગા મએં હુકમકે મવાફીક બેહીશત એરાફ ઓર દોઝખમેં ઈનકે માબાપકે પાસ જાકર કહુંગા કે તુમ્હારી અવલાદકે આશાતકો અતશ ખાઈ, ઉનકે હીડ ગએ, ઉનકા રંગ કાલા હોગયા; ફરીશ્તે ઉનકો અઝાબ દેતે હએ, ઉનકા રોના પલાના સુનકર મેરા દીલ બહોતહી ગમો દરદમેં હુએં અબ ઉનકે ગુનાહાં મુઆફ કરો, તબ વે અપની અવલાદકી તકસીરાં જો દુનિયામે કીઓથે બયાન કરેંગે, કોઇ કહેગા યા રસુલુલ્લાહ મેરે ફરઝંદ ઓર દુખ્તરકી શફાઅત મત કરો, કયું કે દુનિયામેં મેરે તઇ બહોત હીકારત ઓર સુબક કીએ હુએં, ઓર મેરા દીલ તોડે હુએ, ઓર આપ ખુબ ખાતે પીતેથે, મએં ભુકા પ્યાસા રહેતાથા, આંબી અએ સાહી કહેગી કે યાશફીઉલમુઝનબીન મેરા બેટા અપની જોરૂકો અચ્છે કપડે ઓર ઝેવેર બનાદેતાથા, મુજહકો બરહની ભુખા રખતાથા ઇસતરેહ હરેક માં ઓર બાપ અપને ફરઝંદો ઓર દુખ્તરોંશે દુનયામેં જો રંજો ઈઝાકે ઉઠાએતે, સોજાહીર કરેંગે. ઉનકે દીલકી આઝુરદગી નહીં નીકલેગી તબ મએં કહુંગા અએ અપની અવલાદસે દુખપાએ સો લોગ અબ દુનયા ગુઝરગઇ, ઉસકી નમતાંબી જાતેરહે, અબ મેરા ઈરાદા યેહી હુએ કે તુમ ઉનકી તકસીર મુઆફ કરો, હકતઆલા ફરમાવેગા અએ મેરે હબીબ મશક્કતમેં મત પડ,

મેરી ઇઝતે જલાલકી કસમ હુએ, જબતક ઉનકે દીલોંમે ઉનકી તરફ્સે રઝાવ ખુશનુદી ન દેખુગા, ઉનકો દોઝખસે ન નીકાલુંગા. મયેં કહુંગા અએ પરવરગાર, અએ અરહમુરરાહેમીન માલીકકો હુકમ કરકે ઉનકો ઉનકી અવલાદકા અઝાબ દીખાવે, શાયદ ઉસવક્ત મેહેરે પદરી વમાદરીસે ઉનકી તકસીરાં મુઆફ કરેંગે. વઐસાહી હુકમ હોગા તબ મએ સબકો સાથ લેકર ઉનકી તરફ જાઉંગા જબ વે અપની અવલાદકે રંગ બરંગ અઝાબાં ઐાર ખરાબીયાં દેખેંગે અપની ઇઝા ઐાર રંજ ભુલ જાકર પુકારકે રોતે હુએ કહેંગે અએ હમારે જીગરબંદા તુમપર ઇતના સખ્ત અઝાબ હોગા કરકે હમ નહીં સમજહેથે. કોઇ અપને ફરઝંદાકે લીએ કોઈ અપની દુખતરાંકે લીએ બેઇખ્તીઆર રોદેગે. ઉસવકત વે દોઝખયાં અપને માંબાપકી આવઝકો પહેછાનકર સરાં ઉઠાકે કહેંગે અએ હમારે માબાપ અબ રહમ કરો અમારે ગોસ્ત પોસ્તકો આતશ ખાગઇ હુએ હમારે કલેજે ટુકડે હો ગએ હયે હમારેમેં અબ તાકત નરહી, તુમદુનયામેં હમારેપર ધુપ પડને નહીં દેતેથે એક કાંટા હમારે પાવમેં ચુંબે તો તુમ ગમગીન હોતેથે હમારેપર અબ મેહરે પદરી ઐાર માદરી કરો, કયું ઇસતરેહ દોઝખકા અઝાબ હમપર પસંદ કીએહો, રહમ નહી કરતે? તબ ઉનકે માબાપ યેહ રોના પલાના સુનકર બેઇખ્તીઆર રોતેહુએ મેરેસે કહેંગે અએ શફીઉલમુઝ નબીન ઉનકી શફાઅત કરો? મએ' કહુંગા હકતઆલા તુમ્હારે વાસ્તે તુમ્હારી અવલાદપર ગઝબમેં આયા હુએ તુમ શફાઅત કરો વે કહેંગે અએ હમારે ઇલાહ; અએ હમારે મવલા અપની રહમતસે હમારી અવલાદપર રહમ કર, દોઝખસે નીકાલ હકતઆલા કહેગા મયેં તુમ્હારે દીલોંકી બાત જાનતા હું, અબ તુમ અપને ફરઝંદાસે બદીલ રાઝી હુએ હો, કહેંગે અએં પરવરદીગાર હમ રાઝી હુએ, તો હકતઆલા માલીક (ફરીશતા) કો ફરમાવેગા જો માબાપ કે રાઝી હએં, ઉન્હીકી અવલાદકો છોડ જીનકે માબાપ રાઝી નહીં હુએં, ઉનકો મત છોડ. માલીક ઉસી મવાફીક જીનકે માબાપ રાઝી રહેંગે ઉનકો નીકાલ કર બહરૂલહયાતકે પાનીમેં ન્હીલાવેગા, તો ઉનકે બદનપર ગોશત અવ્વલકે માનીંદ ભર આવેગા, પસ બેહીસ્તમે દાખીલ હોંગે.

હદીસ.

રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલમ ફરમાએ. તુમકો તીન ચીઝકી વસીયત કરતાં હું—નમાઝમેં કોતાહી મત કરો મા, બાપકે સાથ નેકી કરનેમે ખતા મત કરો, બાંદી ગુલામકો ઇઝા,

કયુંકે માંબાપકે સાથ નેકી કરની તહકીક ઉમર ઝીયાદા કરતા હુએ; કસમ હુએ ઉસકી જો મેરા નફ્સ ઉસકે હાથમેં હુએ, એક બંદેકી ઉમેરમેં તીન સાલ બાકી હુએ. વોહ અપને માંબાપકે સાથ નેકી, ઓર ખીદમત કરતા હુએ, તો હુકતઆલા ઉસકે તીન સાલકો તીસસાલ કરદેગા, ઓર એક બંદેકી ઉમરમેં તીસસાલ બાકી હુએ; વોહ અપને માંબાપકે સાથ બદીકીયા, ઓરરંજો ઈઝા દીયા તો હુકતઆલા ઉસ તીસ બરસકી ઉમરકો તીન બરસકી કરદેતા હુએ, ઈસીતરેહ બેશો અકારીબ સગે સોદરોંગે સાથ એહસાન ઓર નેકી કરના ઉમર ઝીયાદા કરતા હુએ, ઉનકો રંજોઈઝા દેના ઉમર ઓર રીઝકમેં નુકસાનકરના હુએ ઓર, હુકતઆલા ગઝબમેં આવેગા, કાતે ઉરરહમપર દુનયામેં અગર ખુદાએતઆલા અઝાબ ન કરેગા, તો આકેબતમેં અઝાબ કરેગા, ઉસકી રૂહ જહન્નમકે મુંહપર બરહુતકી બાવડીમેં કયામતતક રહેગી, અપને સગે સોદરેકો ઈઝા ઓર રંજદેને વાલા ઓર ના ખુસ રખને વાલા કાતેઉરરહમ હુએ.

હદીસ.

હુકતઆલા માંબાપકી ખુશી, ઓર રઝાસે ખુસ ઓર રાઝી હોતા હુએ ઉનકી નાખુશીસે નાખુશ હોતા હુએ.

હદીસ.

જો શખ્સ અપને માંબાપકોં રંજ ઓર ઇઝા દેગા તો તહકીક હુકતઆલાકા ઓર ઉસકે રસુલકા ગુનહેગાર હુવા, જીસવકત વોહ માંબાપકો ઇઝા દેનેવાલા મર કર મદફુન હોગા ઉસકો કબર અએસા તંગ કરેગી કે ઉસકી દાનોં ફસલીયાં આપસમેં મીલજાવેંગી, કયામતકે રોઝ સખ્ત અઝાબ તીન ગીરોહકો હોગા, માંબાપકો ઇઝાદેનેવાલા ઝાની; મુશરીક.

હીકાયત.

એક વલીઅલ્લાહ કહેતે હુએં કેમએં એકદફા કબરસ્તાનકી તરફ ગયા દેખાતો એક કબરસે આતશ ઓર ધુંવા બાહીર નીકલતા હુએ મએં હયેરતસે વહાં ખડા રહેકર દેખતાથા કેયકબયક કબર ફટી, આતશકી જીબીયાં બાહર નીકલકે કાલા શખ્સ એક હાથમેં લોહેકા ગુરઝ, એક હથમેં કાલા ગધા પુકારતાથા પસ અંગારકી ઝંજીરસે ગધેકો કબરમેં ખીંચા ઓર આપભી ઉસકે પીછે ચલાગયા કબર બરાબર હોગઈ યેહ હાલ દેખકર મએં તઅજજુબ ઓર ફીકરમેં વહી ખડાથા, કે એક અવરત આઇ,મએ યેહ કએફીયત ઉસશે પુછા વોહ

બોલી કે વોહ ગધા આદમીંથા દુનયામેં શરાબ પીતાથા ઝીના કરતાથા; ઉસકી મામના કરતીથી. વોહ નહીં સુનતાથા ઓર ઉસકો કહેતાથા કે તુ ગધેકી મીસાલ પુકારતી હુએ ચુપ રહે, પણ જબ વોહ મુવા તબ હકત આલાને ઉસકો ગધા બનાયા હરરાત વોહ ગધા કબરસે નીકલતા હુએ, કાલા શખ્શ ફરીશતા હુએ ગુરઝસે મારકે કહેતા હુએ કે અએ ગધે પુકાર, બાકી અહવાલ તો તુમ દેખ ચુકે અએ ભાઇ ગફલતકે માનીંદ દુસરા કોઇ ઝુલમ નહીં બડા અંધાપન દીલકા અંધાપન હુએ, બડી રૂસવાઇ ખુદા વરસુલકે ફરમાનકો ટાલના હુએ, અબ જલ્દ ઇન તીનો બદીયોંશે બાહીર નીકલ મઓત તેરે આગે કબર, તેરે આગે ઉસકા અઝાબ તેરે આગે કયામત તેરે આગે વહાંકી રૂસવાઇ તેરે આગે ઇનચીઝોંસે, અંદેશા કર ગફલતમેં કબતલક રહોગા હોશયાર હો, મરનેકે બાદ તેરા હોશયાર હોના અફસોસ કરનકુછ કામ ન આવેગા, જલ્દ તોબા કરો,

રીવાયત.

હકતઆલા મુસા અલેહીસ્સલામકો વહી ભેજા કે અએ મુસ જો કોઇ અપને માંબાપસે નેકી ઓર એહશાન કરેગા ઉસકે લીએ મેરે નઝદીક કોઇ ચીઝ નહીં હુએ, મગર બેહીસ્ત જો માંબાપકો રંજો ઇઝાદેગા ઇસકે લીએ મેરે નઝદીક કોઈ ચીઝ નહીં મગર દોઝખ.

હીકાયત.

"અહમદુત્તીમાર' કહેતે હુએ. કે મેરે તઇં એક ભાઇથા વોહ મુવા; બાદ ઉસકો ખવાબમેં દેખકર પુછા અએ ભાઇ હકતઆલાને તેરે સાથ કયા કીયા, વોહ કહા અએ ભાઇ માંબાપકી નાખુશી વનાર ઝામંદી મુજહે બેહીશતકી બુસે દુરકી હુએ, અબ માંબાપકી કદમોંકા મુંનતઝીરહું, તા અપની તકસીરાં મુઆફ કરવાલું શાયદ ઉસવકત હકતઆલા મુજહપર રહમ કરેગા.

રીવાયત.

હકતઆલા દાઉદ અલેહીસ્સલાકો વહી ભેજા, કે બની ઇસરાઇલકો, કહો માંબાપકો રંજો ઇઝાદેનેસે, કીશીકો નાહક કતલ કરનેસે સુદ ખાનેસે ઓર દેનેસે બહોંત પરહેઝ કરો અએ દાઉદ સુદખોરેકે અઝાબોંસે અદના અઝાબ યેહ હુએ, કે આંખકે અંદર બાહીર આત કશીસલાઇસે દાગ દીયા જાએગા.

હદીસ.

બયાજખોરા મુરદારસે ઝીયાદા બદબુ હોકર કયામતમેં કબર સેં ઉઠેંગા.

હદીસ.

ઉનસ બીન માલીક કહેતે હએં; કે પએગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહેવસલ્લમકે ઝમાંનેમેં એક શખશથા, ઉસકા નામ અકલમા ઇબાદત સખાવત કરમમે મશહુર વોહ યકબયક સખત બીમાર ઔર મરીઝ હુવા તબ અપની જોરૂકો પએગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહે વ-સલ્લમ કે નઝદીક અપના અહેવાલ અરઝ કરનેકે લીએ ભેજા, વોહ આકર મરદકા અહેવાલ અરઝકી કે યા રસુલુલ્લાહ મેરા મરદ અકલ મા જાનકંદનીમેં હએ, પયેગમબર સલ્લલ્લાહ અલેહે વસલ્લમ કીતને અસહાબકો સાથ લેકર અલકમાકે યહાં જાકર ફરમાંએ અએ અલક મા, તેરા હાલ કયા હએ, વોહ બાત નહીં કીયા ફેર કલમએ શહાદ-ત ઉસકો તલકીન કીએ તોભી ઝબાન નહીં ખોલા. ફેર કીતને દફા ત લકીન કીએ, તોભી બાત નહીં કીયા. તબ પુછે ઇસકો માંબાપ હએં લોગ કહે યા રસુલુલ્લાહ, બાપ મરગયા; માં, એક બુઢી હએ હઝરત ઉસકો બુલવાકર ફરમાએ; અએ અકલમાકી માં, અકલમા કીસ ત-રેહ ઝીંદગી કીયા? વોહ કહી રોઝા રખતાથા નમાઝ કરતાથા ખએર ઔર ખએરાત ઔર સખાવત બહોત કરતાથા, નેકીકે કામમેં હમેશા કમર બાંધી હુવાથા, લેકીન અપની જોરૂકો મુજહપર બુઝુર્ગી દેતાથા, ઇસલીએ મએં નાખુશથી, યેહ સુનકર હઝરત અપને અ સહાબકો ફરમાએ; લકડીયાં જમા કરો ઔર આગ સીલગા કર અ-લકમકો જલાડાલો? ઉસકી માંને અરઝકી યા રસુલુલ્લાહ, મેરા બેટા મેરે દીલકા મેવા હએ, ઉસકો આગમેં જલાતે હો ફરમાએ અએ બુઢી ખુદાએતઆલાકા અઝાબ ઇસમેં લાખોં હીસ્સે ઝીયાદા ઔર સખ્ત હએ; તુ જબતક અપને બેટેસે ખુશ ઔર રાઝી ન હોગી, હકતઆલા ઉસસે હરગીઝ રાઝી નહોગા ઔર ઉસકા રોઝા, નમાઝ ખએર ખ એરાત તુ નાખુશ રહેતક નફા નદેગા. તબ વોહ કહી યા રસુલુલ્લાહ તહકીક મએં ઉસસે રાઝી હુઇ પએગંબર સલ્લલ્લાહો અલેહેવસ લ્લમ અકલમાકે નઝદીક જાકર કલમએ શહાદત તલકીન કીએ, અ લકામા કલમએ શહાદત પઢા ઔર જાન દીયા પસ ઉસકો ગુસ્લ દેકર જનાઝેકી નમાઝ પઢકે દફન કીએ, ઔર હઝરત ઉસકી કબરકે કીનારે ખડે રહેકર ફરમાએ, અએ ગીરોહે મુહાજરીન, ઔર અનસાર

જો કે માંબાપ જોરૂકો ફઝીલત. ઓર બુઝર્ગી દેગા, હકતઆલા ઉસકી ફરઝ નમાઝ નફીલ નમાઝ, રોઝા, ખયેર ખયેરાત, નેકીકે કામોંકો કુબુલ નહીં કરેગા.

રીવાયત.

યેકરોઝ પયેગમબર સલ્લલ્લાહોઅલેહે વસલ્લમ અબુઝર રદીયલ્લાહો અનહોકે સાથ કબરસ્તનકો ગયે, એક કબરકે નઝદીક ખડે રહેકર બહોતહી રોનેલગે. અબુઝર પુછે યા રસુલુલ્લાહ, કીસલીયે ઇતના રોતે હયે. ? ફરમાયે, મેરીઉમ્મતસે યેહભી એક ઉમ્મતીકી કબર હયે, ઉસકો સખ્ત અઝાબ હોતા હયે; અયે અબુઝર, જીબરઇલ અલેહીસ્સલામ આપ ઉતરકર કહે, યા રસુલુલ્લાહ તુમ્હારે રોનેસે તમામ ફરીશ્તે ઓર મલાયક રોતે હયેં; તબ કબરસે અવાઝ આઇ કે યા રસુલુલ્લાહ ખુદાકે સખ્તઅઝાબસે અલઅમાંઅલ અમાં " મેરે નીચે ઉપર, આગે પીછે, સીધે ડાવે, દોઝખકી આગ ભરી હુઇ હએ. પએગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ પુછે, અયે કબરવાલે કીસ સબબસે ઇસતરેહકા અઝાબ તુજપર હએ ? કહા, યા રસુલુલ્લાહ મેરી માંકી બદદુઆસે ઇસ અઝાબમેં ગીરફતારહું પએગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ હુકમ કીયે, મુનાદી કરાવ, તાઉસ કબરસ્તાનકી હરેક મઇયતકા વારીસ ઉસકે કબરકે સીરાને આકર ખડા રહે ઇસતરેહ સબ હાઝીર હએ, ઔર દો ઘડીકે બાદ ઉસકબરકે સીરાને એક બુઢી અસા ટેકીહુઇ બયેઠતી ઉઠતી આપહોંચી, ઉસકો પએગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ફરમાયે, અયે બુઢી યેહ કબરવાલા કઓન હયે, કહી મેરા બેટા મેરા કુરરતુલઅયેન હયે, ફરમાયા તુ ઇસસે રાઝી હયે, યા નહીં ? કહીં મયે, રાઝીનહીં હું, કયું કે યેક રોઝ નશા ખાકર બેહોશીકે આલમમેં મુજહે મારકે હાથ તોડા, તબ મયે કહી, ખુદા તુજહસેરાઝી ન હોવે પયેગમ્બર સલ્લલાહો અલેહે વસલલમ ફરમાયે અએ બુઢી અબ ઇસપર રહમ કર હકતઆલા તુજહપર રહમ કરેગા ઓર અપને કાનકો ઉસી કબરપર રખકર વોહ બોલતા હયે, સોસુન મયાફીક હુકમકે સુની બેટા કહેતા હયે "અલઅમાં અલઅમાં યા રસુલુલ્લાહ મીન આઝાબીલલ્લાહ યેહ સુનકર બુઢી બહોતહી રોતી હુઇ કહી યા રસુલુલ્લા મએ ઉસીસે હુઈ ઉસવકત વોહ કબરસે પુકારા અયે મેરીમાં તું રાઝી હોનેસે રાઝી હકતઆલા મુજહપર રહમ ઓર કરમ કીયા અયે અવરતાં અબ સમજહો, ખુબ જાનો, ગફલતસે નીકલો હકતઆલા માંબા

પકી રઝા મંદીકે ઉપર અપની રઝામંદી મવકુફરખ્ખી હુએ, પસ માંબાપકી ઇતાઅત વ ફરમાંબરદારી હર આદમીપર વાજીબ હુએ, લેકીન શરઅમેં જો જાયઝ નહી હયે, ઉસમેં માંબાપકી ફરમાંબરદારી ઝુરૂર નહીં, જીનકે માંબાપ મરગએ હુએં ઉનપર વાજીબ હુએ, કે હમેશા માંબાપકે હકમે મગફીરતકી દુઆ કરે, ઉનકે નામપર ખએર ખએરાત કરેં, ફાતેહા પઢેં, દરૂદ, કુરઆન પઢકર યા પઢા કર ઉનકો બખ્શી, હર નમાઝમેં અતહુહઇયાત, ઓર દરૂદકે બાદ અપની મગફીરતકે સાથ ઉનકી મગફીરતભી ચાહે દરૂદ, ઓર કુરઆન પઢાનેમેં શરત, ઓર મુકરર ન કરનાં બેહેતર હુએ, મસલન એક કુરઆન ખતમ કરોગે તો એક રૂપીઆ યા દોરૂપીએ દુંગા, કરકે ન બોલના; બલકે અફ્ઝલ યેહ હુએ, કે ખુદાકે વાસ્તે મએં ઇસકદર નીયાઝ કરતાહું; તુમભી ખુદાકે વાસ્તે પઢકર ઉસકા સવાબ ફલાનેકે હકમેં બખ્શો પંજશબેકે રોઝ અસરકી નમાજકે અવ્વલ દો રકઅતયા ચાર રકઅત નફીલ નમાઝ પઢકર ઉસકા સવાબ માંબાપકો બખ્શના ઓર કબરકે પાસભી જાકર ફાતેહા દેના, તબ માંબાંપકા હક ઉસકે ઝીમ્મેસે અદા હોગા,

બચોંકા હક માંબાપપર હયે સો બયાન.

હદીસ.—બચ્ચોંકા હક માંબાપપર તીન ચીઝ હયેં. જબ બચ્ચા પયેદા હોવે, ઉસકા નામ અછછા રખના, જબ અકલો શઉરમેં આવે કલામુલ્લાહ, ઓર ફીકહ વ અકાયદ સીખાના, જબ બાલીગ હોવે તો નીકાહ કર દેના,

હદીસ.

હઝરત ઉમર રદીયલ્લાહોતઆલા અનહોસે એક શખ્સને કહા યા અમીરૂલ મોમીનીન, મેરા બેટા મુજહે રંજો ઇઝા દેતા હયે. હઝરત ઉસકે ફરઝંદકો ફરમાએ, તુ અપને બાપકો ઇઝા દેમેસે ખુદાસે નહીં ડરતા હયે? બાપકા હક બહોત બડા હુએ. વોહ કહા અમીરૂલમોમીનીન, બાપપર ફરઝંદોંકા હકભી કુછ હુએ? ફરમાએ હાં ફરઝંદકીમાં નજીબ હોવે, યાને કમીના અવરતકો નીકાહ ન કરે, તો ફરઝંદપર કોઈ અએબ ન રખે, ઓર, ફરઝંદકા નામ અછા રખે, ઓર કલામુલ્લાહ શીખાવે. વોહ કહા ખુદાકી કસમ હયે મેરી માં નજીબ નહીં, બલકે બાંદી હયે, ઓર બડી કમીના હુએ; મેરા નામ "જઅલ" હયે, ઓર કલામુલ્લાહસે એક આયતભી નહીં સીખલાયા. હઝરત ઉમર યેહ સુનકર ઉસકે બાપકી તરફ મુતવજહા હોકર કહે, તુ બોલતા હુએ કે મેરા બેટા

મુજહે ઈઝા દેતા હયે, બલકે વોહ તુજહે ઈઝા દેનેકે આગે તુ ઉસે ઈઝ દેચુકા હુએ, અબ ઉઠ યહાંસે જા. બેકા બેટીકા નામ જીસમે અબ્દકા લફ્ઝ હોવે, યા પયેગમબરકે નામ ઓર પયેગમબરોંકી ઝવજાતકે નામ રખના જયસા અબદુરરઝાક, અબદુલગફાર, અબદુસ્સતાર, મોમમ્મદ ઇબરાહીમ, મુસા, ઇસા વગએરાં; આએશા, ખદીજા; મરયમ, સારા, ફાતમા, ઉમ્મે કુલસુમ. વગએરા.

તીસરા બાબ ઝીના ઓર હરામકે બયાનમે.

હકતઆલાને ફરમાયા હયે કે ઝીનાકે નઝદીક મતહો, ઓર ઉસકે ગીરદમત ફીરો, તહકીક ઝીના અમલે બદ હયે, ઓર રાહે બદ હયે. તફસીરે ઝાહી હીદીમે લીખ્ખે હયે કે ઝીના શરાબી ઓર આતશપરસ્તોંકા તરીકા હયે.

હદીસ.

ઝીનાસે ડરો ઓર પરહેઝ કરો, કયું કે ઉસમે છ ખસલતે બદ હુએં; તીન દુનયામે. અવ્વલ રીઝક કમ હોતા હયે ઓર બરકત જાતી હયે, દુસરી મરતે વકત ખુદાકે ઓર ઉસકે દરમીયાન હીજાબ ઓર પરદા હોકર ખુદાકો ન દેખેગા, તીસરી મરતે વકત ઝબાનીયા દોઝખકો અપની આંખસે દેખેગા. તીન ખસલત આકેબતમે હયે, અવ્વલ હકતઆલા ગઝબકી નઝરસે ઉસકી તરફ દેખેગા, દુસરી ઝંજીરોંસે દોઝખકી તરફ ખીંચા જાયેગા, તીસરી હીસાબ સખ્ત હોગા.

હદીસ.

દોઝખમે દોઝખી, ઝાનીયા ઓર ઝાનીકી શરમ ગાહકી બદ બુસે બેઝાર હોકર રોવેંગે.

હદીસ.

અએ મુસલમાનોં હરામ ઓર ઝીનાસે પરહેઝ કરો, કયું કે ઉસમે છ ખસલત હયે; દુનયામે તીન હયે; અવ્વલ ઝાનીકે મુંહસે ઝેબો ઝીનત ઓર નુરો તજલ્લી નીકલ જાતી હુએ, દુસરી ઈફલાસી ઓર ફકીરી આતી હયે, તીસરી ઉમર કમ હોતી હયે. આ ખીરતમે તીન હયે–અવ્વલ હકતઆલા અપની નાખુશી ઓર ગઝબકો ઉસપર વાજીબ કરદેતા હયે, દુસરી બદહીસાબ હોગા, તીસરી દોઝખમે દાખીલ હોગા. ઓર હકતઆલા ઝાનીકો ફરમાવેગા, જો ચીઝકે મેરે તુ આગે ભેજાથા વોહ બહોતહી બદ ચીઝ હયે.

હદીસ.

બેગાની અવરોંતોપર નઝર કરના કબીરા ગુનાહોંશે બડા ગુનાહ હયે; દોનોં પાંવકા ઝીના ઝીનાકી તરફ ચલના હએ દોનોં હથોંકા ઝીનાપકડના હયે દોનોં આંખોંકા ઝીના દેખના હએ.

હદીસ.

એક ફાકા ઝીના સતર બરસકે નેક અમલોંકો નાચીઝઓર ના સવાબ કરદેતા હયે,

હદીસ.

શીરક ઓર કુફરકે બાદ બડા ગુનાહ યેહ હયે, કે અપના નુતફા હલાલ નહીં સો અવરતકે રહમમેં રખના, વોહ અવરત મુસલમાન હો, યા કફીરહો બીબીં હો યા બાંદી હો.

હદીસ.

ઝીના નેકીયોંકો ખાજાતાહયે, જએસા સુખી લકડીકો આતશ ખાજાતી હયે.

હદીસ.

જો કોઇ બેગાની અવરતસે ઝીના કરેગા, ઉસકી કબરકી તરફ દોઝખકે આઠું દરવાઝે ખોલદેતા હયે, ઉન આઠું દરવાઝોંસે સાંપા બીછવાં કયામત તક ઉસકી તરફ આતે રહેંગેં યેહ પાચું હદીસાં સી. વતી રહગતુલ્લાહ અલેહને, "લુબાબુલહદીસ" મેં બયાન કીયે હયેં.

હદીસ.

ઝીના, ઓર હરામ કરનેવાલે મરદાં અવરતાં કયામતકે રોઝ ઉનકી શરમ ગાહ આગસે જલતીહુઇ આવેંગે ઓર ઉનકી શરમગાહકી બદબુસે તમામ ખલ્ક યેહ ઝાનીયાં હયેં કરકે પહેછાનેંગે, ઉનકે ફરીસ્તે દોઝખકી તરફ ઉંધે મુંહ ખીંચ લેજાવેંગે, જીસવકત દોઝખમો દાખીલ હોવેંગે માલીક લોહેકા બકતર પહેનાવેગા, અગર ઉસબકતરસે એક કડી બુલંદ પહાડપર રખીજાવે, તો વોહ પહાડ જલકર રાખ હોજાવેગા, પસ માલીક ઝબાનીયાકો કહેગા, ઈન ઝાનીયોંકી આંખોંકો આતશકી મેખાંસે દાગદો, જયેસા વોહ આંખાં હરામકી તરફ દરાઝ હુયે, હયે, ઇનકે હાથોંકો આગકે તઓક પહેનાવ જએસા હરામકી તરફ દરાઝ હુયે હયે ઓર ઈનકે પાંવોંમેં આગકી બેડીયાં પહેનાવ જયેસા વે હરામકી તરફ ગયેં; ઝબાનીયા માલીકકે હુકમકે મવાફીક અમલ કરેંગે. ઉસવકત ઝાનીયાં

ફરયાદ કરેંગે કે અયે ગીરોહે ઝબાનીયા હમપર રહમ કરો, અઝાબમેં આસાની ઓર તખફીફ કરો ? ઝબાનીયા કહેંગે કે હમ કયુંકર તુમપર રહમ કરેં ? રહમાન તુમપર ગઝબમેં હુએ,

હદીસ.

જો હરામકી તરફ ભર નઝર દેખેગા, હકતઆલા ઉસકી આંખોંકો જહનમકી ચીનગારીયોંસે ભરેગા, ઓર જો બેગાની અવરતસે ઝીનાયા હરામ કરેગા ઉસકો હકતઆલા કબરસે ઉઠાયેગા પ્યાસા નંગા, રોતાહુવા ગમગીન, કાલા મુંહ ઉસકી ગરદનમેં આગકી ઝંજીર પડીહુઇ, ઉસકે બદનપર આતશકા લીબાસ પહેનાયાહુવા ઓર હકતઆલા ઉસકે સાથ કલામ ન કરેગા. ઓર રહમતકી નઝરસે ઉસકી તરફ ન દેખેગા, ઓર ઉસકો પાક ન કરેગા, ઉસ કો સખ્ત અઝાબ હોગા.

મરદવાલી અવરતસે જો ઝીના કરેગા ઉસકો ઓર ઉસ અવરતકો કબરમેં સખ્ત અઝાબ હોગા, કયામતમેં, ખુદાકે હુકમસે ઉસ અવરતકા ખસમ ઉસ ઝાનીકી તમામ નેકીયાં લેલેગા, ઓર ઉસકે ગુનાહા તમામ ઝાની લેકર દોઝખમેં જાવેગા યેહ બાત ઉસવકત હયે કે ખસમ અપની અવરતકા ઝીના માલુમ ન કીયા હોગા, અગર જાનકર ખામોશા રહેગા તો ઉસપર જનત હરામ હયે, ઓર જનતકે દરવાઝેપર લીખ્ખા હયે, કે તહકીક મયેં બેહીસ્તે બરીહુ પર દઇયુસપર હરામહું; (દઇયુસ વોહ સખ્સ હયે, કે અપને ઘરકે લોગકી બદકારી ઓર ફયેલ જાનકર અંજાન રહે.) પદ દઇયુસ અબદન જનતમેં દાખીલ ન હોગા, સાતોં આસમાન ઓર સાતોં ઝમીન ઝાની ઓર દઇયુસપર લાનત કરતે હયેં, જો મરદ અપની જોરૂ, બેટી માં, બહનવગએરા અવરતોંકો સંવાર સીનગાકર દુસરી જાયે ભેજતે હયે, ઓર વહાંકે નામહરમ મરદ ઉનકો દેખતે હયેં, તો વોભી દઇયુસાં હયેં.

હકતઆલા અપની બઅઝી કીતાબોંમેં ફરમાયા હયે, કે ઝાનીમરદાં, ઓર ઝાનીયા અવરતાં જીનકી શરમગાહમેં આતશ સીલગી હુઇ, ઓર આગકે તઓકો ઝંજીર પહેનેહુએ, કયામતકે રોઝ આવેંગે, ઝબાનીયા ઉનકો દોઝખકી તરફ ખીંચેંગે, મશાહરકે તમામ લોગ ઉનકી બદબુ ન સુંગ સકકર ફરયાદ કરેંગે, ફરીશ્તે કહેંગે યેહ બદબુ ઉન લોગોંકી શરમગાહકી હયે, જો દુનયામેં ઝાના કીએ હયેં, ઓર બેતોબા મુએં, મહશરકે લોગ તમામ યેહ સુનકર ઉનપર લાનત કરેંગે.

હદીસ.

પએગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ફરમાયે હયેં, કે જીસરાત મમેં મેરાજકો ગયાથા, દોઝખમેં ચંદ તાંબેકે તન્નુર દે ખા, ઉન તન્નુરોંકે સીરાં તંગથે, ઓર પેટીયાં ચવડી; ઉનમેં કીતની અવરતાં મરદાં સાંપાં બીછુવોંકે સાથ કએદથે, વે સાંપાં બીછુવાં ઉનકો કાટતેથે, ઉનકી શરમગાહસે પીપલહુ જારીથા તમામ દોઝખયાં ઉનકી શરમગાહકી બદબુસે બેઝાર હોકર રોતેથે, મયેં જીબરઈલસે પુછા યેહ કઓન લોગ હયેં ? જીબરઈલ કહે યેહ ઝાની મરદાં, ઓર ઝાનીયા અવરતાં હયેં. (પનાહ માંગતાહું ખુદાકે નઝદીક આતશકે અઝાબસે, ઓર દોઝખીયોંકે અહવાલસે, ઓર જબ્બારકે ગઝબસે.)

હદીસ.

જો કોઇ બેગાની અવરતકા હાથ પકડેગા કયામતમેં આગકે તઓકો ઝંજીર હાથમેં ગરદનકે સાથ પહેનાહુવા આવેગા, અગર ઉસકો બોસા દેગા ઝબાનીયા ઉસકે દોનું હોટોંકો આતશકી કએંચીસે કતરેંગે, અગર ઉસસે ઝીના યા હરામ કરેગા તો ઉસકી દોનું રાન પરવરદીગાર હુઝુર અરઝકરેંગે કેફલાને વકત ફલાની જગા, ફલાને રોઝ, ફલાને મહીનેમેં હમ ઇસકે સાથ ઇસતરેહ કે બદકામ કીયે હયેં. તબ હકતઆલા ઉસકીતરફ ગઝબકી આંખસે દેખેગા તો ઉસકે મુંહકા ગોશ્ત જુદા હોકર ગીરપડેગા, ઉસકા મુંહ બજુઝ ગોશ્તકે હાડબનકરી રહેગા, હકતઆલા ઉસ ગીરેહુ એ ગોશ્તકો હુકમ કરેગા, કે ફેર અપની જગા રૂજુ કર ! તબ વોહ અપની જગા લગજાવેગા તો મુંહ સખ્ત કાકાલા, ઓર બદનકલ હોજીએગા; ઉસવકત ઝબાન કહેગી અએ મેરે ઇલાહ, તેરા ગુનાહ કભી નહી કી હું. હકતઆલા ફરમાવેગા કે તુ ગુંગા હોજા; તબ વોહ મુકી હોજાવેગી, ઓર તમામ સાંદે પરવરદીગારકે હુઝુર બાત કરેંગે; હાથ કહેગા અયે મેરે ઇલાહ, મંએ હરામકી તરફ દરાઝ હુવાહું, આંખ કહેગી અયે મેરે ઇલાહ મંએ હરામકી તરફ દેખીહું, પાંવ કહેગા અયે મેરે ઈલાહ મયેં હરામકી તરફ ગયાહું, શરમગાહ કહેગી મયેં હરામ કામ કીહુંસીધે જાનીબકા હાફીઝ ફરીશ્તા કહેગા કે મયેં સુનાહું, ડાવેં તરફકા ફરીશ્તા કહેગા મએં લીખખાહું, ઝમીન કહેગી મયેં ઉસવકત ઉસકા બોજહ ઉઠા યહું. હકતઆલા કહેગા મેરે ઇઝતો જલાલકી કસમ હયે. કે મએંભી ખબર રખતાહું, ઓર પોશીદા કીયાહું. અયે ફરીશ્તે ઉસ

કો પકડો અઝાબમેં ડાલો, મેરે ગઝબ, ઓર નાખુશીકા મઝા ચખાવ, જો શખ્સ મુજહસે શરમો હયા નહીં કીયા હયે ઉસપર મેરા ગઝબ નેહાયત સખ્ત હયે, અયે મરદાં અયે અવરતાં ગફલતસે હોશયા રહો, તુમ મુએબાદ તુમ્હારે ગુનાહોંકી મગફીરત ચાહનેવાલા કુઓન હયે? તોબા કરો અપનેકો ઝીના ઓર હરામસે દુર રખ્ખો, કયું કે ઝાની, ઓર ઝાનીયાપર ખુદાકી રહમત હરગીઝ નાઝીલ નહીં હોતી હએ. આંખીરતમે સખ્ત અઝાબ હયે, દુનયામેં ઉસકી સઝા સવ દુરરે હયેં; ઓર ઇમામે શાફઇકે યહાં એક બરસ શહેરસેભી બાહીર કરદેના હયે; નીકાહ નહી કીએ હોં તો; અગર નીકાહ કીયા હુવા મરદયા અવરત ઉમરમેં એક દફાભી ઝીના કરે તો ઉસકો મુયેતકસંગસારી કરના. અગર ગુલામ યા બાંદી ઝીના કરેં તો પચાસ દુરરે મારના. આલીમાં કહેતે હયેં કે ઝાની, ઓર ઝાનીયા બગએર તોબાકે યા બગએર દુરેરે ખાનેકે મરજાવે તો આકેબતમેં દોઝખકે દરમીયાન આગકે તાઝીયાનેસે માર ખાએંગે. ચુનાંચે "ઝબુર" મેં આયા હયે, કે તહકીક ઝાની મરદાં, ઓર ઝાનીયા અવરતાં અપની શરમગાહકી તરફસે લટકાયે જાયેંગે, ફરીશતે લોહેકે તાઝીયાનોંસે મારેંગે; જબ મારકી તાબ ન લાકર શોર મચાવેંગે તો ઝબાનીયા કહેંગે દુનયામેં તુમ બેગાની અવરત મરદોસે હસતેથે, ખુશી કરતેથે મીલતેથે, ખુદાસે ખઓફ, ઓર હયા નહીં કરતેથે તબ યેહ રોના પલાના કીધરથા.

હદીસ.

ઝાનીકો સખ્ત આઝાબ હોગા, હમસાએકી અવરતસે ઝીના કરના બહોતહી સખ્ત અઝાબ હએ, મરદ મુવા સો બેવા અવરતસે ઝીના કરના ઉસસેભી બહોતહી સખત અઝાબ હએ, સબ ઝીનાસે મહરમ અવરતોંસે ઝાના કરના બડા ઝીના હએ, જયેસા માં બહન, બેટી, ખાલા, ભાનજી, ઉસકી બેટી, ભતીજી, ઉસકી બેટી, દાદી, નાની સાસ, બહુ મેંદરી માંબહન, ઓર દુધ પીનેવાલી કેભી યેહ સબ નાતે હરામ હોતે હયેં, ઇસસેભી સખ્ત ઝીના ખસમવાલી અવરતસે ઝીના કરના હયે, બાકેરાકે સાય ઝીના કરનેસે યસબાકે સાથ ઝીના કરના બહોત બદ હયે. (બાકીરા યાને ન બ્યાહી અવરત, યસબા યાને હમબીસ્તર હુઇ સો અવરત હયે) જવાનકે ઝાના કરનેસે બુઢેકા ઝીના કરના બહોતહી બદ હયે, બાંદીકે ઝીનાસે બીબીકા ઝીના બદ હએ, ગુલામકે ઝીનાસે સાહેબકા ઝીના બદ હયે, જાહીલકે ઝીનાસે આલામકા ઝીના બદ

હયે; ઈસ બાબમેં હદીસાં બહોતસી આઈ હયે, તહકીક જાનીએ, ઝીનાકે લીયે બહોતહી બુરે ફલ હયે; ચુનાંચે ઝીના ઝાનીકો દો ઝખમેં સખ્ત અઝાબપર પહોચાતા હયે, ઈફ્લાસ લાતા હયે, ઉસસે જો બદકામ હોતા હયે ઉસકા બદલા ઉસકી અવલાદમેં હોગા.

હીકાયત.

એક પાદશાહસે આલીમાં ઝીકર કીએ, જો શખસ ઝીનાકા ફ્યેલ બેગાની અવરતસે કરેગા વયેસાહી ફ્યેલ ઉસકી અવલાદમેં હોગા પાદશાહ ઈસ બાતકો આઝમાનેકા ઇરાદા કીયા ઉસે યેક લડકી બહોત ખુબ સુરતથી, ઉસકો અચ્છે કપડે ઓર ઝેવર પહેનાકર સીનગાર અતર ખુશબુ લગાકર એક કુટની ઉસકે સાથ કરકે હુકમ કીયા કે ઇસકો ખુલે મુંહ ચઓક બાઝાર ગલી કુચેમેં લેકર ફીર, ગઓર મરદ ઉસે દેખકર જો ચાહે સો કરનેદે, મના મત કર. વોહ કુટની પાદશાહ ઝાદીકો લેકર જાબજા ફીરને લગીં, જો ઇસકો દેખતા તો મારે હયાકે મુંહ ફેરલેતા, ભર નઝર કોઇ ન દેખસકા. જબ વે દોનોં ઘરકે નઝદીક પહોંચે તો એક જવાન રૂબરૂ આકર શાહઝાદીકો બોસા લીયા ! પાદશાહ સુનકર ખુદાકી દરગાહમેં શુકરકા સીજદા કીયા ઓર કહા મએં જો અપની તમામ ઉમરમેં એકબાર કીસુ બેગાની અવરતકા બોસા લીયાથા સો ઉસકા બદલા મેરી બેટીસે હોચુકા.

હદીસ.

જો હરામકે દેખનેમે અપની આંખ બચાવેગા હકતઆલા ઉસકે ઘરકે લોગકો હરામચે મહફુઝ રખેખા ઓર જો શખ્શ એક મુસલમાન ભાઇકી અવરતોંકે તરફ બુરી નઝર કરેગા હકતઆલા ઉસકી અવરતકા પરદા ફાડ ડાલેગા, ઓર ઉસકી આંખમેં અંગારકા સુરમા લગાવેગા.

હીકાયત.

એક બુઝુરગકા નફ્સ બદ કામકી ખ્વાહીશ કીયા ઉસવકત રૂબરૂ ચીરાગ રવશનથા, કહે અયે નફ્સ અપની ઉગલી ઈસ ચીરાગમેં જલનેપર સબર કરેગા તો તુ જો ખ્વાહીશ રખતા હયે ઉસકે અઝાબ પરભી સબર કરેગા; ઓર અપની ઉગલીકો ઉસ ચીરાગપર પકડે ચીરાગકી તેઝીસે ઉંગલાકા ચમડા જલકર ગોશ્ત સે જુદા હોનેલગા અએસા દરદ હુવા કે ઉનકી રૂહ કબ્ઝ હોનેલગી, તબ ઉંલગી ખીંચકર કહે અયે નફ્સ, દુનયાકી આગ સ-

તર દફા શબનમ ઓર બરફસે બુજહાએ હુએ તબભીતુ ઇનકી તેઝીકી તાબ ન લાસકા, દોઝખકી આગ તો ઈસસે સતર હીસ્સે ઝીયાદા તેઝ હુયે, ઉસકી બરદાસ્ત કયુંકર લા સકેગા. ? તબ ઉનકા નફસ ઉસ ખતરેસે મું‍હ ફેરા, ફેર અએસા ખીયાલ ન કીયા હુર મુસલમાન મરદ અવરતપર લાઝીમ હુયે કેમરનેકે આગે તોબાકી તરફ રૂજુ કરે, પરવરદીગારકેહુઝુર હમેશા ગીરયા ઓર ઝારી કરે, કયું કે જો બંદા અપને ગુનાહાં યાદ કરકે રોતા હુયે ઉસકો હકતઆલા બહોત દોસ્ત જાનતા હુયે. વોહ બંદા ઉસશે સવાલ કરેતો ઉસકો અદા કરતા હુયે, દુઆ કરે તો ફરમાતા હુયે, મયેં હાઝીરહું હોશયારહો હકતઆલા ફરમાતા હુયે મયેં તોબા કરનેવાલોકા દોસ્ત હું, દુનીયાસે ઊમ્મીદ નહીં રખનેવાલોંકા જાએ પનાહ હું, ફરયાદકરનેવાલોંકા ફરયાદરસહું, વોહ કઓન જો મુજહસે સવાલ કીયા, ઓર મયેં નાઉમીદ કીયા, વોહ કઓન જો તોબા કીયા, ઓર મયે ઉસકો કુબુલ નકીયા, વોહ કઓન જો દુઆકીયા, ઓર મએ ઉસકો રદ કીયા ? હોશયારહો મયેં કરીમહું, મુજહસે કરમ હુએ. મયેં બખશનેવાલા હું મુજહસે બખનીશ હુયે ગુનાહગારાં મેરે દરવાઝેકે શીવાએ કહાં ભાગેંગે, આખીર મેરે યાહાં આનાહયે તોબા કરો. તોબા કરો, તોબા કરો,

---

ચવથા બાબ.

મરદાં મરદાંકે સાથ, અવરતાં અવરતોંકે સાથ મશગુલ હોનેકે અઝીબમેં; યેહ દોનોં ચીઝાં ઝીના ઓર હરામસેભી બહોતહી ખરાબ હુએં.

હકતઆલા કુરઆનમેં ફરમાયા હુએ. (તહકીક તુમ અએ કઓમ આતે હુએં મરદોપર અઝરૂએ શહવત, ઓર મુબાશરત સીવાએ અવરતાં કે જો તુમકો રવા ઓર હલાલ હુએં, યાને અએ કઓમ તુમ અવરતોકોં છોડ દેકર મરદાંસે શુગલ રખતે હુએ તુમ હકપર નહીં હુએં, બલકે તુમ બેહુદા વ બેહયા ખરચ કરનેવાલે હુએં, ઓર હદસે ગુઝર ગએ હુએં.)

હદીસ.

જો કોઇ શખસ "લુત પએગમબરકી કઓમકા અમલ કરેગા તો ઉસ ફાઇલ, ઓર મફઊલ દોનુંકો કત્લ કરો, ઓર ઈબને

અબ્બાસ રદી અલ્લાહો અનહુમ ફરમાએ હુએ કે લવાતતકા હદ યેહ હુએ કે બુલંદ મ્હાડીપરસે ફાઈલકો ગીરા દેના, યા મરેતક સંગસારી કરના, કયું કે હકતઆલા "લુત" અલેહીસ્સલામકી ક ઓમકો આસમાનસે સંગસારી કીયા, હઝરત લુત અલેહીસ્સલા થકી કઓમકા કીસ્સા મુખતસર યેહ હુએ, કે ઉનકી કઓમ, ખુ દા, ઓર રસુલકી ઇતઅત છોડકર નરદબાઝી, કબુતરબાઝી, કુતે લડાના બકરે લડાના, મુરગા લડાના, નંગે હમ્મામમેં ન્હાના. મા પ કમ કરના, તોલ કમ કરના, રાસ્તોંપર બએઠકર લોગોંસે મસ્ખ રી કરના ચીડાના, મજલીસમેં સાટી બજાના ઇખતીઆર કીએ થે ઉનકે મરદાં અવરતોકો છોડકર, મરદાંકે સાથ મશગુલથે ઉનકે બદકામોંમેં યેહ કામ બહોતકી બદથા, લુત અલેહીસ્લામ એકરો ઝ શાહેરકે બાહીર ખેતીકા કામ કરતેથે, ઉસવકત જીબરઇલ અલે હીસ્સલામ, મીકાઇલ અલેહીસ્સલામ, ઈસરાફીલ અલેહીસ્સલામ ન વજવાન લડકોંકી શકલ બનકર ઉનકે નઝદીક આએ, લુત અલે હીસ્સલામ મેહમાનોંકો દેખકર બહોત ગમગીન હુએ, ઓર કહે યેહ ખુબસુરત લડકે મુજપર કયામતકા દીનલાએ, કયું કે ઉનકી કઓમ ખુબસુરત મરદ બચ્ચોંસે બદ ફએલ કીયા કરતીથી; હકત આલા ઉનકો અગાહી ફરમાચુકાથા, કે લુત અલેહીસ્સલામ ચાર દ ફા અપની કઓમકી બદીપર ગવાહી નહીં દીએતક, ઊનકી કઓ મકો હલાક મતકરયો, ફરીશતે ઉનકો ધાબરે દેખકર પુછે અએ લુ ત તુમ્હારી કઓમકે કએસે અફઆલ હુએ! હઝરત મારે ગએરત કે ઉનકે અફઆલ ન કહે સકે, ઓર બોલનેલગે મેરી કઓમ ત- મામી આલમમેં બહોત બદ હુએ, ઓર બડે અફસોસસે મેહ- માનોંકો સાથ લેકર શાહેરકી તરફ ચલે જબ શાહેરકે દરવાજે પર પહોંચે ફેર અપની કઓમકી બદાંપર ગવાહી દીએ, જબ શાહેરકે અંદર આએ તોભી ગવાહી દીએ, જબ અપને ઘર પહોંચે ફેર ગ વાહી દી, લુત અલેહીસ્લામકી અહલીયા ખુબસુરત મેહમાનોંકો દેખકર કઓમકે બડે બડે આદમીયોંકો ખબરકી, વોહ બદબખ્તાં જલ્દ પતંગકી તરેહ દવડે ઓર હઝરતસે મેહમાનોંકો માગે કયુ કે વે બદબખ્તાં અપની જોરૂઓંકો છોડકર લવાતીતકા કામ ઇ- ખ્તીઆર કીએથે, લુત અલેહીસ્સામ ડરકર દરવાઝા મઝબુત બંદ કરકે અપની બેટીયોંકો મેહમાનોંપર ફીદા કીયા. ઓર બડી નર- મી, ઓર કરમકે સાથ અંદરસે પુકારકર કહેનેલગે અએ કઓમ- વાલો, મેરી બેટીયોંકો તુમસે નીકાહ કરદેતા હું મેહમાનોંકો ખ-

યાલ મત કરો ખુદાસે ડરો, મેહમાનોંમેં મુજહે રૂસવા વ ફઝીહત મત કરો આયા તુમમેં કોઇ નસીહત કરનેવાલા, બદઅમલોંસે બાઝ રખનેવાલા હીદાયત દેનેવાલા નહીં હુએ વો લોગ કહે અએ લુત, તુમ તહકીક જાનતેહો હમકો તુમ્હારી બેટીયોકી ખ્વાહીશ નહીં, ઔર હમ બેરેશ નવજવાનકી ઉલફત રખતે હુએં, લુત બોલે અગર મુજહે કુવત, ઔર કબાઇલકે લોગકી મદદ હોતી તો તુમકો મારકર યહાંસે નીકાલતા.

અલકીસ્સા દરવાઝા બંદ રહેનેકે સબબ વે બદબખ્તાં દીવાર પરસે આના ચાહે તબ લુત અલેહીસ્સલાથ બહોત ઘાબરે હુએ, ફરીશતે ઉનકો ઘબરાએ હુએ દેખકર કહે અએ લુત, હમ ફરીસ્તે હુએં. પરવરદીગારકે નઝદીકસે ઇસ કઓમકો હલાક કરનેકે લીએ આએ હુએં તુમ મત ડરો, દીલકો મઝબુત કરો, ઇસ કઓમસે ઝરાભર તુમકો ઝરર ન પહોંચેગા. તુમ ઉનકે રૂબરૂસે નીકલો, ઔર જીબરઇલ અલેહીસ્સલામકે ઊંન લોગોંકે મુહપર અપના પર મલે વે વહીં સબ અંધે હોકર લુત અલેહીસ્સલામકે ઘરસે ભાગકર અપને લોગોંકો ખબરદીકે લુત અલેહીસ્સલામકે મેહમાન બડે જાદુગર હુએં; તુમ ડરતે રહો, જીબરઇલ અલેહીસ્સલામ કહે અએ લુત, તુમ અપને લોગકો સાથ લેકર સુબ્હો નહીં હુએ તક યહાંસે નીકલકર દુસરી જગા ચલેજાવ, કોઈ ફીરકર મત દેખો, તુમ્હારી અવરત કાફીરા હુએ, ઉસકો છોડદો વોહ કાફીરોકે સાથ અઝાબમેં ગીરફતાર હોગી, લુત અલેહીસ્સલામને કહે અઝાબકા વકત કઓનસા હુએ ? જીબરઇલ અલેહીસ્સલામ બોલે સુબ્હોકો, લુત અલેહીસ્સલામ વહાંસે નીકલતેહી હકતઆલા જીબરીલ અલેહીસસલામકો ઉસકઓમકી હલાકીકે વાસતે ફરમાન ભેજા. જીબરીલ અલેહીસ્સલામ મોતફેકાત કે નીચે અપને પર ઘસંકર આસમાનકે નઝદીક ગએ, અએસા કે આસમાનકે લોગ ઉન શહેરોંકે મુરગોંકી ઔર કુત્તોંકી આવાઝ સુને, લુત અલેહીસ્સલામકી કઓમ ચાર શહેરોંમે રેહતીથી હર શહેરમે લાખ મરદ તલવાર મારને વાલેથે ઉસ શહેરકા નામ "સદુમ હુએ જીસમેં લુત અલેહીસ્સલામ રહેતે થે ઉન ચાર શહેરોંકે તઈં 'મોતફેકાત' કહેતે હુએં, ગરઝ જીબરઇલ અલેહીસ્સલામ આસમાનકે નઝદીકસે ઉમ શહેરોંકો ઉલટે ઝમીનપર ફેંકે, હકતઆલા ઉનકો સરની ગુનકીયા ઔર ઉનપર પથ્થરોંકા મેંહ બરસાયા, હર પથ્થરપર એક એક આદમીકા નામ લીખ્ખા હુવાથા, ઉન લોગોંસે જો જો

સફરમેં થે ઉન ઉનકે નામકે પથ્થર વહાં ઉનકે સરોંપર ગીરકર મરગએ એક શખસ મકકેમેં ચાલીસ રોઝ રહા, ઉસકે નામકા પથ્થર ભી ચાલીસ રોઝ હવાપર અલગ ખડાથા, જબ વોહ શખસ મકકેશે બાહીર આયા, તો વોહ પથ્થર ઉસકે સરપર ગીરકર હલાક કીયા.

હદીસ.

મરદસે શગલ કરનેવાલા ઓર કરાનેવાલા તમામ ઝમીનકે પાનીસે ગુસ્લ કરે તોભી તોબા ન કરેતક પાક ન હોવેંગે, શએતાન જબ મરદકો મરદપર દેખતા હુએ, તો ખઓફ ખાકર અઝાબકી જલ્દીસે ભાગતા હુએ, જીસવકત મરદ મરદપરસવાર હોતા હુએ, તો અરશ કાંપતા હુએ, સાતું આસમાન ગીરનેપર આતે હુએં, તો મલાયક ઉનકે કીનારોંકો “કુલહુવલ્લાહ” કા સુરા પઢતે હુએં, તબ હકતઆલાકા ગઝબ થંડા હોતા હુએ.

હદીસ.

શખ્સ મરદ બચ્ચેકો શહુવતસે બોસા દેગા તો હઝાર બરસ હકતઆલા ઉસકો દોઝખમેં જલાવેંગા, અગરચે ઇબરાહીમ ખલી લુલ્લાહ યા મુસા કલીમુલ્લાહ યા ઇસા રૂહુલ્લાહ હોવે.

હદીસ.

જો કોઈ સખ્સ મરદબચ્ચેકો શહુવતસે બોસા દેગા યા લવાતત કરેગા, અગર તમામ દરયાકે પાનીસે ન્હાવેગા તોભી કયામતકે રોઝ જનાબતકે સાથ આવેગા.

હદીસ.

જો શખસ લડકેકો શહુવતસે બોસા દેગા તો ઉસકે મુંહમેં આતશકી લગામ દેંગે.

હદીસ.

જો શખસ લડકેકો શહાવતસે બોસા દેગા તો ગોયા અપની માંસે ઝીના કીયા, પસ જો અપની માંસે ઝીના કીયા, તહકીક સત્તર પએગમબરોંકો કત્લ કીયા.

હદીસ.

જો શખસ લડકોંકે સાથ શહુવતસે લવાતત કરેગા, તો હકતઆલા ઓર તમામ મલાયક ઓર તમામ લોગ ઉસપર લાનત કરેંગે

હદીસ.

જો શખસ લડકેસે લવાતત કરેગા વોકબરમેં સુવ્વર બન રહેગા,

હદીસ.

જો શખસ લડકેકો શહુવતસે છીવેગા અરશલરઝેગા, આસમાનાં કહેંગે અએ હમારે પરવરદીગાર હમકો હુકમ કરતા ઇસકો હમ લેજાવેં, ઝમાન કહેગી અયે હમારે પરવરદીગાર મુજહકો હુકમ કરતા મયેં ઇસકો નીગલજાઉં

હઝરત ઇસા કહે હએં કે એકરોઝ મએં જંગલમેં એક મરદપર આગ સીલગતીથી સો દેખકર ઉસે બુજહાનેકે વાસ્તે પાની લાયા, અએસેમેં વોહ આગ એક લડકાહોગઇ, ઓર વોહ મરદ આગહોકર ઉસ લડકેકો જલાનેલગા, મયેં વોહ દેખકર રોતા હુવા કહા અયે મેરે પરવરદીગાર, ઇન દોનુંકો ઉનકે અસ્લ હાલકી તરફ ફીરાદે, તા ઇંનિકા ગુનાહ કયા હયે, સો મયેં માલુમ તકરૂં, પસઆગ બુજહગઇ યકબયક મરદ, ઓર લડકા ખડે રહે, મરદને કહા અએ ઇસા, મએં દુનયામેં ઇસ લડકેકે ઇશકો મુહબ્બતમેં ગીરફતારથા, શહવકે ગલબેસે જુમાકી રાત ઇસ લડકેકે સાથ બદફેઅલ કીયા, ઉસવકત યેક શખસ હમારેપર ગુઝર કર કહા, અફસોસ હએ તુમ ખુદાસે ડરો. મએં જાહીલકે માનીંદ નવાબ દીયા કે મયેં ખુદાસે નહીં ડરતાહું, પરહેઝ નહીં કરતાહું; જબ મયેં મુવા ઓર યેહ લડકાભી મુવા તો હકતઆલા યેહ અઝાબ દીયા કે વોહ આતશ હોકર મુજહે જલાતા હએ, ફેર મએં આગ હોકર ઉસે જલાતાહું,. અએ રૂહુલ્લાહ એહ અઝાબ હમપર કયામત તક ચલેજાવેગા.

હદીસ.

હકતઆલા સાત ગીરોહપર લઅનત કરતા હયે, કયામતમેં ઉનકો દોઝખયોંકે સાથ દોઝખમેં જાએ કરકે હુકમ હોગા.—અવ્વલ ફાઇલ. ઓર મફઉલ, દુસરા અવરતકી જાએ ઝુરૂરમેં વતી કરનેવાલે, તીસરા ચારપાયોંસે સોહબત કરનેવાલે, ચવથા માંબહનકો નીકાહ કરકે સોહબત કરનેવાલે, પાંચવાં હમસાએકી અવરતસે ઝીના કરનેવાલે, છટવીં ઝલક મારનેવાલે, સાતવાં હમસાયેકો ઇઝા ઓર રંજ દેનેવાલે, મગર યેહ લોગ તોબા કરકે ફેર અયેસા કામ નકરેં તો હકતઆલા ઉનકે ગુનાહોંકો બખશેગા. હઝરત સુલેમાન ઇબ્ને દાઉદ અલેહીસ્સલામ, ઇબલીસ અલેહીલ્લાઆનાકો પુછે અએ ઇબલીસ, તેરે નઝદીક અમલોંમેં કઓનસા અમલ મકબુલ હયે? ઇબલીસને કહા, મેરે નઝદીક લવાતતકે સીવાએ કોઇ ચીઝ મકબુલ નહીં હએ, ઇસશે મએં બુગઝમેં નહીં

આતાહું.બહોત ખુશ હોતાહું. સુલેમાન અલેહીસ્સલામ પુછે ક્યા સબબ યેહ અમલ તુજકે બહોતહી મકબુલ હુએ ? બોલા જબ મરદાં અવરતાં ઈસ અમલકી આદત કરતે હુયે, તો હકતઆલા ઉનપર સખત ગઝબમેં આતા હુયે, જીસકે સબબ ઉનકો તોબાસે પરદા હોજાતા હુયે. નરદ ખેલના. કબુતરબાઝી કરની, કુતે લડાના. મુરગે લડાના, હુમ્મામમેં બરહને યાને નંગે ન્હાના, માપ કમ કરના, તોલ કમ કરના યેહ તમામ અફઆલ લુત અલેહીસ્સલામકી કઓમ કેહીથે ઈન ગુનાહોંમેં બડા ગુનાહ યેહથા કે ઉસ કઓમકે મારદાં મરદોંકે સાથ મશગુલથે જબ ઉસ કઓમકે મરદાં ખુદા વ રસુલસે શરમો હયા ઉઠા દે કર ગુનાહ કરનેમેં ખુદાસે નહીં ડરે, હકતઆલા ઉનકે શહેરોંકો અંવધે કરકે આસમાનસે પથરોં મેંહ બરસાયા. હઝરત જાફર બીન મોહમ્મદ રદીઅલ્લાહો તઆલા અનહુમા ફરમાતે હુયે કે દો અવરતાં કુરઆન પઢનેવાલી મેરે નઝદીક આકર પુછે કે ખુદાકી કીતાબમેં અવરતાં અવરતોં કે સાથ મશગુલ હોનેકા બયાન આપ દેખે હુયે ? મયેં કહા હાં દેખાહું.—'તુબ્બા' કરકે યમનમેં એક પાદશાહથા, ઉસકે ઝમાનેમેં ઉસકી કઓમકી બદબખ્ત અવરતાં અવતોંસે મશગુલથી, મરદોંકે ભુલ ગઇથી ઈસલીયે હકતઆલા ઉસકઓમકો હલાક કરકે ઉસ ઝમાનેકે પયેગમબરકો વહી ભેજા કે ઉનકો આગકી ચાદર, આગકા પયેરન, આગકા કમરબંદ, આગકા તાજ, આગકે મોઝે પહેનાકર ઉપર એક મોટાસા આગકા કપડા ઉડાઉંગા,

હદીસ.

જબ અવરત અવરતપર સવાર હોતી હુયે તો હકતઆલા યેક ફરીશતે કો હુકમ કરતા હુએ, કે ઈસકે લીએ આતશકી સત્તર ચાદર, ઓર સત્તર પએરહન, ઓર એક મોટાસા કપડા ઉસકે બીચમેં સાંપ બીચ્છુ બરે હુએ તઇયાર રખ, અવરતકી જાયે ઝુરૂરસે વતી કરના લવાતતસેભી બહોત બદ હુએ, યેહ ફએલ જાહીલકે સીવાએ કોઇ ન કરેગા.

હદીસ.

મરદા અવરતોંકા ભેસ લેતે હુયે, ઓર અવરતાં મરદોંકા ભેસ લેતી હુયે સો ઉનપર હકતઆલા લઅનત કરતા હુયે.

હદીસ.

જો મરદાં અવરતાં કે લુત અલેહીસ્સલામકી કઓમકા ફયેલ કરતે હુયે ઉનસે કોઇ મરતા હુયે, હકતઆલા યેક ફરીશતેકો ભેજ

તા હયે, વોહ ફરીશતા ખીતાફકે માનીંદ દહશતનાક હયે સો કબરમેં આકર ઉસકો અપને ચુંગલસે જહપટકર લુત અલેહીસ્સલામકી કઓમકે શહરોંમેં ફેંકદેતા હયે તો વહાંસે વોહ દોઝખમેં ઉસ કઓમકો નઝદીક પહોંચતા હયે, ઉસકી પેશાનીપર લીખ્ખા જાતા હયે કે તુ ખુદાકી રહમતસે બેનસીબ વ નાઉમીદ હએ,

હદીસ.

કયામતમેં માવાં નહીં સો કીતને તીફલાં ફરયાદ કરેંગે? હકતઆલા પુછેગા તુમ કઓન હયેં? વે કહેંગે હમ મઝલુમાં હએં; ફરમાવેગા કઓન ઝુલ્મ કીયા? કહેંગે હમારે માબાપ મરદોંકે સાથ મશગુલથે, હમકો પાએ ખાનેકી રાહમેં ડાલે. હકતઆલા હુકમ કરેગા કે ઈનકે પાઓંકો ખીંચતે હુએ દોઝખમેં લેજાવ, ઓર પેશાનીપર લીખદો કે " વે ખુદાકા રહમતસે નાઉમીદ હએં" મુતરજીમ અપને ઉસતાદસે સુના હયે, ઝલ્ક કરનેવાલોંકી ઉંગલ' યાં કયામતમે હામીલ હોંગી; ઝાલીક સખ્ત મુસીબતમેં ગીરફતારી હોગા. અયે મરદાં અયે અવરતાં, અબ લવાતત ઓર ઝઅફરાન સુદોંકા અહવાલ, ઓર રંગબરંગકે અઝાબ, ઓર ફઝીહત વ રૂસવાઇ સુની હો, અબ ઈન ફેઅલોંશે હાથ ઉઠાવ, તોબા કરો, અપનેકો ખુદાકી તરફ રૂજુઅ કરો ખુદાયેતઆલા અપને ફઝલો કરમસે મરદોંકે વાસ્તે અવરતાં, ઓર અવરતાંકે લીએ મરદોંકો પયેદા કીયા, ઓર નસબ ઓર અવલાદ ઉનસે ઝાહીર કીયા, તુમ ઉસે છોડકર મરદાં મરદોંકો, અવરતાં અવરતોંકો ઇખ્તીઆર કીએ હયેં; યેહ કયા ઝુલ્મ હએ લુત અલેહીસ્સલામકી કઓમ ઇસી ફેઅલસે ખરાબ ઓર હલાક હોગઈ સો તુમ યાદ નહીં રખતેહો ભુલ ગએ હો, તુમ્હારે ફએલોંકો તુમ્હારે શીધે ડાવે તરફકે ફરીશતે લીખતે ચલેજાતે હયેં, તુમ્હારે આગે મઓત હયે, કબર હએ, મુનકર નકીરકા સવાલો જવાબ હયે, ફેર કબરસે ઉઠના હયે, મોકફમેં હઝારો બરસ અપને ફએલોંકી જહડતી દેના હએ, પુલસીરાતપરસે ગુઝરના હએ, ખુદા આપ કાઝી હોકર ઝરરે ઝરરે અમલકો પુછેગા, તબ જવાબ દેના હયે, અપને બદ ફએલોંસે તમામી આલમકો રૂબરૂ શરમીદા હોના હયે; જીસ મરદ યા અવરતકોઉન ચીઝોંકાં અંદેશા હોગા, જલ્દ તોબા કરકે બદ અફઆલ બદ સોહબતસે દુર હોકર અપની તાકતકે મવાફીક ખુદા વ રસુલકી ઇતાઅતમેં આવેગા હકતઆલા સબ દોસ્તાં ઓર સબ મુસલમાનો નેક અમલકી તવફીક દેવેગા.

પાંચવા બાબ મરદકા હક અવરતપર હએ સો બયાનમેં.

હદીસ.

એક એરાબી પયેગમબરે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમકે નઝદીક આકર કહા યા રસુલુલ્લાહો, તહકીક મયેં મુસલમાન હુવા હું એક મોઝીઝા અયેસા બતલાવ કે મેરા યકીન ઓર ઈમાન ઝી યાદા ઓર મઝબુતહો. ફરમાએ કયા ચહાતા હએ બોલ ? કહા ફલાને દરખ્તકો અપને નઝદીક બુલાવ ! ફરમાએ તુહી જાકર બુલાલા, વોહ જાકર કહા અએ દરખ્ત તુજહેપએગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ બુલાએ હયેં, તબ વોહ જહાડ અપનેકો એકતરફ જહુકાયા તો ઉધરકી જડાં ટુટગએ. ફેર દુસરેતરફ જહુકાયા તો ઈધરકી જડાંભી ટુટે, ઇસ નમતસે ચારોંતરફકી જડાં તોડકે અપને જડાં ઓર શાખોંકો ખીંચતાહુવા પએગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમકે હુઝુર સલામ કરકે ખડા રહા, તબ એરાબી કહા યા રસુલુલ્લલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ મુજહે અબ બસ ખુબ યકીન હુવા, જહાડકો રૂખસત ફરમાઇએ, વોહ અપની જાયેપર જાકે જડાં ગાડકે કાયમ હોગયા ? એરાબીને કહા યા રસુલુલ્લાહ, મુજહે હુકમ દો કે આપકે પાંવ ઓર સરકો બોસાદુ હઝરત ઇજાઝત દીયે, ફેર કહા રસુલુલ્લાહ મુજહે હુકમ દો કે આપકો સીજદા કરૂં. ફરમાયે કે અગર શીજદા ખુદાકે સીવાયે દુસરેં રવા હોતા તો મયેં હુકમ કરતા કે હર અવરત અપને શવહરકો સીજદા કરે; કયું કે મરદકા હક અવરતપર બડા હયે.

હદીસ.

એક અવરત પયેગમબર. સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમસે પુછીયા રસુલુલ્લાહ, મરદકા હક અવરતપર કયા હયે ? ફરમાયે, અગર અવરત ઊંટકે પાલાંપર હયે તબ મરદ સોહબત ચાહા તેભી મનઅ ન કરે, ઓર રમઝાનકે રોઝોંકે સીવાએ નફીલ રોઝે મરદકે બગએર હુકમ ન રખે, અગર રખે તો ઉસકા અજર મરદકો મીલેગા, ઓર વોહ ગુનાહગાર હોગી; ઓર મરદકે બગએર ઘરહે બાહીર ન જાના, અગર જાવે તો રહમત ઓર અઝાબ કે ફીરશ્તે વોહ ફીર આયે તક ઉસપર લઅનત કરતે રહેંગે.

હદીસ.

કયામતમેં અવરતકો નમાઝકી પુછકે બઅદ મરદકે હક અદા કરનેકી પુચ હોગી.

હદીસ.

અવરત જગ મરદકે ઘરસે ભાગતી હયે, તો ઉસકી નમાઝ મ કબુલ નહીં હોતી હયે. ફેર જબતક વોહ આકર અપના હાથ મ રદકે હાથમેં રખકર તુ મુજહે જો ચાહતા હયે સો કરકે ન કહેગી.

કઓલ.

અવરત જબ નમાઝ કરકે અપને મરદકે હકમે દુઆ ન કકતી હયે તો ઊસકી નમાઝ ઉસપર ફેંકી જાતી હયે, જબ ઉસકે લીયે દુઆ કરતી હયે તો વોહ નમાઝ મકબુલ હોતી હયે.

હદીસ.

પયેગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ હજકે અય્યામમેં મીનાબાઝાર કે બીચ ખુતબેકે દરમીયાન ફરમાયે કે અયે લોગો, ત હકીક તુમહારા હક તુમ્હારી અવરતોંપર હયે, ઓર તુમ્હારી અવર તોંકા હક તુમપર હયે. અવરતોંપર યેહ હયે કે તુમ્હારે ફરશકી હીફાઝત કરેં, ઓર તુમ જીનસે રાઝી નહીં ઉનકો તુમ્હારે ઘરોંમે આને ન દેં, ઓર ફાહેશાબીના ન કરેં, અગર, ઇન ચીઝોંમેં ખ લલ કરેંગે તો હકતઆલા તુમપર હલાલ કરદીયા હયે, કે ઉનકો બગયેર સખ્તી, ઓર રંજકેમારે; અવરતોંકા હક તુમપર યેહ હ- એ, કે લીબાસ દો, ખાના પહોંચાવ.

હદીસ.

જો અવરત પંજવકતા નમાઝ કરતી હયે. રમઝાનકે રોઝે રખતી હયે, ખુદાકે ઘરકા હજ કરતી હયે અપની ફુરજકી હીફા- ઝત કરતી હયે, ગઅેર મરદોંસે દુર રહેતી હયે. અપને મરદકી ઇતાઅત કરતી હયે વોહ બેહીશતકે જીસ દરવાઝેસે ચાહેગી ચ- લી જાએગી.

હદીસ.

મરદકી યેક નકપુડીસે ખુન, યેક નકપુડીસે પીપ જારી રહે, અવરત ઉસ લહુ પીપકો ફીરાહત ન કરકે જીબસે ચાટકર પાક કી તોભી મરદકા હક અદા નહીં કી.

હદીસ.

પયેગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમકી વફાતકે બઅદ એ-કરોઝ અસહાબાં જમા હોકર ઇબને અબ્બાસ રદી અલ્લાહો અ-નહુ માસે કુરઆનકી તફસીર લીખતેથે, ઉસવકત યકબયક યેક એ-રાબી આકર સલામ કીયા, ઔર કહા અયે અસહાબે રસુલુલ્લા હુ, કયા તુમ જાનતે હો યેહ બાત કે પયેગમબર સલ્લલ્લાહો અ-લેહે વસલ્લમ ફરમાયે હયેં કે મેહમાન જન્નતકી કુંજી હયે, પસ જીસકે ઘર મેહુમાન આતા હયે તો હકતઆલા ઉસકે વાસ્તે બે-હીશ્તકા યેક દરવાઝા ખોલતા હયે ? અસહાબ કહે હાં તહકી હમ ઇસ હદીસકો સુને હયેં, ઔર રસુલે ખુદા ફરમાયે હ યેં, જબ મોમીનાંસે યેક મોમીન મેહમાન હોકર આતા હયે ઉ-સકે સાથ દોઝ્રીતે આતે હયેં, ઔર મેહમાન કે હર લુકમેકે એ-વઝ સાહીબે ખાનાકેલીએ સવ નેકીયાં લીખતે હયેં, ઔર સવ ગુનાહાં મીટા દેતે હયેં, ઔર સવ દરજે બુલંદ કરતે હયેં, મેહ-માન ગયે બઅદ ચાલીસ રોઝતેક સાહીબે ખાનાકા ગુનાહ નહી લીખ્ખા જાતા હએ, ઔર ખુદાયેહઆલાકે અમનમેં રહેતા હએ એરાબીને કહા યેહ હદીસ હઝરત અલી ઇબને અબીતાલીબ રદી અલ્લાહો તઆલા અનહોસે મયેં સુનકર ખુદાપર કસમ કીયાહુ કે ફેર અબ બગએર મેહમાનકે યેક લુકમાભી ન ખાઉંગા, ઔર મેરી અવરત જો મસજીદકે દરવાઝેપર બયેઠી હયે સો કહેતી હયે કે મએં કીસી મેહમાનકી ખીદમત ન કરૂંગી, ઔર કોઇ મીસ-કીન મુસાફીરકે ઘરમેં આનેસે રાઝી નહુંગી, નહીં તો મુજહે ત-લાક દે. ઇહલીયે મયેં તુમ્હારે પાસ આયાહું, આપ સબ સહા-બીયાં હમ જોરૂં મરદમેં સુલેહ કરદેના યા જુદાકરદેના. અસ્હાબે રસુલ જબ યેહ બાત સુને તઅમ્મુલ કીએ.

હઝરત અબુબકર સીદ્દીક રદી અલ્લાહો તઆલા ફરમાએ અયે એરાબી અપના અવરતકો રહેદે કે રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અ લેહે વસલ્લમ ફરમાએ હએં, કે જબ અવરત અપને મરદકો ક-હે કે મુજહે તલાક દે, ઔર મરદ રાઝી નહીં તો કયામતમેં ઉ-સ અવરતકા મુંહ બીન ગોસ્તકે ફકત હાડ રહેગા, ઔર હકત-આલા ઉસકી ઝબાનકો નીંકાલ કર જહન્નમકી ગહે રાહમેં ડાલે ગા અગરચે વોહ અવરત તમામ દીન રોઝા રખનેવાલી, તમામ રાત ઇબાદત મેં ખડે રહેનેવાલી હો.

હઝરત ઉમર બીન ખત્તાબ રદી અલ્લાહો તઆલા અનહો ફરમાએ, કહેદ ઉસકો કે રસુલે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે વસ્લલમ ફરમાએ હુએ હુએં, જો અવરત અપને મરદસે એક રાત જુદા રહેગીતો દોઝખમેં કારૂન હામાનમ સાથકે રહેગી, અગરચે પારસા આબીદા હો.

હઝરત ઉસમાન ઈબને અફ્ફાન રદી અલ્લાહો તઆલા અનહો ફરમાએ. કહેદ ઉસકો કે રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ફરમાએ હુએં જો અવરત અપને મરદકે ઘરસે બેહુકમ મરદકે બાહીર જાવેગી તો જીસ જીસ ચીઝપર આફતાબકી તાબશ પડતી હયે વોહ તમામ બલકે દરયાકી મછલીયાં તમામ ઉસ પર લઅનત કરતી હુએં હઝરત અલી ઇબને અબીતાલીબ રદી અલ્લાહો તઆલા અનહો ફરમાએ, કહેદ ઉસઅવરતકો રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ફરમાએ હુએં, અગર અવરત અપની એક છાતીકા કબાબ ઓર દુસરી છાતીકા કલીયા બનાકર મરદકે રૂબરૂ રખી તોભી મરદ ઉસસે રાઝી નહુવા તો કયામતમેં વોહ અવરત યહુદો નસારાકે સાથ રહેગી, અએસે યહુદ વ નસારા જો અલ્લાહકી કીતાબકો પીઠ દીએ હુએં. હઝરત ઇબને અબ્બાસ રદી અલ્લાહો તઅલા અનહુમા ફરમાએ કહેદ ઉસ અવરતકો કે રસુલુલ્લાહ સલલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ફરમાએ હુએં, કે કોઇ અવરત હઝરત મરયમ બીન્તે ઈમરાં અલેહીસુસ્સલામકે માનીંદ પરવરદીગારકી ઇબાદત કરતી હો જબ ઉસકા મરદ બીસ્તરપર બુલાયા, ઓર વોહ એક સાઅત દીંરગકી તો કયામતમેં ઝાલીમોંકે સાથ અસ્ફલુસ્સાફેલીનમેં ઉંધે મુંહ ખીંચે જાવેગી હઝરત મઆઝબીન જબલ રદીઅલ્લાહો તઆલા અનહો ફરમાએ, કહેદ ઉસ અવરતકો કે રસુલુલ્લાહ સલલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ફરમાએ હુએં, કે મરદકી નાકસે પીપ, ઓર મુંહસે લહુ જારી હયે ઉસકી જોરૂ ઉસપીપ લહુકો હઝાર બરસ ચાટેગી, ઓર મરદ ઉસસે રાઝી નહોગા તો કયામતમેં વોહ અવરત આતશકી મેખા જડી હુઈ આતશકે તાબુતમેં કએદ હોગી, ઓર જન્નતકે કબરમેં ગીરપડેગી,

હઝરત અબુહુરએરા રદીઅલ્લાહોત આલા અનહો ફરમાએ, કહેદ ઉસકો કે રસુલ્લુલાહો અલેહે વસ્લલમ ફરમાએ હયે, કે એક અવરત હઝરત સુલેમાન બીન દાઉદ અલહી સુસ્સલામકે

માનીંદ માલદાર હુયે, ઉસકા મરદ વો સબ માલ ખાલીયા. તબ વો અવરત કહે તુ મેરા ઈનતા માલ ખા ગયા, તો ઉસ અવરતકી ચાલીસ સાલકા ઇબાદત નાચીઝ હોગી.

હઝરત અબુઝર રદીઅલ્લાહો તઆલા અનહો ફરમાએ, કહેદે ઊસકો કે રસુલુલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ફરમાએ હુએં, કે એક અવરત અહલે આસ અહલે ઝમીનકી ઇબાદતકે બરાબર કી, ઓર અપને મરદકો કુછ એકભી રંજદી હો તો કયામતમેં ઉસકે દોનો હાથ ગરદનસે મગલુલ, ઓર ઉસકે દોનો પાંવ ઝંજીરોંમે મુકઇયદ, શરમગાહ ખુલીહુઈ, ચહરા બદશકલ હોકર આવેગી, ઉસપર સખ્ત બેમુરવ્વત ઝબાનીયા સોંપે જાવેંગે, ઓર અઝાબ દેનેમેં ઝરાભર કુસુર ન કરેંગે.

હઝરત સુલેમાન ફારસી રદીઅલ્લાહોત આલા અનહો ફરમાએ કહેદે ઉસકો કે રસુલુલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ફરમાએ હુએં ખુદાએ તઆલાકે સોવાએ કીસકો સીજદા કરના હલાલ હોતા તો મએં હુકમ કરતા કે અવરતાં અપને મરદાંકો સીજદા કરૂ.

હઝરત અબદલ્લાહ બિન સલામ રદીઅલ્લાહોતઆલા અનહુમા ફરમાએ કહેદે ઊસકો કે રસુલુલ્લાહ સ. ફરમાએ હુયે એક મરદ હઝરત અય્યુબ અ. કે માનીંદ રંજો—બલામેં સાત બરસ, સાત દીન? ગીરફતાર રહે, ઉસકી ઓરત ઇતની મુદતકી ખીદમત ગુઝારીમેં એક સાઅતભી દીલ તંગ હોગી ઓર કહેગી કે તેરી ખીદમત મુજસે ન હો સકેગી? તો કયામતમેં જાદુગરૂં ઓર કાહેનુંકે સાથ દોઝખકે દરકઅસફલમેં દાખીલ હોગી.

હઝરત અબુસઈદ ર. ફરમાએ, કેહકે ઉસકો કો રસુલુલ્લાહ સ ફરમાંએ, જો ઓરત અપને મરદકે થોડે બહોત નફકે (ખોરાક) ઓર લીબાસસે રાઝી નહીં, તો હકતઆલા ઊસ ઓરતસે રાઝી ન હોગા, અગરચે વો ઓરત પરહેઝગાર હો,

હઝરત અબદુલ્લાહ બીન અબ્બાસ ર. ફરમાએ, કેહદે ઉસકો કે રસુલુલ્લાહ સ. ફરમાએ હુયેં, આસમાનપર જો ફરીશતે હુયેં, ઉનસે શત્તર હઝાર ફરીશતે લઅનત કરતે હુયેં ઉસ ઓરતપર, જો અપને મરદકે માલમેં અયાનત ઓર ચોરી કરતી હુયે.

હઝરત અબદુલ્લાહ બીન મસઉદ ર. ફરમાએ, કહેદે ઉસકો કે રસુલુલ્લાહ સ. ફરમાએ હુયેં, જો ઓરત અપને મરદકે મેહમાનસે ખુશ નહિ, ઓર ઉસકી ખીદમતસે રાઝી નહીં, ઉસપર તમામ મલાયક લઅનત કરતે હુયેં.

હઝરત હીસાન બીન સાબીત—અનસારી ર. ફરમાયે, કેહદે ઉસકો કેરસુલુલલહ સ. ફરમાયે હયેં, જબ મરદ, ઓરતપર ગઝબ મે આતા હયે તો, હકતઆલાભી ઉસપર ગઝબમેં આતા હયે; ઓર વો ખુશ હોતા હયે તો, હકતઆલાભી ખુશ હોતા હયે; અગરચે વો ઓરત ખુદેજા બીન્ત ખુવેલદસી હો. (યેહ નામ હ યે હઝરત જનાબ પેગમબર સાહેબકી બીબીકા "રદી અલ્લાહો તઆલા અનહા.)"

હઝરત કતાદા ર. ફરમાએ હયેં કેહદે ઉસકો કે રસુલુલ્લાહ સ. ફરમાએ હયેં, ઓરત અપને મરદકો કુછ બાત અયસી કહે જીસ્સે મરદ ગઝબમેં આવે, તો ઉસ ઓરતકા નામ મુનાફ્કું કે દફતરમેં, ઓર મુશરકોંકે ગીરોહમેં લીખા જાયગા, ઓર વો ઓરત જબતક અપની જગેહ દોઝખમેં ન દેખેગી, દુન્યાસે ન જાવેગી.

હઝરત હસન ઇબ્ને અલી ર. ફરમાયે, કેહદે ઉસકો કે રસુલુલ્લાહ સ. ફરમાએ હયેં, હકતઆલા ફરમાતા હયે "અય મેરે ફરીશતો ? જબ ઓરત અપને મરદકો અયસી એક બાત બોલે કે ઉસ્સે વો ગઝબમેં આવે, તો તહકીક મૈં ઉસ ઓરતસે બેઝાર હું, ઓર ઉસકી તરફ રહમતકી નઝરસે કયામકેરોઝ ન દેખુંગા.

હઝરત સઇદ બીન મુસૈબ ર. ફરમાયે કેહદે ઉસકો કે રસુલુલ્લાહ સ. ફરમાયે હયેં, તહકીક અલ્લહતઆલા ઓરતપર જન્નત હરામ કયા હયે, હરગીઝ જન્નતમેં દાખીલ ન હોંગીં મગર વે ઓરતેં, કે જીનપર હકતઆલાઓ ઉનકે મરદરાઝી વ ખુશનુદ હોં.

પસ આરાબીકી ઓરતને જબ યે હદીસાં સુની, કહી અચઅસ હાબ રસુલુલહ સ. ? મેરે મરદસે કહોકે મુજસે રાઝી હોવે ? તહકીકમેં અપની બદ ખોઇકે સબબ પીશેમાન હુઇ, ફીર અયસી બદખોઇ ન કરૂંગી; ખીદમત ઓર ફરમાંબરદારી કરૂંગી; તાબેદાર હુકમ સુન્ને વાલી; ઇતાઅત કરને વાલી બન રહુંગી, સરેમો ના ફરમાની, ઓર આઝુદા ન કરૂંગી, જબતક જીતી રહુંગી કભુ ઉસકો ગઝબ વ ગુસ્સેમે ન લાઉંગી; પસ આરાબીને યે સુનકર કહા, અબ મૈં અપની જોરૂસે રાઝી હુવા.

હદીસ શરીફ.

ઓરત પેહલે નમાઝસે પુછે જાયગી બઅદ અપને મરદકે હકકે વાસ્તે પુછે જાયગી અસહાબ કહે યા રસુલુલ્લાહ સ એક

ઓરત બારા મહીને રોઝે રખતી હયે, તમામ રાત ઇબાદતમેં ખડી રેહતી હયે, મગર અપને મરદ ઓર પાડોસકું કો ઝબાનસે રંજ દેતી હયે તો ઉસકે વાસ્તે કયા હુકમ હયે? ફરમાએ, વો ઓરત દોઝખી હયે.

હદીસ શરીફ.

જો ઓરત ખુદા ઓર કયામતપર ઇમાન લાકર મય્યતકે બઅદતીન રોઝસે ઝીયાદા સોગકી ઓર અપની ઝીનતન કી, તહકીક ઉસને વો કામ હરામ કયા; મગર અપને મરદકે મરનેસે તરકે—ઝીનત કરના હલાલ હયે.

હદીસ શરીફ.

તીન શખ્સકે સીવા કોઇ શખ્સ રૂ—ગરદાન નહી હોગા, મગર વો શખ્સ! જો વલદુઝ-ઝીના હો; બાપસે-બેટા, ઉસતાદસે શાગીર્દ; ખુસમ સે જોરૂ, હકતઆલા હર ઓરતકો અપને મરદકી ફરમાબરદારીકી તોફીક આતા ફરમાવે; આમીન.

બાબ—છઠા.

જોરૂકા હક, મરદપર હયે ઉસકે બયાનમેં

ઇસમેં દો—ફસલે હયે,

ફસલ પેહલી, સાલેરહમીકે બયાનમેં,

હદીસ શરીફ.

અપને ઈલાકેમેં કોઇભી હો, તો ચાહીયે કે ઉસ્સે નેકી કરે. યેક શખ્સને કહા યા રસુલુલ્લાહ સ.? મુજે ન જોરૂ હએ. ન બેટા, ન ઓર કોઈ મગર યેક મુરગી હયે. હઝરત સ. ને ફરમાએ, અગર ઉસ મુરગીકે ચારેમેં એકરોઝભી કુસુર કરેગા તો તેરા નામ નેકોંમેં ન લીખા જાયગા.

હદીસ શરીફ.

જો શખ્સ અપને જોરૂ-બચ્ચુંકે ખરચકે વાસ્તે હલાલ વજહસે કસબમેં મેહનત કરતા હયે, શામકો ઉસકે તમામ ગુનાહ મુઆફ હો જાતે હયેં.

હદીસ શરીફ.

અસહાબ પુછે યા રસુલુલ્લાહ સ.? કીસ મોઅમીનકા ઈ-

ાન કામીલ હયે ? ફરમાયે, જો કે અપને અહલપર એહસાન
રે, ઓર ખુલ્ક વ ખુશખોઇસે પેશ આવે.

હદીસ શરીફ.

તુમ સબ નીગેહબાનહો અપની રઅય્યતકે વાસ્તે. પુછે જા
ેંગે બાદશાહ અપની રઅય્યતકે વાસ્તે, ગુલામ અપને સાહેબકે
ાલકે વાસ્તે મરદ અપને અહુલ ઓર ઘરકે વાસ્તે.

હદીસ સરીફ.

યેક શખ્સ યેક ઓરતકો મેહુર-મીસલસે નીકાહ કયા, ઓર
ીલમેં ઈરાદા કયા કે યે મેહર અદા ન કરૂંગા, તો વો ઝાની હયે.

હદીસ શરીફ.

કોઈ શખ્સ કીસુસે કરઝ લેકર નહી દેનેકા ઈરાદા કયા, તો
વો ચોર હયે.

હદીસ શરીફ.

તુમ અપની ઓરતુંકો નેકીકી વસીય્યત કરો ? નેક-બાતેં
ઓર દીનકે મસઅલે સોખાઓ ? કયું કે વે ઓરતેં તુમ્હારી કેદ
મેં હયેં; ઓર અપને નફસકી માલીક નહીં હયેં, તુમ ઉનકો અ
પની અમાનતમેં લીએ હો, ઉનકી "ફુરજુંકો" ખુદાકે હુકમસે
અપને ઉપર હલાલ કરલીએ હો ઉનકે ખાને—કપડેકા ખરચ ઝી
યાદા કરો ? હકતઆલા તુમહારે રીઝક ઓર ઉમરકો ઝીયાદા ક
રેગા. જયસા તુમ અપને અહલકે સાથ રહોગે, વયસાહી હકત-
આલા તુમહારે સાથ રહેગા.

હદીસ શરીફ.

મરદકો નમાઝકી પુછકે બઅદ, જોરૂ-બાંદી-ગુલામકે હકકીં
પુછ હોગી. અગર જોરૂકો ખુશ રખા, ઓર બાંદી—ગુલામકે સા
થ એહસાન કયા હયે, તો હકતઆલા કયામતમેં ઉસકે સાથ
એહસાન કરેગા.

હદીસ શરીફ.

એક શખ્સને પૈગમબર સ. કે હુઝુરમેં આકર કહા, યા ર-
સુલુલ્લાહ સ. ? મે બદ-ખુલક વ બદ—ખુ હું ? હમસાએકો, જો
રૂકો, ઘરકે લોગોંકો મેરી ઝબાનસે રંજ પોહંચતા હયે. હઝરત
સ. ફરમાયે, જો શખ્સ અપની અહલકો ઈઝા દેવેગા તો હકત-
આલા ઉસકી તોબાં ઓર નેક—અમલ કુબુલ નહીં કરેગા; અગ
રચે વો હમેંશા રોઝા રખનેવાલા હો, બહોત બાંદી—ગુલામ કો

આઝાદ કયા હો. અગર ઓરત અપને મરદકો ઇઝા દેગી તો, ઉ સકા હાલભી અયસાહી હોગા.

રીવાયત.

હઝરત ઇબરાહીમ--ખલીલુલ્લાહ અ. જનાબબારીમે અપની અહલ્યા—સારાહકી બદખુલ્કીકા ગીલહ કીએ, હકતઆલાને વહી-ભેજા અય મેરે ખલીલ સારાકો ડાવેં તરફકી દેઢી-ફસલીસે પૈદા કયા હું, જયસી સબ ઓરતે પયેદા હુઈ હયે, ઉસકો સોધી કરે-ગા. તો સીધી ન હોગી. બલકે ટુટ જાવેગી, જો ઉસ્સેહો સો હોને દે ઓર તું સબર કર ઓર લીબાસપેહના, મગર દીનકે કામમેં કુસુર ઓર નુકસાન હો તો સબર ન કયા ચાહીએ,

હદીસ શરીફ.

જો મરદ ઓરતકી બદ ખુલ્કીપર સબર કરેગા. ઉસકે હઝરત અય્યુબ અ. કા અજર ઓર સવાબ મીલેગા. જો ઓરત ! મર-દકી બદ ખોઇપર સબર કરેગી, હકતઆલા ઉસકો હઝરત આસ્યા ઓર મરયમ બીન્ત ઈમરાન અ, કાઅજર ઓર સવાબ બખશેગા,

હદીસ શરીફ.

મરદકો વાજીબ હયે કે અપની જોરૂ—બાંદી-ગુલામકો ઇલ્મ સીખાવે યાને વુઝુ ઓર જનાબત વગેરેકા ગુસલ, ઓર હયેઝો-નીફાસકા મસઅલા, ઓર ઇસતે હાઝેકીકયેફીયત. નમાઝ-રોઝુ કે ફરઝ ઓર સુન્નતેં પએગમબર ઓર સહાબુંકા તરીકા- મુવાફીક સુન્નત વ જમઅત કે. ગીબત ઓર ચુગલી તરક કરના, નીજીસ ચીઝુંસે મહફુઝ રેહના, લા-યાની (વાહીય્યાત) બાતુમેં મશ-ગુલ ન હોને દેના, ખુદા વ રસુલકે ઝીકરો—ફીકરમેં હમેશા રે-હના. હરએક ચાલ—ચલનકા અદબ સીખાના. ગુનાહ ઓર બ-દીસે પરહેઝ કરના વગેરા સીખાવે, અગર મરદ કો ઇતના ઇલ્મ નહીં તો સીખકર સીખાવે, સીખનાભી ન હોસકે તો હુકમ દેવે, તા-વે જીસજગેહ ઝીકર ખુદા વ રસુલકા, ઓર મઝકુર દીનકે—મસઅલુંકા હોતા હયે વહાં જાકર સીખેં, ઓર દોઝખસે અપને-કો બચાનેકે કામુમેં કોશીશ કરના ઓરતુંપર ફરઝ હયે ઉનકો વહાં જાનેસે મનઆ કરના મરદુંકો હલાલ નહીં, કયુંકે હદીસે-નબવી અયસી હયે કે "તલબ કરના ઈલ્મકા ફરઝ હયે ઉસપર હર મુસલમાન મરદ ઓર ઓરતકે.

ફકીહ ર, કહતે હયેં કે ઓરતકા હક મરદપર પાંચ ચીઝેં હ-

એ પેહલા—પરદેકે અંદર ઓરતસે ખીદમત લેવે બેગોશા ન કરે, કયું કે વો અવરત હયે ઉસકો બાહીર કરના ગુનાહ ઓર તરકે-મુરવ્વત હયેં, દુસરા—નમાઝ—રોઝેકે અહકામ ઓર દુસરે મસઅલે ઝરૂરી ઉસકો સીખાવે, તીસરા-ઉસકો ખોરાક હલાલકી ખીલાવે, કયુંકે જબ ગોશ્ત હરામ માલસે પલે જાવે, વો ગોશ્ત દોઝખકી આગમેં ગલેગા. હદીસમેં આયા હયે અયાલો—અતફાલ કયામતમેં ફરયાદ કરેંગે કે ઇસ શખ્સને હમકો હરામકા માલ ખીલાયા. ઓર દીનકી રાહ નહીં બતલાયા, હમપર ઝુલ્મ કયા, તબ ઉસ શખ્શકી તમામ નેકયાં ઉનકો દીલાકર, ઉસકો (જીસને માલે-હરામ ખીલાયા હોગી) દોઝખમે. દાખી કરેંગે. ચોથા-ઓરતપર ઝુલ્મ વ ઝીયાદતી ન કરે કયું કે ઓરત મરદકે નઝદીક અમાનત હયે, પાંચવા-અગર ઓરત ઝબાં-દરાઝી ઓર ઝીયાદતી કરે તો મરદ સબરો-બુરદબારી કરે, ગુસ્સેમે આકર કુછમુંહસે ન કહે, કયું કે ગુસ્સેકે વકત અકલ નહીં રેહતી હયે, નીકાલ દુટનેકી બાત કર દાલતા હએ, ઓર મરદકે સબરસે જોરૂ શરમીંદા હોકર ફીર બદખોઇ ઓર ઝબાં દરાઝી ન કરેગી.

રીવાયત.

એક શખ્સ અપની જોરૂકી બદ-ખુલકીકા ગીલા હઝરત ઉમર ર, કે પાસ લાયા, જબ દરવાઝેમેં પોહંચા તો, હઝરત ઉમ્મ-કલસુમર હઝરત ઉમર ર. પર ગુસ્સા ઓર ઝબાંદરઝી કરતીથી, સો સુના ઓર અપને દીલમેં કહા કે મએં અપની જોરૂકા શીકવા ઉનકે પાસ (હઝરત ઉમરકે) લાયા, મગર વોભી તો અપની ઓરતકે બલવેમેં ગીરફતાર હયે પસ પલટકર ચલ દીયા, હઝરત ઉમર ર. કો જબ ખબર પડી તો ઉસકો બુલાકર અહવાલ દરયાફત કીએ, ઉસ શખ્સને કહા મએં અપની જોરૂકા ગીલા કેહને આયા થા, મગર જબ આપકોભી ઇસી બલામેં ગીરફતાર દેખા પલટકર ચલ દીયા, હઝરત ફરમાએ, મેરી ઓરતકે હુકુક મુજપર બહોત હયેં, ઇસલીએ મઅંને ઉસકો મુઆફ કયા, પેહલા-હક, યે હએ કે વો મેરે ઓર દોઝખકે દરમીયાંન આડહરે કયુંકે હરામસે દુર હું દુસરા મેરી નીગેહબાન હયે, જબ મયેં કહીં જાતા હું તો મેરે માલકીં હીફાઝત કરતી હયે, તીસરા-વો મેરી ધોબન હયેં જબ મયેં નહાતાહું તો વો મેરે કપડે ધોતી હએ, ચોથા મેરે બચ્ચેકી દાઇ હયેં કીસ મેહનતસે પરહેઝ કરકે દુધ પીલાતી [illegible] પાંચવાં મેરી ભઠયારન હયે, કોઈવકત પકાનેમેં [illegible]તી ન-

હીં કરતી હયે, વો શખ્સ યે સુનકર કહા, મુજપરભી મેરી જોરૂકે હુકુક અયસેહી હયેં, મયેંનેભી ઉસકો મુઆફ કયા,

હદીસ શરીફ.

બન્દેકો કયામતમેં ચાર જગેહકે ખરચ કરનેકા હીસાબ દેના ન હોગા, પેહલા ખરચ-માં બાપકા, દુસરા-સુબેહકે ખાનેકા, તીસરા-રોઝેકે ઇફતારકા, ચોથા—અયાલકે ખીલાને-પીલાનેકા.

બંદા ચાર જગેહકે ખરચકરનેપર અજર પાતા હયે, પેહલા-ખુદાકી રાહમેં, દુસરા-મીસકીનોંકે દેનેમેં, તીસરા—બાંદી—ગુલામકો આઝાદ કરનેસે, ચોથા—ઓરત-બચ્ચુકે પરવરીશકા ખરચ, સબમેં અપને બાલ—બચ્ચુમેં ખરચ કરનેકા બહોત બડા સવાબ હયે.

પેહલી-ફસલ.

સીલે રહમકે બયાનમેં.

"સીલેરહમીમે" બડી નઅમતો-અઝમત હયે, ઓર અજરો-સવાબ બહોત હયે, ઉસકે કાટનેમેં (અપને ખુવેશુંકે તરફ સખ્તીસે બરતના) સખ્ત અઝાબ હયે ઓર બડી ઉકુબત હયે, હદીસમેં આયા હયે કે, "સીલા રહમી ઉમર ઝીયાદા; ઓર રીઝક કુશાદા કરતી હયે,

રીવાયત.

તહકીક રહમ અરશકો પકડકે કહેગા અય મેરે પરવરદીગાર મયેં રહમ હું, મેરે વાસ્તે બની આદમકો નીજાત દે હકતઆલા ફરમાવેગાં જો તેરી રેઆયત કેયા, મયેંભી ઉસકી રેઆયત કરૂંગા, ઓર જીસને તુજે કાટા હયે ઉસે મયેંભી કાટુંગા યાને દોઝખસે નીજતા ન દુંગા,

હીકાયત.

એક બુઝરૂગ કેહતે હયેં, એક શખસ અજમી મકકે—મુઅઝઝમામેં રેહતા થા, હમેશા રાતુંકો બયેતુલ્લાહકો તવાફ કરતા, દીનકો કુરઆન પડહતા, એક વકત મએં ઉસકે પાસ કુછ નકદ-અમાનત રખકર યમનકો ગયા, જબ મયેં યમનસે ફીરઆયા તો વો શખ્સ મરગયા થા, મએં ઉસકી અવલાદસે અપની "અમાનત," તલબ કયા, વે કહે હમ નહીં જાનતે હયેં, તબ મયેં હઝરત-માલીક દીનારસે (ઉસવકતકે બડે વલી કામીલ થે) યે અહવાલ કહા, તો ઉનહોંને કહે કે જીમઆકી-રાત મોઅમીનુંકી અ-

રવાહ રૂકન-યમાની ઓર મુકામ-ઈબરાહીમ. મેં જમઆ હોતી હયેં, તુમ દોપેહર રાતકો વહાં જાકર, અય ફુલાન બીન ફુલાન કરકે પુકારો અગર વો સાલેહ ઓર મકબુલ હયે તો જવાબ દેગા, મએંને ઇસીતરફ જાકર કયા, ઓર પુકારા, મગર જવાબ નહીં મીલા, તબ યે હાલ મએંને માલીક બીન દીનાર ર. સે ઝાહીર કયા, ઉનહોંને કહા અફસોસ, તુમહારા દોસ્ત દોઝખમેં હયે, તુમ અબ ઇરાકમેં જાઓ, વહાં બરહુત કરકે યેક કુંવા હયે. વો બાવડી જહન્નમકે મુંહપર હયે, વહાં ગુન્હગારોંકી અરવાહ જમઆ હોતી હયેં, દોપેહર-રાતકો "અય ફુલાન ઈબને ફુલાન" કરકે પુકારો ? વો જવાબ દેગા. મૈં વયસાહી વહાં જાકર પુકારા, ઉસને બડે અચાબમેંસે જવાબ દીયા; મૈંને અપની અમાનત તલબ કયા, ઉસને કહા "ફુલાની જગેહ ગાડકે રખાહુ" ફીર મૈંને પુછા તુજપર યે અઝાબ કીસ ગુનાહકે સબબસે હયે ? ઉસને કહા મેરી યેક બેહન હયે, શો ઉસકે ગર મૈં નહીં જાયા કરતાથા, ઉસસે ખુટક વ મુરવ્વત નહીં કરતા થા, ખબર નહીં લેતા થા, સીલેરહમી નહી કરતાથા, ઈસ સબબસે હકતઆલાને મુજે અયસે સખ્ત અઝાબમેં ગીરફતાર કયા તુમકો કસમ હયે. પરવરદીગારકી, તુમ મેરી બેહનકે યહાં જાકર ઇસ અઝાબકા હાલે ઝાહીર કરકે ઉસસે મેરી તકસીર મુઆફ કરાઓ, ઓર દીલકી ખુશીસે દુઆ કરાઓ ? તબ મુજે હકતઆલા બખશેગા. મૈં ઉસી મુવાફીક અપના "નકદ" (જીસ જગેહ ગાડા થા વહાંસે) હાસીલ કરકે, ઉસકી બેહનકે ઘર જાકર ઉસકે ભાઇકા સબ અહવાલ બયાન કયા, વો બહોતસા રોકર અપને ભાઇકી બદસુલુકો ઓર અપની તસદીઓ—તકલીફ ઝાહીર કરને લગી, મૈંને રહમ ખાકર અપને પાસકી નકદમેંસે થોડા દયા, વો લેકર ખુશીસે અપને ભાઇકે હકમેં દુઆયે ખૈર કી. ફીર મૈ મકકે મુઅઝઝમાકો આયા, એક રાત ખુવાબમેં ઉસકો બેહશતમેં દેખા બહોત ખુશો—ખુરરમ હયે, મેરે ગલે મીલકર દુઆએ—ખયેર કરકે કહા તુમહારી મેહનતસે મયેં નીજાત પાયા.

અયભાઇ અપને માં-બાપ, ભાઇ-બેહન, ફુફી-ખાલાવગયેરા ખુવેશો અકારબસે મુરવ્વત ઓર એહસાન કરો ? ઓર અપને જોરૂ-બચ્ચે, અયાલો—અતફાલસે ખુશબોઇ કરો, તા કે હકતઆલા તુમકો બખશેગા.

દુસરી ફસલ.

મુસલમાનોંકો રંજ દેનેકે અઝાબકે બયાનમેં.

હદીશ શરીફ.

મુજાહીદ અપની સનદસે રોવાયત કરતે હુયે કે, દરયાકે કીનારેકે માનીદ જહુન્નમકોભી કીનારા હુયે, ઉસમેં ઉટોંકે બરાબર સાંપ ઓર બીચ્છુ હુયેં, દોઝખયાં ફરયાદ કરેંગે "અય પરવરદીગાર હમકો દોઝખસેં નીકાલકર કીનારે પોહુંચા" જબ કીનારે જાવેંગે, તો વહાંકે સાંપોં બીછવાંકે અઝાબસે આજીઝ હોકર ફેર ફરયાદ કરેંગે કે હમકો દોઝખમેં દાખીલ કર! જબ દોઝખમેં આવેંગે તો જરદમેં ખુજલી અએસી ઊઠેગી કે તાબ નલાસકેંગે, જબ ખુજ લાગે તો બદનકા પોસ્ત જુદા હોકર સત્તર ગઝ લંબી હોગા, ઓર હાડ નઝર આવેંગે, ફરીસ્તે પુછેંગે અએ દોઝખયાં અઝાબ ઓર કઓનસા હોગા? તબ ફરીશતે કહેંગે તુમ અપને ભાયાં મુસલમાનાંકો રંજ ઓર ઇઝા દેતેથે સો યેહ ઉસકી સઝા હુએ, અએ ભાઇઓ મુસલમાન મોમીન ભાયાં બહેનાંકો રંજ ઓર ઇઝા દેનેસે ડરો, ઉનકો ઝરર મત દો, કયું કે નબી ફરમાએ હુએ

હદીસ.

મેરી શરીઅત ઓર દીનમેં ઝરર નહીં, ઝરર દેનાભી જાઇઝ નહીં, ખીયાનત કરના, મોલ કમ કરના, યતીમકા માલ નાહક ખાજાના, કરઝ અદા કરનેકી સકત રહેતે પર અદા ન કરના. એક કામ કર દેનેકા અપનેપર હક હુએ ઓર કુદરત કરનેકી હુએ, તોભી નકરના, જોરૂકા મહર, ઓર નફકા, ઓર લીબાસ ન દેના યેહ સબ ઝુલ્મો ઝરર હુએં.

હદીસ.

હઝરત ઇબને મસઉદ રદઅલ્લાહોતઆલા અનહો રીવાયત કરતે હુએં—ફરમાએ નબી સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ. કયામતમેં નસબ કામ નહીં આવેગા, યાને બાપ અપને બેટીકી જહડતી નહી દેવેગા, અવલીયા હુએં તોભી અપની જહડતી દેનેમેં હુએરાન હો રહેંગે, ફરીશ્તે ખલકકે રૂબરૂ પુકારેંગે ફલનેકા બેટા ફલાના ફલાનેકે બેટે ફલાનેપર જીસ જીસકા હક હુએ સો આકર લેલો! તબ હર અવરત અપના હક અપને મરદપર ઓર બેટેપર ઓર ભાઈપર હુએ કરકે આવેગી, ઝાલીમાં હક ડુબાનેવાલોંકો

લોગ આકર ઘેરેંગે, વે કહેંગે અએ પરવરદીગાર હમતો દુનયાસે છુટ ગએ હુએં, ઈનકા હક કહાંસે દેં ? હુકમ હોગા મેરા હક મ એં બખ્શ દુંગા, પર લોગકા હક બખ્શના મેરા કામ નહીં, તુમ ઉસકે અવઝ અપને નેક અમલમાં દો ! ફરીશ્તે જબ દીલાવેંગે તો ઉનમેં અગર ઝરરે બરાબરભી નેક અમલ બાકી રહેગા તો હકતઆલા ઉસકા અજર ઈતનાં ઝીયાદા કરેગા કે ઉસસે બેહીસ્તમેં દાખીલ હોંગે, અગર ઊન બદબખતોંમેં ઝરાભી નેક અમલ બાકી ન રહા તો બડી અકુબત ઔર મુસીબતસે દોઝખમેં દાખીલ કરેંગે.

હદીસ.

મોમીન મુસલમાનતા ખુન ઔર માલ, ઔર આબરૂ લેના હકતઆલા હરામ કીયા હુએ, યાને એક મોમીનકા ખુન કરના હુકમે શરઅકે સીવાએ ઔર માલ છીનલેના ઝુલ્મસે તુમપર હરામ હુએ, ઔર મોમીનકી આબરૂકો બેપરદા મત કરો, બદગુમાન મતહો મઝ દુરકા હક નદેનાભી એક ઝુલ્મ હુએ.

હદીસ.

જનાબ રીસાલતમુઆફ સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ફરમાએ હુએં, કે કયામતમેં તીન શખસકા દુશમનહું,—પહેલા વોહ જોહ કીસીકો બખશ દેકર ફેર માંગતા હયે દુસરા કીસીકી બાંદી ગુલામ નહીં ઉસકો બેચકર ઉસકા માલ ખાવે, તીસરા કીસીસે મેહનત લેવે ઔર ઉસકી મઝદુરી મવાફીક શરતકે ન દેવે, મુતીઊલ ઇસલામસે ઝોરઆવ કરકે માલ છીનલેનાભી એક ઝુલ્મ હુએ.

હદીસ.

ઝમ્મીપર જો કે ઝુલ્મ કરેગા મએં કયામતમેં ઉસકા દુશમન હુ જહુઠી કસમ ખાકર કીસીકા હક ડુબાનાભી એક ઝુલ્મ હુએં

હદીસ.

જો કે મુસલમાનકે હકકો કસમ ખાકર તલ્ફ કરેગા ઉસકા હક જન્નતસે ઉઠજાવેગા. ઔર હકતઆલા ઉસપર દોઝખકો વાજીબ કરેગા, લોગ પુછે યા રસુલુલ્લાહ કોઇ અદના ચીઝહો તોભી યેહી હુકમ હયે ? ફરમાએ ઘરાકકે જહાડકી એક ડાલીભી હો; યેહ હદીશે સહીહમે હુએં અએ અવરતાં અએ મરદાં ઝુલ્મો ઝોરઆવરીસે પરહેજ કરો, ડરો! મઝલુમકા બદદુઆસે ખઔફકરો હકતઆલા જબ એક બંદેકો બેહતર ઔર નેક કરના ચાહતા હુએ તો ઉસપર એક ઝાલીમકો સોંપતા હુએ.

એક બુઝુરગ કહે મુજહે જો દેખતા હુએ સો કીસીપર ઝુલ્મો ઝોરઆવરી નહીં કરતા, લોગ પુછે ઉસકા કયા સબબ હુએ? વોહુ બુઝુરગ કહે મએં એકરોઝ દરયાકે કીનારે જાતાથા, વહાં એક શીકારી સાત મછલીયાં રખ્ખાથા અએં એક મછલી તલબ કીયા વોહુ નહી દીયા. મએં ઝબરદસ્તીસે ઉસકે સરપર ધોલ માર કર એક મછી મેરે અંગુઠેકો કાટી, બહોત દરદો રંજમેં મુબતીલા હુવા, તમામ તબીબાં ઉસકે ઇલાજસે આજીઝ આકર અંગુઠા કાટડાલે, ઉસીવકત મેરે હાથોંમેં ખારીશ પએદા હોકર અએસા દરદો રંજમેં મુબતીલા હુવા, કે બેકરારીસે તાબ ન લાસકા, ઉંધે મુંહ લોટતા હુવા તમામ હાથકો કાટકાલનેકે ઇરાદેસે ચલદીયા આખીર બેહોશીસે એક જહાડકે નીચે સોરહા, ખ્વાબમેં મુજહે લોગ કહે તુ કયું હાથકો કાટતા હુએ? હકદારકા હક પહોંચાદે દુરૂસ્ત હોજાએગા? મએં દઓડતા હુવા શીકારીકે ઘર ગયા ઓર બહોતસી મઅઝેરત કરકે કહા, મએં કલ તેરીખતા કીયા મુઆફ કર? ઓર તેરી મલલીલે, ઉસંને મુઆફ કીયા. તબ ખુદાકે ફઝલસે મેરે સાંદ દુરૂસ્ત હોગએ; ઓર ફીરે જહુડજાકર ખારીશ જાતી રહી, તબ મએં ઉસસે પુછા કે તુને મેરે હકમેં કયા બદ દુઆ કીયાથા! વોહુ કહા મએં આસમાનકી તરફ મુંહકે કરકે કહા અએ બારેતઆલા ઉસકો અએસા કર કે જો શખ્સ ઉસે દેખે સો નસીહત પએદા કરે ઓર કીસીપર ઝુલ્મ નકરે.

હીકાયત.

હઝરત સુલેમાન અલેહીસ્સલામકે દામનપર એક ચીંવટીલગી થી, હઝરત ગુસ્સેસે ઉસુકો નીકાલકર ઝમીનપર ફેંકે, ચીંવટીકો બહોત દરદ હુવા, કહી અએ નબી અલ્લાહ યેહ કયા દબદબા હુએ? તુમ જીસકે બંદે હુએં મએંભી ઉસકી બંદીહું તુમ ઉસ બાતસે દરગુઝર કરો, મેરી કમઝોરીપર અપની કુવ્વત ઝાહીર કીએ, હકતઆલા તુમ્હારે ઝાહીર ઓર પોશીદાકા હાલ જાનતા હુએ, તુમ મુજહે હકીરજાને, કયામતમેં ઇસ ઝુલ્મકી પુછ હોગી બેફીકર મત રહો. ઉસીવકત જીબરઇલ અલેહીસ્સલામ આકર કહે અએ નબી અલ્લાહ, હકતઆલા તુમકો સલામ કહા, ઓર ફરમાયા હુયે કે મેરે ઇઝતો જલાલકી કસમ હુએ, અગર તુમ ચીંવટીસે તકસીર મુઆફ નકરાવેંગે તો કયામતમેં તુમકો ઉસકે વાસ્તે દારૂલ અદાલતમેં બુલવાઉંગા.

હીકાયત.

એક બાદશાહ એક શાનદાર ઈમારત તયાર કીયા, ઉસકે નઝદીક એક બુઢીકી જહોંપડીથી, ઉસસે ઇમારત નાઝેબા નઝર અતીથી બુઢીકો સમજહા કર બોહ જહોંપડી માંગા વોહ નહીં રાઝી હુઇ, એકરોઝ બુઢી બાહીર ગઇથી ઉસવકત પાદશાહ ઉસ જહોંપડીકો તુડાદીયા, જબ બુઢી આઈ તો અપને જહોપડેકો વીરાન દેખી, તબ આસમાનકી તરફ મુંહ કરેકે કહી, અએ મેરે ઇલાહ તુ કહાંથા? યેહ મેરે ઘરકો તોડે હુએં, મુજહે હલકી કીએ હુએં, અએ બાંરેતઆલા તુ ઇસ ઇમારતકો તોડતા દેખનેવાલોંકો નસીહત હો, ગરઝ ઇતનારોઇ કે જીસ રોનેસે ફરીશતેભી રોએ, હકતઆલા ઉસ બાદશાહી મહલકો તોડને; ઓર ઉસસેં રહેનેવાલોંકો હલાક કરનેકા હુકમ કીયા,

હીકાયત.

હઝરત હસન બસરી રદીઅલ્લાહો તઆલા અનહો એક મુદતતક રોતેથે. લોગ પુછે કયા સબબ આપ રોતે હુએં! ફરમાએ મએં એક રોઝ અપને ભાઇકી ઝીયાફત કીયા, મછલી પકીથી. જબ વોહ ખાના ખાકર ફરાગત પાયા તો મએં હુમસાએકી દીવારસે થોડી મટી લેકર ઉસકા હાથ ધુલાયા ઉસ ગુનાહકે સુબબ ચાલીસ સાલસે રોતાહું,

હીકાયત.

હઝરત ઇસા અલેહીસ્સલામ કબરસ્તાનમેં જાકર એક કબરવાલેકો પુકારે હકતઆલા ઉસકો જીલાકર બાહીરનીકાલા, હઝરત પુછે કયા અમલ કરતાથા! વોહ કહા મએં લકડહારાહું. એકરોઝ એક શખ્સકો લકડી બેચકર ઉસમેંસે એક તીનકા તોડકર ખીલાલ કીયા. ઇસવાસ્તે હકતઆલા લકડી ખરીનેવાલે શખ્સકે રૂબરૂ મુજહે ખડાકરકે પુછતા હુએ તુ લકડી દુસરેકો બેચકર ઉસમેંસે કાડી લેકર કયું ખીલાલ કયા ? મેરે હુકુમકો થટા મસખરીં સમજહા? અએ રૂહુલ્લાહ ચાલીસ બરસસે ઇસ મવાખાઝેમેં ગીરફતાહું, કોઇ શફાઅત કરનેવાલા નહીં હુએ, આપકે પાસ ઇલતીજાલાયાહું આપ શફાઅત કરો. હસન બસરી રદીઅલ્લાહો તઆલા અનહો કહેતે હુએં કયામતમેં એક આદમી એક આદમીસે તકાઝા કરેગા વોહ કહેગા કસમહુએ ખુદાકી મએં તુજહે નહીં જાનતાહું. વોહ કહેગા તુ મેરી દીવારસે થોડી મટી તોડલીયા હુએં દુસરા કહેગા તુ મેરે પકડેસે એક તાગા નીકાલલીયા હુએં,

હીકાયત.

હસ્સાન બીન અબીસુફયાન રદીઅલ્લાહોતઆલા અનહો રા તકે નહીં સોતેથે, ગોશ્ત નહીં ખાતેથે, પાની નહીં પીતેથે જબ વફાત પાએ તો એક શખ્સ ઉનકો ખ્વાબમેં દેખકર પુછા હકત આલાતુમ્હારે સાથ કયા કીયા? કહે મએં એકસે સુઇ આરીયત લીયાથા સો ફેર ઉસે નહીં પહોંચાયા. ઈસલીએ બેહશ્તમેં મુજ હે એકજાએ કએદ કીએ હુએં.

સાતવા બાબ.

આપકો આપ મારલેનેકે, ઓર નાહક દુસરેંકો કતલ કરનેકે, ઓર પેટ ગીરાકર બચ્ચેકો મારનેકે અઝાબકે બયાનમેં.

હકતઆલા ફરમાતા હુએ-(જો શખ્સ યેક મોમીનકે કતલ કરનેકો જાન બુજહકર હલાલ જાના, ઓર કત્લ કીયા તો ઉસકી જઝા દોઝખ હયે, ઇસ હાલાસે કે વોહ દોઝખમેં હમેશા અબદ લઅબાદ રહેગા, ઓર હકતઆલા ઉસપર ગઝબમેં આયા, ઓર ઉસકો અપની રહમતસે દુર કીયા, ઓર ઉસકે વાસ્તે બહોતબડા અ ઝાબ તેયાર કીયા.) ઓર હકતઆલા ફરમાયા હયે-(કતલ મત કરો ઉસ નફસકોકે જીસકે કત્લકો હકતઆલા હરામ કીયા હુએ) વે. અહલેઈમાન ઓર ઝમ્મી હુએં મગર જીનકો હુકમ કત્લકા હુએ ચુનાંચે મુરતદ હોવે યા ઝીના કરે સાથ શરત એહસાનકે યાને સાહીબે નીકાહ.

હદીસ.

કબીરા ગુનાહોંમેં બડા ગુનાહ ખુદાસે શીરક લાના હયે, યાને ખુદાકે સીવાએ દુસરેકો પુજના, બઅદ નફસકો કત્લ કરના બઅદ અપનેકો આપ કત્લ કરના અએસે શખ્સકો હમેશા અબદન અ બદન ફરીશ્તે જહન્નમકી વાદીમેં ઉસી હથયારસે મારતે રહેંગે, વોહ દોઝખમેં હમેશા રહેગા, ઓર મેરી શફાઅતસે નાઉમીદ હોગા; અગર અપનેકો બુલંદીપરસે ગીરાકર મુવા તો દોઝખમેં બુલંદી સે ફરીશ્તે હમેશા ગોરાતે રહેંગે, અગર અપનેકો રસ્સીમેં લપેટ કર મુવાતો આતશકે જહાડસે હમેશા લટકાહુવા રહેંગા, ઓર વોહ ખુદાકી રહમતસે નાઉમીદ હયે, અગર દુસરેકો મારે તોભી અયેસાહી ગુનાહ અઝીમ હયે, હમેશા ફરીશ્તે ઉસકો આતશકી છુરીસે ઝબ્હ કરતે રહેંગે, સીયાહ ખુન ઉસકે હલકસે જારી હોગા

ફેર ઝીંદા હોગા, ફેર ઝુબ્હ કરેંગે અએસાહી ચલા જાયેગા.

અવરતાં જો બચ્ચોંકો મારડાલતી હયેં ઇસ બાબમેં હકતઆલા ફરમાયા હયે.-(ઉસવકત કે દુખ્તર ઝીંદા ખાકમેં કી ગઈ હો પુછીજાએગી) યાને મકતુલકો પુછેંગે કીસ ગુનાહસે તુ મારીગઇ? દુસરા કઓલ યેહ હયે કે તીફલસે પુછેંગે તુ કીસ સબબસે મારા ગયા, જો અવરત પેટ ગીરાએગી ઉસ બચ્ચેકોભી પુછેંગે કીસ ગુનાહસે તેરી માં તુજહે ગીરાકર મારી?

હદીસ.

પેટ ગીરાએ હુયે બચ્ચે ઓર મારેગયે હુયે બચ્ચે કયામતમેં અગની માઓંકા પકડકે બીજલીકા આવાઝકે માનીંદ ફરયાદ કરેંગે, કે અયે પરવરદીગાર હમારી માઓંકો પુછકે કીસલીયે હમકો કત્લ કીએ? હકતઆલા ફરમાવેગા તુમ ઉનકો કયું કત્લ કીએ? મેરી ઇઝતો જલાલકી કસમ હયે મયેં ઇનકો નહીં પયેદા કીયા, મગર રોઝીકો; ઓર તહકીક મયેં હરહર નફસકે કતલ કરનેકો હરામ કીયાથા, મગપર હકપર; અએ માલીક ફરીશતગાં ઇન અવરતોંકો માલીક દોઝખકે હવાલે કરો ઓર જબ્બુલઅહઝાનમેં કયેદ કરો! માલીક હુકમકે મવાફીક ઉન અવરતોંકો ઝબાનીયાકે હવાલે કરેગા, ઝબાનીયા ઉનકી ગરદનોંમેં આતશકે તઓકો ઝંજીર પહેનાકર ઉંધે મુંહ ખીચતે હુએ જબ્બુલઅહઝાનમેં ફેંકદેંગે. (જબ્બુલઅહઝાન યેક ગહેરી બાવડી હયે, આગભરી હુઈ, ઉસ આગકા નામ નારૂલ અનયાર હુએ; જબ જહન્નમ થંડી હોજાતી હુએ તો ઉસ બાવડીકો ખોલતે હુએં ઉસ બાવડીકી હરારતસે જહન્નમ ફેર સીલગજાતી હયે ઓર ઉસ બાવડીમેં ફાડખાને વાલે જાનવરા લાંડગે, સાપાં, બીછવાં ભરે હયેં સો ઉન કાતીલોંકો કાટતે હયેં. ઓર ઝબાનીયા આતશકે; વથયારાં લેકર કાતીલોંકો મારતે ઓર ચુબાતે હયે) પસ ઉસ બાવડીમે પચાસ હઝાર બરસતક અઝાબ પાવેંગે, ઉસ વકતતક જો ખુદાએતઆલા કાતીલોંકે બાબમેં જો ચાહેગા સો હુકમ કરેગા.

હદીસ.

ખુદાકે નઝદીક કબીરા ગુનાહોંમેં બડા ગુનાહ અલ્લાહોતઆલાસે શીરકલાના હયે, બઅદ કીસી નફસકો નાહક કત્લ કરના હુએ; અગરચે ખાન ચીડી હો, જબ ઇનસાન ઉસકો અએસી ઈઝા વ અઝાબ દીયા જીનસે વોહ મરગઇ, યા બગયેર હાજતકે ઝુબ્હ કીયા તો વોહ ખાનચીડી કયામતમેં બીજલીકે માની

દ પુકારેગી. કે અએ પરવરદીગાર ઇસકો પુછો કે મુજહે કયું અ ઝાબ દીયા ? ઓર બેહાજત કયું ઝુલ્મ કીયા ? હકતઆલા ફર- માવેગા મેરી ઇઝતો જલાલકી કસમ હુએ તેરા હક મયેં લુંગા, ઓર અઝાબ દુંગા ! જયેસા વોહ ગયેરાંકો અઝાબ દીયા; અગર મયેં મઝલુમકા બદલા ઝાલીમસે ન લુંગા તો મયેંભી ઝાલીમ- હું ! તહકીક મયેં બાદશાહ દઈયાન હું અપને બદોંપર ઝુલ્મ નહીં કરૂંગા. ઝાલીમકે ઝુલ્મસે દરગુઝર નકરૂંગા, અગરચે યેક તમાચા મારાહો, યા અપને હાથસે ઉસકે હાથપર મારાહો. ઓર અલબત્તા બદલા લુંગા. બેસીંગવાલે જાનવરોંકા સીંગવાલે જાનવરોંસે ઓર લકડીયોંકો પુછુંગા કે તુમ દુસરી લકડીયોંકો કયું ખરોચ્યાં, ઓર પુછુંગા પથ્થરકો કે દુસરે પથ્થરોંકો કયું સદમા દીયા; ઓર જીસપર મઝલમા હયે ઉસકો જન્નતમેં નહીં દાખીલ કરૂંગા, જબતક ઉસકી નેકીયાં મઝલુમકો ન દીલાઉં, અગર ઉસ- કો નેકીયાં ન હોં તો મઝલુમકે ગુનાહાં ઉસકો દુંગા.

આઠવા બાબ.

ઝકાત નદેનેકે અઝાબકે બયાનમેં, ઇસમેં એક ફસલ હએ સખાવતકે સવાબમે બયાનમેં,

હકતઆલા ફરમાતા હએ,—(નમાઝકો કાયમ કરો તુમ, જ- એસા મુસલમાનાં કરતે હએં, ઓર તુમ માલકી ઝકાત દો, જ- એસા મુસમાનાં દેતે હએં,) ઓર નમાઝ પઢો નમાઝીયોંકે સાથ યાને મુસલમાનોંકી જમાઅતકે સાથ હકતઆલા યહુદકે આલી મોંપર યેહ આયત નાઝીલ કીયા, યહાં ખુબ ફીકર કરો, જો નમા ઝ નહીં પડતા. ઓર ઝકાત નહી દેતા હએ વો મુસલમાન હએ યા નહી ? હકતઆલા ફરમાયા હએ (હીરસો હવાસે જો લોગ સોનેકે રૂપેકે ગંજ રખતે હએ ઓર ખુદાકીં, રાહમેં ઉસ ગંજ કો નહીં ખરચતે યાને ઝકાત નહીં અદા કરતે કરતે ઉનકો બશા રત દે અએ મોહમ્મદ દરદનાક અઝાબસે જીસ રોઝ વે ખઝાને દોઝખકી આગમેં ગરમ કીએ જાવેંગે, તબ ઉન જલતે હુએ દી- નાર, ઓર દીરહમસે દાગ દીએ જાએંગે, ઉનકી પેશાની જો લો ગ ફકીર મોહતાજકો દેખકર પેશાનીપર ભવોંકો ગીરહ મારતે હ એં, ઓર દાગ દીએ જાવેંગે ઉનકેબાઝુ, ઓર પહેલુ. જો મોહતા જોંસે બાઝુ ચુરાતે હએ; ઓર પહેતેહી કરતે હએં, ઓર દાગ

કીએં જાવેંગે ઉનકી પીઠાં જો દુરવેશોંકે પીઠ દેતે હુએં, ફ્રીશતે કહેંગે દુનયામે અપને નફ્સકે ન ફ્રેકે વાસ્તે તુમ જો ગંજ રખુથે, ઓર ઉસકા ઝકાત નહીં દેતેથે, યેહ દેખો વોહી ગંજ તુમ્હારા તુમ્હારે લીએ આજકે રોઝ ઝરર વ નુકસાનકા બાઇસ હુવા. જ યેસા તુમ ઝખીરા જમા કરનેમેં રાતદીન મસગુલથે અબ વયેસા હી હુસકે અઝમકા મઝા ધખો, ઓર યેહ ઝાયકા દેખો ? હદી-સમેં આયા હયે ઝકાતકે નદેનેવાલોંકે દીનારા દીરહમાં આગકી મેખાં હોકર ઉસકે ગોશત, હડીમેં ચુભેંગે.

હદીસ.

જો શખ્સ માલદાર હોકર ઝકાત નદેગા ઉસકા માલ અતશકી આંખ લોહેકે કાંત વાલા અજગર બનકર કયામતમેં આવેગા, ઓર ઝકાત ન દેનેવાલેકા પીછા કરકે કહેગા મેરે કાટનેકે વાસ્તે અપને બખીલ સીધે હાથકો દે? ઝકાત નદેનેવાલા ઉસસે ડરકર ભાગેગા, ગુનાહોંકે સબબ ભાગનેકો જાએ નહીં મીલેગી; વોહ સાંપ દઓડકર ઉસકે સીધે હાથકો કાટકર નીગલેગા, ફ્રેર દઓડ કર ઉસકે ડાવેં હાથકો કાટકર નીગલેગા, ફ્રેર ઉસકો દોનું હાથ પએદા હોંગે ફ્રેર કાટેગા, જબ વોહ કાટેગા તો ઝકાત નદેનેવાલા અએસા ચીલ્લાવેગા જીસસે તમામ આસમાનકે લોગ લરઝેંગે, ઇસીતરેહ ચીટલાતા હુવા ઓર અજગર કાટતાહુવા ખુદાયેતઆ લાકે હુઝુર દોનુ હાથ કટે હુયે હાઝીર હોગા. તબ ઉસકા હીસા બ બડા શદીદ હોગા. પરવરદીગારકે હુકમસે અજગર ઉસકો ઊંધે મુંહ ખીચ હુવા દોઝખમેં ડાલેગા, વો શખ્સ અજ઼ગરકો પુછેગા તુ કહાંસે આયા. ઓર મેરા પીંછા કયું કીયા ? વોહ કહેગા મયે તેરા માલહું, તુ ઝકાત નહીં દેનેસે તેરા દુશમન હોકર તુ-જહે અઝાબ કરતાહું. જબ હકતઆલા તેરે ગુનાહાં બખ્શેગા ઓર ફ્રકીરાંભીંદરગુઝર કરેંગે તો અઝાબ નદુંગા,

હદીસ.

જો શખ્સ બકરે બયેલાં, ઉટોંકા માલીક હોકર ઝકાત નદેગા કસમ હયે ઉસકી જીસકે હાથમેં મેરા નફ્સ હયે? વોહ જાનવરાં કયામતમેં બહોતસે તાઝે તવાને હોકર આવેંગે ઓર ઉનકો આ તશકે સીંગ રહેંગે અપને ઝકાત ન દેનેવાલેકો ઉન સોગોંસે અયેસા મારેંગે કે ઉસકા પેર ફુટજાયેગા ઓર પીઠ ફુટ જાયેગી, ફર-યાદ કરેગા, કોઈ ફરયાદ કોન પહોંચેગા, ફ્રેર વે જાનવરાં દરીંદે બનકર દોઝખમેં ઝકાત ન દેનેવાલેપર અઝાબ કરતે રહેંગે.

હદીસ.

એક સઈયદ કહેતે હયેં કે મયેં જવાનીમેં જાહીલથા, બકરીયાં પાલતાથા, ઓર ઉનકા ઝકાત નહીં દેતાથા, યેકરોઝ ફકીર યેક બકરે કે વાસ્તે બહોતહી મીન્નત વ ણુઅઝેરત કરનેલગા, મયેં ઉસકા યેક બકરા, દીયા, રાતકો ખ્વાબમેં દેખા કે મેરે સબ બકરે મુજહે ટકરાં મારતે હયેં, મયેં હયેરાન હોકર ભાગા, તોભી વે પીછા નહીં છોડતે હુએં; આખીર મયેં લાચાર હોકર ફરયાદ ફરયાદ પુકારને લગા, કોઈ મેરી ફરયાદકો નહીં પહોંચા, વયેસેમેં ફકીરકો દીયાહુવા બકરા આકર ઉન બકરોંકા મુકાબીલા કીયા, ઓર ઉનકે ટકરાં સબ અપને ઉપર લેકર ઉન સબકો હાટાને લગા, લેકીન વોહતો યેક થા, યેહ સબ ઉસપર ગાલીબ આકર મુજહપર ટુટે, મેરા હાલ મરનેકા હોગયા, ઉસ હાલમેં નીંદસે હોશયાર હોગયા, પસ ઉસ હાલકો જબ મયેં યાદ કરતાથા તો દીલ ટુકડે હોતાથા, તબ મયેં ઉન બકરીયોંસે તીસરા હીસ્સા ફકીરોંકો દેકર ઝકાત ન દેનેસે તોબા કીયા.

હદીસ.

જન્નતકે દરવાઝેપર લીખ્ખા હયે, કે બખીલ, ઓર ઝકાત ન દેનેવાલા, ઓર દઇયુસપર મયેં હરામહું. અસહાબ પુછે યા રસુલુલ્લાહ દઇયુસ કઓન હયે? ફરમાયે અપને ઘરવાલોંસે બદકામ હોતા હયે સો માલુમ કરકે ખામોશ રહેનેવાલા.

હદીસ.

જો શખ્સ અપને માલકા ઝકાત ખુશીસે અદા કરતા હયે; પહેલે આસમાનપર ઉસકા નામ કરીમ હયે, દુસરે આસમાનપર જવ્વાદ, તીસરે આસમાનપર મુતીઅ, ચવથે આસમાનપર બાર પાંચવે આસમાનપર મકબુલ છઠે આસમાનપર મહફુઝુલમાલ, સાતવેં આસમાનપર મગફુરૂઝહેબ. જો શખ્સ ઝકાત નહીં અદા કરતા હયે; પહેલે આસમાનપર નામ ઉસકા બખીલ હયે, દુસરે આસમાનપર લઈમ, તીસરે આસમાનપર મુમસ્સક, ચવથે આસમાનપર મગબન, પાંચવે આસમાનપર આસી, છઠે આસમાનપર મંઝુઉલબરકતા ખુશ્કીપર હો યા તરીપર ઉસકા માલ મહફુઝ ન રહેગા. સાતવેં આસમાનપર મતરૂદ ઉસકી નમાઝ મકબુલ નહીં હોતી હયે, ઉસીકે મુંહપર નમાઝ ફેંક મારતે હએં.

હીકાયત.

એક ખુબસુરત નવજવાન નવશાહ હઝરત દાઉદ અલેહીસ્સ-

લામકે પાસ સલામકે વાસ્તે આયા, ઉસવક્ત મલકુલમઓતભી હાઝીરથે, કહે અએ દાઉદ અલેહીસ્સલામ ઈસ જવાનકો તુમ જાનતેહો? ફરમાએ હાં જાનતાહું મોમીન હયે, મુજહસે બહોત એતેકાદ રખતા હયે, નયા નવશાહ ઉરૂસકે યહાં નજાકર મેરી મુલાકાતકે વાસ્તે આયા હયે, મલકુલમઓત કહે ઇસકી ઉમરકે અભી છે દીન બાકી હયેં, હઝરત દીલમેં અફ્સોસ કીએ, ઇત્તેફાકન ઉન છે દીનોંકે છે મહીને ગુઝરે, તોભી વોહ શખસ નહી મુવા; એ કરોઝ મલકુલમઓત હઝરતેકે યહાં આયે, હઝરત પુછે ઉસ જવાનકે બાબમેં તુમ છેરોઝ કહેથે અબ છે મહીને ગુઝરગયે હયેં તોભી નહી મુવા, ઉસકા કયા બાઇસ હુએ ? મલકુલમઓત કહે તહકીક છટવેં રોઝ ઉસકી રૂહ કબ્ઝ કરનેકે લીએ મયેં તઈયારથા, યકબયેક હકતઆલાકા હુકમ હુવા કે હાં ઉસકે નઝદીકસે દુરહો અભી તો ઉસકી કમર બડી હયે. કયું કે યેક રાત એક ઝઈફ ફકીરકો અપને માલકા ઝકાત દીયા, વોહ ફકીર ખુશહો કહા.— (મયેંભી રાઝી હોકર ફકીરકી દુવા કુબુલ કીયા, ઓર ઉસકી ઉમર દરાઝ કીયાહું, ઓર જન્નતમેં ઉસકો દાઉદ અલેહીસ્સલામકા રફીક કરૂંગા) દાઉદ અલેહીસ્સલામ બહોત ખુશ હુએ.

હદીસ.

આસમાનસે હરરોઝ બહત્તર લઅનત નાઝીલ હોતી હુએં, ઉનમેં એક લઅનત યહુદ વ નસારાપર હુએ, બાકી સબ ઝકાત ન દેનેવાલેપર; જીસ માલકા ઝકાત દીએજાતા હયે ઉસ માલકા માલીક રહમાનકા હબીબ હયે, દોઝખકે અઝાબસે નજાત પાનેવાલા હુએ, જન્નતમેં દાખીલ હોનેવાલાહુએ; જીસ માલકા ઝકાત નહીં દીયા જાતા હયે ઉસકા માલીક શયેતાનકા દોસ્ત ઓર ઉસકા ખઝાનચી હયે, માલકા ઝકાત દેનેવાલા જબ મુવા ઓર ઉસકા માલ ઉસકે વારીસોંકે હાથ આયા તો વે વારીસાં ઉસ માલકા ઝકાત દેં યા ન દેં ઉસકે વાસ્તે ફરીશ્તે કયામતતક નેકીયાં લીખતે રહેંગે, માલકો ઝકાત નહીં દેનેવાલા જબ મુવા ઓર ઉસકા માલ ઉસકે વારીસોંકે હાથ આયા તો વે વારીસાં ઉસ માલકા ઝકાતદેં યા ન દેં ઉસકે વાસ્તે ફરીશ્તે કયામતતક ગુનાહાં લીખતે રહેંગે, જો શખસ ખુશીસે માલકા ઝકાત દીયાહો કયામતમેં વોહ ઝકાત ઉસકી ગરદનપર નુર હોગા, ઓર ઉસકી રોશનીસે પુલસીરાતપર ગુઝરકર જન્નતમેં દાખીલ હોગા, જો શ

ખસ ઝકાત નહીં દેતા હુયે ઉસકા માલ કયામતમેં આતશકા ત ઓક હોકર ઉસકી ગરદનમેં પડેગા, અગર વોહ તઓક દુનયામેં ગીરે તો તમામ દુનયા જલકર રાખ હોજાવેગી, પહાડાં ટુકડે ટુકડે હોજાયેંગે, જહાડાં જલજાવેંગે, દરયાકા પાની ખુશ્ક હોજાવેગા.

ફસલ.

સખાવતકે સવાબકે બયાનમેં, ઝકાતકે સીવાએ ખુદાકી રાહમેં કુછ દેનેકો સખાવત ઓર સદકા કહેતે હયેં.

સદકા ખતા, ઓર ગુનાહકો મીટા દેતા હુએ, ઓર પરવરદીગારકે સદકેસેં દુસરે ગઝબકો થંડા કરદેતા હુએ. જએેસા પાની આગકો બુજહા દેતા હુયે, કયું કે સદકેસે દુસરોંકો નફ્અ પહોંચતા હુએ, ખલકુલ્લાહ અપને પરવરદીગારકે અયાલ હુએં, જીસકે આયાલકે સાથ એહસાન કરે તો વોહ સાહીબે અયાલ ઉસ એહસાન કરનેવાલેપર અલબત્તા ખુશ હોગા, વએેસા હકતઆલા ભી અપની ખલ્કપર એહસાન કરનેવાલોંસે ખુશ હોતા હુએ, ઉનકે ગુનાહાં તમામ બખ્શ દેતા હુએં જબ આદમી સખાવત ઇખતીઆર કરતા હુએ તો ઉસકો દીલ રવશન, ઓર ઉસકે આમાલ નેક. ઓર પાક હોતે હુએં.

હદીસ.

એક શખ્સ પુછા યા રસુલુલ્લાહ અજરો સવાબ કીસવતકે દેનેકા ઝીયાદા હુએ, ફરમાએ જીસ હાલમેં તનદુરસ્તી હુએ, માલકા હીરસ કરનેવાલા હુએ તવંગરીકી ખ્વાહીશ કરતા હુએ. ફકીરી. ઓર ઇફ્લાસીસે ડરતા હુએ વએેસે વકતમેં સદકા દેનેમેં સુસ્તી મતકર ? યહાંતક કે જાન હલ્કમેં આયા તોભી યેહી કહે કે ફલાનેકો ઇતના દો ઓર ફલાનેકો ઇસકદર.

હદીસ.

જો શખ્સ પાક માલસે સદકા દેતા હુએ, હકતઆલા તો પાક માલકે સીવાએ નહીં કબુલતા યાને નહીં પસંદ કરતા ઉસે અપને સીધે હાથમે લેતા હુએ. અગરચે વોહ એક ખજુર હોવે, પસ વોહ ખજુર રહમાનકે હાથ પરવરીશ પાતા હુએ અએેસા કે પહાડસેભી બહોત બડા હોજાતા હુએ, જએેસા કોઇ શખ્સ ઉંટકે બચ્ચેકો પાલતા હુએ.

હીકાયત.

હઝરત સુલેમાન બીન દાવુદ અલેહીસ્સલામકે ઝમાનેમેં એક શખ્સકે ઘર એક જહાડથા, એક પરીંદા "વરશાનત નામ ઉસ

જહાડકી પનાહ લેકર ઘર બાંધા, માદા અંડે દેના શુરૂ કી, ઘર-વાલા જોરૂકે કહેનેસે ઉસ દરખ્તપર ચઢકે આંડે નીકાલા, પરીંદા હઝરત સુલેમાન અલેહીસ્સલામકે પાસ ફરયાદ ગયા, હઝરત ઉસ શખસકો બહોત તાકીદ કીએ, ફેર જોરૂ ફરેબ દેને લગી, વોહ કહા હઝરતસે શરત કીયાહું, અબ નહીં નીકાલુંગા, જોરૂ કહી હઝરત સલતનતકે કામમેં હુએં, જાનવરકી ફરયાદ બાબાર કહાં સુનતે હુએં, આખી વોહ અવરતકે ફરેબસે ફેર અંડે નીકાલા, ઓર વોહ પરીંદા હઝરતસે ફરયાદ કીયા, હઝરત ગઝબમેં આકર મગરીબ મશરીક કે દો શએતાનોંકો બુલાએ ઓર ઉસ જહાડપર તઇયુન કરકે હુકમ કીએ કે જબ વોહ શખસ અંડે ઉઠાને જહાડપર ચઢેગા તો ઉસકે દોનોં પાંવ ચીરકે ફેંકદો ? તીસરેબાર ફેર વોહ શખ્સ જોરૂકે ફરેબસે અંડે નીકાલને ઉસ જહાડપર પાંવ રખ્ખા, અએસેમેં એક ફકીર ભુખાહું કરકે સવાલ કીયા, જોરૂકો કહા ફકીરકો કુછ દે. વોહ કહી અબ કુછ હાઝીર નહીં, તબ વોહ આપ ઉતરકર ઘરમેં ધુંડધાંડકે એક ટુકડા રોટીકા ફકીરકો દેકર ફેર જહાડપર ચડા, ઓર અંડે નીકાલ લીયા, વોહ પરીંદા ફેર હઝરતકે પાસ ફરયાદ ગયા, પએગમ્બર બહોતહી ગઝબમેં આકર ઉન દોનોં શએતાનોંકો બુલા કર ફરમાએ કે તુમ કયું મેરી ના-ફરમાની કીએ ? શએતાનોંને કહા હમ હરગીઝ નાફરમાની નહીં કીએ હુકમ બજા લાએ, લેકીન વોહ જહાડપર ચઢતે વકત ફકીરકા સવાલ અદા કરકે ચઢા, હમ પાંવ ઉસકે પકડનેકા કસ્દ કીએ તો પરવરદીગારકે હુઝુરસે દો ફરીશ્તે આકર હમ દોનોકી ગરદન પકડકે મગરીબ વ મશરીકમેં ફેંક દીએ, ઓર વોહ શખ્સ સદકેકે સબબ નજાત પાયા.

હીકાયત.

બની ઇસરાઇલમેં એક સાલ કહત હુવા; કે એક ફકીર એક તવંગરકે દરવાઝે જાકર સવાલ કીયા. ઉસ તવંગરકી લડકી તનુરસે એક ગરમ ગરમ રોટી લાકર ફકીરકો દી, તવંગર બાહીરસે આતાથા, ફકીરકો પુછા તુજહે રોટી કઓન દીયા ! વોહ કહા ઇસ ઘરસે એક લડકીને લાદી. વોહ તવંગાર ઘરમેં જાકર રોટી ક્યું દી ? કરેકે અપની બેટીકા સીધા હાથ કાંટ ડાલા ? ખુદાકી ખ્વાહીશસે વોહ તવંગર થોડે દીનમેં મુફલીસ હોગયા ઓર ભીક માંગતા હુવા મરગયા, ઉસકી બેટીભી ભીક માંગતીથી, એકરોઝ એક તવંગર કે દરવાઝે સવાલ કી. વોહ તવંગર ઉસકી ખુબસુરતી ઓર જવાની દેખકર નીકાહ કીયા, ઉસ તવંગરકી માં ઉસ

લડકીકો સંવાર સીનગારકર ફરઝંદકે સાથ સફરેપર બીઠાઇ, વોહ લડકી ખાનેકે વાસ્તે ડાવા હાથ લબાકી. મરદને કહા સુભ્હાનઅલ્લાહ ફકીરાં બડે બેઅદબ બેતમીઝ હોતે હએં કરકે સુનાથા સો આજ તહકીક હુવા. અએ બેઅદબ સીધે હાથસે ખા? વોહ ફેરડાવાં હાથ નીકાલી, ઇસી તરેહ તીન દફાભી વોહ સીધા હાથ નીકાલને કહેતાથા ઓર વોહ ડાવાં હાથ નીકાલકર ખાતીથી. મગર શરમ કે મારે કેહે નહીં સકતીથી દીલમેં રોતીથી. ઉસવકત ગએબકા ફરીસ્તા કહા અએ લડકી તુ ફકીરકો રોટી દી સો ઉસી બરકતસે હકતઆલા તેરા કટા હુવા હાથ ફેર બખ્શદીયા હએ. નીકાલ, ઓર અપને મરદકે સાથ સુરખરૂઈસે સીધે હાથસે ખાના ખા ?તબ ખુશીસે મરદકે સાથ સીધે હાથસે ખાના ખાઈ.

હદીસ.

મઅફી સખાવત કરના તહકીક પરવરદીગારકે ગઝબકો થંડ કર દેતા હએં સીલ્લરહમી તહકીક ઉમરમેં ઝીયાકતી કરતી હએ ખુદાકે ફરમુદેકે મવાફીક અમલ કરના ઝોરઆવરે બલા ઓર ઝબરદસ્ત બદીકો દુર કરતા હએ. "લાઇલાહ ઇલ્લલ્લાહ કહેના સતરપર નવ બલાકો દફા કરતા હએ, જાન તુ તહકીક જુદો સખાવત બડા નેક અમલ હએ, ખુસુમન જબ અપની પ્યારા ચીઝ જીસકો દેનેદીલ રાઝી નહીં ખુદાકી રાહમેં દેવે તો બહોત બડા મરતબા પાવેગા.

હદીસ.

તુમ સખીકે ગુનાહકા ખયાલ મત કરો. કયું કે તહકીક અલ્લાહતઆલા સખીકા હાત પકડતા હએ. જબ વોહ મોહતાજ હોતા હએ ઉસકો કુશાયશ કરતા હએ. જુદો સખાવત બડી નેક ખસલતાં હએ ઉસકો કોઈ નહીં પાતા મગર જીસકો હકતઆલા નેક તવફીક દેતાહએ. ઓર દુનયા વ આખીરતકી દવલત બખશતા હએ. ઉસમેં જો શખસ કસબ હલાલસે. ઓર પ્યારી ચીઝસે સખાવત કરતા હએ ઉસકા બડા મરતાબા હએ, હકતઆલા ફરમાયા હએ—(હરગીઝ નેકીકો તુમ નહીં પાવેંગે, ઓર ખએરો નેકીસે તુમ જો ચીજ ચાહતે હો ઉસકો હરગીઝ ન પહોંચેંગે, બેહીસ્તકો ન પાવેંગે, જબતક ખુદાકી રાહમેં હરગીઝ ન ખરચેંગે ઓર સદકા નદેંગે, ઉસ ચીઝસે જીસકો તુમ અપની પ્યારી. ઓર દોસ્ત જાનતેહો, વોહ પ્યારી ચીઝ માલસે હો જો ફકીરોંકો

સખાવત કરતે હુએં, યા ચારા વ ઇમદાદ હો, જો ઉસસે દરમાં-દગોકી મદદ કરતે હુએં, યા બદનસે હો જો ઉસકી કુવત તાઅત વ ઇબાદતમેં ખરચ તે હુએં, યા દીલસે હો. જો ઉસકો મુહબ્બતતે ઈલાહીકા વકફ કર દેતે હુએં, યા જાનસે હો. જો ઉસકો મા સવી અલ્લાહસે ખાલી કર દેતે હુએં પોશીદા સીધે હાથસે સખાવત કરનામુસ્તહબ હુએ, કયું કે હકતઆલાકે નઝદીક પોશીદા દેના બહોતહી મકબુલ હુએ.

મુસ્તતરફકી કીતાબમેં લીખ્ખા હુએ કે જો શખસ અપને માલસે થોડા ખુદાકી રાહમેં દીયા, થોડા અપને વાસ્તે રખ્ખા વોહ સખી હુએ, જો શખસ બહોત ખુદાકી રાહમેં દીયા, થોડા અપને વાસ્તે રખા વોહ સાહીબે જુદ હુએ, જો શખસ તમામ માલ ખુદાકી રાહમેં દીયા અપને વાસ્તે કુછભી બાકી નરખા વોહ સાહીબે એસાર હુએ,

હીકાયત.

મીસરકા બાદશાહ તીન શખસોં પર તકસીર સાબીત કરકે તીન ચીઠીયાં લીખા, એકમેં કત્લ કરના, દુસરીમેં હાથ કાટના તીસરીમે દુરરે મારના; પસ વોહ ચીઠીયાં ઉન તીનોંકો દીયા, જીસકો કત્લકી ચીઠી આઇ, વોહ કહા અફસોસ! મેરી માં ન રહેતી યા મેરે બઅદ ઉસકી ખીદમત કરનેવાલાં કોઇ દુસરા હોતા મુજ હે ઇસકત્લસે હરગીઝ પરવા નથી, જીસકો દુરરે મારનેકી ચીઠી પહોંચી, વોહ સુનકર કહા અફસોસ મતકર? મુજહમાં નહીં હુએ તેરી ચીઠી મુજહે દે કરકે બદલા લીયા, ઓર જાન દીયા, ઓર ઉસકી જાન બખશી કીયા ઉસકા નામ "એસાર" હુએ.

હીકાયત.

કએસ બીન સઅદ બડા સખી વ કરીમથા; ઉસકો લોગ પુછે તુ અપનેસે બડા સખી કીસકો દેખા? કહા યેક દફા મયેં અપને રફીકોંકે સાથ સએર કરતાથા, જંગલમેં મેંહ બહોત બરસને લગા વહાં એક ઘર થા હમ ઉસકા આસરા લીએ, થોડે વકત કે બઅદ ઘરવાલા આયા, ઉસકી જોરૂ કહી મહેમાનાં આએ હુએં વોહ ઉસી વકત એક ઉંટ ઝબહ કરકે ખાના તકલ્લુફસે પકાકર સફરા બીછાયા, ઓર શામકોભી યેક ઉંટ ઝબહ કરકે ઝીયાફત કીયા; હમ ઝરા કમ ખાએ, વોહ કહા યેહ ખુબ નહીં, પેટ ભરકે ખાઓ, હુમ કહે દીનકો ખાએસો હઝમ નહી હુવા હુએ કયુંકર પેટભર ખાયે? વોહ કહા મયેં હર મેહમાનકો ઇસી તરેહ સુબહોકો એક ઉંટ શામકો એક ઉંટ ઝબહ કરકે ઝીયાફત

ખીલાતા હું ! ફેર બારીશ રોઝ બરોઝ ઝીયાદા હોને લગી, હમ કોતને રોઝ વહીં રહે, વોહ ઇસી તરેહ હર રોઝ દો ઉંટ હઝુબ કરતાથા; જબ આસમાન ખુલા, હમ ઉસકી જોરૂકે હાથમેં સવ દીનાર દેકર ઉઝરખ્વાહી કરકે ચલદીયે; થોડી દુર ગયે હોંગે કે કીસુકે પુકારનેકી આવાઝ આઈ. હમ પલટકર દેખે તો વોહી મરદ હુએ, કમાન ચીલ્લેપર ચઢાયા હુવા કહેતા હુએ, અએ બખીલાં ! અએ લઇમાં? તુમ મેઝબાની કી કીમત દેકર જાતે હો તુમ્હારે સવ દીનાર લો નહીં તો તુમકો તીરસે મારડાલુંગા; હમ ડરકર ઉસસે વોહ સવ દીનાર લેલીએ.

ગરઝ અયેસા કરીમ, ઓર સખી મયેં દુસરા નહીં દેખા તમામ નેકીયોંકા અસલ કરમ હુયે, તમામ કરમકા અસલ નફ્સકો મહામમે પાક કરના હુયે, "અલ્લામા અબ્દુરરઉફુલમનાતી" અપની કીતાબમેં લીખે હુએં કે જબ હકતઆલા ઈમાનકો પએદા કીયા તો સખાવતકી ઉસપર નઝર કીયા, ઓર કુફરકો પએદા કીયા તો ઉસપર બુખલકી નઝર કીયા સખાવત ઇમાનકી નશાની હુએ, ઓર બખીલી કુફરકી અલામત હુએ. હકતઆલા સબ મુસલમાન મોમીનકે સખાવતકી તવફીક દેવે, આમીન યા રબ્બીલ આલમીન.

નવવા બાબ.

બ્યાજ લેને ઓર દેનેકે અઝાબકે બયાનમેં.

હકતઆલા ફરમાયા હુએ.—(પસ અગર ન કરોગે યાને બ્યાજ કે બકયેકો ન છોડોગે તો ફેર ખબરદાર કરો એક દુસરેકો, ઓર તઈયાર હોજાવ ખુદા ઓર ઉસકે રસુલસે જંગ કરનેપર) યાને અગર સુદકો ન છોડોગે તો હોંશયાર હો ઓર જાનો કે તુમ ખુદાકે જંગકે લાયક હુએં, ખુદાકા જંગ દોઝખકી આગ હુએ. ઓર ઉસકે રસુલકે જંગકે લાયક હુએં; રસુલકા જંગ શમશીર હુએ; જીસકો ખુદા ઓર રસુલસે જંગ હો ઉસપર અફસોસ હુએં ઓર ઉસકો દોઝખ હુએ, ઉસકો દોઝખ હુએં; અએ બ્યાજખોરો તુમ્હારી આકેબત ખરાબ હુઈ, દુનયામેંભી તુમ્હારા માલ વફા નહીં કીયા, આખીર નુકસાન ઓર આખીરતમેંભી કુછ વફા ન કરેગા, બલકે દુશમન હો જાએગા, તુમ દીનો દુનયામેં મુફ્ત બદનામ વ રૂસવા હોગએ, અપને ઘરાં દોઝખમે

બનાલીએ, અબી તોબા કરો, ખુદા વ રસુલકે જંગસે બાઝ આવ સુલ્હ કરો, તા તુમ્હારી નજાત હો.

હદીસ.

પએગમબર સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ફરમાએ હુએ, મેરા જકી રાત મએં અપને સરપર એક સખ્ત આવાઝ બીજલીકે માનીંદ સુના, દેખા તો લોગ ચીલ્લાતે હયેં, ઉનકે શીકમ ઘોડો કેસે હોગયે હયેં, ઉનમેં સાંપ બીચ્છુ ભરે નઝર આતે હમે ! મએં પુછા અએ જીબરઈલ યેહ કઓન લોગ હુએં ? કહે બ્યાજ ખાનેવાલે હયેં.

હદીસ.

કયામતમેં બ્યાજખ્વારાં હકસુબ્હાનહુ તઆલાકે દીદારસે મહરૂમ રહેંગે, અફસોસ કરતે રહેંગે ઝબાનીયા ઉનકો દોઝખમેં ફેકકે જાવેંગે; જયેસા દીવાના હર ચીઝકો ફેંક દેતા હુએ.

હદીસ.

જો શખ્સ એક દીરમભી સુદકી ખાવેગા, પસ તહકીક ઇસલામમેં અપની માંસે ઝીના કીયા.

હદીસ.

બ્યાજ લેનેવાલા, બ્યાજ દેનેવાલા, ઉસકા શાહીદ, ઉસકા લીખનેવાલા, હાથમે ગીન દેનેવાલા, અવરત ઉસકો સીખાનેવાલી હલાલા કર દેનેવાલા, હલાલા કુબુલ કરનેવાલા, ઝકાત નહીં દેનેવાલા, ઇન નવ ગીરોહપર હકતઆલા લઅનત કરતા હુએ.

હદીસ.

આખરી ઝમાનેમેં પાંચ ખસલત ઝાહીર હોગે.—સુદખાના, ઝીના કરના, ખરીદો ફરોખ્તમેં જહુઠી કસમેં ખાના, માપ કમ કરના તરાઝુ કમ તોલના, જબ યેહ ઝાહીર હોંગે તો મરઝાં ઓર ઇલતાં મકસામકે લોગોંમેં પએદા હોંગે, હકતઆલા તલવારસે ઉન લોગોંકો આઝમાવેગા, યાને જંગો જદલ ઓર ફસાદો ફીતના આપસમેં કરને લગેંગે. મુતરજીમ કહેતા હુએ યેહ અલામતાં ઇસ ઝમાનેમેં મઅલુમ હુએં. હકતઆલા ફરમાયા હુએ, કે તમામ લોગ કયામતમેં અપને હીસાબકે ફએસલેકે વાસ્તે ખુદાએતઆલાકે હુઝુર ખડે રહેંગે, મગર સુદખ્વાર તમામ હીસાબ કીતાબ તમામ હુએતક દીવાના ઓર ભુતકે માનીંદ ખડા રહેગા.

હદીસ.

જો શખ્સ જીતના સુદ ખાયા હુવે ઉતના હકતઆલા ઉસકે કબ્બકો આગસે ભરેગા. ઓર સુદખ્વાર હમેશા ખુદાકે ગઝબમેં રહેગા, ઓર સુદકા માલ રહેતક ઉસપર ખુદાએતઆલાકી લઅનત નાઝીલ હોતી રહેગી.

હદીસ.

સોનેકો સોના, વઝનકો વઝન હુએ, ઓર રૂપેકો રૂપા વઝનકો વઝન હુએ; ઝીયાદા દેનેવાલા યા લેનેવાલા ઇસ ઝીયાદા દીએ યા લીયે હુએ સોને રૂપેસે દોઝખમેં દાગ દીએ જાવેગા. ઓર તહકીક બ્યાજ નેકીયોંકો નાચીઝ કરદેતા હુએ, ઓર ઇબાદત કો બાઝીલ કર દેતા હુએ ઓર ગુનાહોંકો બઢાતા હુએ; પસ જો શખસ રોઝા રખા ઓર બ્યાજકે માલસે અફતાર કીયા ઉસકા રોઝા હરગીઝ મકબુલ ન હોગા ઓર જીસકે પેટમેં બ્યાજકે માલકા ખાના હુએ વોહ નમાઝ કીયા તો હરગીઝ કુબુલ ન હોગી, ઓર જો શખસ બ્યાજકા માલ ખુદાએતઆલાકી રાહમેં સદકા દીયા વોહ સદકા હરગીઝ મકબુલ નહીં, સુદખોરેપર એક સાઅત નહીં ગુઝુરતી હુએ જો હકતઆલા ઉસપર લઆનત ન કરતા હો, યાને વોહ હમેશાં લઅનતે ખુદામેં ગીરફતાર હુએ કયામતમેં હકતઆલા સુદખોરેસે જંગ કરેગા, ઓર રહમતકી નઝરસે ઉસકો ન દેખેગા, ઓર ઉસસે કલામ ન કરેગા, ઓર ઉસકો દરદનાક અઝાબ હોગા; ચાહીએ તોબા કરે, જબ તોબા કરેગા, હકતઆલા ઉસકી તોબા કુબુલ કરેગા, ઓર ઉસકે ગુનાહાં મુઆફ કરેગા કયું કે તહકીક તોબા અગલેગુનાહોકો મીટા દેતા હુએ.

હદીસ.

બ્યાજ ખાનેવાલા બુતપરસ્તકે માનીંદ હુયે, જો બદન બ્યાજસે પાલા જાતા હુયે સો જન્નતમેં દાખીલ ન હોગા, જબતક ઉસકો દોઝખકી આતશ ન ખાવે.

જહન્નમમેં એક વાદી હુયે, ઉસકી બુસે હરરોઝ સાત દફા જહન્નમ ફરયાદ કરતા હુયે, અગર ઉસમેં પહાડોંકો ડાલે તો ઉસકી હરારત ઓર ગરમીસે જલકર રાખ હો જાયેંગે. વએસે વાદીમેં નમાઝ મેં સુસ્તી કરનેવાલે, તરાજુ કમ તોલનેવાલે, બ્યાજ ખાનેવલોંકે કયેદ કરેંગે; અફસોસ હુએ ! ઉસપર જો જન્નતકો બેચા, અયેસી વાદીકે એવઝ વોહ જન્નત અએસી કે અગર તમામ આસમાનો ઝમીનકો ઉસમેં રખેં તો એક દાના યા દો દાને બરાબર નઝર આવેંગે.

હદીસ

તરાઝુ કમ તોલનેવાલા કયામતમેં મુંહ કાલા, જબ બાહીર નીકલી મુંઇ, આંખ બંદ વ રંગકી, ગરદનમેં આતશકા તરાઝુ આતશકા માપ પડા હુવા, આગકે દો પહાડ ઉસપર લાદે ગએ હુએ આવેગા; હુકમ હોગા ઇસ પહાડકી તરફ તોલકર ડાલ? પસ ઉન દોનુંકે બીચ પચાસ હઝાર બરસ અઝાબ પાતા રહેગા. અહમદકુત્તી મારસે રીવાયત હયે, માપમેં નુકસાન કરવાલોંકા મુંહ કયામતમેં બહોત કાલા હોગા.

તુમ ડરો ઉન પાંચ ચીઝકે સબબ વારીદ હોતી હએં. પહેલે માપ કમ કરનેસે અનાજકી ગીરાની. ઓર મેવેકી કમી હોતી હએ, કહત પડેગા, જહાડોંપર બાર કમ આવેગા, દુસરી શરત તોડદેનેસે હકતઆલા દુશમનોંકો ગાલીબ કરદેતા હએ, જો વઅદા વફા ન કરેગા વોહ દુશમનસે મગલુબ રહેગા, તીસરી ઝકાત નહીં દેનેસે ખુદા એતઆલા બારીસ બંદ કરદેતા હએ બલકે આર પાએ જાનવરાં નહોં તો એક કતરાભી બરસેગા ચવથી ખુદાસે હયા ન કરકે બદકામાં કરનેસે હકતઆલા અએબ કરનેવાલે, નેઝા મારનેવાલોંકો ગઝઝાબ કરદેતા હએ, અલાનીયા ગુનાહ કરના અએબથીં, ઓર ભાલે મારનેવાલોંકે હાથ ગીરફતાર હોતા હએ, પાંચવી કુરઆનકે અહકામકા ખીલાફ કરનેસ જોરો ઝુલમકી બલા નાઝાલ હોતી હયે, અહકામે ઈલાહી ઓર અમરો નવાહીપર અમલ ન કરના, ઝાલીમોંકે ઝુલમો સીતમમેં ગીરફતાર હોને, ઓર આપસમેં લડમરનેકી આલમત હયે.

હદીસ.

પુલસીરાતપર તહકીક આતશકે અંકુરાં હયેં, જો અપની ગરદનપર હરામકા યેક દીરમભી રખેગા. વે અંકુરાં ઉસકે દોનું પાંઓંકો પકડકે ખીચેંગે, તબ પુલસીરાતપર ગુઝર નાહીં શકેગા, જબતક દીરમકે માલીકકો ઉસકી નેકીઓંસે એવઝ નદીયા જાયેગા ઉસકા એવઝ ન હો શકેગા તો દીરમવાલેકે ગુનાહાં ઉસકો દેકર દોઝખમેં દાખીલ કરેંગે અયે મેરે ભાઇયાં તુમ્હારી નેકીયાં યેવઝ નહી દીયે ગયે તકે હકદારોંકા હક અદા કરદો, ઓર ઉનકે ગુનાહ તુમપર લાદેજાકર તુમ દોઝખમે હવાલે નહીં હુયેતક ઉનસે મુઆફ કરવા લો,

હદીસ.

જો શખસ કોઇ ચીઝભી ચુરાવે કયામતકે દીન ગરદનમેં આગકા તઓક પહેના હુવા આવેગા, તો શખસ કોઇ ચીઝભી હુ-

રામકી ખાવેગા ઉસકે શીકમમે આગ સીલગીજાવેગી, ઓર ઉસકો ચેક આવાઝ હોગી ઓર ઉસ આવાઝસે તમામ ખલકુલ્લાહ લર ઝેગી, ખુદાયેતઆલાકેઅહકામ તમામ બંદગોંમેં જારી હોચુકે તક વોહ શખસ કયેદમેં રહેગા, માપ કમ કરના. તરાઝુ કમ તોલના એક જીનસમેં કમો ઝાયદ લેના દેના, ઘર ગીરવી લેકરઉસમેં રહેના સવદાગરીમેં બરસકો સવાયા કરકે મુકરર કરના, ઓર ઈસ તરહકે મઆમીલે સબ સુદો બ્યાજમેં દખીલ હએં. શરઅ શરીફમેં એક જીન્સકે દરમીયાન કમ સરસ, મોટી બારીક, ખોટી ખરીકા એતેબાર નહીં; જએસા બારા બાનકા સોના એક તોલા દેકર આઠ બાનકા સોના દેડ તોલા લેના અયેસાહી કોઇ જીન્સ હો હરામ હએ, યાને વોહ આયા તોલા ઝીયાદા હુવા સો બ્યાજ હએ, અનાજમેંભી અગર સેરભર ગેહું સરસ દેકર સવાસેર નીરસ ગેહું લેવે તો વોહ પાવસેર જો ઝીયાદા લીએ સો બ્યાજ હએ. અએ લોગો બ્યાજકા અહવાલ તો સબ સુને હો, અબ તોબા કારો બ્યાજ મત દો, બ્યાજ મત લો, બ્યાજખોરેકા સંગ મત કરો, બ્યાજ ખોરેકી દોસ્તીસે બાઝ આવ, ઉસકે ઘર મત જાવ, ઉસકો અપને ઘર મત આનેદો, ઉસસે બાત મત કરો, ઉસકે ઘરના ખાના પીના નજીસ મુરદાર સમજહો, બલકે ઉસકે સાએમે મત બએઠો, ઉસકી શુમીઅતસે પરહેઝ કરો; ઇસી તરેહ બદ મોહબતોંસેભી દુર રહો; નુહ અલેહીસ્સલામકા બેટા બદ સોહબતકે સબબ પએગમબરી ઘરાનેકો ખોદીયા.

દસવાં બાબ.

શરાબ ખવારકે અઝાબમેં.

હકતઆલા ફરમાયા હએ.—(તહકીક શરાબ, ઓર જુવ્વા ઓર બુતાં, ઓતીરાં જો ફાલકે વાસ્તે બાંટતે હએં નજીસ હએ. શયેતાનકે વીસવાસકે હએ, પસ તુમ ઉસસે પરહેઝ કરો તા તુમ છુટકાર પાનેવાલે હોંગે, નહીં ઈરાદા કરતા હએ શએતાન મગર યેહી તુમ્હારે ઓર હમારેમેં દુશમની ડાલે, ઓર બુગઝકો શરાબ પાને ઓર જુવ્વા ખેલનેમેં, ઓર તુમકો ફેર રખે ખુદાકી યાદસે ઓર નમાઝસે. પસ આયા તુમ બાઝ રહેનેવાલે હએં; યાને ઉસસે બઝ રહો; જો ચીઝ કએફવાલા હએ ઓર નજીસ હએ, ખુદાકી યાદસે કયુ બાઝ રહેતે હો ? જીસ ચીઝમેં કએફ હયે વોહ શરાબ હએ.

હદીસ.

જો ચીઝ નશા ઓર કએફ લાવે વોહ થોડી હો, યા બહોત હો હરામ હએ.

હદીસ.

શરાબપર, શરાબ પીનેવાલેપર, ઉસકે બેચને વાલેપર, ઉસકે ખરીદનેવાલેપર હકતઆલા લઅનત કરતા હએ.

હદીસ.

ઝન્નતકી ખુશબુ પાંચસવ બરસકી રાહસે સુંઘી જાતી હએ, વએસી બુતીન ગીરોહ નહીં સુંઘતે હએં, શરાબ પીનેવાલા, મા બાપકો રંજ દેનેવાલા, ઝીના કરનેવાલા, અગર બેતોબા મરે.

હદીસ.

શરાબ ખ્વાર મુરદારસેભી ઝીયાદા બદ હોકર કબરસે નીકલેગા ઓર ઉસકી ગરદનમેં કુઝા લટકા હુવા, હાથમેં પ્યાલા પકડા હુવાં, ઉસકે પોસ્ત ઓર ગોશતમેં સાંપા બીછવાં ભરેહુએ, પાંવમેં આગકી દો નઅલએન પહેના હુવા, ઉન દોનોં બગલકી સોઝશસે ઉસકા દીમાગ જોશ કરતા રહેગા, ઉસકી કબર ઉસકી ગરદનમેં દોઝખમેં ગરમ કીઇ હુઇ એક કડી કીસી હોગી, ઓર વોહ દોઝખમેં ફીર ઉન હામાનકે નઝદીક રહેગા.

હદીસ.

શરાબખ્વાકો જો શખ્સ એક લુકમા ખાના ખીલાએગા ઉસકે જસ્દપર હકતઆલા સાપાં બીછવાંકો સોંપેગા, વે સાપાં બીછવા કયામતતક ઉસસે કાટતે રહેંગે. શરાબખ્વારકી એક હાજત જો શખસ બર લાવેગા પસ તહકીક વોહ ઈસલામકે ગીરાનેપર મદદ કીયા. શરાબખ્વારકો જો શખસ એક દીરમ કરઝ દેગા પસ તહકીક વોહ મોમીનકે કત્લપર મદદ કીયા. શરાબખ્વારકો જો શખસ અપને પાસ બીઠલાએગા કયામતમેં હકતઆલા ઉસકો ઉંધા ઉઠાવેગા ઓર ઉસકો દીનો ઇમાનપર હુજત ન રહેગી, જો શખસ શરાબ પીવેગા ઉસકે સાથ બેટા બેટીકી લેવા દેવી મત કરો, અગર શરાબખ્વાકે બીમાર કાહોલ હોવે તો ઉસકી, બીમારપુરસી મત કરો, પસ મર, હયે ઉસકી જીસકે હાથમેં મેરી ઝાત હએ, તવરએત, ઇંજીલ ઝકબુસ ફુરકાનમેં લીખ્ખા હએ સો યેહી હએ. કે કોઇ શરાબ ન પીવેગા મગર વોહ જો કાફીર હુવા હએ; ઇસ દલીલસે જો હકતઆલા પયેગમ-

બરેપર નાઝીલ કીયા હુએ-(જો શખસ શરાબકો હલાલ જાને પસ તહકીક વોહ બેઝાર હુએ મુજહુસે, ઓર મએં બેઝારહું ઉસસે) ઓર હકતઆલા અપને ઇઝતો જલાલકી કસમ ખાકે ફરમાતા હુએ. કે દુનયામેં જો શખસ શરાબ પીવેગા, બેશક મએં કયામતમેં ઉસકો અએસા પ્યાસા રખુંગા કે ઉસકા દીલ સોઝો તપશાસે જલેગા ઓર ઉસકી જીબ નીકલકર ઉસકી છાતીપર પડેગી; જો શખસ દુનયામેં શરાબકો મેરે વાસતે છોડેગા ઉસે અરશકે નીચે ખતીરતુલ કુદસકે મકામમેં ઉસકો મએં જન્નતકી શરાબ પીલાઉંગા.

બંદા જબ શરાબ પીતા હુએ ઉસકા દીલ કાલા હોતા હુએ, જબ દુસરી દફા પાતા હુએ મલેકુલમઓત ઉઝસે બેઝાર હોતે હુયેં, જબ તીસરે દફા પીતા હુયે રસુલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલેહે વસ્સલમ ઉસ્સે બેઝાર હોતે હુએં; જબ ચવથી દફા પીતા હુએ તો ઉસકે નીગેહબાન ફરીશતે બેઝાર હોતે હુએં, જબ પાંચવી દફા પીતા હુએ તો જીબરઇલ અલેહીસ્સલામ ઉસ્સે બેઝાર હોતે હુએ, જબ છઠી દફા પીતા હુએ તો ઇસરાફીલ અલેહીસ્સલામ ઉસસે બેઝાર હોતે હુએ, જબ સાતવીં દફા પીતા હુએ તો મીકાઇલ અલેહીસ્સલામ ઉસ્સે બેઝાર હોતે હુએ, જબ આઠવી દફા પીતા હુએ તો તમામ આસમાનાં ઉસસે બેઝાર હોતે હુએં, જબ નવીં દફા પીતા હુએ તો આસમાનકે રહેનેવાલે બેઝાર હોતે હુએં, જબ દસવીં દફા પીતા હુએ તો જન્નતકે દરવાઝે ઉસપર બંદ હોતે હુએં, જબ ગ્યારવીં દફા પીતા હુયે તો દોઝખકે દરવાઝે ઉસકે વાસતે ખુલ જાતે હુયે, જબ બારવીં દફા પીતા હુએ, તો અરશકો ઉઠાનેવાલે ફરીશતે ઉસસે બેઝાર હોજાતે હુએં, જબ તેરવી દફા પીતા હુયે તો હક સુબહાનહુતઆલા ઉસ્સે બેઝાર હોતા જીસસે ખુદા વ રસુલ, તમામ મલાયક, અરશો, કુરસી વગએરા બેઝાર હો પસ તહકીક વોહ જહન્નમમેં અઝાબ પાનેવાલોંકે સાથ હલાક હોગા.

હદીસ.

જીસકે પેટમેં શરાબ જાવે ઉસકે સાત રોઝકી નમાઝ કુબુલ ન હોગી, અગર શરાબ ઉસકી અકલકો કમ કરે તો હકતઆલા ચાલીસ રોઝકી નેકીયાં ઉસકી કુબુલ નહીં કરતા હુએ, અગર ઉન ચાલીસ રોઝકે અંદર મરજાએગા તો કાફીર હોકર મરેગા, જબ તો

બા કરે તો અલબત્તા મકબુલ હોગા, અગર તોબા કરકે ફેર શ
રાબ પીવેગા તો હકતઆલા ઉસકો તીન તુલખબાલ પીલાવે
ગા, અસહાબ પુછે યા રસુલુલ્લાહ તીનતુલખબ્બાલ કયા ચીઝ
હએ? ફરમાએ વોહ દોઝખયાંકા પીપ લહુ હએ. અબ્દુલ્લાહ ઈ
બને મસઉદ રદીઅલ્લાહોતઆલા અનહો કહે હએં જબ શરા
બીકો દફન કરતે હએં તો ફેર ઉસકો કબર ખોદકર દેખો, ઉસ
કા મુંહ કીબલેકી તરફસે ફીરા હુવા નહો તો મુજહે કત્લ કરદો!
કયું કે રસુલે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ફરમાએ હએં,
જબ બંદા ચાર દફા શરાબ પીતા હએ તો હકતઆલા ઉસપર
ગઝબમેં આકર ઉસકા નામ સબ્બહીન દોઝખમેં લીખતા હએ,
ઓર ઉસકી નમાઝો રોઝા, સદકા, ખએર ખએરાત વગએરા કુ
બુલ નહીં હોતા હયે, મગર જબ તોબા કરે, અગર તોબા ન ક
રેગા તો ઉસકી જગા દોઝખમેં હએ.

હદીસ.

કયામતમેં ઝાનીયોંકો, શરાબખ્વારોંકો દોઝખકી તરફ ફરીશ્તે
ખીંચ લેવેંગે, જબ નઝદીક પહોંચેંગા દોઝખકે દરવાઝેમેં ખુલજા
વેંગે ઝબાનીયા ફરીશતે ઉનકે ઇસ્તીકબાલ કરકે દોઝખકે દરવાઝેમે
દુનયાકે રોઝોંકે હીસાબ બરાબર ઉનકે મુંહપર લોહેકે ગુરઝોંસે
મારેંગે પસ શરાબીઝખકી ગહેરાઇમે ફેંકા જાએગા; ઓર ચાલીસ
બરસ તક ઉસગહેરાઇમેં ઉતરતા જાએગા, દરેક અસ્ફલતક અભી
ન પહોંચેગા કે અએસેમેં આતશકી જેબીસે ઉસકો પહેલે તબકે
કે સરપર પહોંચાવેગા ફેર ઝબાનીયા મારનેકે સબબ દોઝખકે ક
અરમેં ગીરપડેગા. ફેર જેબી ઉસકો ઉપર લાવેગી, ઉસકા પોસ્ત
ઉખડજાવેગા, ફેર ખુદાએતઆલા લાકે હુકમસે અઝાબકા મઝા
ચખનેકે લીએ પોસ્ત ભર આવેગા; શરાબીયાં ખ્યાસ પયાસ કર
કર પુકારેંગે, ઝબાનીયા જહીમકે ગરમ પાનીકે પયાલે લેકર નઝ
દીક પહોંચેંગે. પ્યાલોંમેં પાની જોશ કરતા રહેગા, જબ સરાબી
યાં ખુશી ખુશી ઉન પયાલોંકો દેખેંગે, ગરમીસે ઉનકી આંખ,
ઓર મુંહકા ગોશ્ત જુદા હોકર ગીરપડેંગે, જબ વોહ પાની પેટ
મેં જાવેગા અતડીયાં કટકર પાયખાનેકી રાહસે ગીર પડેંગી, રબ્બુ
દાકે હુકમસે દાંત, મુંહકા ગોશત, અતડીયાં અપની જાએ કાયમ
હોજાવેંગે ફેર ઝબાનીયા મારેંગે, ઈસીતરેહ અઝાબ હોતા રહેગા
શરાબકી યેહ ખરાબી હએં.

હદીસ.

શરાબીકે ગલેસે કુઝા ખાંદેસે લટકાહુવા કયામતમેં આવેગા; ઉસે ફરીશ્તા આતશકી સુલીપર ચઢાકર પુકારેગા, યેહ ફલાનેકા બેટા ફલાના હુએ, ઔર ઉસકે મુંહકી બદબુસે મવકફકે લોગ બેઝાર હોકર ફરયાદ કરેંગે, ઓર લઅનત કરેંગે, પસ ઝબાનીયા ઉસકો સુલીસે ઉતારકર દોઝખમેં ફેંકેંગે, વોહ દોઝખમેં હઝાર બરસ રહેગા, ઓર પ્યાસ પ્યાસ!! કરકર પુકારેગા, હકતઆલા ઉસકે પીનેકે વાસ્તે બદબુ અરક લેજેગા, શરાબી શોર મચાવેગા અએ પરવરદીગાર ઇસ અરકકો મુંજહસે દુર કર હકતઆલા દુર નકરેગા, અએસેમેં એક આતશ અકર ઉસકો જલાકર રાખ કરેગી, ફેર હકતઆલા ઉસકો નયા પએદા કરેગા, હાથમેં તઓક પાંવમે બેડી પહેના હુવા ઉંધે મુંહ ખીંચા જાતા હુવા ઉઠેગા, ફેર પ્યાસ પ્યાસ? કરકર પુકારેગા, તો જહીમકા ગરમ પાની પીલાવેંગે; ફેર ભુકભુક?! પુકારેગા તો તીન ધારી સેંડકા તઆમ ખીલાવેંગે, પેટમેં જોશ કરેગા, ઓર માલીક ફરીશ્તા ઉસવકત આતશકે નઅલ ઉસકો પહેના વેગા, ઉસસે દીમાગ જોશ કરકે પીગલકર કાનકી રાહસે નીકલપડેગા, ઓર ઉસકે મુંહસે આગકી જેબી નીકાલેગી, શીકમકા આલાયશ તમામ દોનોં કદમકે નીચે ગાર પડેગા, પસ આતશકે તાબુતમેં ઉસકો કએદ કરેંગે; ઉસમેં હઝાર બરસ અઝાબ પાવેગા, ઓર પુકારેગા યા અલ્લાહ? આતસ મુજહે ખાગઇ, પરવરદીગાર જવાબ નદેગા. અફસોસ હુએ હઝાર અફસોસ? કે ફરયાદવર પુકારે ઓર ફરયાદરસ જવાબ નદે, રહમ નકરે ફેર પયાસ પયાસ!! કરેગા. માલીક પયાલા લાવેગા, જબ ઉસકો હાથમેં લેવેગા તો હાથકી ઉંગલીયાં જહુડપડેગી. જબ પાનીકો દેખેગા તો આંખ ઓર ગાલ નીકલપડેંગે; હઝાર બરસકે બઅદ ઉસ તાબુતસે નીકાલ કર આગકે બંદીખાનેમેં કએદ કરેંગે, ઉસમેં હઝાર બરસ અઝાબ પાવેગા; ઉસ કએદ ખાનેમેં ઉંટકે માનીંદ સાપાં બીછવાં ભરે હુએં, પસ આગકા ટોપ સરપર; આગકે જુતે પાંવમેં પહેનાવેંગે, હઝાર બરસકે બઅદ ઉસ બંદીખાનેસે નીકાલકર જહન્નમકી વાદીમેં ડાલેંગે. વોહ વાદી હરારત ઓર ગરમીસે ભરાહએ, ઉસકી ગહેરાઇકો અંત નહીં, ઉસમેં તમામ તઓકો ઝજીર સાંપાં. બીછવા ભરે હુએં, અયેસી વાદીમેં હઝાર બરસ અઝાબ પાવેગા, ફેર વા મુહમ્મદા, કરકેપુ-

કારેગા તબ પએગમબરે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે લઆલેહી, વ અસહાબેહી વસલ્લમ ફરમાવેંગે, કે અએ પરવરદીગાર વોહ આ દમી મેરી શફાઅતસે બાહીર હુવા હુએ; મગર તુ અપને કરમસે મગફીરત કીયા તો છુટકારા હુએ, શરાબીકે અઝાબકે બયાનમેં હદીસા બહોતસી વારીદ હુએં, તમામ લીખનેસે કીતાબ બડી હોજાવેગી, ઈસ વાસ્તે એક હીકાયતપર મવકુફ કરતાહું.

હીકાયત.

શેખ અબદુલઅઝીઝ દેરીની રહમતુલ્લાહ અલેહ કહેતે હુએં, કે મએં એક રાત મસજીદકો જાતાથા, કીતની અવરતા રાહમેં રોતીહુઈ ખડીથી. મએં પુછા, તુમ કયું રોતી હુએં? બોલી એક શખ્સ જાનકંદનીમેં હુએ, કલમે શહાદત બહોત તલકીન કીએ તોભી વોહ ઝબાન નહીં ખોલતા હુએ, તુમ તલકીન કરે તો શાયદ કહેગા, ઓર તુમકો સવાબ હોગા! મએં વહાં જાકર કીતને બાર તલકીન કયા. બઅદહુ વો આંખ ખોલકર "લાએલાહા-ઈલ્લલાહ" મુજસે સુપતેહી કહા, મયેં ઇસલામસે બેઝારહું! ઓર એક ચીખ મારા, પસ ઉસી ચીખમેં ઉસકી રૂહ નીકલ ગઇ, મયેંને ઉસકી ઓરતોંકોં ઈસ અહવાલસે ખબર દીયા, ઓર લોગોંકો કહા ઉસકે જનાઝેકા નમાઝ મતપડહો! મુસલમાનોંકે કબરસ્તાનમેં મત દફન કરો! કયું કે વો કાફીર હોકર મરાં હુએં ફીર મયેં ઉસકે લોગોંસે પુછા કે યે શખ્સ કયા અમલ કરતાથા? સબોંને કહા ઉસકે તમામ કામ નેક થે, લેકીન શરાબ પીતાથા, મએંને કહા ઉસી સબબસે ઉસકા ઇમાન ગયા, "નઉઝોબીલ્લાહે તઆલા મીન ઝાલેકા.

અય શરાબ ખોરો! શરાબ પીનેકા અહવાલ ઓર અઝાબ સુને હો, અબ તોબા કરો? ફીર કભી શરાબકા નામ મત લો? અગર કાફીર હોકર મરના હુયે તો તુમહારા ઇખતયર હુયે, અયે દોસ્તો! અશરાબીકા સંગ મત કરો? ઉસકી દોસ્તીકો આખરતકી ખરાબી સમજો! ઉસકે સાથ મત મીલ બયેઠો! બાત મત કરો! કીસી ચીઝકી મદદ—કુમક મત કરો? હદીસ શરીફકે મુવાફીક અમલ કરો.

ફાયદા.

સેંદી, નારેલી—તાડી, મઅજુન, અફયુન, ભંગ, ગાંજા, ઓર

જો કયેફવાલી ચીઝેં હયેં, સબશરાબકે બરાબર હયેં. ચીઝોંસે કો ઇભી હો, ઉસકો હલાલ જાન્ના કુફ્ર હયે.

બાબ—ગ્યારવાં

રોને પલાનેકે અઝાબકે બયાનમેં.

ઇસમેં એક ફસલ હએ.

(બલા વ મુસીબતપર સબર ઓર શુકર કરનેકે સવાબો-ફઝીલતમેં.)

હદીસ શરીફ.

કયામતમેં એકકે ગુનાહકે વાસ્તે દુસરેકા અઝાબ ન કરેંગે, મગર મય્યતકો ? ઝીંદોંકે રોને-પીટનેકે સબબસે, ઝીંદ-લોગોંકી અજબ દોસ્તી હયે જો નાહક આપ રોકર ખુદભી મુવાખઝેમેં સપડતે હયેં, મય્યતોં કોભી અઝાબમે ગીરફતાર કરતે હયેં, યે ખસલત ઓરતોંમે બહોત હુએ હકતઆલા કુરઆનમેં ફરમાતા હયે તહકીક હમ જીસ્મોંકો પયેદા કરકે ઓર ઊનમેં હયાત બખ્શકે જીલાતે હએ ઓર જીતે જીસ્મોંસે હુયાત છીનકર મારતે હએં. ઓર ખલ્ક ફના હુએ બઅદહમ વારીશ હમેં, બકરોંકે ઝબહા કરનેસે કસ્સાબપર નાખુશ હોના બદઝયેબ હયે, ઇસીતરહ હકતઆલા અપને બંદોંસે અપની અમાનત "હયાત લેતે વકત, દુસરોંકો નાખુશી કીસવાસ્તે હયે ! માલીક અપની મીલ્કમેં જો ચાહેગા સો કરેગા, નાખુશહોનેકી કીસકી મકદુર.

હદીસ શરીફ.

નોહા કરનેવાલી ઓરત પરાગંદા-પરેશાન-ગીર્દ આલુદા ખારીશકા પયેરહન પેહની હુઇ, લઅનતકી ચાદર ઓઢેહી હુઇ, બદબોકી ઇઝાર પેહની હુઇ, હાથોંકો સરપર રખી હુઇ, વાવયેલા મચાતી હુઇ, અફસોસ કરતી હુઇ, અપની કબરસે ઉઠેગી, ઉસકો ખેંચ લે જાનેવાલા ફરીશતા કહેગા આમીન, યાને તુજે અયસાહી ચાહીએ ! બઅદ ઉસકો દોઝખમેં ડાલેગા. પલાકર રોને (રાગસે) ઓર "મેરા વકીલા ! ઓર મેરા પાલનેવાલા ગયા ! વગેરા ઇસતરહકી બાતેં બોલકર રોને-ચીલ્લાનેકો નોહા કેહતે હયેં.

હદીસ શરીફ.

હકતઆલા લઅનત ભેજતા હયે નોહા કરનેવાલી ઓરતપર ઓર ઉસકે નોહેપર રાઝી હોકર સુન્નેવાલેપર, ઓર જુઠ બોલને

વાલેપર, ઓર ઝબાન-દરાઝી વ કલામસે ઈઝા ઓર રંજ, દેનેવાલેપર, ઓર કઝીયા ઝગડા બગેરા બુલંદ આવાઝ કરનેવાલીપર,

હદીસ શરીફ.

હસનબસરી ર. સે એક શખ્સને પુછ્યું પયેગમબર સ, કે ઝમાનેમેં મહ:જરીન-અસહાબકી ઓરતેં યે ફએલ કરતી થી ? હસન બસરી ર. ફરમાએ, ખુદાએ-અઝઝો-જલકી કસમ હયે કે નહીં કરતીથીં એક ઓરતકા બાપ-ભાઇ-બેટા-ફી-સબીલીલ્લાહ તીનોં મારે ગએ, વો ઓરત રોતી હુઇ પયેગમબર સકે નઝદીક આઇ, પયેગમબર સ પુછે તુ કયું રોતી હયે। બોલી મેરે મરદોંકો ખોઇ હું, હઝરત સ, ને ફરમાએ સબર કરકે તેરે લીએ જન્નત હયે, વો ઓરત જબહઝરતસે યે બાત સુનો, ફીર ઉમરભરમેં કભી નહીં રોઈ. ઇસ ઝમાનેકી ઓરતેં મુંહ નોચતી. ગીરેબાન ફાડતીં, બાલ તોડતીં; શેતાનકા ગાના ગાતી હયે,

હદીશ શરીફ.

હકતઆલાકે નઝદીક દો-આવાઝ બદ હયેં; મુસીબતર પીલાને ઓર ખુશીકે વકત ગાનેકા; હકતઆલાને ફરમાયા હએ ઓર ઉનકે માલોંમેં હક મુકરરર હયે સાયલ ઓર મોહતાજકે વાસ્તે હકતઆલા જબ તવંગરોંકે માલમેં મોહતાજોંકા હીસ્સા હયે કરકે ફરમાયા હો; ઓર યે તવંગર લોગ ઉસકે બદલે વો માલ ખુશીમેં ગાનેવાલોંકો. ઓર બતમેં પીલાને વાલોંકો દેં, તો કયા ભલાઇ પાવેંગે ? જબ આદમી અપનેપર કીસીકા "કરઝ યા અમાનત, યા મુઝલમા" રખકર મરજાવે તો ઉસકી રૂહ બહોત સખ્તીસે નીકલતી હયે ઓર અપને ગુનાહોંકે બદલે બડે અઝાબમેં ગીરફતાર હોતા હયે. જીસ વકત ફરીશ્તે ઉસકે ગુનાહ ઉસકો યાદ દીલાકર અઝાબ કરતે હયે તો, શેતાન સુનકર કબરવાલેકો કેહતા હયે "અય શખ્સ ! તેરે ઇસ ગુનાહોંકે અઝાબપર, બેગુનાહ અઝાબભી ઝીયાદા કરતાહું." પસ ઉસકે ઘરકે લોગોંકી તરફ આકર કેહતા હયે "અય લોગો! તુમ અપની મય્યતકો ગોબરમેં ફેંકનેકે જયસા ફેંક દીએ હો? ઓર ઉસકો દુશમનોંકે માનીંદ ભુલ જાકર બે ફીકર બયેઠે હો? શાયદ ઉસકે મરનેકો આસાન સમજે હો! ઉઠો, ફલાની પીલાનેવાલી ઓરતકો બુલાઓ? ઓર માતમકા સર--અંજામ તય્યાર કરો." શેતાનકી મસલેહતકે મુવાફીક સબકે-સબ માતમ ઓર નોહેકા ગુલ મચાતી હએં, તો મય્યતપર બે ગુનાહ અઝાબ શુરૂ હોતા હયે. ફીર હકતઆલા મય્યતપર ગ

ઝબમેં આતા હુયે, ઔર ઉસકી કબરકી તરફ દોઝખકે દરવાઝે ખુલ જાતે હુએં, ઔર કાલે કુત્તે ઉસકો નોચતે હુએં, ઝબાન્યા ફરીશતે ઉસકા સર કાટતે હુયે ઔર મારતે હુએં તબ 'મય્યત' કેહુતા હુયે, ખુદાયા યે બેનાહુ અઝાબ કહાંસે મુજપર તાઝા પો હુંચા? તો ઝબાન્યા ફરીશતે કેહુતે હુએં, યે તેરે લોગોંકી તરફસે તુજકો હુદયા હુએ. ઉસ વકત મય્યત કેહુતા હુએ "અય અલ્લાહુ અઝાબ કર ઉનકો ? જયસા વે અઝાબ દીએ મુજકો." ફરીશતે કેહુતે હુએં, તેરે લોગોંસે હુરએકકો યે અઝાબ હો. પસ મય્યત કહેગા, માતમ કીયે, ! નોહા મચાએ જો કુછ કીએ સો વે લોગ કીએ, મેરા કયા ગુનાહુ ? હુકતઆલા ફરમાવેગા "તું અપને લોગોંકો કયું નહી તાકીદ કયા ? કે મેરે બઅદ અલ્લાહુસે જંગ મત કરયો ? ઔર ઇલ્મો-અદબ કયું નહીં સીખલાયા ! પસ જો કોઇ અપને લોગોંકા ઇલ્મો-અદબ નહીં સીખલાવેગા, વો ઇસીતરેહુ અઝાબ પાવેગા.

હદીસ—શરીફ.

નોહા કરનેવાલી ઔરત અપને મરનેસે એક બરસ પેહલે તોબા ન કરેગી તો, ઉસકી તઉબા કુબુલ નહીં; કયું કે યે બહોત બડા ગુનાહુ હુએ. અગર વો ઔરત વયેસીહી બે તઔબા મરગઇ તો, હશરમેં "કતરાન્કા કપડા, ઔર આતશકી ઇઝાર" પેહુની હુઇ ઉઠેગી.

હદીસ શરીફ.

કોઈ દુસરેંકે ગુનાહુસે અઝાબ નહી પાતા, મગર વો મય્યત! જીસકે લોગ ઉસકે મરનેસે. નઉહા ઔર માતમ કરતે હુએં ગીરેબાન ફાડતે હુએં ઔર કેહુતે હુએં કે 'અબ હુમારા પાલનેવાલા કઔન હુએ ? હુમારી દઔલત ગઈ.' તબ મયતકો કબરમેં બીઠલાકર ઝબાન્યા ફરીશતે ઈન બાતોંકે બદલે ઉસકો મારતે હુએં, ઔર પુછતે હુયે કે જયસા તેરે લોગ બોલતે હુયે વયસા તુ ઉનકા "પાલનેવાલા ઔર મદદગાર થા ?" મય્યત કેહુતા હુએ મયે તો બહુ ઝઇફ થા, અલ્લાહી મુજે ઔર ઉનકો પાલતા થા. "સુબહાનકા-લાઔલાહુ-ઈલ્લા અન્તા." હુકતઆલા ફરમાવેગા તુ ઉનકો ઇસ ફેઅલસે કયુ નહીં દુર રખા ?

હદીસ શરીફ.

નઉહા કરનેવાલી ઔરત જન્નત ઔર દોઝખકે દરમીઆન 'કતરાન્કા' કપડા પેહુની હુઇ, મુંહુપર આતશકી ગીરદ લપટી હુઇ કયામતમેં ખડીં રહેગી. ઝબાન્યા ફરીશ્તે ઉસકી મય્યતકો લાતેંગે,

હુકતઆલા ઉસકે તનમેં રૂહ ફુંકેગા, વો ઉસ ઓરતકે સામને લંબા પડા રહેગા. ઝબાન્યા ઉસે કહેંગે "જયસા તુ દુન્યામેં ઉસપર નઉહા કરકે ધુમ મચાઇથી; વયસા અબભી પલાકર રે?" વો ઓરત કહેગી આજ રોનેકો શરમ આતી હુએ. ઝબાન્યા કહેંગે, અય મલઉના! દુન્યામેં 'પલાનેસે' તુ કયું નહી શરમાઇ? હુકત-આલા ઉસ પાલનેકો સુનેગા કરકે કયા નહીં જાનતીથી? પસ ઉ-સ ઓરતકી હર બાતપર ઉસ મય્યતકે હાથ-પાંઉં લરઝેંગે, ઓર વો રોકર કહેગા 'અફસોસ! મેરા કયા ગુનાહ હુએ?' ઝબાન્યા જવાબ દેંગે, "તુ મરનેસે આગે, ઇસ ઓરતકો અયસે ફેઅલસે કયું નહીં દુર કયા? પસ યહી તેરા ગુનાહ હુએ." તબ ઝબાન્યા ઉસકો અયસા મારેંગે કે ઉસકા એક સાંધાભી બાકી ન રહેગા, ઓર ઉસકે તમામ આઝા રૂઇકે મીસાલ ઉડ જાએંગે. તબ ફરીશતે કહેંગે તહકીક તું તો બડા અઝીઝ ઓર પ્યારા થા' સો અબ ઉસકા મઝા ચખ? અગર કોઈ ઓરત અપને મય્યતપર કહેગી 'અફસોસ તેરે બઅદ યતીમુંકા ફીર મદદગાર કોન હુએ? ઉસકા અઝાબભી અયસાહી હુએ. જબ મારસે ઉસકે સાંધે ઉડને લગેંગે, તો વો એક ચીખ અયસી મારેગા! જીસ્સે તમામ ખલ્ક રોવેગી; અયસે અઝાબોંકે બઅદ અગર નેક હુવે તો બેહશ્તમે ઓર બદ હુએ તો દોઝખમેં દાખીલ હોગા.

ઓર નોહાગર ઓરતકો, આતશકા પઇરહન આતશકા ટોપ, આતશકે જુતે પેહનાકર આતશકે હથયારસે મારેંગે. ઝબાન્યા કહેગે "અય મલઉના! ઇસતરહ ખુવાર—ખસ્તા હોનેકે વાસ્તે જો તુ હુકતઆલાસે દુન્યામેં જંગ કરતીથી, યહાભી અબ વયસાહી જંગ કર?" ઓરત કહેગી વાવઇલાહ, વા-હુઝનાહ. પસ વો ઓરત, ઓર જો કે ઉસકે નોહપર દુન્યામેં રાઝી થે. વે સબ ઉંધે મુંહ કએદ કીયે હુએ દોઝખમેં જાવેંગે.

હદીસ શરીફ.

નઓહા કરનેવાલીંકો દોઝખ્યોંકે સીધે-ડાવેં તરફ 'દો-સફ' કરકે હુકતઆલા ખડા કરેગા, તો કુત્તોંકે માનીંદ રોવેંગે.

રીવાયત.

હઝરત ઉમર ર. ને, એક ઓરત અપને બાપકે મરનેસે નઉહા કી ઉસકો 'દુરરેસે' અયસા મારે કે ઉસકી દામની નીકલ ગઇ, લોગ પુછે અય અમીરૂલ મોઅમીનીન! કયા ઇસકો હુરમત નહી? હઝરત ફરમાએ, હરગીઝ નહીં. કયું કે હુકતઆલાને સબરકે વાસ્તે 'અમર' ફરમાયા હુવે, ઓર યે ઓરત ઉસકો 'નહીં' કરતો

હુએ! ઓર હકતઆલા ‘બે કરારી ઓર બે સબરીકો’ નહીં ફરમાયા હુએ, ઓર યે ઓરત ઉસકો અમર કરતી હુયે! ઓર ઉસ્સે અજર ચાહતી હુએ.

હદીસ શરીફ.

કુફ્ર તીન તોર પર હુએ પેહલા ખુદાએતઆલાસે ફીર જાના; દુસરા ગીરેબાન ફાડના; તીસરા-નઉહા કરના. નઉહા કરનેવાલે, ઓર ગાનેવાલોંપર ફરીશતે મગફીરત નહીં ચાહતે હુએં; કયું કે હકતઆલા નઉહા કરનેવાલે, ગાનેવાલે, હાથ ગુંધનેવાલે, ઓર ગુંધને વાલેપર લઅનત કરતા હુએ. તમાચે મારનેવાલે, અફસોસ! કરકે રોનેવાલી—પલાનેવાલી પર પલાને પર રાઝી હોનેવાલે પર ખુદાકી લઅનત હુએ.

હીકાયત.

એક વલીઅલ્લાહ! ફી-સબીલીલ્લાહ એક કબરસ્તાનમેં કબરે ખોદતેથે, ઓર “કુલહોવલ્લાહ” કા સુરા પહડકે બખશતેથે. યેકરોઝ કીસી પર હેઝગારકા જનાઝા આયા ઉસકો દફન કરકે રાતકો ઉસી કબરસ્તાનમેં સો રહે; વો જુમઆકી રાતથી. વો વલીઅલ્લાહ ખ્વાબમેં કયા દેખતે હુએં કે કબરે ફટકાર અહલે કુબુર બાહીર નીકલકર હલકા બાંધકે બએઠે હુએં, ઓર બહોત હી ખુશી વ ખુરસંદીમેં હુએં. અએસેમેં આસમાનસે થાડે તબક તરહા તરહકી નઅમતકે, સબ્જ—સુંદસકે સરપોસઢાંકે હુએ ઉતરે. વો વલીઅલ્લાહ નઝદીક જાકર “અસ્સલામો—અલેકુમ” કહે વે સબ “વ અલેકુમ સલામ અય વલીઅલ્લાહ! મરહબા ખુબ આએ” કેહકે જવાબ દીએ. વલી અલ્લાહ કહે, તુમ મુજે જાનતે હો? વે સબ બોલે પરવરદીગારકી કસમ હુએ, ઇસ કબરસ્તાનમેં હમ જબ તુમહારે જુત્યુંકી આવાઝ સુનતે હુએં તો “કુલહોવલ્લાહ” કા સવાબ પાતે હુયેં, તુમકો કસમ હુયે રબ્બુલઇઝઝતકી કે “કુલહોવલ્લાહ” કા પડહના હરગીઝ મોકુફ મત કરો? કયું કે હમ ઉન્સે રહમત પાતે હુયેં. વલી—અલ્લાહ પુછે યે ‘નઅમતકેતબક’ કયેસે હુએં? વે બોલે હમારે દોસ્તુંને ઓર કરાબતદારોંને જો દુનયામેં ઝીંદે હુયેં, સો હર જુમઆકી રાતકો યે હદયા ભેજતેહુએં.

એક જવાન અપની કબરકે કીનારે હાથ-પાંઉમેં તઉકો-ઝંજીર પેહના હુવા ગમગીન રોતા હુવા બયેઠાથા વલીઅલ્લાહ પુછે, અય જવાન તેરી યે કયા હાલત હુએ? ઉસને કહા જીસકો મેરી માંકે આનીંઘ માં હોગી, ઉસકા યહી હાલ હોગા; કે મેરે ગમમેં ઉસને દરવાઝેકો કાલા રંગ લગાયા હુએ; ઓર રાતદીન

નઊહા વ માતમ ઓર રોને પલાનેપર કાયમ હુએ, ઇસલીયે મે-રા યે હાલ હુવા હુએ. તુમકો કસમ હુયે પરવરદીગારકી, કે સુ-બોહ મેરે માંકે ઘર જાકર મેરા અહવાલ કહો; ઓર ઉસકા રોના પલાના મઓકુફ કરાઓ ? મેરે નામપર ખયેર-ખયેરાત કરનેકી તાકીદ કરો. વલીઅલ્લાહ ! ફજરકો ઉસકે કેહનેકે મુવાફીક ઉસકે માંકે ઘર જાકર ઉત્પકે બેટેકા પ્યામ પોહુંચાએ, ઓર અલ્લાહકે ગઝબ ઓર અઝાબસે ડરાએ. તબ ઉસ ઓરતને તઓબા કરકે 'માતમકા 'બીછોના' દરવાઝુંકી 'સીયાહ' ધોઇ સોર સબર ઇખત યારકી, એક :થેલી-દીનારોંકી વલીઅલ્લાહકે હવાલેકી કે ખેરાત કરે. ગરઝ દુસરી જુમઓરાતકો વો વલીઅલ્લાહ ફીર વયસાહી ખ્વાબ દેખે ! તો વો જવાન બહોત આસુદગીસે ખુશો-ખુરરમ હુયે. ઉસને વલીકો દેખતેહી બડી ખુશીસે કહા 'જઝાકલ્લાહ' મુજપર બડા એહસાન કીએ હો, મેરી માંકો મેરા સલામ પોહુંચા કર કેહના કે, અબ મૈ નીજાત પાયા.

હીકાયત.

એક બુઝરગ કીસી ઓરતકો નીકાહ કીએ ઇસ શરતસે કે, અગર નોહા કરેગી તો તલ્લાક દુંગા. અલકીસ્સા એક મુદ્દતકે બઅદ યેક બચ્ચા પૈદા હુવા, ઓર ચાર-સાલકા હોકર મરગયા ઓરત 'તલ્લાક' કે ડરસે સબર ઇખત્યારકી, આંખસે આંસુ નહીં નીકાલી. કઇ રોઝકે બઅદ ફીર એક લડકા પૈદા હોકર ચોથેસાલ મરગયા તોભી, વો ઓરત બેકરાર ન હુઇ સબરહીમેં દીનકો કાટને લગી. વો બુઝરગ પેહલા બચ્ચા મુવા તબસે પીછલી રાતકો ઉસકી કબરપર જાકર ઉસકા નામ લેકર પુકારતે તો કબર ફટકર બચ્ચા બાહીર નીકલતા ! ઓર અદબસે રૂબરૂ બેઠતા; બાપ ઊસકો કુરઆન પડહાતે. સુબોહકો ફીર કબરમેં ચલા જાતા જબ દુસરા બચ્ચા મુવા, તો વોભી ઇસીતરહ આને લગા

એકરોઝ, અપના મરદ પીછલી રાતકો કહાં જાતા હુયે સો દેખા ચાહીયે! સોંચકર, વો ઓરત પોશીદા ઉસ બુઝરગકે (ખુદકે મરદકે) પીછે, ચલદી. ઓર કબરસ્તાનમેં પોહુંચકર યેક જગેહ છુપકર બેઠ ગઇ. જબ વો બુઝરગ આદતકે મુવાફીક બચ્ચુંકો પુકારે, તો વે દોનું બચ્ચે કબરસે નીકલકે બાપકે સામને કુરઆન પડહને લગે. ઉસ દુખયારી માંને જો યે હાલત દેખી! મારે ગમકે તાબ ન લા સકી, બે ઈખત્યાર આંખોંસે દો-કતરે આસું કે નીકલ પડે; સુબોહકો મરદસે આગે અપને ઘર આ ગઇ.

દુસરેરોઝ વો બુઝરગ આદતકે મુવાફીક બચ્ચુંકો પુકારે, તો હમેંશાસે દો-ઘડી દેર કરકે આયે, બાપને ઉસીકા સબબ પુછા તો બોલે દો નદયાં આડે આઇથીં ઉનકો પાર કરકે આયે, ઇસ સબબસે દેરી લગી બાપને કહા ઇતને રોઝ નદયાં નહીંથીં અબ 'નદયાં' કહાંસે આઈ? બચ્ચે બોલે, કલ હમારી માં હમકો દેખકર દો-બુંદ આંખોંસે નીકાલી સોવો હરયેક કતરા એક નદી બની. બાપને કહા અય મેરેનુર ચશમો! ફીર આજસે તુમકો કભી તકલીફ નદુંગા; સુબોહ હુએપર ઉનકો રૂખસત કરકે, ઘરમેં આકર ઓરતકો તલ્લાક દીએ; ઓર અપની બાકી ઉમરકે દીન મસજીદ મેં રેહકર. અપને ખુદાકી બંદગીમેં બસર કીએ.

ફસલ.

બલાવ મુસીબતપર સબરો-શુકર કરનેકે સવાબો-ફઝીલતકે બયાન મે.

હદીસ શરીફ.

નહીં હયે વો શખ્સ મેરેસે; જો ગાલ નોચતા, ગીરેબાન ફાડતા વાવેલા વા-હઝનાહ! કેહતા હયે; હકતઆલાને ફરમાયા હયે "ઓર તુમ મદદ ચાહો, સબર ઓર નમાઝસે." અસહાબ પુછે યા રસુલુલ્લાહ સ. સબર ઓર સલાતસે મદદ માંગનેમેં કયા ફાયદે હયે? હઝરત સ. ફરમાએ, જહન્નમપર એક પુલ રખા જાયગા, જીસકો સીરાત કેહતે હયેં; આતશકી જીભ્યાં સીધે-ડાવેં તરફસે મારેંગે, જો શખ્સ નમાઝી ઓર સાબીર હયે, ઉસકી નમાઝ સીધે તરફ, ઓર સબર ડાવેં તરફ આડ હોજાવેંગે; જો કે નમાઝી ઓર સાબીર નહીં, ઉસકે દોનું-બાઝુઉંકો આતશકી જીભ્યાં ખા જાવેંગી; પસ પુલસીરાતપર ગુઝરનેકે વાસ્તે નમાઝ ઓર સબરસે મદદ માંગના ચાહીએ.

હદીસ શરીફ.

કયામતમેં મુનાદી નીદા કરેગા કે જીસકા કરઝ ખુદાએતઆલાપર હયે સો હાઝીર હોવે? લોગ કહેંગે અયસા કોન હયે જીસકા 'કરઝ' ખુદાએ તઆલાપર હો! ફરશ્તે કહેંગે, હકતઆલા જીસકો દુન્યામેં બલા વ મુસીબતમેં ગીરફતાર કયા થા, જીસકે સબબ ઉસકે દીલકો દરદ પોહંચા થા, આંખોંસે આંસુ નીકલે થે, ઓર વો ફકત ખુદાહીપર ભરોસા કરકે સબર કયા થા, સો વયસાહી શખ્સ હાઝીર હોવે? કે ખુદા ઉસકા કરઝદાર હયે, પસ બ

હોતસે લોગ હાઝીર હોંગે. ફરીશ્તે ગવાહીકે લીએ ઉનકે નામે-આમાલ ખોલેંગે, ઓર ઉસમેં બલા વ મુસીબતપર જીસકી ના સબરી ઓર બેકરારી પાવેંગે, ઉસકો રદ્દ કરેંગે ઓર કહેંગે કે તુમ સાબરોંસે નહીં, કીસલીએ આએહો? કાશ દુન્યામેં મુસીબત પર સબરો-શીકેબ કીએ હોતે! આજકે દીન ખુદાએતઆલાકે કરઝ-ખ્વાહુંમેં શુમાર કીએ જાતે. ઓર જીસકા સબરો-કરાર પાવેંગે,-ઉસકો અરશકે નીચે ખડા કરકે કહેંગે; "અય પરવરદીગાર! તેરી બલા ઓર મુસીબતપર સબર કીએ સો લોગ હાઝીર હુયે" પસ હકતઆલા ઉનકો શજરતુલ-બલવાકે સાએમેં, કે જીસકી જડ સોનેકી ઓર પતે રૂપેકે હુયેં, ઉસકા સાયા ઇતના બડા હુયે કે જીસમેં સવા સો બરસ ચલેગા; સબ ઓરત મરદ સાબરોંકો ખડે રેહનેકો હુકમ કરેગા, ઓર હરયેકકો અપની તજલ્લી બખશેગા. ઓર જયસા દોસ્ત દોસ્તુંસે ઉઝર કરતે હુયેં વયસા ખુદા ઉનસે ઉઝર કરેગા, ઓર ફરમાવેગા "અય મેરે સબર કરનેવાલે બંદો? તુમહારી હીકારતકે વાસ્તે મૈંને તુમકો બલામેં ગીરફતાર નહી કયા, બલકે તુમહારા મરતબા મેરેનઝદીક ઝીયાદા કરનેકો ચાહાહું, કે ઇસમુસીબતકે સબબ ગુનાહ સબ અફુ હોકર તુમહારા દરજા ઇતના બડાહોકે, જીસકો તુમ અમલ સાલેહસેભીન પા સકો, પસ તુમ મેરે વાસ્તે સબર-શુકર કીએ હો, ઓર મુજસે હયા કીએ હો, ઓર મેરી કઝાપર નાખુશ નહીં હુયે હો, અબ મૈં તુમહારેસે શરમાતા હું, ન તુમહારે આમાલ—નામેકો તોલુંગા, ન ખોલુંગા; તુમ અજરો સવાબ બેહીસાબ પાઓ ફેર ઇસી તરેહ હકતઆલા ફકીરાં મોહતાજોંસે ઉઝર કરેગા, અયે મેરે મોહતાજ બંદે! મયેં તુમ્હારી હીકારતકે વાસ્તે તુમકો મોહતાજ નહીં કીયાથા મગર ઇસવાસ્તે કે દુનયામેં હરેક આદમી એક ચીઝકા માલીક હોતા હુયે, ઓર ઉસ્સે ઉસકા હીસાબ લીયાજાતા હુયે, કે યેહ ચીઝ કહાસે પેયેદા કીયા ઓર ખરચા? પસ તુમ્હારા હીસાબ તખફીફ હોનેકે લીયે ઓર તુમ્હારે નસીબકો કમાલ હોનેકે વાસ્તે તુમ્હારે ફકરો ઇફલાસકો દોસ્ત રખખાહું, પસ જો શખ્સ તુમકો ખીલાયા, પીલાયા, પહેનાયા હુએ વોહ આજ રોઝ તુમ્હારી શફાઅતમેં હુયેં, બઅદ હકતઆલા ઉઝર કરેગા ઉસ અવરતકા જો અપને બચ્ચોંકી મઓતપર સબર કી હુયે, ઓર ફરમાવેગા અયે મેરી બાંદી, તેરે બચ્ચોંકી અજલકો લોહે મહફુઝપર ન લીખતા, ઓર તેરે દીલકો દરદ ન દેતાં, ઓર તેરે સીનેકો તંગન કરતા તો આજ યેહ મરતબા કહાં પાતી? અબ મેરી ખુ

શનુદી હુઈ તુ અપને બચ્ચોંકે સાથ હયાતકે ઘરમેં રહેકર ખુશી કર! જીસમેં મઓત નહીં, દરદ નહીં, ગમ નહીં. બઅદ હકત આલા દસીતરેહ અંધે, લંગડે, લુલે, લુંજ કોડી, જુઝામી વગયેરા સબ આઝારીયોંસે ઉઝર કરેગા; વે સબ અપને દરજે મરતબેકો દેખકર બહોત ખુશ હોંગે; પસ ઉનકે સબરો શુકરકે મવાફીક મરતબા ઝીયાદા હોગા, કોઇ શહીનશાહ હોગા, કોઈ બાદશાહ હોગા, કોઈ અમીર; સબ ઘોડોંપર સવાર હોંગે, નશાન જહીંડા વગએરા સબ બાદશાહી સરંજામ જુલુસમેં રહેગા; ફરીશ્તે બેહીશ્તમેં લેજાએંગે; બેહીશ્તકે લોગ પુછેંગે, અએસી ઈઝઝતો જાહવાહો પયેગમબરાં હયેં યા શહીદાં? ફરીસ્તે કહેંગે યેહ ન પયેગમરાં હએં ન શહાદાં, બલકે અવામુન્નાસ હયેં; જો દુન્યામેં બલા વ મુસીબતપર સબર વ શુકર કીએથે સો આજ દંસ શાનો શવકતસે નજાત પાઇ હયેં તબ લોગ કહેંગે અફસોસ હયે! કશ હમભી ગીરફતારે બલા હોતે તો આજ ઉનકે સાથ રહેતે! ગરઝ વે સાબીરાં જબ જન્નતકે દરવાઝેકો પહોંચેંગે દરવાઝા ઠોકેંગે, રીદવાન પુછેંગે કએોન હએં? ફરીશ્તે કહેંગે સાબીરાં હયેં, દરવાઝા ખોલો? રીદવાન કહેંગે અભી લોગ હીસાબ નહીં દીએ હયેં, હકતઆલા મીઝાન નહીં ખડા કીયા હયે, ઓર હીસાબકા દફતર નહીં ખુલા હયે, યેહ સાબીરાં કયું કર છુટે? ફરીશ્તે કહેંગે સાબીરાં પર હીસાબ નહીં, દરવાઝા ખોલો? તબ રીદવાન દરવાઝા ખોલેંગે, પસ સાબીરાં ખુશી વ આરામસે જન્નમેં દાખીલ હોંગે ફેર પાંચસવ બરસકે બઅદ તમામ લોગ હીસાબો કીતાબસે ફરાગત પાએંગે. હકતઆલા ફરમાયા હએ.—(હરેકકો કરામતકી ખુશખબરી દે, સબર કરનેવાલોંકો જબ પહોંચતી હયે ઉનકો મુસીબત, ઝેહમત, ઓર દુશવારી તો કહેતે હયેં, તહકીક હમ હયે ખુદાકે વાસતે, ઓર તહકીક હમ ઉસીકી તરફ રૂજુઅ કરનેવાલે હયેં) ઓર મોમીનાં જો મુસીબતમેં ખુદાકી તરફ રૂજુઅ કરતે હયેં ઉનપર ઉનકે પરવરદીગારકી તરફસે રહમતાં ઓર બેહીશ્ત હયેં, ઓર વે મોમીનાં રાહે રાસ્ત પાયેહુયે હયેં. લોગ પુછે યા રસુલુલ્લાહ કએોનસી ચીઝ મીઝાનકો જહુકાતી હયે? ફરમાયે સબર ફેર પુછે હીસાબકો કએોન ચીઝ તખફીક કરતી હયે! ફરમાએ સબર ફેર પુછે સીરાતકો કએોન ચીઝ ચવડા કરતી હયે! ફરમાએ સબર ઓર ફરમાએ જીતના સબર ઝીયાદા હોગા ઉતના સીરાત ચવડા હોગા.

હદીસ.

સીરાતકો બારીકતર બાલસે, ઓર તેઝતર તલવારસે સબ લોગ નહીં પાવેંગે, મગર હલાક હોનેવાલે, ઓર સીરાત અપને આમાલકે મવાફીક નઝર આવેગા, કીસીકો ટાપુકે માનીંદ ચવડા કીસીકો ગઝકે બરાબર, કીસીકો બાલીશતકે બરાબર, કીસીકો ચાર ઉંગલકે મીકદાર; તાઅતકી સખ્તીઓંપર, ઓર બલા વ મુસીબતપર જીતના સબર કરેગે સીરાતકો ઉતના ચવડા પાવગે; જીસકો સબર નહીં ઉસકો દીન નહીં.

હદીસ.

જબ બચ્ચા મરતા હુયે, ઓર ઉસકી રૂહકો ફરીશ્તે લેકર આસમાન પર ચઢતે હુયેં તો ખુદાયેતઆલા જાનકર અંજાન હુવે છતા હુયે, અયે ફરીશ્તે મેરે બાંદીકે બચ્ચેકી રૂહકો તો તુમ લેચુકેહો. ભલા ઇસ દુખયારીકો સાબીર છોડી યા નવહાગર. ફરીશ્તે કહેતે હુયેં યા રબ્બના ઉસકો તેરી કઝા પર સાબીર. ઓર તેરી ન્યામતોંપર શાકીર છોડે હુયેં. હકતઆલા ફરમાતા હુયે ઉયે ઉસ કે લીયે યેક સોનેકા મહલ અરશકે નીચે તઇયાર કરો. ઓર ઉસ કા નામ બઅેતુસ્સબર રખ્ખો.

હદીસ.

જો કોઇ એક બચ્ચેકે મરનેપર સબર કરે તો હકતઆલા ઉસ કે લીએ મીઝાનમેં કોહે અહદકે વઝન બરાબર અજર લીખ્ખેગા, ઓર જો દો બચ્ચે કે મરનેપર સબર કરે તો અલ્લાહોતઆલા ઉસકો યેક નુર બખ્શેગા, જો મોકફકી અંધારીમેં ઉસકે રૂબરૂ દવડેગા, જો તીન બચ્ચે મરનેપર સબર કરેં તો બદ આમાલકે સબબ દોઝખકો જાતે સો વકત દોઝખકે દરવાઝે ઉસપર મુચેજાવેંગે.

હદીસ.

જો કોઇ અપની બીનાઈ ગુમ હોનેપર સબર કરે વોહ સબસે પહેલે હકતઆલાકા દીદાર દેખેગા, ઓર ખીલઅતાં પહેનાયે જાવેંગે, ઓર બલા વ મુસીબત વાલોંકે આગે જહીંડે ખડે કીએ જાવેંગે, જો કોઇ યેક આંખ જાને પર સબર કરે ઉસપર જન્નત વાજીબ હુએ, જો કોઈ દોનું આંખ જાનેપર સબર કરે હકતઆલા ઉસકે વાસ્તે અરશકે નીચે અચ્છે મહલ તઇયાર કરેગા, ઓર ઉસમેં અયેસી અયેસી ન્યામતાં ભરી રહેંગી કે જીનકી તારીફ કીસીસે નહોસકે, જો કોઇ નમાઝકે વાસ્તે ગુસ્લ, ઓર વઝુકી સખ્તીપર સબર કરે હકતઆલા ઉસકે બદનકે બાલોંકે બરાબર નેકીયાં લીખ્ખેગા, ઓર હર હર કતરેસે યેક યેક ફરીશ્તા પયેદા

કરેગા, વોહ ફરીશતા કયામત તક ખુદાયે તઆલાકી તસ્બીહ ક-
રતા રહેગા, ઓર સવાબ ઉશ શખ્સકો પહોંચેગા. જો કોઇ
લોગકે ઇઝા ઓર રંજ દેનેપર સબર કરે તો હકતઆલા જહુન્ન
મકી ઇઝા ઓર ઉસકા ધુવા ઉસ્સે દુર કરેગા. જહુન્નમકો યેક
દરવાઝા હયે ઉસકા નામ "બાબુરશકી" યાને દરવાઝા બદબખ્તી
કા, ઉસ દરવાઝેસે કોઇ દાખીલ નહોગા. મગર જો કે અપને ગુ-
સ્સેકો ખુશ જાતા, જો કોઇ ઇઝાસે દરગુઝર નકીયા. ઓર જીસ
ને અપના હક ખુદાપર છોડદીયા તો હકતઆલા પર ઉસકા હક
યેહ હયે કે જબ વોહ સીરાતપર ગુઝર કરેગા તો ઉસપર દોઝખ
કે દરવાઝે બંદ કરેગા. ઓર મુઝીયોંકી નેકીયાં ઉસકે આમાલના
મેમેં ઓર ઉસકીં બદીયાં મુઝીકે આમાલનામેમે લીખેગા.

હદીસ.

જો કોઇ છોટે બચ્ચોંકી મઓતપર સબર કરકે કહે, (તહકીક
હહુએ ખુદાકે વાસ્તે, ઓર તહકીક હુમ ઉસકી તરફ રૂજુ કરનેવા
લે હયેં.) ઉસપર હકતઆલા રહમત ભેજતા હુએ; ઓર ઉસ્સે
રાઝી હોતા હુએ, ઓર બચ્ચોંકો ઉસકે વાસ્સે હઓઝે કવસરપર
ઝખીરા કર રખતા હુએ, કયામતકે રોઝ જો નેહાયત તીશનગી
રહેગી વે બચ્ચે હઓઝંસ પાની પીલાવેગે.

હદીસ.

કયામતમેં લોગ અપની કબરોસે નેહાયત ભુકે પ્યાસે ઉઠેગેં.
પસ જો કોઇ હરારતકે દીનોંમેં ખુદાકે લીએ નફીલ રોઝા રખ્ખા હુએ
ઉસકે વાસ્તે હકતઆલા તઆમકે ખ્વાનચે ઓર જન્નતકી શરા
બ ભેજેગા, ઓર ઉસકા રોઝા ખલાયકકી ભીડકો હટાકર ઉસકો
બસેરી હઓઝે કવસરકા પાની પીલાવેગા, ઓર જીસકા બચ્ચા બા-
લીગ હોનેકે અવ્વલ મુવા હોવે ઓર વોહ ઉસપર સબર કીયા હોવે
તો વોહ બચ્ચા હઓઝે કવસરપરસે ભીડકો હટાકર પાની પીલા
વેગા. કયું કે મુસલમાનકે તીફલાં હઓઝે કવસરકે આઝુબાઝુ નુરકી
પોસાક પહેને હુએ, હાથેરમેં રૂપેકી છાગલાં, સોનેકે પ્યાલે લીએ હુએ
અપને માબાપકો પાની પીલાવેંગે. મગર જો માબાપ અપને બચ્ચોંકે
મરનેસે સબર નહી કીએ હુએ, રોએ હુએ ઉનકે બચ્ચોંકો હકતઆ-
લા અપને માંબાપકો પાની પીલાનેકા હુકમ ન દેગા,

હદીસ.

કયામતકે રોઝ મુસલમાનોંકે તીફલાં મોકફમેં જમાં હોગે, હકત
આલા ફરીશતોકો હુકમ કરેગા કે ઇન તીફલોંકો જન્નતમેં લેજાવેં,

તબ વે તીફલાં જન્નતકે દરવાજેપર ખડે રહેજાએંગે, ફરીશ્તે કહેંગે અએ તીફલાં ખુશી હોજાઓ. તુમપર તુમકો તો હીસાબ કીતાબ નહી, હુયે ફેર બેહીશ્તમેં કયું નહી દાખીલ હોતે હો? તીફલાં કહેંગે હમારે માંબાપ કહાં હુએ ફરીશ્ત કહેંગે તુમ્હારે માંબાપ તુમ્હારે મીસાલ પાક નહી હુએ, ઉનપર લોકોંગા કરઝ હુએં,ઓર ગુનાહાં બહોત કીએ હુએ, સબ મુહાસબે વાલેહુએ તીફલાં કહેંગે હમારે માંબાપ આજકે રોઝકી ઉમ્મીદપર હમારી મઓાતપર સબ્ર કીએ હુએં. બેકરાર નહી હુએ, ફરીશ્તે તબ કુછ જવાબ નદેંગે, આખીર વે બચ્ચે બઆવાઝે બુલંદ રોવેંગે, હકતઆલા ફરીશ્તોંસે જાનકર અંજાન પુછેગા કઓન રોતે હુએ! ફરીશ્તે કહેંગે યા રબ્બના યેહ મુસલમાનકે બચ્ચે હુએં. વે કહેતે હુએં કે હમમાબાપકે સીવાએ જન્નતમેં દાખીલ નહોંગે? હકતઆલા ફરમાવેગા ઉનકે માંબાપકો છોડદો? તબ તીફલાં અપને માંબાપકે હાથા પકડે હુએ બેહીશ્તમે દાખીલ હોંગે.

ગુનાહે કબારકે બયાનમે

ફાયદા—ગુનાહા દો કીસમપર હુયે—સગીરા વ કબીરા સગીરા ગુનાહાં નેકીયાં ઓર ઇબાદત કરનેસે બખ્શેજાતે હુયે કબીરા ગુનાહાં નહીં બખ્સે જાતે હુયેં, મગર તોબાસે કબીરા ગુનાહભી બખ્શે જાતે હુયે કબાયરવાલા બેતોબા હુવા તો જહન્નમમેં દાખીલ હોગા.

હદીસ.

ઇન્સ ઈબને માલીક રદીઅલ્લાહોતઆલા અનહો રીવાયત કરતે હુયેં; કે પએગમબરે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમકી જનાબમેં જીબરઇલ અલેહીસ્સલામ જીસવકત આનેકા માલુમ નહી થા, ચેહેરા તગઇયુર બનાહુવા આએ, હજરત ફરમાએ, કયા સબબ તુમ્હારા રંગ તગઇયુર દેખતાહુ? અરઝ કીએ યા મોહમ્મદ મયેં જો આપકે પાસ આયાહું યેહ વોહ સાઅત હયે, કે હકતઆલાદોઝખકો ફુંકનેકો હુકમ ફરમાયા હુએ, પસ સઝાવાર નહીં હુએ; ઉસકો જો દોઝખકો હક જાનતા હુએ, ઓર ખુદાએતવાલા અઝાબકો સી ફતસે ઝીયાદા જાનતા હુએ, કે દોઝખકો અમન પાએતક અપની આંખ થંડી રખે, ઓર બેફીકર રહેજાવે પએગમબરે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ફરમાએ અએ જીબરઇલ કુછ અહવાલ દોઝખકા બયાન કરો! અરઝ કીએ યા રસુલુલ્લાહ હકતઆલા જબ દોઝખકો પએદા કીયા ફરમાયા કે દોઝખકી આગકો હઝાર સા-

લતક સીલગાતે રહો! જબ હજાર સાલ હોચુકે આગ સબ સુરખ હોગઇ ફેર હજાર સાલ ફુંકનેકા હુકમ ફરમાયા તો આગ સુફેદ હુઇ, તબ ફેર હજાર સાલકા હુકમ કીયા તો આગ કાલી હો ગઇ, તબ ઉસકા શોલા નહી ઠહેરતા ઓર ઉસકી ચીનગારી નહીં થંડી હોતી હુએ. કસમ હુએ ઉસ ઝાતે પાકકી જો આપકો નબી બરહક કીયા હુએ, અગર દોઝખકે કપડોંસે એક કપડા આસમાનો ઝમીનકે દરમીયાન લટકાયા જાવે તો દુનયા કે લોગ સબ ઉસકી બદબુસેમરજાવેગે ઓર કસમ હુએ ઉસકી જો તુજહે રીસાલત દીયા કે અગર દોઝખકી ઝંજીરસે એક કડી પહાડપર રખી જાવે તો પહાડ ગલકર સાતવી ઝમીનકે તબકેમેં પહોંચ જાવેગા, ઓર કસમ હુએ ઉસકી જો તુજકો રહમતે આલમ કીયા, કે અગર દોઝખ સુઇ કે નાકેકે બરાબર ખોલાજાવે તે ઉસકી ગરમીસે દુનયાકે લોગ સબ જલકર રાખ હો જાવેંગે; દોઝખકી હરારત બડી સખ્ત હુએ, ઉસકી બડી ગહેરાઈ હુએ, ઉસકા ઝેવર વોહ હુએ, ઉસકા પાની હમીમ ઓર લહુ પીપ હુએ; હમીમ ગરમ પાનીકો કહેતે હુએં જો હઝારોં બરસસે ગરમ હોતાહુયે. ઉસકા કપડા આતશકા તુકડા હુએ. ઉસકો સાત દરવાઝે હુએં, હરેક કીસમકે ગુનાહગારોંકે વાસ્તે હરેક દરવાઝા મુકરર હુએ. પએગમબર ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ પુછે, યેહ દરવાઝે હમારે દરવાઝોંકે માનીંદ હુએં? જીબરઇલ અલેહીસ્સલામ અરઝ કીએ. નહીં! લેકીન ખુલ્લે હુએં, ઓર બાઝે બાઝોંસે નીચે હુયેં, એક દરવાઝેસે દુસરે દરવાઝે તક સત્તર બરસકી રાહ હુએ, ઓર એકસેએક ગરમીમેં સત્તર હીસ્સે ઝીયાદા હુએ, ખુદાએ તઆલાકે દુશમનાં ઉસકી તરફ ખીંચેજાવેંગે, જબ દરવાઝેકો પહોંચેંગે ઝબાનીયા ફરીશ્તે તઓકે ઝંજીરકે સાથ ઇસ્તીકબાલ કરકે હરેકકો ઝંજીર મુંહમેં ડાલકર કબરસે નીકાલેંગે, ઓર ઉસકે ડાવેં હાથકો ગરદનકે સાથ તઓક પહેનાવેંગે, ઓર ઉસકે સીધે હાથકો સીનેમેંસે લેજાકર દોનો બાઝુઓંકે દરમીયાન નીકાલેંગે, ઓર હર આદમી શએતાનકે સાથ તઓકો ઝંજીરમેં હમકરીન હોકર ઉંધે મુંહ ખીંચા જાવેગા, ઓર ફરીસ્તે લોહેકે ગુરઝોંસે મારતે જાવેંગે. જનાબ રીસાલતમુઆબ સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ પુછે યા જીબરઇલ, કઓનસે દરવાઝેમેં કઓન લોગ હોંગે? અરઝ કીએ, પહલે દરવાઝેમેં જો સબસે નીચે હુયેં મુનાફીકાં ઓર માયદાકે અસહાબકે કાફીરાં ઓર ફીરઉનકે લોગ રહેંગે; ઉસકા નામ જહીમ હુએ. તીસરે દરવાઝેમેં સાબીઆન યાને સીતારે પરસ્તાન રહેંગે ઉસકા નામ સકર હુએ. ચવ

થે દરવાઝેમેં ઈબલીસ ઓર ઉસકે તાબેઆં ઓર મજુસાં રહેંગે. ઉસકા નામ લઝઝી હુએ. પાંચવેં દરવાઝેમેં યહુદીયાં રહેંગે ઉસ કા નામ હુતમા હુએં છઠેં દરવાઝેમેં નસારે રહેંગે ઉસકા નામ સઇર હુએ. જીબરઇલ અલેહીસ્સલામ યહાંતક કહેનેકે કાબીલ ન હીં, જો ઇસ્સે ખબર નહીં દેતેહો! રૂહુલ અમીન કહે યા રસુલુ લ્લાહુ, ઉસ દવવાઝેકી કએફીયત મત પુછો. હઝરત બહોતહી મુ સર હોકર ફરમાએ, ભલા કુચતો કહો? તબ જીબરઇલ અલેહી સ્સલામ કહે ઉસ દરવાઝેકા નામ જહન્નમ હુયે, ઓર ઉસમેં આ પકી ઉમ્મતકે અલેહે કબાયર રહેંગે, જો બાગએર તોબાકે મરતે હુએં, વોહુ બાત સુનતેહી હુઝરત રસુલે ખુદા સલ્લલ્લાહો અહ લે વ સલ્લમ બેહેશ હોકર ગીર પડે? જીબરઇલ અલેહીસ્સલામ સરે મુબારક અપની ગોદમેં લેકર તસકીન દીએ, ફેર નબી સા હીબ સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ હોશમેં આકર ફરમાએ અએ જીબરઇલ, મુજહુપર સખ્ત મુસીબત ઓર નેહાયત ગમ હુએ, સ ચકહો અયા મેરી ઊમ્મતસેભી કોઇ દોઝખમેં જાવેગા? જીબરઇલ અલેહીસ્સલામને અરઝ કીએ, કે આપકી ઉમ્મતકે કબાયર ગુના હુાંવાલે દોઝખમેં જાવેંગે. તબ પયેગમબર ખુદા સલ્લલ્લાહો અ લેહે વ સલ્લમ બહોત રોએ. જીબરઇલ અલેહીસ્સલામભી રોએ; પસ હઝરત શફીઉલમુઝનબીન ઘરકો તશરીફ લેગએ, સો ફેર સી વાએ નમાઝકે ઘરકે બાહીર નહીં નીકલને લગે, નમાઝકો આએ તોભી કીસીસે બાત નહીં કરતે, ઓર ખુદાએતઆલાકી જનાબ મેં રોતે ઝારી કરતે, ઉસીતરેહ તીન રોઝ ગુઝરગએ, અબુબકર સીદ્દીક રદીઅલ્લાહે અનહો દરવાઝેપર આકર કહે, મુજહકો રા સાલતપનાહ સલ્લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમકી જનાબેરહુમતમુઆ બમે બારયાબી હોસકેગી? કોઈ જવાબ નહીં દીયા; આખીર રો તે હુએ દરવાઝેસે ફીરગએ, બઅદ હઝરત ઉમર રદીઅલ્લાહો ત આલા અનહો ઇસી તરેહ આકર માયુસ રોતે હુએ ફીરગએ, ઓ ર સલમાન રદીઅલ્લાહો તઆલા અનહોભી આએ, જબ યેહ હાલત દેખકર ઘબરાકર ગીરયાં વ નાલાં બીબીફાતમાતુઝઝેહેરા રદીઅલ્લાહો તઆલા અનહાકે દરવાઝેપર જાકર કહે, કે આજ તીન રોઝ હોગએ હુએં, કે પએગમબર ખુદા સલ્લલ્લાહો અ-લેહે વ સલ્લમ સીવાએ નમાઝકે બાહીર નહીં નીક-લતે હુએ ? કીસીસે બાત નહીં કરતે હુએં ? ઓ-ર ઘરમેંભી કીસીકો આનેકી ઇજાઝત નહીં દેતે હુએં । બીબી ખા-

તુને કયામત યેહ સુનતેહી હુયેઅતઝદી હોકર કતવાનીકી કમ્મલ ઓઢકર રસુલે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમકે દરવાઝેપર આકર સલામ કરકે અરઝ કીએ કે યા રસુલુલ્લાહ મએ ફાતમા- હું ઉસવકત નબી સલ્લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમ હુજરએ મુબા રકમેં સર બસીજદા રોતેથે; બીબી ફાતમા રદીઅલ્લાહો તઆલા અનહાકી આવાઝ સુન કર ફરમાએ અયે મેરી કુરરતુલ- અએન અયે પેરો નુરૂલબશર કયા મુજહસે ચાહતી હુએ ? તબ અહલેબયેત દરવાઝા ખોલે બીબી ફાતમા અંદર જાકર દેખે કે હ ઝરતકા રંગ ઝરદ હોગયા હુએ, ઓર મુબારક મુંહકા ગોશ્ત ગલ ગયા હુએ, યેહ હાલત નઝર કરકે ઝારઝાર રોનેલગી, ઓર પુછી કે અયે મેરે પદર બેઝરગવાર કઓન ચીઝ આપકો ઇસ ગમમેં ડાલી હુએ ! યેહ કયા હાદીસા હુયે ? કયેસી મુસીબત હુયે ! હુઝરત ફ- રમાયે મેરી ઉમ્મતકે અહેલે કબાયરકા ગમ મુજહે ઇસ મરતબે- પર પહોંચાયા હુયે અયે આદમ અબ નાદમ હો, કબાયરસે ની- કલ, ખાલીસ તોબા કર. ઓર તોબાકી તવકીક ખુદાએ તઆલા સે માંગ ! પયેગમબરે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમકો આ- ખીર મુંહ બતાના હુએ ઉસ શફીઉલમુઝનબીનકો નેક આમાલ- સે ખુશ નહીં કીયા તોભી રૂલામત, શરમીંદા હો; ઇનતેહા અ- કાયદકી કીતાબોમેં કબીરા ગુનાહાં સાતસવતક લીખે હુયે, ઉ- નસે જો થોડે ગુનાહાં સખ્ત હુયેંસો ઇસ કીતાબમેં લીખે જાતે હુએ, હોશયાર હોકર સુના ચાહીયે,—ખુદાયે તઆલાકી મઅબુ દીયતમેં દુસરેકો શરીક ગરદાનના બુતપરસ્તી કરના દેવકો માન- ના દેવકે નામસે નઝર માના, નરસુ પુજના, પરયા ધુમના, બહુ- મનકો માના; ઇસતરેહકી પરસ્તીશ સબ ખુદાયેતઆલાકે સાથ, શીરક લાતી હુયે, ઉસકો અકબરૂ લકબાયર કહેતે હુયે; બલકે ખુ દાએતઆગાકે સીવાએ અવલીયા અલ્લાહ મુરાદ દેતે હુયેં, કરકે ઉનસે મુરાદ માગના, ઓર ગોટીયાં રખના, બાલીયાં પહેનના, અયેસે કામોંમેં સબ કુફરકા અંદેશા હુયે, ઇનસાનકો નાહક કત- લ કરના, મરદવાલી અવરતકો ઝીનાકી નીસબતસે ગાલી દેના, ગયેર મરદ અવરત બેનીકાહ બાયક દીગર સોહબત કરના, કાફીરોં- કે સાથ ફીસબીલીલ્લાહ જંગ કરનેકે વકત ભાગ જાના, અગરચે મુસલમાન એક હીસ્સા ઓર કાફીરાં દો હીસ્સે હુએં, યતીમકા માલ નાહક ખાલેના; જાદુ કરના, બ્યાજ ખાના. બલકે ઉસકા લેના દેના, ઝમાનત મારે ફત, સબકા એકહી હુકમ હુએ, મુસલ માન માંબાપકો રંજીદા કરના, બલકે માંબાપકે સાથ યેહસાન ક-

રના ઓર તાબેદારી કરના દોનોં જહાનકી ખુબી હએ. યહાંતક કે જોરૂકો તલાક દો, યા માલ સબ લુટાદો કરકે કહે તોભી કુબુલ કરના મુસતહબ હયે. મગર જબ માંબાપ શરઅસે ખારીજ હુકમ કરેં તો હરગીઝ નમાનના, માંબાપ અગર કાફીરાં હયેં તોભી ઉનકી ખીદમત કરનાં. મગર કુફરકે કામોંમે તાઇદ નકરે, જયેસે દેવલકો લેજા કરકે કહેંતો નલેજાવે, ઓર દેવલસે ઘરકો લાના જાઇઝ હયે, હરમને કતલ, યા જહગડાયા ઝુલ્મ કરના શરાબ પીના, હદીસમેં આયા હયે, ઝીનાકે વકત, ચોરીકે વકત, ગનીમત વ અમાનતમેં ખીયાનત કરનેકે વકત, ઓરજબ ગારત કરેં તો મઝલુમાં આસમાંનકી તરફ નઝર કરનેકે વકત, ઓર શરાબખ્વારીકે વકત ઇમાન ઉનસે જુદા રહેતા હયે, ઓર જબ તોબા કરતે હયેં તો ફેર આતા હએ. મરદ મરદકે સાથ મલશગુલ હોના, નહાલાનેવાલે ચીઝાં સબ શરાબમેં દાખીલ હએ, ઉનકા ખાના પીના, માલ છીન લેના ઝબરદસ્તીસે; અગરચે એક દીનાર હો, જહુઠી ગવાહી દેના, રમઝાનકે મહીનેમેં દીનકો બોલાઉઝર ખાના, મુસલમાનકો નાહક મારના, ઓર ઇઝા દેના જહુઠી કસમ ખાના, સીલહ રહમી ન કરના, માપ ઓર તોલમેં ચોરી કરના હકતઆલા કુરઆનમેં અએસી ખીયાનત વાલોંકો દોઝખ વએલ હયે, કરકે કહા હએ. (વએલ દોઝખમેં એક મકામ હયે કે ઉસકે અઝાબમે દોઝખ પનાહ માંગતા હયે) દુસરેકો દેતે વકત કમ માપના કમ તોલના, ઓર માપ લેતે વકત ઝીયાદા લેના યેહ નમાઝભી જાઇઝ નહીં હોતી હયે, અપને ઝીમ્મેપર બાકીહી રહેજાતી હયે, બેસબબ બેઉઝર આખરી વકત નમાઝ પડના, ઇસ અમરમે જો શરઇ ઉઝર હયે સો મોતેબર હયે, ઓર દુનયાકે કામોંકી મશગુલીકા ઉઝર મોતેબર નહીં. બલકે અએસે સવાઓંસે નમાઝ અદા કરનેમેં દેર કરના કાફીરોંકે સરદારોંકે સાથ દોઝખમેં જલના હયે જઅેસા ફીરઉન, હામાન, કારૂન વગએરા પએગમબરે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમપર જહુઠ બોલના જાનબુજહકર. યાને અપની તરફસે બાતાં બનાકર યેહ પએગમબરકી હદીસ હયે, કરને કહેના; રસુલુલ્લા સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમકે અસહાબકો ગાલી દેના ઓર ઉનસે બદગુમાન બદએતેકાદ રહેના, હક તો યેહ હયે કે અસહાબકી ઇઝ્ઝત ઓર હુરમત કરના ગોયા પએગમબરકી ઇઝ્ઝતો હુરમત કરના હયે, પએગમબર સલ્લલ્લાહે અલેહે વસલ્લમકે બઅદ, અસહાબકાહી

મરતબા બઢા હયે, ઉનકે પીછેકે બડે બડે અવલીયા અલ્લાહ એક છોટે અસહાબીકે મરતેબેકોભી નહીં પહોંચસકતે હયે, હોશયાર હો ઓર ઉન જનાબોંમેં બદએતેકાદ હોકર ખારજી ઓર રાફઝી મતહો, ઓર કબરમેં સુવરકી સુરત મત બનો ! બેઉઝર ગવાહી છુપાના, લાલચ રીશવત લેના, અકાયદે સુન્નીયામેં લીખ્ખા હુએ, કે હકતઆલા તીન શખ્સપર લઅનત કરતા હયે.—રીશવકત દેનેવાલા રીશવત લેનેવાલા, દોનોંકે દરમીયાન ઝમાનત વ મારફત વગએરા કબુલ કરનેવાલા રીશવત તીન કીસમપર હયે, પહેલી ઝરર વ નુકસાનસે ડરાનેવાલેકો દેના, ઉસકા દેના, હલાલ ઓર લેના હરામ દુસરી પાદશાહ, વઝીર હાકીમ, આમીલ. અમીર, મુકર્રીબ, મુસાહીબ, અરઝબેગી, વ બખશી વગએરાકો અપના કામ સરંજામ પાનીકે વાસ્તે દેના હલાલ ઓર લેના હરામ, તીસરી પાદશાહ યા હાકીમસે કઝઝાતકી ખીદમત લેનેકે વાસ્તે કીસી મુરબ્બીકો કુછ દેના, ઓર હકપર હો યા નાહકપર હો હુકમ કરનેકે લીએ કાઝીકો દેના, ઇન સુરતોંકા લેના દેના દોનોં હરામ, જોરૂ ઓર મરદકે દરમીયાન લડાઈ ડાલના ઓર જુદાઇ કરવાના, બાદશાહ ઓર હાકીમકે પાસ ચુગલી બોલના યા બોલનેકે વાસ્તે જાના, ઝાકાત ફરઝ હોતેપર ન દેના, સકત હોતેપર અમર બીલમઅરૂફ છોડદેના ઓર નેહીસે પહેલુથી કરના, યાને અપને બેશાં દોસ્તાં તાબેઆં મુસલમાન ભાઇયોંકો અમરે શરઅ વ અહેકામે દીની બજાલાનેકા હુકમ ઓર તાકીદ ન કરના, ઓર મીન. હીયાતે શરઇ વ મઝલુમાતે દીનીકે તરક કરનેકા અમર ન ફરમાના, અમીરો, ઓર હાકીમોંપર વાજીબ હયે કે અપને તાબેઅમેં અમરે મઅરૂફ વ નેહી મુનકીર બઝજરો તોબીખ જારી કરે. અએસાહી હર ઘરવાલેપર વાજીબ હયે, કે અપને મુતીઓંકો નેકી કરને, ઓર બદીકો છોડનેકે લીયે તાકીદ કરે જહીડકાવે, મારે; જીસકો ઇતની હુકુમત નહીં વોહ મરદ નહી બલકે ઝનકા મુરીદ હયે કુરઆન શીખકર ભુલજાના, ઓર જાનદાર ચીઝકો આલમેં જલાના, પાનીમેં ડુબાકર મારનાભી અએસાહી હયે કયું કે યેહ દોનું અઝાબ ખાસ ખુદાએ તઆલાકે હયેં, જોરૂ અપની નઝદીકીસે મરદકો મનઅ કરના બે સબબ, ખુદાએ તઆલાકી રહમતસે નાઉમીદ હોના, ખુદાએતઆલાકે મકરસે યાને ઉસકે અઝાબ ઓર ગઝબસે નીચીત, ઓર બેફીકર રહેના, એહાનત, ઓર હીકારત આલીમોંકી, ઓર કુરઆનકે હાફીઝોંકી

કરના, સુવરકા ગોશ્ત ખાના; શરહે "મકાસીદ" ઓર શરહે "અકાયદ જલીલી" મેં ઇનતેહા કબાયર ગુનાહ લીખ્ખા હુએ, ઓર ઉસપર જો મઝકુર હોતે હયે સો' હાફીઝ શેખ ઇમને હજર મકકી યઝઝવાજીર અનઇકતેરાફુલકબાયર, કી કીતાબમે લીખ્ખા હયે—ખલ્કકો દીખલાનેકે વાશ્તે ઇબાદત ઓર નેકી કરના, નાહક ઓર બાતીલપર ગઝબ કરના, દીલમેં કીના રખના, દુસરેકે માલો મતાઅ ઓર જાહો મરતબેપર હીરસ કરના, ઓર હસદ નેકીયોંકો ખાજાતા હયે, બડાઇ, ઓર બુઝુરગી દીલમેં રખના, ખુદ પસંદી કરના, ઓર અપને કામોંકો આપહી અચ્છે જાનના, ગુરૂર ઝાહીર ઓર બાતીન યેક, યાને દીલમેં હયે સો ઝબાનપર નહીં ઓર ઝબાન પર હયે સો દીલમેં નહીં રખના, બે ફાયદા બાતોંકી ફીકર કરના. ઓર ખયાલી તદબીરીમેં મસરૂફ રહેના, ઝકાત દેનેસે ખેશો અકારીબકો ખીલાનેસે ઓર નેક કામમેં ખરચનેસે મોહતાજી આ જયેગી કરકે ડરના તવંગરોંકી તરફસે ઉમ્મીદકી નઝર રખના, ઓર તવંગરીકે સબબ ઉનકી તાઝીમ કરના, મસખરી કરના ફકીરોંકી ઉનકી ફકીરીપર. દમ મારના દુનયામેં, ઓર ઉસપર ફખર કરના ઉસકી ખ્વાહીશ રખના; ઓર ઉસકે હાસીલ હોનેસે સર બુલંદી પએદા કરના, દોસ્ત રખના અપની મદહકો જો અપનેકો નફા નહી દેતી હયે, મશગુલ હોના ખલ્કકે અએબોંમેં ઓર અપને અએબોંકો ભુલ જાના, ન્યામત ફરામોશ કરના, તરક કરના શુકરકા, ખુદાએતઆલાકી કઝાસે નારાઝ રહેના મકરો હીલા કરના, ઓર બરઅંદેશા રખના ફરેબ દેના, દુનયામેંકી જીતે રહેનેકા ઈરાદા રખના ઓર મઓત વ આખીરતકો ભુલજાના મુસલમાનસે બદગુમાન રહેના દુનયાકી હયાતપર ખુશ રહેના, ઓર ઉસકી તરફ કરાર વ તસલ્લી હાસીલ કરના, હકતઆલાકો ભુલજાના ઓર આખીરતકે ઘરકો ફરામોશ કરના હકતઆલાસે બદગુમાન રહેના ઓર બેહીતરીકે હાલમે ખુદાએ તઆલાસે ખુશ રહેના, ઓર ખરાબીકે હાલમેં ઉસસે ગીલામંદ, ઓર નાખુશ રહેના, દુનયાકે વાસ્તે ઇલ્મ સીખના ઓર ઇલ્મ કે વસીલેસે અમીરોંકે પાસ જાહો મરતબા પયેદા કરના, ઇલ્મકે મવાફીક અમલ કરના ઇલ્મ ઓર કુરઆનકો મયેંહી બેહતર જાનતા હું કરકે ઇદઆ રખના યા મયેંહી ઇબાદત અચ્છી કરતાહું કરકે દઅવા રખના તકબ્બુરકી રાહસે યા ફખર વ બુઝુરગીકે રૂસે નાહક, ઓર બેઝુરૂરત, આલીમોંકા હક ઝાયા કરના, ઓર આલીમોંકી તાઝીમ,

ઓર ખીદમત કરના, આલીમોંકી ખુફ્ફત કરના, ઓર
ઉનકો હલકા જાનના; એક નયા બદતરીકા નીકાલના યાને શાર
અમેં સાબીત નહીં સો બીદઅત શુરૂઅ કરના, સુન્નત તરક કર
ના યાને સુન્નત જમાઅતકે મઝહબસે બાહીર હોના, જએસે ખા
રજી. રાફ્ઝી મોઅતઝલી વગએરા ઝાલીમોં, ઓર બદકારોંસે મુ
હબ્બત રખના ઉનકા ઝુલ્મો ફીસ્ક કએસાહી હો, એહસાન કર
નેવાલેકી ન્યામતકો છુપાના, ઓર ઉસકે એહસાનકો ફરામોશ ક
રના, ઓર શુકર ન કરના યાને જબ એક શખ્સ અપનેપર એહ
સાન કીયા તો ઉસકે બદલે તમામ ઉમર હાઝીર વ ગાયબ ઉસ
કી તારીફો ખએર ખ્વાહીમેં રહેના વાજીબ હુએ, ઉસકા ખીલા
ફ કુફરાને ન્યામત હુએ પયેગમબરે સલ્લલ્લાહો અલેહે વસ્લમ
કા ઝીકર સુનકર દરૂદ ન ભેજના, અએસે વકત. ઓર અએસી
મજલીસમેં દરૂદ નહીં પઢનેવાલેપર જીબરઈલ અલેહીસ્સલામ બ
દદુઆ કીએ હુએં, ઓર નબી સલ્લલ્લાહો અલેહે વસ્લમ આ
મીન કહે હુએં, દીરહમાં, ઓર દીનારોંકો જો સીકકેદાર હુયેં તો
ડના, ઉસ મુલ્કકીંસી અશરફી હો, રૂપીયા, પઅેસા, ફાસ વગએ
રા તોડાનેકા યેહી હુકમ હુએ, સો રૂપેકે બાસનમેં ખાના ઉસકે
ઇસ્તેઆલકાભીયેહી હુકમ હુએ, જએસા પાનદાન, મીસસીદાન.
ગુલાબપાશ અતરદાન. ચંગેર વગએરા અકસર દકનકે લોગ ખુ
સુસ કરનાટકકે ઉમ્રાવ. ઓર બેગુમા અએસી ચીઝોંકો સોને રૂ
પેસે બનાના ફઝીલત જાનતે હુએં, ઓર ગુનાહે કબીરામેં મુબ
તીલા હોતે હુએં. ખુદાએતઆલા ઉનકો નેક તવફીક ઈનાયત ફ
રમાવે આમીન, ભુલજાના કુરઆનકો, અગરચે એક આયત હો
યા એક હરફ ઉસકા રાહમેં પેશાબ યા પાખાના કરના, પેશાબ
સે બદન યા કપડા પાક ન રખના, જીસકો તહારત ઓર પાકી
પેશાબકી નહી ઉસકો કબરમેં અઝાબ હોગા યેહ બાત હદીસસે
સાબીત હુએ, ઇસલીએ ફીકહકી કીતાબોંસે ઇસ્તતબરરા વાજીબ
હુએ. યાને પાનીસે પાક કરનેકે આગે કીસી ચીઝસે પેશાબ સુ
ખાના ખુસુસ મટ્ટીકે ઢેલેસે ઓર પાયખાનેકી જાએભી પુછના,
તાબદનમેં નજાસત બાકી નરહે, યેહ હુકમ મરદ અવરતાં સબપ
ર હુએ, કે કબર કે અઝાબસે છુટકારા હોગા, જીસકો કતરે ટપ
કનેકી આદત હો વોહ કતરે બંદ હુએતક ઢેલા લેના ઉસપર વા
જીબ હુએ, અકસર લોગ પાએખાનેકી જાએ ઢેલેસે કરના છોડદી
એ, વાજીબસે મુંહ ફેરકર કબરકે અઝાબકે સઝાવાર હુએ હુએં,
ઓર બઅઝે પેશાબકે ઇસ્તબરરાકો છોડકર પેશાબ કરતે હુએં,

પાનીસે ધોકર બદન ઔર કપડેકો નજીસ કરતે હુએ રાફઝીઓકા ભી તરીકા અએસાહી હુએ, હકતઆલા સબકો નેક તવફીક દેવે આમીન, બે ઝુરૂરત શરમગાહ ખોલના મરદકો નાફસે ઝાનું તક, ઔર અવરતોંકો મુંહ, તલવે, હથેલીયોંકે સીવાએ સબ બદન શરમગાહ હયે, મોટાસા તર કપડા ન પહેનકર ગુસલ કરના યાને હમ્મામ પરદા હુએ કરકે બરહના ગુસલ કરના. યા બદન નઝરઆએ સરીકા બારીક કપડા પહેનકર નહાના, અએસોંપર ફરીશ્તે લઅનત કરતે હુએં, કમીના કઓમકી અવરાત બરહના ગુસ્લ કરતી હયેં. ઔર મલઉનાં હોતી હયેં, બઅઝે મરદભી ગુસ્લકે બેફીકરાન ખોલકર નહાતે હુએં, ઔર લઅનતમેં ગીરફતાર હોતે હુએં, છત ઔર મ્હાડીપર કે ઉસકી અતરાફ પરદા આસરા નહો સોના ઔર બયેઠના, તરક કરના વાજીબકા જો મુતતફીક અલેહે યા મુખતલીફ ફીહે નઝદીક ઉસ શખ્સકો જો ઉસકા વાજીબ હોના જાનતા હુએ. જઅેસા છોડદેના કરારકે રૂકુઅમેં વગએરા યાને યક ચીઝકા વજુબ સબ ઉલમાકે નઝદીક સાબીત હો તો ઉસકા તરક કરના સબકે પાસ કબીરા હુએ, જએસા દાઢી રખના સબકે નઝદીક વાજીબ હુએ, ઉસકા ન રખના સબકે પાસ કબીરાં હુએ.

નકલ.

ઇરાનકે પાદશાહકે પાસસે દો વકીલ આતશ પરસ્ત જના બે રીસાલાત મુઆબ સલ્લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમકે હઝુર આએ, દાઢી મુંડે, દરાઝ મુછપયેગમબરે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમ ઉનસે દાઢી મુંડને ઔર મુછ રખનેકા બાઇસ પુછે ! અરઝ કીયે હમ અપને પાદશાહકે તરીકેપર હયેં ! રસુલે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ફરમાયે હમારા બાદશાહ શાહાં નવાઝ પરવરદીગારે બેનીયાઝ દાઢી રખને ઔર મુછ કતરનેકા હુકમ ફરમાયા હયે; અએ દાઢી મુંડનેવાલે ? અએ આતશ પરસ્તોંકી શબાહતવાલે ? ટુક ફીકર કરો ! દાઢી રખના મુછ કતરના ખુદા વ રસુલકા હુકમ બજાલાના હયે, ઔર દાઢી મુંડના નસારા ઔર ફરાસીસકે હાકીમકા ઔર મુછ પાલના આતશ પરસ્તોંકે બાદશાહકા ફરમાન બજા લાના હુએ, તોબા કરો, દાઢી રખો, લબ કતરો, અપને નબી સલ્લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમકે સચ્ચે ઉમ્મતી હો ! એક મુરતકે અંદર દાઢી કતરના ઔર ખશખાશી રખના મુંડનેમેં દાખીલ હયે અવરતોંકા ઝરબુલ મીસલ હયે કે ચોંટકી શરમ રખે, ઔર મરદોંકા ઝરબુલમીસલ હયે કે દાઢીકી શરમ રખે;

પસ અચેસી દાઢીકો મુંડના અજબ બેહુચાઇ હુચે, બેઇઝત મત હો, હુશરાકી રૂસવાઈસે ડરો, ઇંતેહા અગર બઅઝે આલીમોંકે નઝદીક સાબીત હો તો ઉસકા તરક કરના ઉસકે પાસ કબીરા હુચે જયેસા અકીકા મઝહબે શાફઇમેં વાજીબ હુચે, ઓર ઉસકા તરક કરના ઊનકે પાસ કબીરા હુએ, ઓર મઝહબે હનફીમેં મુસ્તહબ હુચે, યાને ઉસકે અદા કરનેમેં બહોત ખુબીયાં હુચે, જીસ્સે કઓમ નફરત રખે વોહ શખ્સ ઇસ કઓમકી ઈમામત કરના, સફ કાટના, સફ બરાબર ન બાંધના સફ બરાબર બાંધનેમેં સફાઇ હાસીલ હોતી હુચે, ઓર નફાક દુર હોતા હુચે; પયેગમબરે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમ હમેશા દસ્તે મુબારકકી લકડીસે સફકો બરાબર કરતેથે, એક રોઝ નબી સલ્લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમ બઅદ સલામકે ગુસ્સેસે ફરમાયે અચે કઓમ, તુમ સમજહુતેહો કે મચેં પીછેકા હાલ નહીં જાનતાહું ? યકીન જાનો જયેસા રૂબરૂકા હાલ જાનતાહું, વયેસાહી પીછેકા અહવાલભી જાનતાહું, મુજહે અંજાન સમજહુકર તુમ તેડી સફ બાંધકર ખડે રહેતે હો? ઇમામસે આગે હોના, નમાઝમે આસમાનકી તરફ નઝર ઉઠાકર દેખના ઓર ઉસકી જાનીબ કોરી નીગાહ કરના, નમાઝમેં ઈખ્તેસાર ઓર કમી કરના, કબરોંકો મસજીદાં કરકે યાને કબરોંકો સીજદા કરના, કબરોંકા તવાફ કરના યાને અતરાફ ફીરના, કબરોંપર ચીરાગ રવશન કરના, હદીસમેં આયા હુચે, કબરસ્તાનમેં આગકી જીન્સ રખનેસે અહલે કુબુરકો અઝાબ હોતા હુચે, યેહ અજબ બેવકુફી હુચે કે હાથકા નકદ ખરચ કર આપભી ગુનાહે કબીરા મોલ લે? ઓર કબરવાલોંકો અઝાબ પહોંચાએ? ઉન બેચારોંકી બદ દુઆ લે! લેકીન ઉસ નકદકો ખુદાએતઆલાકી રાહમેં દેકર ઉસકા સવાબ ઉનકો બખ્શેં. માનલેના કબરોંકો, બુતાં ઓર દેવાં કરકે, યાને બુતોંકે માનીદ ઉસકો સંવારકે ઓર ઝરરીન ગીલાફ. ફુલોંકી ચાદર વગયેરાસે આરાસ્તા કરકે પરસ્તીશ કરના, તઅઝીમ દેના, પાંવ પડના, બોસા દેના, તસલીમ કરના, યેહ બીદઅત અકસર જાયે ખુસુસ કરનાટકકે અમીરાં ઓર મશાયખોંમેં મુરવ્વીજ હુચે; કબરોંકો બોસા દેના, કબરોંકો રૂબરૂ રખકર નમાઝ કરના, કબરપર બયેઠના, બઅઝે બેબાક લોગ કબરોંપર બયેઠકર મઆમીલે ઓર કીસ્સેખ્વાનીયાં કરતે હુચેં; તનહા સફર જાના, જાનવરોંસે શગુન લેકર સફર તરક કરના, ઓર સફરસે ફીર જાના, જયેસા સાંપ, બીલ્લી આડ આવે, યા ખાલી ખડા અકેલા બહમન સામને આવે, યા કવ્વ ચીલ ડાવે તરફ ઉડે તો સફરસે ફી

રજાએ, ઓર કામકો નહીં જાતે હયેં, યેહ ચાલ કાફીરોંકી હયે; જુમઅકે રોઝ ખાંદે ખુદ્દલતે સફ ચીરતે હયે આગે જાના, અવર તાં ઝીયારત કરના, ઓર જનાઝેકે સાથ જમા હોકર ચલના, મંતર પઢના અયેસા કે જીસકા મઅની માલુમ નહીં, નઝરે બદ દફા હોનેકે વાસ્તે કવડીયાં યા. ઓર કોઇ ચીઝ બચ્ચેકે યા બીમાર વગયેરાકે ગલેમેં બંધના, ઓર તઅવીઝ જો મુખાલીફ શરઅ કહો, ઓર ઇમામે ઝામીનકા રૂપીયા, ઓર અવલીયાઅલ્લાહકે નામકી નઝર, ઓર પયેગમબરકે નામકી નીયત જો બાઝુપર યા ગલેમેં બાંધતે હયેં કરઝ માંગના અપને કરઝદારસે બાવજુદ જાનતે હુએ ઉસકી તકલીફ ઓર નાદારીકો નેહાયત તકઇઝુદ, ઓર સઝાવલીકે સાથ; તવંગર ભીક માંગના યા તમ બકી રૂસે ભીક માંગનેકા કસબ ઇખ્તીયાર કરના, યેકરોઝકા કુત જીસકે નઝદીક હોવો તવંગર હયે, ઓર સવાલ ઉસપર હરામ હયે; ઓર ભીક માંગનેમે ઝાયાદા આજઝી કરના, ઓર ધીંગાના, જીસકો સદકા, ઓર ખયેરાત દેં ઉસપર મીન્નતો એહસાન રખના, બલકે ઉસકા યેહસાન અપનેપર જાનના કે મેરા સદકા લેકર મુજકો યેહ કુછ સવાબ દીલાયા, ઓર ખુદાએતઆલાકે નઝદીક મેરી કુરબતકા બાઇસ હુવા, નદેના વોહ પાની જો હાજતસે ઝીયાદા હયે, સકત હોતેપર કુરબાની ન કરના, હનફી મઝહબમેં અગર ઝુરૂરી લીબાસ, ઓર એક ફીકહકી કીતાબકે સીવાએ બાકી જીન્સ, યા નકદ યા ઝેવર બાવન રૂપીએકા હોતો ઉસપર કુરબાની, ઓર ફીતરા વાજીબ હુએ કુરબાની કે જાનવરકા પોશ્ત યાને ચમડા બેચના, ફખર વ તકબ્બુરકે લીએ હાજત હાજતસે ઝીયાદા ઘર. ઓર ધાબે. ઓર મ્હાડીયાં બાંધના, મઝદુર કામ કીયા બઅદ ઉસકે મઝદુરી દેનેમેં સુસ્તી કરના યા ન દેના, અગર મઝદુરકી મઝદુરીસે એક દમડીભી બાકી રહેજાયે તો ઊસકે બદલે સત્તર નમાઝ મકબુલ દીલાઇ જાવેગી, ઇસ બાસ્તે હદીસમેં આયા હયે કે મઝદુરકા પસીના નહીં સુખતક ઉસકી મઝદુરી બીલાવાસ્તા દેખના, વ મારેફત ઉસકે હાથમેં દે ડાલના; બેગાની અવરતકો હીરસો શહવતસે દેખના, શહવતકી નઝરે તેઝ ઝહરઆલુદા હુએ જબ લગે તો ફેર નજાત મુશકીલ, જો કુછ ખરાબી હુએસો નઝર હીસે હુએ, ઇસ લીએ હકીમે મુતલક વ કાદીરે બરહકને ગોશેકા હુકમ ફરમાયા હયે, મગર મહરમકે રૂબરૂ નીકલજાએ. મહરમ વોહહુએ કે જીસકે સાથ નીકાહ હરામ હુએ, જયેસે.—બાપ, દાદા, પરદાદા ઓર જહાતક ઉપર હોં, ઓર નાના પડના ના ઓર જહાંતક ઉપર હોં

ઓર બેટા; પોતા, પડપોતા. ઓર જહાતક નીચેહો, ઓર નવાસા, પડનવાશા ઓર જહાંતક નીચે હોં ઓર બાપકા સગા ભાઇ, યા મેંદરા; ઓર માંકા સગા ભાઇ યા મેંદરા; ઓર ભાઇકા બેટા, પોતા, પડ પોતા, ઓર યહાંતક નીચે હોં, ઓર દામાદ સુસરા, ઇસ તરેહકે કીશ્તેકે મરદાં સબ મહરમાં હયેં, ઓર દુધ પીલાઇ સો અવરતભી સગી માંકે સરીકી હયે ઓર ઉસકે અહલે કરાબતકાભી યેહી હુકમ હયે; અગરચે ઉન સબકે રૂબરૂ નીકલના હલાલ હયે, લેકીન જબ જવાન ઓર બાલીગહોં તો ચાહીએ બેહીજાબી ઓર શોખીસે ન નીકલે. બલકે તમામ બદન છુપાએ હુએ આંખ નીચે કીયે હુએ શરમો હીજાબસે જુરૂરતકે વકત રૂબરૂ જાવે, અકસર સામને નરહા કરે, જુરૂરામસાઇલ અકાયદ વ ફીકહકે ઓર કુરઆનસે જો ફ્રરઝ હયે સો સીખખુદા ન ખ્વાસ્તા કોઇ બદબખ્ત સીયાહ નામાં ઉન મહરીમોંમે કીસી અપને મહરમાપર બદનઝરી કીયા તો ઉંસકે રૂબરૂ નીકલના ઓર બાત કરના સબ અવરતો પર સખ્ત હરામ હયે, ઓર ખુદાએતઆલાકે નુઝુલે નહર વ ગઝબકા બાઇસ, અલ કીસ્સાઇન મરમોંકે સીવાયે બાકી સબ કરાબત ગએર કરાબત નામ હરમ હએ, ઓર આપસમેં નીકાહ કરના હલાલ હયે, બે નીકાહ ઉન કે રૂબરૂ જાના, ઓર બેજુરૂરત આવાઝ સુનાના હરામ હયે—ચચેરા ભાઇ, ચચેરી બહન, ખલેરા ભાઇ. ખલેરી બહેન મામુકે બેટા, બેટી ફુકીકે બેટા, દેવર ભાવજ, દેવરકા બેટા, ચચાની બાપકા ચચેરા ભાઇ, ચચેરે બાપકે બેટે નનદકા બેટા મામુકી જોરૂ, બહોનાઇ, સાલીખલાઇ સાલેકી બેટી વગએરા અચેસે રીશ્તેવાલોંકે રૂબરૂ ઇસ મુલ્કકે અકસર લોગ નીકલકર અપને હાંથોકદમ દોઝખમેં રખતે હયેં ઓર હુકમે ખુદાકો પરવા ન કરકે ફએલે હરામમેં ગીરફતાર હોતે હયે? અજબ યેહ હયે કે ગએર મરદોંકા ગએર અવરતાં ખુબ નઝર ભરકે દેખતે હયે ખુસુસ જીસકો બેટી દેના ચાહતે હયે, ઓર કાફીરાં, ઓર હીંદુયોંકો શાયદ મરદ નહી જાનતે હયેં ઉનસે દસ્તુર ગોશેકા બીલકુલ ઉઠા દીયે હયેં, બેધડક ઘરોમેં બુલવા લેતે હયે, ઓર મરદોંકા યેહ કઓલ હયે, કે ગએર અવરતોંકો નઝર ભરકર દેખના, ઓર ઉનસે સોંખ ગુફતગુ કરના અયેન ફઝીલતે જાનતે હયેં ખુસુસ, રકસકી મજલીસમેં બડીશાનો શવકતસે અચ્છે કપડે પહેન, પાનખા, સુરમા ઉતર ખુશબુલગા હાઝીર હોતી હયેં, ઓર કંચનીયોંકી દીલસે ખત ઉઠાતી હયેં.

અબ નાચકા હુકમભી સુનલીજીયે—મરદોંકા નાચ હરામ હયે, ઓર અવરતોંકા સખ્ત હરામ, કંચનયોંકા કસબ હરામ, ઉનકા

બાહીર નીકલના હરામ, ઉનકો દેખના હરામ, ઉનકી મજલીસમો જાના હરામ, ઉનકા ગાના હરામ, વોહ રાગ સુનના હરામ, ગુંઘરૂ બજાના હરામ, સારંગી ખીંચના હરામ, પખારજ મુરદંગ બજાના હરામ, ઉનકો ઈનઆમ દેના હરામ, મઝદુરી દેના હરામ, ઉસ મજલીસકી ઝેબો ઝીનત, ઓર રવશની વગયેરામે ખરચના હરામ ઉસ મજલીસકા યેહમામ હરામ ઉસ મજલીસવાલોંકી તવાઝોમદા રા કરના હરામ ઉસ કામમેં રાતોંકો જાગના હરામ અયેસ કામાં કરનેવાલોંપર ખુદાકી લઅનત, યેકલાખ ચવબીસ હઝાર પયેગમબરો કી લઅનત ફરીશતોંકી લઅનત હદસે ઝીયાદા, આસમાન ઓર ઝમી નકી લઅનત તમામી ખલાયકકી લઅનત કંચનીઓંપર સાઝીદાં પર તમાશાઇયોંપર નાઝીલ હોતી હુયે; ચુનાંચે યેક બુઝુરગ લતીફા કહે હુએ:—

લતીફા.

મઝીરા બોલે લઅનત લઅનત સુદરગ પુછે કીસપર કંચન દોલાયે ઇસપર ઇસપર—ગરઝ યેહ સબ લઅનતોંકી અંબારકા ખરીદારનચા નેવાલા હુયે, અયેશરીઅતકે મરદુદાં? અયે દીને મોહમ્મદકે મખઝુલા ટુક નઝર કરકે દેખો, નાચમેં કીતને હરામોંકા હુજુમ હુયે, કયેસી લઅનતોંકા બરસાત હુયે? અબ તોબા કરો, ગુનાહોંસે પાક હો અફસોસ! હુયે! મુસલમાન હોકર અયેસી બદીયોંકી સંડાસમે ગોતા ખાના, ખુસુસ નીકાહકી શાદીમેં અયેસે સંડાસકો ખોલના ઓર કયામતકી લાખો ખલાયકકે દુર હો દુર હો? કહેનેકો ગાવારા રખ ના, ઓર ફરીશતે શીશ પીઘલાકર આંખોમેં ડાલનેકો કુબુલ કરના ઓર તરેહ તરેહકે અઝાબોમે ગીરફતાર હોના, કયા બેહુયાઈ હુયે? ખુસુસ અમીરાં જો મગઝુબાંને ખુદા હુએ, ઓર ઉમ્દગાં દુશમનાને રસુલ હુયે, અએસી બદીયોંકે બાની હુએ; બડા હુઅફ યેહ હુએ કે મશાયખાં, ઓર અશરાફાં બાવજુદ અપની મશેખત વ નજાબત અરશતક પહોંચાતે હુએ, ઓર ફરોતરે કમીનોંકે અફઆલમેં મસ રૂફ હુએ, કંચનીયાં નચાતે હુએ, નાચ દેખતે હુએ તરફા યેહહુએ કે અપને બુઝુરગા ઓર અવલીયા અલ્લાહકે ઉરસમેંભી નાચ કરાતે હુએ, મરહબા! મુરશદોંકા કયા ઇરશાદ હુએ? ઓર મુરીદાંકી કએસી હીદાયત? મરહુમોંકી રૂહકી કયા ખુશી હોગી? ઓર ઉનકી કએસી દુઆ? દીને મોહમ્મદમેં કયા નસીબ? ગીબત કરના, ગીબત વોહ હુએ, કે એકકે પીછે કોઇ બાત અએસી કરના, કે અગર ઉસકે રૂબરૂ કહે તો વોહ આઝુરદા હો; ગીબતપર રાઝી હોકર સુનના, ઓર મનઅ ન કરના, ગીબત ઝીનાસે સખતતર હુએ, ગીબત સુનના યેહ દોનોં

બદ ખસલતેં અવરતોંમેં બહોત હુએં, તમામી વકત ગીબતમેં મ-
શગુલ રહેતી હુએં; બલકે વકત બહેલાનેકા સબબ ઇસીકો સમજહતી
હુએં; ફીલહકીકત અપની નેકીયાં જીસકી ગીબત કરતી હુએં ઉસકો
દેતી હુયેં, ઓર ઉસકી બદીયાં આપ લેતી હુએં ઈસ લાએ ગુઝુરગાં
કહે હુએં, કે ગીબત કરેં તો અપને માંબાપકી કરેં, તો અપની સબ
નેકીયાં ઉનકો મીલે, કયું કે ઉનકા હક બડા હુએ; મુસલમાનકે સાથ
મસખરી ઓર ઠઠોલી કરના, મેહમાન સેરીસે ઝીયાદા ખાના બગએ
ર માલુમ કરને મેઝબાનકી મરઝીકે, શરઅકે રૂસે એક હીસ્સી
પેટકા ખાનેસે, ઓર એક પાનીસે ભરના ઓર એક હીસ્સા દમ
આને જાનેકે વાસ્તે ખાલી રખના યેહ મઅમુલ ઇબાદતકે લીએ
ખુબ હુયે, દુસરેકે ખાનેપર દાખીલ હોના, ઉનકા ખાનાખાનેકે
વાસ્તે બેઇઝન ઓર બગએર રઝામંદીકે; શવહર અપની જોરૂકા
હક ન દેના, જએસા મહર, નુફકા વગએરા, કે ઉસપર વાજીબ
હુએ. અવરત ખુશ બોઇસે મુઅત્તર હોકર ઘરસે નીકલના, અગ
રચે શવહરકે હુકમસે હો; શવહરસે બગએર સખ્તી ઓર અઝા
બ પાનેકો તલાક ચાહના, મુસલમાનકો ગાલી દેના ઓર બદ
બોલના, બાંદી જબ મમલુક હોતી હુયે, એક હએઝસે પાક હો
નેકે આગે હમબીસ્તર હોના, ઇશ મુલ્કકે હીંદુવાં હીંદુવાનીયાં ગુ
લામ બાંદી નહી હોતે હુયે. બગએર નીકાહકે ઉનસે વતી કરના
જાયઝ નહીં હરામ હુએ કયું કે યેહ હરબીયાં નહી હુયેં, બલકે
ઝમ્મીયાં હુયે ઓર હુર હુએં; હુરકો ગુલામ કરના ઓર ઉસ્સે
ખીદમત લેનાં તાકતસે ઝીયાદા અપને ગુલામકો તકલીફ દેના
ઓર મેહનત લેના, ઇસ મુલ્કકે હીંદુવા હીંદુવાનીયાં ઢેરાં ઢેડ ની
યાં વગએરા સદા ગુલામાં બાદીયાં નહીં હોતી હુએં બાવજુદ
ઉસકે ઉનકો ગુલામાં બાંદીયાં કરકે ખાને કપડેકો તરસાતે હુએં,
ઓર તાકતસે ઝીયાદા રાતદીન કામ લેતે હુએં, ખુદાએતઆલા-
સે નહીં ડરતે હુએં આખીરતમેં યેહ ગુલામાં બાંદીયાં, સાહેબાં
બીબીયાં હોંગે; ઓર યેહ સાહીબાં બીબીયાં ગુલામાં બાદીયાં
હોંગે; ઓર તરેહ તરેહકે આઝાબાં પાવેંગે. અયેસે ઝાલીમોંકે હ
કમેં કુરઆનો હદીસસે વઇદે શદીદ સાબીત હુએ; બગએર હુક-
મ શરઅકે મુસલમાન ઓર ઝમ્મીકો મારના, જીસ જાદુમેં કુફર-
કે કામાં ઓર કુફરકે કલમેહાં વએસા જાદુ કરના ઓર ઉસકો
સીખાના ઓર સીખના કુફર હુએ; ઓર યેહતોનેં શખ્સ કાફી
ર હોંગે; કુમક નકરના મઝલુમકી કુદરત રહેતેપર ઉસકી યારોપર,
ઝાલીમોંકે ઝુલ્મપર રાઝી રહેકર ઉનકે યહાં આમદો રફત રખના”

હકતઆલાકી હદદોંસે કીસી હદમેં સીફારશ કરના. યાને જીસકો સઝા દેના હુકમે ખુદાસે શાબીત હુએ ઉસકો છુડા દેના; દુસરેકે ઘરકી અવરતોંકે અહવાલપર બગએર ઈઝન તંગ રવઝનસે યા કીસી રાહસે દેખકર; ઇતલાઅ રખના; કાન રખના ઉસ કઓમકી બાતપર જો મકરૂહ જાનતે હયેં ઉસ કઓમકે લોગ સુનનેવાલા ઈસ બાતસે ખબરદાર હોનેકો, યાને રાઝી નહીં હુએં ઉસકે સુનનેપર મરદ ઓર અવરતકી ખતના ન કરના, ઇસ મુલ્કમેં અવરતોંકી ખતના કરનેકા સુન્નત મુતલક તરક હોગયા હુએ; અહલે વીલાયત અપની સરહદ્દોંકી નીગેહ. બાની તરક કરના, જીસકે સબબસે કાફીરોંકે ગલબા કરનેકા ખઓફ હોસલામકા જવાબ નદેના. 'સહીહ બુખારી, ઓર 'સહીહ મુસલીમ' મે લીખ્ખા હયે;—

હદીસ.

હકતઆલા જબ આદમ અલેહીસ્સલામકો પએદા કીયા, ફરમાયા, વોહ જો ફરીશતગાં હયેં, ઉનકે નઝદીક જાકર સલામ કરો! વે ફરીશતગાં તુમ્હારે સલામકે જવાબમેં જો તઇહયા પહોંચાએંગે સોસુનો! યાને જો જવાબ દેંગે સો વેહી તુમ્હારા; ઓર તુમ્હારી અવલાદકા તહઇયા હુએ! પસ આદમ અલેહીસ્સલામ ગયે ઓર અસ્સલામોઅલેકુમ કહે ઓર ફરીશતગાં કહે વઅલેકસ્સલામ વ રહમતુલ્લાવે.

હદીસ.

'તીરનદીમેં' રીવાયત કરતે હયેં, હકતઆલા જબ આદમ અલેહીસ્સલામકે કાલીબમેં રૂહ ફુંકા તો આદમ અલેહીસ્સલામ છીંકે ઓર અલહમ્દોલીલ્લાહ, કહે. હકતઆલા જવાબમેં ફરમાયા 'યરહમોકલ્લાહ યા આદમો' પસ વોહ જો ફરીશતોંકી જમાઅત બયેઠી હયે ઉનકે નઝદીક જાકર અસ્સલામોઅલેકુમ કહો! આદમ અલેહીસ્સલા વએસાહી જાકર કહે. ફરીશતે જવાબ દીએ, "વઅલેકસ્સલામ વ રહમ તુલ્લાહે તબ હકતઆલા ફરમાયા. તુમ્હારા ઓર તુમ્હારે ફરઝંદોંકા તહઇયા હુએ.

હદીસ.

"સહીહ બુખારી" ઓર 'સહીહ મુસલીમ' મેં હુએ, કે પએગમબરે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમસે એક શખ્સને પુછા ઈસલામકી ખસલતાં, ઓર અદબોંસે કઓનશી ખસલત, ઓર કઓનસા અદબ બેહતર હુએ? ફરમાએ, ખાના ખાના, ઓર સલામ કહેના આશના ઓર બેગાનેપર, ઇસ હદીસસે માલુમ હુવાકે ઇસલામ હુકુકસે હુએ, સોહબત ઓર આશનાઇકાં હક નહી.

હદીસ.

મુસલમાનોંકે વાસ્તે દુસરે મુસલમાનોકે ઝીમ્મેપર છે ખસ્લત સાબીત હએં--પહેલી અગર કોઇ મરીઝ હો તો બીમાર પુરસી કરના, દુસરી અગર કોઇ ગરજાવે તો ઇસકે જનાઝેકી નમાઝકે વાસ્તે ઔર જનાઝેકે હમરાહ ઇઝ્ઝેહામ રહેનેકે વાસ્તે, ઔર દફનકે વાસ્તે હાઝીર હોના, તીસરી અગર કોઇ દઅવત કરે. ઔર વહાં બીદઅત મીન્નત ફખર વગએરાકે માનીંદ કોઈ ચીઝ મામેઅ નહો તો વોહદઅવત કબુલ કરના, ચવથી અગર કીસીસે મુલાકાત હોતો સલામ કહેના. પાંચવી અગર કોઈ છીંકકર 'અલહમ્દોલીલ્લાહ' કહે તો ઉસકે જવાબમેં 'યરહમોકલ્લાહ' કહેના, છઠા સબ મુસલમાનોંકી બેહતરી ચાહના, ઔર નેકખવાહીમેં રહેના, હાઝીર હો યા ગાયબ, યાને અગર હાઝીર હવે તો તમલ્લુક ખુશામંદી નફાક નકરના, ઔર ગાયબમેં ગીબત ઔર બદી ન કરના, બલકે સબ મુસલમાનોંકે હકમેં હાઝીર વ ગાયબ નેકી ચાહના.

હદીસ.

પયેગમબરે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમકે નઝદીક યેક શખ્સ આયા, ઔર 'અસ્સલામોઅલેકુમ' કહા, પયેગમબરે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ઉસકે જવાબમેં 'વઅલેકુમુસલામ' ફરમાએ, પસ વોહ મરદ બયેઠા, હઝરત ફરમાયે દસ નેકીયાં ઉસ શખ્સકે આમાલનામેમેં લીખ્ખી ગઇ; ફેર દુસરા શખ્સ આયા, ઔર 'અસ્સલામો અલેકુમ વ રહમતુલ્લાહ કહા, હઝરત ઉસકે જવાબમે 'વ અલેકુમુસ્સલામ વ રહમતુલ્લાહ' ફરમાયે વોહભી બયેઠગયા હઝરત ફરમાયે બીસ નેકીયાં ઉસકે આમાલનામેમેં લીખ્ખીગઇ; ફેર યેક શખ્સ આયા, ઔર 'અસ્સલામો અલેકુમ વ રહમેતુલ્લાહ વ બરકાતહુ' કહા હઝરતને ઉસકે જવાબમેં ફરમાયે 'વઅલેકુમુસ્લામ વ રહમતુલ્લાહ વ બરકાતહુ' વોહભી બયેઠગયા, હઝરત ફરમાયે, તીસનેકીયાં ઉસકે આમાલ નામેમેં લીખ્ખીગઇ; ઈંતેહા સલામકે બાબમે સહીહ હદીસાં બહોત હયેં, સલામકે દો મઅને હયેં.–પહેલા સલામત દુસરા નામ હયે હકતેઆલાકે નામ સે; અસ્સલામોઅલેક' કા મઅના યેહ હયે, કે હકતઆલા તેરે હાલ પર ઇતલાઅ રખતા હયે, તુ ગાફીલ મત રહે, યા હકતઆલા કા ઇસ્મ તુજહપર હયે, યાને તુ ઉસકે હીફ્ઝો અમાંમે હયે, બહોતઉલમા 'અસ્સલામો અલેક' કી મઅની યું કરતે હયેં, 'તુ તેરી તરફસે અપનેકો નીચીત રખ'! વઅલેકસ્સલામ કામઅના તુભી મેરી તરફસે

અપનેકો નીચીત રખ'! દીન ઇસલામમે કાફીર ઔર મુસલમાનકે ફરકકે વાસ્તે સલામ મુકરર હુવા હયે કયુંકે યહુદીયાં ઓર નસારાકા સલામ હાથસે ઇશારા કરના હયે ઓર ઇસલામકા સલામ 'અસ્સલામોઅલેકુમ' કહેના સુન્નત ઓર ઉસકા જવાબ કહેના વાજીબ હયે, ઇસ મુલ્કકે અકસર મુસલમાનાં ફકત હાથ સરપર રખતે હયેં, અસ્સલામો અલેકુમ, 'વઅલેકુમુસ્સલામ' નહી કહેતે ઇસકા અસલ કુછ માલુમ નહીં હોતા! હદીસકે રૂસે તો નસરાનીયાં ઓર યહુદોંકી મુશાબેહત, ઓર ઊરફકે રૂસે યહાંકે બહમાંનાં ઓર હુનુદોંકે દંડમકી શકલ પાઇ જાતી હયે, અગર કોઇ ગરીબ તવફીક મંદર બુઝુરગોંકી સોહબત ઓર નસીહતકે સબબ શરીઅતકે મવાફીક 'અસ્સલામોઅલેકુમ' કહા તો બઅઝે સરકશાં મુતકબ્બીરાં 'વઅલેકુમુસ્સલામ, કરકે જવાબ નહીં દેતે યેહ બલકે કહેતે હયે કે યેહ કમીના હમકો સલામ કરનેકેલાયક હુવા? હમારી બરાબરી કરને લગા? ઇસ તરેહકી બાતે યહાંતક કરતે હયેં કે શરીઅતકી યેહનત હોજાતી હયે, ઓર આપ કાફીરાં હોજાતે હયેં, અયેસે મુતકબ્બીરોંકે હકમેં ખુદાયેતઆલા ફરમાયા હયે.—વે કાફીરાં બડે કમીનગાં ઓર ઓર કમતરાં હયેં, ઓર યેહ ઈમાન કુબુલે સો લોગ બડે અશરાફ ઓર નજબાં હયેં યાને કુરએશકે કાફીરાં ઓર મુનાફીકાં અપનેકો બડે અશરાફ જાનતેથે, ઓર અપની નજાબત ઓર શરાફત ઓર ઊમ્દગીકે બરાબર કીસીકો નહીં સમજહતેથે, ઓર કહેતેથે મોહમ્મદકે નઝદીક ગરીબાં, બાઝારીયાં, અહલે હરફા, કમીનગાં, કમ મરતબા લોગ ઈમાન વ ઇસલામ નહીં કુબુલતે હયેં; તબ ખુદાયેતઆલા ઉનકે જવાબમેં યેહ ફરમાયા હયે. વે કાફીરાં બડે કમીનગાં ઓર કમતરાં હયેં; ઓર યેહ ઇમાન કુબુલે સો લોગ બડે અશરાફ ઓર નજબા હયે ખુસુસ ઈસ મુલ્કકે અમીરાં ઓર મનસબદારાં સલામકી દવલતસે મહરૂમ હયેં, ઓર દુસરોંકોભી બે નસીબ કરતે હયેં, પયેગમબરોંકે આદાબસે મખસુસ 'સબ પયેગમબરોંકે સરતાજ મોહમ્મદ સલ્લલ્લાહે અલેહે વસલ્લમકી સુન્નતસે મરદુદ હોતે હયેં, તકબ્બુરસે કીસીકે 'અસ્સલામો અલેકુમ' નહીં કહેતે, ઓર કીસીકો અસ્સલામો અલેકુમ કહેને નહીં સીખલાતે, બલકે ઉસકે એવઝ લોગકો રૂકુઅ તક ઓર સીજદેકે કરીબતક જહુકાતે હયેં ઇસકાભી અસલ માલુમ નહીં! પયેગમબરે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમકે બરાબર કોઈ ઝાહીર વ બાતીનકે મરતબેવાલા નહીં; ઉનકે સહાબીયાંકે બરાબર કોઇ આદાબ જાનનેવાલાભી નહીં પસ અએસે દોજહાનકે બાદશાહકો અ

સહાબ 'અસ્સલામોઅલેક કહેતેથે, લેકીન જહુકતે નહીંથે; અકસર અવકાત જનાબે રીસાતમુઆબ સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમકો જહાડાં ઓર જાનવરાં ખુસુસ ઊંટા સીજદા કરતેથે, અસહાબ અરઝ કીએ અગર હુકમ હો તો હમભી સીજદા કરતે હુએ'? હઝરતને ફરમાયે ખુદાકે સીવાએ અગર કીસ મખલુકકો સીજદા કરના રવા હોતા જોરૂ વાંકો અપને શાહવરોંકો સીજદા કરનેકે લીએ મંએ હુકમ કરતાં; પસ બઅઝે જાહીલ મશાયખ મુરીદોંસે સીજદા લેતે હુએ ? બલકે હરરોઝ સલામકે એવઝ સીજદા કરને ફરમાતે હુએં, સો ઇસકા અસલ શાયદ શએતાનકા ઈરશાદ હોગા ફખરો બુઝુરગીકે વાસ્તે ઓર તઅઝીમો તકરીમ કરનેકે લીએ લોગસે દોસ્તી કરના, વબાસે ભાગના સવગંદાં બહોત ખાના, અગરચે સચ્ચીહોં. લાલચ લેના અગરચે હકપર હો, કીસીસે છુડાનેકે વાસ્તે હદયા લેના, કબીરા ગુનાસ તોબ નકરના, બલકે સગીરા ગુનાહ હમેશા કરનેસે તોબા ન કરના, બહોત આલીમોંકે કઓલસે શતરંજ ખેલના, હજો બનાના ઓર ઝાહીર કરના, યાનેબદી કીસીકી બએતોંમેં યા ઇબારત દાખીલ કરકે ઝાહીર કરના સાઝકા તાર બજાના ઓર ઉસકા આવાઝ સુનના, શાહનાઇ ઓર બાંસલી ઓર જો કે ઇસ કીસમસે હો બજાના ઓર ઉસકો સુનના.

ખાતીમા.

બેવા અવરતાં ફેર નીકાહ કરનેકે બયાનમેં.

તમામ હીંદુ દકનમેં પયેગમબરે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ કે સહાબીયોંસે કોઈ નહીં આએ. ઓર મુસલમાનીભી હીજરતસે તીનસવ બરસ બઅદ શુરૂઅ હુઇ, ઇસ વાસ્તે મુસલમાનીકે અહકામ; ઓર દીને મોહમ્મદીકે તરીકે જએસા ચાહીએ વયેસા રીવાજ નહીં પાઈ, બલકે હીંદુઓ; ઓર રાજપુતાં વગએરા મુશરી કોંકે ચાલ ચલન, ઓર રાહો રસમ બાકી રહે ગઇ, ઇસ સબસસે મુસલમાન મરદ અવરતાં તમામ બીદઅતાં, ઓર કાફીરોંકી આદતાં શાદી વયગમેં બલકે ઈબાદત વ બંદગીમેં શરીક કરકે ગઝબે ઈલાહીમેં ગીરફતાર હુએ ઓરદીનો દુનયાકી રંજીદગી હાસીલ કીએ હયેં, ઉન બીદઅતોંકે બયાનકો દફતરાં ચાએ; ઇનશાઅલ્લાહો તઆલા ફુરસતકે વકત ઇસ બયાનમેં એક કીતાબ મુસ્તકલ બનાયા જાએગા, બીલ ફએલ એક બીદઅતકે મુંહસે પરદા ઉઠાતાહું, ખુબ સોંચો, ઇસબીદઅતમેં કએસી કએસી ખરાબીયાં હુએં, અલહાસીલ હકતઆલ ફરમાયા હુએ, કે

મરદ ચાર નીકાહ કરેં, ઓર બાંદીયા જીનકા બાંદીપનાશરઅસે
સાબીત હ્વે, જીતને ચાહેં રખ્ખે ઓર ઉન ચાર અવરતોંસે જીત
ની મરેં ફેર ઉતની નીકાહ કરેં, અવરતાં એક શવહરકે નીકાહમેં
જાવેં જબ વોહ મરજાવે તો ફેર દુસરા શવહર કરેં મરને બઅદ
ફેર નીકાહ કરનેમેં મરદાં અવરતાં સબ બરાબર હુયેં; ઇસ હુક-
મકો મરદાં સબ બજાલાતે હુએં, ઓર અવરતાં છોડદીએ હુયેં;
ઇસકી કુછ દલીલ નહીં શાયદ રઝામંદીકા ઉઝર લાતી હોગી, યે
હ ઉઝર ચંદા મોતેબર નહી, કયું કે શાફ્ઈ મઝહબમેં દુખ્તરોંકી
રઝામંદી શરત નહીં અગરચે બાલીગા હોં? ઉનકે માંબાપ મુ-
ખ્તાર હુએં હનફીયા મઝહબમેં સગીરાકા રાઝી હોના શરત ન-
હી માબાપ યા દુસરે વાલીયાં મુખતાર હુએં. ઓર બાલીગા દુ
ખતરાં મજબુરાં મજબુર હુએં, બોલી ઢોલી ઓર ઇઝઝતો નુક
સાનસે ડરતી હુયેં, રાઝી નહીં હોતી, લેકીન શઓકો શહવતસે
દીલ ભરા રેહતા હુએ હઝારોંસે એકદો હોંગી જો ફેર નીકાહ ક-
રને દીલસે રાઝી ન હોંગી. ફીલ હકીકત જીસજાએ યેહ મશરૂઇ
યત જારી હુએ વહાંકી અવરતોંકા રાઝી ન હોના મોતેબર હુએ,
જએસા હરમએન શરફ્એનમેં ઝાદહુમા અલ્લાહ શુરફા વ તા-
અઝીમાકે વહાંકે લોગ શરીઅતપર ચલના ઓર દીનો ઇસલામપ
ર કાયમ રહેના, ખુદા વ રસુલકે અહકામ બજાલાના, અપની
આબરૂ ઓર સુરખરૂઇ જાનતે હુએં ઓર યહાંકે લોગ ઇન બા-
તોંકા ખીલાફ કરના અએન ઇઝઝત સમજહતે હુએં જવાન અ-
વરતોંકો શવહરાં મુવે બઅદ ફેર નીકાહ કરના સખત અએબ
ઓર નુકશાન નજાબત મુકરર કીએ હુયેં, ઉનકો અહલે સલફકા
અહેવાલ સુનાકર ફેર નીકાહ કરનેકી તરગીબ નહીં દેતે; દેખો
અકસર પએગમબરોંકી અવરતાં યસબાથી ખસુસ ઉમ્મહાતુલ મો
મેનીન, યાને મોહમ્મદ સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમકી બીબીયાં
એક બીબી આયશા સીદદીકા રદી અલ્લાહોતઆલા અનહા બા
કીરાથી, બાકી સબ યસબા; ઓર બહોતસે અસહાબ ઓર અ-
વલીયા અલ્લાહ ઓર ગઓસો કુતબ વગએરાકી માદરાં મરદાં
મુએ બઅદ દુસરે મરદોંકો ફેદ નીકાહ કીએ હુયે, બલકે બઅઝી
બીબીયાં દો દો તીન તીન બાર નીકાહ કીએ હુએં, જએસી બી
બી સહાબીયા અસ્મા બીન્તે અમીસ પહેલે હઝરતઅલી મુરતુઝા
કે ભાઈ હઝરત જાફરે તઇયારકે નીકાહમેં આકર સાહીબે અવલા
દ હુઇ, જબ ઉનકી શહાદત હોચુકી તો હઝરત સીદદી કે અકબ
રકે નીકાહમેં આકર મોહમ્મદ બીન અબીબકરકો જની, ઓર

સીદ્દીકે અકબરકી વફાતકે બઅદ ફેર હઝરત અલી મુરતુઝાકેં ની કાહમેં આઇ, ઔર હઝરત ઇમામે શાફઈકા વાલીદા મજીદા હઝ રત ઇમામે આઝમકે શાગીરદકે નીકાહમેં આએ ઇસ સુરતસે મા લુમ હુવા કે બેવા અવરતાં ફેર નીકાહ કરનેમેં દોનોં જહાનકી સુરખરૂઈ ઇઝઝતો હુરમત, નેકનામી ભલાઇ, હએ, ઔર દીલમેં હસરતો શઓક ભરા રખનેસે ગલબા શહવતકા, ખઓફ અગવા એ શએતાન અંદેશા દુનયાકી રૂસવાઇકા ડર, આકેબતકી સીયા- હ રૂઇકા ખઓફ હએ, અલ્લાહોતઆલા સબ મુસલમાનોકો ઇ- સ અમરકી તવફીક દેવે ? ઔર યેહ રીવાજ તમામી મુલ્કે હીંદ વ દકનમેં મુરવ્વીજ હોવે આમીન યા રબ્બીલઆલમીન ? બહુ રમતે મોહમ્મદીન વ આલેહી વ અસહાબેહી અજમઇન.

ઝવાહીર હીંદી તમામશુદ.

(આ કીતાબમાં કુરાને શરીફ તથા હદીસોની અરબી આ- યતો આવેલી છે તે આયતોની બે અદબી નથાય તેથી કરી ફકત તરજુમો લીધો છે)

ઈબલીસ નામા

(યેહ હદીસ હએ બયાનમેં ઉસકે જો પએગમબરે ખુદા સ લલલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ ઔર ઇબલીસકે દરમીયાન સવાલો જવાબ હુવા જીસકો ખુદાએતઆલા તવફીક દીયા હએ, વોહ ઇસ હદીસસે ફાયદા ઔર સઆદત હાસીલ કરેગા, ઔર પંદો નસીહત કુબુલ કર શકાવત વ અદબખ્તીસે બાહીર આવેગા, ઔ ર દોનોં જહાનમેં નેક બખ્ત કહેલાવેગા,)

આગાઝે હદીસ.

રીવાયત કીયા હએ, 'સલમાન બીન વારીદ' મોહમદ બીન ઇસહાક સે, ઔર વોહ 'સઇદ બીન મુસઇયબ' સે ઔર વોહ ઉ રવા બીન ઝુબએર, સે ખુશનુદ હોવે ખુદાએતઆલા ઇન સબસે ઉરવા બીન ઝુબએર, રદી અલ્લાહોતઆલા અનહુમાને કહા.— બાહીર નીકલે હમ પએગમબરે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલેહે વસ- લ્લમકે સાથ મદીને મુનવ્વરાકે કબરસ્તાનકી તરફ, ઔર હમારે સાથ અબદલ્લાહ ઇબને મસઉદ, ઔર અબદલ્લાહ ઇબને અબ્બા સ, ઔર અલી ઇબને અબીતાલીબ રદીઅલ્લાહો તઆલા અનહુમથે, પસ જબ ગયે હમ પીછેકી તરફ બકીઅકે સુન હમને એક આવાઝ માનીંદ ઝંજીરકી આવાઝકે. પસ પુછે હમં કયા હ- એ યેહ આવાઝ, અએ રસુલ અલ્લાહકે ? હઝરત ફરમાએ યેહ પબલાસ હએ, ખુદાકા દુશમન અપને જીવરો ઝીનતમેં. પસ અ

રઝ કીઅ અલી, યા રસુલુલ્લાહ ફરમાવ ઉસ ઇબલીસકો કે ઝા-
હીર હોવે હમપર પસ ફરમાએ નબી સલ્લલ્લાહો અલેહે વસ-
લ્લમ ઇબલીસકો કે તુ ઝાહીર હો ! અલી ઇબને અબી તાલીબ
કે વાસ્તે, નહીં તો તુ હલાક હોગા ? ઓર કે દીન. કહારાવી ઉ
રવા ઇબને ઝુબએરને પસ ઝાહીર હુવા ઇબલીસ હમ સબપરતા
દેખે હમ સબ ઉસકો, પસ યકબયક હએ વોહ ઇબલીસ બુઢા,
ઓર કાના, ઓર દરાઝી, ઉસકી અચ્છી આંખકી, ઉસકી નાકકી
દરાઝીપર, ઓર થી ઉસકે સરપર તાજ કે ઉસપર આવેઝાંથી કુ-
લ કીમત યાને જવાહીરાત વગએરા, ઓર ઉસકી કમરમેં પટકા
બંધા હુવાથા, જીસપર હરેક તરીકથી, ઓર ઉસકે હાથમેંથી ઘાં
ટી, પસ કહા અસ્સલામો અલેક યા મોહમ્મદ ! પસ નબી સલ્લ-
લ્લાહો અલેહે વસલ્લમને ઉસકે સલામકા જવાબ નહીં દીએ. પ
સ કહા ઇબલીસને સલામ હોજીયો અલ્લાહકા તુમપર. પસ ફર-
માએ સરવરે આલમ, વોહી જએસા કહેતા હએ તુ, સલામ ખુ
દાકી તરફસે હએ તેરી જાનીબસે નહીં ! લેકીન તુ હએ દુશમન
ખુદાકા ઓર દુશમન અપના, પસ ફરમાએ સરવે આલમ, યેહ
કુલાહ જો તેરે સરપર ધરી હયે સો કયા હએ ? ઇબલીસને કહા,
અએ મોહમ્મદ વોહ દુનયા હએ, અપની આરાયશકે સાથ ઇસ-
કો ઝીનત દેતાહું. દીલોંમેં રગબત કરનેવાલોંકે તાં ઝીયાદા કરે
હીરસ ઓર તમઅ ઉસપર, પસ ફરમાયે સરવરે આલમ અલેહી
સ્સલાત વસ્સલામ, પસ યેહ પટકા જો તેરી કમરમેં હએ સો કયા
હએ ? ઇબલીસને કહા વોહ પટકા દુનયાકી ખ્વાહીસાં હએં, ઓ
ર ઝાહીર કરતાહું ઉન ખ્વાહીશોંકો બની આદમકે દીલોંપર, ય-
હાં તક કે નહી છોડતે હએં કીશી ખ્વાહીશકો જો મકદુર હો ઉ
સપર. ફરમાએ સરવરે આલમ; પસ યેહ ઘાંટી જો તેરે હાથમેં
હએ સો કયા હએ ? ઇબલીસને કહા જીસ વકત દેખતાહું દો શ-
ખ્સ જહગડતે હુવે તો હીલાતા બજાતાહું યેહ ઘાંટી ઉન દોનુમે
પસ વે દોનુ કરતે હએં સબ કબાહતકે કામાં, ઓર કહેતે હએ
સબ જહુઠ ઓર બોહતાન, પસ ફરમાએ નબી સલ્લલ્લાહો અ
લેહે વ સલ્લમ, કયા કહેતા હએ મેરે હકમેં ઓર મેરે યારોંકે હ-
કમેં ? કહા ઇબલીસને, લેકીન તુમ તો મહસુમ હયે ! યાને બે-
ગુનાહ ઓર પાક, નહીં નઝદીક હુવાહું તુમસે કભી યાને મુજ-
કે તુમ્હારે નઝદીક આનેકી કુદરત નહીં, ઓર અબુબકર મેરી ક
તાઅત નહી કીયા હએ અઇયામે જાહીલીયતમેં પસ કયું કર હા
લતે ઇસલામમેં મુતીઅહોંગા ? ઓર લેકીન ઉમર જીસ રોઝસે

મુસલમાન હુવા ઉસકે ગલબે ઓર કુવ્વતે દીનસે ભાગતાહું, ઓર ઉસમાન પસ ઉસસે મયેં શરમીંદા હું જઐસે શરમીંદે હએં ઉસ્સે આસમાનકે ફરીશતે, ઓર લેકીન અલી પસ મંએ અપનેકો ઉસ્મે નહી સલામત રખ સકતાહું બીલકુલ બલકે હમેશા મગલુબ હું, ઓર આપકે બાકી યારાં પસ મએં ઓરવે મુજહપર કીતને અહવાલમેં ગલબા કરતે હયેં યેકબાર, ઓર ઇતાઅત કરતે હએ મેરા દસવા હીસ્સા પસ નહીં જુદા હોતા હું ઉનસે યેક પલક મગર નઝદીક ખુદાકો યાદ કરનેકે, યાને અકસર અસહાબીયાં હમેશા યાદે ખુદામેં મસરૂફ ઓર મશગુલથે, મગર બઐઝે બુઝુરગાં કભુકભુ મહમાતે ઝુરૂરીકે સબબ ઝીકરે લીસાની વ યાદે ઝબાનીસે મઅઝુર રહેતે તોભી ઇતાઅત વ ફરમાંબરદારીસે ખુદા વ રસુલકી એકદમ જુદા ન રહેતે, ઓર શરીઅતકે અવામરો નવાહીપર હુરવકત સારગર મથે. પસ પસ આમીલે મઅરો નેહી ઝાકીરે ખુદાકે બરાબર હએ, કયું કે ખુદાકો ફરામોશ કરતા તો અમરો નેહી કયુંકર બજા લાતા ? પસ તમામી અસહાબકી જનાબમેં ઇબલીસકે દખલ ઓર ફરેબકો ગુઝર નહીં. પસ ફરમાએ નબી સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ, કીતને તુજહકો દુશમનાં હએં ? ઇબલીસને કહા પંધરા હએં, તુમ ઉનસે પહેલે, પસ ખુશ હુએ નબી સલ્લલ્લા અલેહે વસલ્લમ, ઓર માલુમ કી એહ બાત કે તહકીક આદમીયોંસે જો શખસ ઝીયાદા બુઝરગ રખતા હએ ઇબલીસકી તરફ, સો વો શખ્સ ઝીયાદા મોહબત રખતા હએ અલ્લાહકી યાને જો દુશમન ઇબલીસકા હએ સો દોસ્ત ખુદાકા હએ; બઅદ ઉસકે ફરમાએ સરવરે આલમ ઇબલીસકો, અઐસા કીસવાસતે હએ જો મએં તેરા પહેલા દુશમન હું ઇબલીસને કહા, ઇસલીયે કે તહકીક તુમ ઝાહીર કીએ મેરે ઝરરપર દીન ઇસલામ, ઓર ફાસીદ કીએ તુમ જો કુછ થા દરમીયાન મેરે ઓર દરમીયાન લોગકે, યાને મએં જો લોગકો ગુમરાહ કરતાથા, ઓર દુસરા દુશમન વોહ ઇમાન ઓર હાકીમ હયે. જો આદીલ હોતા હએ ઓર તીસરા દુશમન તવાઝો કરનેવાલા તવંગર હએ, ઓર ચવથા દુશમન સચ્ચા મઆમીલા કરનેવાલા સવદાગર હએ, ઓર પાંચવાં દુશમન મીસકીની, તવાઝો શરમ ખઓફ રખનેવાલા આલીમ, ઓર છઠા દુશમન નસાહત ઓર ખએર ખ્વાહી કરનેવાલા મોમીન હએ, ઓર સાતવાં દુશમન હરામ ઓર બીદઅતસે ખાને, પીને, દેખને કરનેમેં પરહેઝ કરનેવાલા, ઓર આઠવાં દુશમન રહમદીલ યાને દીલસે રહમ કરનેવા

લા, ઓર નવ્વાં દુશમન જો તોબાપર કાયમ હુએ યાને તોબા નહીં તોડનેવાલા, દસવા દુશમન વોહ શખસ જો હમેશા પાકી ઓર વઝુમેં રહેતા હુએ, ગયારવાં દુશમન સખી હુયે, બારવાં દુશમન ઝીયાદા સદકા ઓર ખયેરાત કરનેવાલા, તેરવાં દુશમન ઝકાત ફીતરા, વ કુરબાની અદા કરનેવાલા, ચવદવાં દુશમન હાફીઝ કુરઆન હુયે જો ફક્ત અલ્લાહીકે વાસ્તે હીફ્ઝ કીયાહો, પંધરવાં દુશમન બહોત કાયમ કરનેવાલા રાતકા યાને રાતોંકો જાગકર ઈબાદત કરનેવાલા, યેહ સબ ઇબલીસ શએતાનકે દુશમનાં ઓર ખુદાકે દોસ્તાં હુએં.

પસ ફરમાયે નબી સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ કીતને દોસ્તા મુજહે મેરી ઉમ્મતસે હુયેં! ઇબલીસને કહા મેરે દોસ્તાં ગયારા તરેહકે હુયેં.–પહેલા ઉનકા સુલતાન જાબીર, ઝુલ્મો બેદાદી કરનેવાલા અદલો ઇનસાર નહીં કરનેવાલા, દુસરા તકબ્બુર કરનેવાલા, તીસરા સવદાગર ચોરી કરનેવાલા વઝન ઓર માપમેં, ચવથા શરાબ પીનેવાલા બલકે નશાકી ચીઝ ખાનેવાલા, પાંચવાં બયાજ ખાનેવાલા, છઠ્ઠા ચુગલી ખાનેવાલા સાતવાં નાહક કત્લ કરનેવાલા, આઠવાં યતીમકા માલ ખાજાનેવાલા, નવ્વાં ઝકાત નહીં દેનેવાલા દસવાં દુનયાકો બેહતર જાનેવાલા, ગયારવાં દરાઝ ઉમ્મીદ રખનેવાલા, હરઆન હર લહેઝા મઓત નઝદીક આતી હુયે સો ઉસકો ભુલકર હઝારોં સાલ જીનેકી ફીકર કરના બડી નાદાની હુએ. ગરઝ યેહ સબ દોસ્તાં ઇબલીસકે ઓર દુશમનાં ખુદાકે હુએં.

પસ ફરમાયે નબી સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ કયુંકર પાતા હુયે તુ અપનેકો નમાઝકી જાયે! કહા ઇબલીસને, પકડતી હુયે મુજહે તપો લરઝા જબ ખડે રહેતે હુયેં લોગ નમાઝપર. પસ ફરમાયે સરવરે આલમ જબ કુરઆન પઢાજાતા હુયે તો તેરા હાલ કયા હોતા હુઓ ઇબલીસને કહા, બહેરા ઓર ભુઠાહોજાતાહું, ફરમાએ સરવરે આલમ હજ કરનેકે વકત તેરા કયા હાલ હોતા હુયે? ઇબલીસને કહા કએદી હોતાહું, હઝરત ફરમાયે પસ ખુદાકી રાહમેં કુવ્વતે ઈસલામકે વાસ્તે લડનેકે વકત તેરા હાલ કયા હોતા હુયે! ઇબલીસને કહા જમા કીયે જાતે હુયેં મેરે દોનું હાથ ગરદનકી તરફ યાને બીછાંઢલે બાંધે જાતે હુયેં, હઝરત ફરમાયે ઇસ સદકા ઓર ખયેરાત કરનેકે વકત તેરા કયા હાલ હોતા હુયે? ઇબલીસને કહા, પસ ગોયા ખયેરાત કરનેવાલા પકડતા હુયે, પસ અરેકો રખતા હુયે મેરે સરપર, ઓર કાટતા હુયે ઇસકો દો ટુકડે, આધા મશરોકકી તરફ ઓર આધા મગરીબકી તરફ હઝરત ફર

માયે, કીશ લીયે અયેસા તેરા હાલ હોતા હયે અયે મલઉન? ઇબલી સને કહા, તહકીક ઉન ખયેરાત કરનેવાલોંકે લીયે હયે સદકા દે નેમેં તોન ખસલત યાને તોન મરતબે, નહીં હયે સબર મુજહકો ઉન મરતબોંપર. પહેલા મરતબા ઉનસે યેહ કે ખુદા ઉસકા કરઝ દાર હોતા હુયે, ઓર દુસરા હોતા હયે સદકા દેનેવાલા બેહીશતકે વારીસાંસે, ઓર તીસરી યેહ કે સદકા દેનેવાલોંકે નફસાં મહફુઝ રહેતે હયેં, મેરી ગુમરાહીસે ચાલીસ દીન, ફેર કઓનસી મુસીબ ત બુઝુરગતર હયે મુજહપર ઉસસે? પસ ફરમાયે નબી સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ, આયા તુ જાનતા હયે કે કીતને શયેતાનાં હયેં ઇબલીસને કહા અયે મોહમ્મદ, મામુર મુવાહું જો તુજહસે રાસ્ત કહુ? જાન તુ અયે મોહમ્મદ તમામ આદમીયોંકા દસવાં હીસ્સા ચારપાએ જાનવરોંકા હુએ; ઓર આદમીયાં ઓર ચારપાએ દસ વા હીસ્સા પરીંદગોંકા, ઓર આદમીઆં ઓર ચારપાએ, ઓર પ રીંદે દસવાં હીસ્સા જીન્નાતકા; ઓર આદમીયાં, ચારપાએ, પરીંદે ઓર જીન્નાત દસવાં હીસ્સા શએતાનોંકા; ઓર આદમીયાં, ચાર પાએ પરીંદે જીન્નાત ઓર શએતાનાં દસવાં હીસ્સા યાજુજ વ મા જુજકા ઓર આદમીયાં ચારપાએ, પરીંદે, જીન્નાત, શએતાનાં, ઓર યાજુજ માજુજ દસવાં હીસ્સા આસમાનકે ફરીશતોંકા; ઇસી તરેહ ઇંતેહા સાતું આસમાનોંકી. પસ ફરમાએ નબી સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ તુ કઓનસી ખસલતોંસે પહેચાનતા હુએ, મેરી ઉમ્મતકી હલાકીકો? ઇબલીસને કહા, જબ કુબુલ કરેં તુજહસે તીન ખસલતપર પસ તહકાક હલાક હોવેં કયામતતક. પહેલી ખસલત બખીલી હુએ, તહકીક વોહુ સબ ગુનાહોંકા સર હુએ; ઓર દુસરી બાઝી બેહુદગી, પસ તહકીક વોહ શાખ હુએ કુફરસે, ઓર તીસરી ફરામોશ કરના અપને ગુનાહોંકો પસ ફરમાએ નબી સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લ મ મેરી ઉમ્મત ઉમ્તે મરહુમા હયે, મગફીરત કરેગા ખુદાએતઆ લા ગુનાહાં પચાસ બરસકે તોબા કરનેસે એક સાઅતકે ઇબલી સને કહા સાચ ફરમાએ અયે મોહમ્મદ? લેકીન મએ અમર ક- રૂંગા આપકી બાઅઝ ઉમ્મતકો વોહુ ચીઝ જો બાતીલ કરે ઉનકે આમાલકો, પસ ફરમાએ નબી સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ કી સ ચીઝસે અમર કરેગા તુ મેરી બઅઝ ઉમ્મતકો? ઇબલીસને ક હા, લેકીન બુઢે મરદાં પસ તહીં અમર કરનેવાલાહું ઉનકો ઉસ ચીઝકા જો નહીં ઉઠાયા જાવે ઉનસે, ઓર વ ઇનાઅત નહીં કરે ગે મેરી ઉસ કામમેં; ઓર મએં અમર કરૂંગા ઉનકો જહુઠ કહે તે, ઓર ગીબત કરતે, ઓર જહુઠી ગવાહી દેતે, ઓર નમાઝકે મુસ્તી કરને ઓર ઇબાદતમેં ઢીલ કરનેસે યાને બુઢોંસે અએસે ગુ

નાહીં અચ્છે તઓર અદા હોતે હુએ; લેકીન જવાનાં પસ મએં અમર કરતા હું ઉનકો જહુઠ કહેતે, ઓર ગીબત કરતે ઓર જ હુઠી ગવાહી દેતે ઓર તરફ બદી ઓર બદફેલીકે, ઓર બદકારી ઓર તકબ્બુર ઓર ગરૂરીકે; ઓર દેખતે મુસલમાનોંકી હુરમતકી તરફ યાને જીસ ચીઝકો મુસલમાનોંકો દેખના હરામ હુએ; ઓર લેકીન બચ્ચે પસ વે હુએં હમારી બગલોંકે નીચે હુમ બાઝી ક-રતે હુએ, ઉનકો જએસા કે હુમ ચાહતે હુયેં, ઓર લેકીન બુઢો યાં પસ અમર કરતાહું ઉનકો મોહુતાત કરને, ઓર ઝાયાદા બા તાં કરને, ઓર લોગકી ગરઝોંમે અશકાલ કરને, ઓર નમાઝકી તહકીર કરનેમેં; ઓર લેકીન જવાન અવરતાં પસ નહીં હુએ મે રે ઓર ઉનકે દરમીયાન ખીલાફ મગર હુઝારસે એક અવરત મેરી મુખાલીફ હોગી? ઈસ તરેહુ ઝન મરદાં હુઝારસે એક, યાને તમા મી જવાન અવરતા મરદાં મેરે ફરમાં બરદાર હુએં, ઓર કસમ હુયે મુજહે ઉસકી જો મુઝહુકો મોહલત દીયા હુએ ઝીંદા રહેને કયામતક, તહુદીક કોઇ આપકી ઉમ્મતસે જબ નીયત કરતા હુએ નેકીકી જો કરે ઉસકો, તાં સોંપતાહું ઉસકે સાથ એક શએતાનકો જીસકો મુત્તકાઝા કહેતે હુયેં; પસ હુમેશા તકાઝી કરતા હુયે વો હુ શએતાન ઉસ સખ્સકો લોગોંકે નઝદીક, યહાંતક કે ખબર દેતા હુયે ઉસકી જો કરતા હુયે, ઓર મીન્નત રખતા હુયે ઉસસે લોગકે પાસ અલ્લાહુપર યાને ઉસ નેક અમલકા વોહુ શખ્સ લોગમેં ઝા હીર કરકે ખુદાએતઆલાપર એહુસાન રખતા હુએ; પસ નાચીઝ હોતા હુએ ઉસકા અજર; ઓર કસ્દ કરતા હુએ નમાઝકા તો ફેર દેતાહું ઉસકો ઉસ્સે, યહાંતક કે ફઓત હોજાતા હુએ ઉસકા, વ કત, પસ અગર રદ કરે વોહુ નમાઝી યાને મેરા ફરેબ ન કુબુલે તો ભેજતાહું ઉસકી તરફ આદમીયોંસે ઉસકો જો ફેર દેવે ઉસકો નમાઝસે તરફ બાતોંકે યા તરફ કીસી સબબકે સબબોંસે પસ વો નમાઝી આતા હુયે નમાઝકો બઅદ ઉસકે જો તહકીક ફઓત હો રહેતા હુયે વકત, પસ જલ્દ જલ્દ અદા કરતા હુયે ઉસ નમાઝકો જએસા મુરગ દાને ચુનતા હુયે, પસ રદ કરતા હુએ અલ્લાહુ ત આલા ઉસપર નમાઝ ઉસકીકો, મગર જબ તોબા કરે, કયું કે તો બા મીટાદેતા હુયે ગુનાહોંકો, ઓર ટાલુંગા દરમીયાન ઉનકે આ પકે અસહાબકા ઝુલમ અઝરૂએ બોહુતાન. પસ ફહુંગા ઝુલ્મ કી યા અબુબકર, ઓર જોર કીયા ઉમરને ઓર કીયા ઉસમાન અ એસા ઓર વએસા, ઓર અલી અએસા ઓર વએસા ઓર મ દહુ કરૂંગા અલીકા નઝદીક એક ગીરોહુકે યહાંતક જો દોસ્તી ર ખેંગે ઉસકી અએસી દોસ્તી કે ઝીયાદા હુદસેહો, ઓર ફઝીલત

દેંગે ઉનકો ઈબરાહીમ અલેહીસ્સલામ ઓર ઇસમાઇલ અલેહીસ્સલામપર ઓર જીબરઇલ વ મીકાઇલ અલેહી મુસ્સલામપર; પસ હમેશા બુગુઝ રખને વાલે હોંગે, અબુબકર ઓર ઉમર ઓર ઉસમાનકે સાથ ગાલીયાં ઓર મઝમ્મતપર નઝદીક મુતઅખ્ખરીનકે, બદતર પસ ચીઝસે જો હોતી હયે મઝમ્મતસે, યહાંતક કે કબુલ કરેંગે મુજહસે ઓર ઝીયાદતી કરેંગે બુગઝમેં, પસ નહીં ઝીયાદા કરેંગે આપકે યારોંકે લીએ સીવાએ બુગઝો અદાવતકે યહાંતક જો આવેગી ઉનકો મઓત ઓર વે રહેંગે ઉસી અદાવતપર પસ કઓનસા અમલ ઓર કઓનસા તોબા કબુલ હોગા ઉનસે.

રાવી કહેતા હયે પસ રોયે નબી સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ સાથ ગીરવયે શદીદકે, ઓર ફરમાએ તહકીક યેહ સબ હોનેવાલે હયેં, ઓર અલ્લાહ એઆનત કરનેવાલે યાને ઇન બાતોંકે નહીં હાનોમેં અલ્લાહસે મદદ ચાહેં તો વોહી મદદ કરનેવાલા હયે પસ ઈબલીસને કહા અયે મોહમ્મદ તહકીક અલ્લાહ તઆલાને પયેદા કીયાજન્નતકો, ઓર પયેદા કીયા ઉસકે લીયે લોગકો, ઓર પયેદા કીયા ઉનકે વાસ્તે નેક આમાલ જો કરેં મવાફીક ઉસકે ઓર અએસાહી હયે કઓલ અલ્લાહ તઆલાકા, ઓર વે લોગ અમરસે હકતઆલાકે અમલ કરેંગે? ઓર પયેદા કીયા દોઝખકો, ઓર પએદા કીયા ઉસકે લીયે લોગોંકો, ઓર પયેદા કીયે ઉનકે વાસ્તે બદ આમાલ જો કરેં બદ અમલોંકો; ઓર અએસાહી હએ કઓલ ખુદાએતઆલાકા, ખુદાએતઆલાને પએદા કીયા તુમકો ઓર તુમ્હારે આમાલકો, પસ કહે નબી સલ્લલ્લાહો અલેહે વ સલ્લમ, તુ કયા દેખતા હયે દોઝખયોંકી ખસલતોસે ? પસ કહા ઇબલીસને અયે મોહમ્મદ અલ્લાહકે સાથ યાને અલ્લાહકે સીવાએ કીસીકો માબુદ જાનના, જયેસા બુતપરસ્તી આફતાગ પરસ્તી, આતશ પરસ્તી વગયેરા, ઓર સીવાએ ખુદાકે કીસીસે મુરાદ માંગનાં, ઓર મુરાદકે વાસ્તે કીસીકી નઝર માનના. ઓર મીન્નતકી ચીઝાં મુહઈયા કરના જયેસા બચ્ચોંકો અવલીયા અલ્લાહકે નામસે બેડીયાં, બાવલીયાં, તઓકવગએરા પહેનાના. ચોટીયાં રખના વગએરા, ઓર શદે જહીંડે ખડે કરના ઓર ઊંનકી તાઝીમો તકરીમ કરના ઓર ઉનસે મુરાદ માંગના ઓર મુરાદ બરઆનેકે વાસ્તે સુરખ નાડે બાંધના ઓર નઝર વ નીયાઝ માનના; અયેસે સબ કામ કરના શીરક હયે. ઓર દોઝખયોંકી ખસલત હયે. ઓર કસમાં ખાના, ઓર જહુઠ બોલના, ઓર બદખ્વાહી કરના; ઓર અમાનતમેં ચોરી કરના, ઓર ગીબત કરના યાને કીસીકે હકમેં અયેસી બાત કરના અગર ઉસકે રૂબરૂ

કહેં તો વોહુ નાખુશ હો ઓર ચુગલી ખાના, ઓર મકર વ ક
રેબ કરના, ઓર તોહમત કરના, ઓર ખુદપસંદી કરના, ઓર
તકબ્બુર કરના, ઓર નાદન રહેના, ઓર ગુમરાહી કરના, ઓર
લાફ્ઝની કરના ઓર ગુમરાહ કરના, ઓર કારે નેકમેં સુસ્તી ક
રના, ઓર અપને ખુદાવંદ ન્યામતસે નમકહરામી કરના. ઓર
ઝુલ્મ કરના, યાને બેહુકમેં શરઅ કીસીકો રંજીદા કરના. ઓર
ખુદા વ રસુલપર ઈમાન ન લાના વગયેરા. ઓર રાસ્તેસે ફીર-
જાકર કીસીપર જબર હુકુમત કરના, ઓર ઈબાદતમેં યા કીસીકી
ઈતાઅતે વાજબીમેં કુસુર કરના, ઓર અઅલે નેક છોડદેકર બહે-
બુદીકે ઉમીદ રખના ઓર કીસીકો કીસી બાબમેં અપનેસે ઝીયા
દા પાકર [illegible] કરના ઓર [illegible] કરના, ઓર ફીરજાની દીને
હકસે ઓર આલુકોમેં ખુદા નહીં બજાલાના; ઓર બખીલી કર-
ના, ઓર ખુશ કહેના, ઓર ઝરૂરી યાદ રખનેકી બાતોકો ભેપર
વાહસે ભુલજાના, ઓર આખીરતમેં ખુદાકી રહમતસે નાઉમીદ
હોના, ઓર દુનયામેં ઈનાયતે ઈલાહીસે માયુસ હોના. ઓર ખુ
દાકે દેનેવાર કીનાઅત નકરકે ઝીયાદા તલબ કરના, ઓર દરાઝ
ઉમીદ રખના; યાને હઝારોં સાલકી ફીકરેં ઓર સઍંકડોં બરસ
કી તઐયારીયાં કરકે મઓત કયામતકો ભુલજાના, ઓર માલો મ
તાઅ અપની હાજતસે ઝીયાદા હોતે ખેશો આહુતાજકો ન દેકર
જમા કરના ઓર તંગદીલી ઓર તંગી કરના ઓર અપનેકે રહે
તેપર ઓર ઝાયાદા હોના કરકે હીરસ કરના. ઓર દીખાનેકી ઇ
બાદત કરના, ઓર ઝાહીર દોસ્તી દીલમેં દુશમની રખના ઓર
બેસબરી ઓર બેકરારી કરના, ઓર કીસીકે મનસબપર બેતાબ
હોકર ઉસકો ઉસ મનસબસે ગીરાદેના, ઓર આખીરતકી ફીકર
છોડકર. દુનયાકી નાઝો ન્યામતપર ખુશ રહેના, ઓર અપને બે-
શોંકી સગાવટકો કાટના ઓર ઉનપર રહમ ન કરના, ઓર કીસીકે
નાઉમીદ ઓર બેનસીબ કરના, તુરશરૂઈ કરના; ઓર બાવજુદ હો
તે હુયે ખાને કપડેકી તંગી કરના, ઓર નાહક અઝાબ કરના,
ઓર બદ ગુમાની કરના, ઓર મકરો ફરેબ કરના, ઓર મકર
કરના, જયેસા જહુઠ અપનેકો બીમાર દીલખાના ઓર ખેલ વ
બાઝી કરના, ઓર નુકસાન વ ઝીયા કરના. ઓર હાદીસા ડાલ
ના, યાને કીસીકે કુછ આફતકે આનેકી ખબર સુનાકર હયબત દી
લાના; ઓર નાપાક રહેના ઓર નાદાની કરના, ઉસમેં જીસકા
જાનના ઝુરૂર હુએ. ઓર કીસીકી ખરાબીપર ખુશ હોના, ઓર
અદાવત કરના ઓર બુગઝ રખના, ઓર ચોરી કરના. ઓર સ-
ખતદીલી. ઊંદર બેરહમી પઝદીલી કરના, ઓર લેકીન જાન તુ

અયે મોહમ્મદ યેહ કે નહીં ગરદાના અલ્લાહને ઇન ખસલતોંકો મગર ઉસમેં જો બહોત ગઝબમેં આવે અલ્લાહતઆલા ઉસપર ઓર જો કે ઉસપર ગઝબે ખુદા હો તો નહીં બખશેગા ઉસકો અલ્લાહ તઆલા. પસ ફરમાએ નબી સલ્લલ્લાહે અલેહે વ સલ્લમ પસ તુ કયા દેખાતા હુયે બસલતોંસે બેહોશતકે લોગોંકે ? ઈબલીસને કહા ઇમાન લાના ઓર ગરદીદા હોના અલ્લાહસે, ઓર ઇલ્મ સીખના ઓર ઉસપર અમલ કરના. ઓર બુરદબારી ઓર તહમ્મુલ કરના ઓર કરમ વ બખ્શીશ કરના, ઓર હલાલ વ હરામકી તમીઝ કરના, ઓર હર કામમેં સચોટી રખના ઓર હયા વ શરમ રખના ઓર અહકામ ખુદા વ રસુલ ઓર માલો ભેદોંમેં ખલાયકકે અમાતતદારી કરના, ઓર સખાવત કરના, ઓર દુસરોંકે યેહસાનમેં જવાં મરદી કરના ઓર તકસીરમદોકી તકસીરોંકો મુઆક કરના, ઓર દુસરોંકે ગુનાહસે દરગુઝરના, ઓર દુસરોંકે ગુનાહસે દરગુઝરકર આવભી ઉસકે દરપએ નહોના ઓર મોમીનોકો પંદા નસીહત કરના, ઓર દાનાઇ ઇખ્તીઆર કરના, ઓર પહેછાનત રખના, ઓર નેક વ બદકી તકદીરપર રાઝી વ ખુશ રહેના, ઓર હોકમે શરઅપર ગરદન રખના યાને તાબેઅદાર હોજાના, ઓર મવાફીક શરઅકે ઓર અકલકે હર કામમેં સઇ વ કોશીશ કરકે અલ્લાહપર તવકકુલ કરના, ઓર નજાનના યેહ કે વોહકામ અપની કોશીશ વ મેહનતસે હુવા, ઓર ઇઝતેરાબ વ બેકરારીસે બાઝ આકર હર કામમે સબર કરના, ઓર ખુદાએ તઆલાકી નેઅમાતપર શુકરો સીપાસ કરના, ઓર ફરોતની વ આજઝી ઇખ્તીઆર કરના, ઓર ઈજઝો ઇકતારા રખના દીલમેં, ઓર ખુદાકી રહમત વ બખ્શીશકી ઉમ્મીદ રખના, ઓર લોગોંસે નેક ગુમાન રખના ઓર પરહેઝગારી કરના, ઓર ઇબાદત ઓર બંદગીમેં કુરબીયત પયેદા કરના યાને ઝીયાદા કરના નેક લોગ ઓર નેક કામોંસે દોસ્તી કરના, ઓર ખુશી વ ખુરરમીસે ઝીંદગી કરના, ઓર હરેકસે મેહરો શફકત કરના, ઓર આલીમસે લુત્ફ વ નરમી કરના, ઓર રાહે ખુદામેં ખરચ કરના ઓર ઇનસાફ કરના ઓર નેકો બદકો જલ્દ સમજહના, ઓર નેકીમેં મદદ કરના, ઓર હર અમરમેં અંદેશા કરના ઓર હર કામમેં આખીરતક સોંચ કરના, ઓર નેકીયાં કરના ઓર ન્યામતાં દેના, ઓર હરેકકે સાથ કુશાદગીકે સાથ પેશ આના, ઓર અયાલો અતફાલ વગએરાકો ખીલાને પહેનાનેમેં કુશાદગી કરના ઓર આસાની ઇખ્તીઆર કરના સબકે સાથ, ઓર જવાં મરદી ઓર દીલેરી કરના ખઓફકી જાએ, ઓર જો કુછ મુયસ્સર હુએ

ઉસપર કીનાઅત કરકે તમઅ નકરના, ઓર પરહેઝગારી ઇખ્તીયાર કરના, ઓર બંદગી કરના, પસ યેહ ચીઝાં જો આપ સુને હુએં અહલેજન્નતકી ખસલતોંસે હુએં.

પસ ફરમાએ નબી સલ્લલ્લાહો અલેહે વસલ્લમ હુર આઈના તહકીક જો તુ કહા પસ વોહ સબ મએં યાદ કરલીયા પસ કયા હુવા તુજહકો જો તુ તોબા નહીં કરતા ? પસ ઇબલીસને કહા, અએ મોહમ્મદ યે ઓર આપ બરગુઝીદે ખુદાએતઆલાકે હુએં; આયા આપ અમર કરતે હુએં મુજહકો કે કરૂં વોહ ચીઝ જો નહીં ઇરાદા કરતાહયે ઉસકા હકતઆલા ! પસ ફરમાયા હકતઆલાને આદમ અલેહીસ્સલામકો કે તુ મત ખા ઉસ જહાડસે ઓર ઇરાદા કીયા યેહ કે ખાવે ઉસકો, પસ ખાએ આદમ અલેહીસ્સલામ ઉસસે, ઓર કહા હકતઆલાને મુજહે, કે તુ સીજદા કર આદમકો, ઓર ઇરાદા કીયા યેહ કે નહીં સીજદા કરૂં આદમકો. પસ નહીં સીજદા કીયા મએંને ઉનકો, ઓર અગર ચાહતા હયે પરવરદીગાર આપકા તો અલબત્તા મયેં આદમકો સીજદા કરતા; ઓર લેકીન ખુદાએતઆલાને પયેદા કીયા જન્નતકો ઓર ગરદાના ઉસકે લીયે લોગોંકો, ઓર ગરદાનાં નબીયાં ઓર આલીમોકા મુતકફ્ફીલ ઉનકે બેહીશતકે તરફ આયા નહીં વહીભેજતા હકતઆલાને આપકી તરફ યેહ આયત.–ઓર અગર ચાહતા પરવરદીગાર તેરા તો હરગીઝ નહીં કરતે વે લોગ ઉસકો, ઓર ફરમાયા હકતઆલાને અયા પસ જો શખ્સ કે ઝીનત દીયા ઉસકો ઉસકા બદ અમલ પસ જાના ઉસકો નેક પસ તહકીક અલ્લાહ તઆલા ગુમરાહ કરતા હએ જીસકો ચાહતા હયે ઓર રાહેરાસ્ત દીખલાતા હયે જીસકો ચાહતા હએ પસ નજાવે તેરા નફસ ઉનપર હસરતોંસે ઓર કહા ખુદાએતઆલાને પસ ઢાંપે હમ ઉનકો તો વે નહીં દેખતે હયેં રાસ્તેકો પસ કયા ઇલાજ હએ મીસ્કીનોંકો જબ ઈરાદા કરે હકતઆલા ઉનકી ગુમરાહીકા જએસા ફરમાયા અલ્લાહ બરકતવાલા ઓર બુલંદ (વે લોગ જો નહીં ઇરાદા કીયા અલ્લાહ તઆલા યેહ કે પાક કરે ઉનકે દીલોંકો,) ઓર ફરમાયા અલ્લાહ તઆલાને—(તહકીક વોહ જો ઝાહીર હોતા હયે ભેદ કહેના શયેતાનસે વાસ્તે ગમગીન કરને ઉનકો જો ઇમાન લાયે હયેં, સો શયેતાન નહીં ઝરર પહોંચા સકતા હયે ઉનકો કીસી ચીઝકા મગર ઇરાદેસે અલ્લાહકે) પસ કયા ઇલાજ હયે મુજહે જબ ગુમરાહ કરે મુજહકો અલ્લાહ તઆલા ? પસ ફરમાયે નબી અલેહીસ્સલાત વસ્સલામ, તુ ખબર દે મુજહકો અયે ઈબલીસ કઓન ચીઝ ઠાંકતી હયે તેરે સરકો ? ઈબલીસને કહા, બહોત અસ્તગફાર કરના ફરમાયે હઝરત કઓન ચીઝ ગલાતી હએ તેરે જીસ્મકો

ઇબલીસને કહા, સહલ કરના ખએલકો ઓર દવડાના ઘોડેકો ખુદા કી રાહમેં કાફીરોંકે સાથ જંગ કરનેકો હઝરત ફરમાયે, પસ કઓન ચીઝ ખરોજતી હુયે તેરે મુંહકો ? ઇબલીસને કહા, અઝા ન દેને વાલે હઝરત ફરમાયે પસ કઓન ચીઝ મારતી હુયે તુજહે તાઝીયાને ? ઇબલીસને કહા પઢના કુરઆનકા હઝરત ફરમાયે પસ કઓન ચીઝ તુજહકો દાખીલ કરતી હુયે ઝમીનકે સાતું તબકેમેં જો સબસે નીચે હુએ ? ઇબલીસને કહા સીલહ રહમી કરના, યાને માંબાપકી તરફકે ખેશોંકો સુલુક કરના; હઝરત ફરમાયે પસ કઓન ચીઝ પકાતી હુયે તેરે ગોશતકો ? ઇબલીસને કહા, ગુનાહોંસે તોબા કરને વાલા હઝરત ફરમાયે પસ કઓન ચીઝ તમાચા મારતી હુયેં તેરે ગાલપર ? ઇબલીસને કહા, વોહ શખ્સ જો ઢાંપતા હુયે અપની આંખોકો ઉસ્સે જીસકોં દેખના હરામ કીયા હુયે ખુદાએતઆલાને હઝરત ફરમાયે પસ કઓન ચીઝ નુકસાન કરતી હુયે તેરી બુઝુરગીકો ? ઇબલીસને કહા, જો કે બરાબર માંપતા હુયે ઓર બેનુકશાન તોલતા હુયે હઝરત ફરમાયે પસ કઓન ચીઝ અઝાબ દેતી હુયે તુજહકો ઇબલીસને કહા ઝીકર ખુદાએતઆલાકા કરનેવાલે સુબહો શામ હઝરત ફરમાયે પસ કઓન ચીઝ ઇઝા દેતી હુએ તુજહકો ઇબલીસને કહા યારાંને નમાઝકી સફે અવ્વલમેં, હઝરત ફરમાયે, પસ કઓનસી ચીઝ ચુની ગઇ હુયે તેરી મુહબ્બતમેં મેરી ઉમ્મતસે ? ઇબલીસને કહા પીનેવાલા શરાબકા હઝરત ફરમાએ પસ કઓન હુયે તેરે હમરાહ ખાનેવાલા ઇબલીસને કહા જોકે નહીં પરવાહ કરતા હુયે કે કહાંસે ખાયા? હલાલસે યા હરામસે હઝરતને કહા, પસ કઓન હુયે તેરા હમનશીન ઇબલીસને કહા યારાં હરામ વ બાઝી વ તકરાકે હઝરત ફરમાયે પસ કઓન હુએ તેરા નસીહત કરનેવાલા? ઇબલીસને કહા જો કે હાસીલ કીયા માલકો જહુઠી સવગંદા ખાકર હઝરત ફરમાયે પસ કઓન હુયે તેરા હમકલામ ઇબલીસને કલા જો લોગકે દોસ્ત રખતે હુએ આલમકી તરફ જહુઠ કહેનેકો હઝરત ફરમાએ પસ કઓન હુયે તેરે આંખકી ઠંડક ઇબલીસને કહા, કસમ ખાનેવાલા તલાકપર અગરચે વોહી સચ્ચી હોં. હઝરત ફરમાયે, ઓર કીસ લીએ અયેસા હુયે અયે મલઊન? ઇબલીસને કહા, ઇસલીયે કે તહકીક જબ વોહ આદત કરે, ઝબાન ઉસકી તલાકકી કસમપર કભુ તોડતા ઓર વફા કરતા હુયે અપની કસમકો એકબાર, પસ ઉદ કરતા હુયે ઝાની હોકર, ઉસકી અવલાદ ઝાનાકી હોતી હુયે; હઝરત ફરમાયે, પસ કઓન હુયે તેરા દોસ્ત ? ઇબલીસને કહા, જો કે ધયાન કીયા તહકીક નમાઝકે વકતમેં પસ તકબીર કીયા ઉસ્કો યેક સાઅત બઅદ સાઅતકે; હઝરત ફરમાયે પસ કોન લોગોંમે બુઝરગતર તેરે નઝદીક? ઇબલીસને કહા, જો કે આપસે

બુગઝ રખતે હુયેં, ઓર ઉન લોગોંસે અદાવત, ઈશારા કીયા અસહા
બે રસુલકી તરફ, હઝરત ફરમાયે પસ કઓન હુયે લોગોંસે અફઝલ
તેરે નઝદીક? ઇબલીસને કહા, બહોત ઝરર પહોંચાનેવાલા લોગોંસે.
હઝરત ફરમાયે, પસ કહાં હુયે તેરા પર? ઇબલીસને કહા નહાનેકી
જાયે; હેઝરત ફરમાયે, પસ કહાં હુયે તેરે બયેઠનેકી જાએ? ઇબલીસને
કહા, બાઝાર; હઝરત ફરમાએ, પસ કયા હુએ તેરા પઢના? ઇબલી
સને કહા, નઝમ; હઝરત ફરમાએ, પસ કયા હુયે તેરી અઝાન? ઈબ્લી
સને કહા, રાગકી સાઝ યાને તંબુરા સરોદ વગએરા; હઝરત ફર
માએ, પસ કયા હુએ તેરી કીતાબ ઓર કઓન હુએં તેરે મદદ
કરનેવાલે? ઇબલીસને કહા, જો કે હુકમ કરતા હુએ લોગકો નાહ
કપર; હઝરત ફરમાએ, પસ તુ કહાંસે ખાતા હુએ? ઇબલીસને કહા
અયે મોહમ્મદ! અગર લોગ નહીં નુકસાન કરેં માપકો ઓર નહીં
કમ કરેં તોલકો તો અલબતા મરજાઉં મએં ભુખકે સબબ; ઓર
હર ગનીકે લીએ એક ખઝાનચી હુયે ઓર મેરા ખઝાનચી માપમેં
ઓર તોલમેં નુકસાન કરનેવાલા; હઝરત ફરમાયે, પસ કયા હુયે
તેરા શરબત? ઇબલીસને કહા, કએફ ઓર નશાકી ચીઝ મેરા શ
રબત હુએ, ઓર ચુગલી મેરા મેવા હુએ, ઓર ગીબત મેરી મજલીસ
હુએ, ઓર જહુઠી કસમે ખાના મેરી તમન્ના હુએ, ઓર ડાવેં હાથ
સે ખાના પીના મેરી ખ્વાહીશ હુએ, ઓર ખોલના શરમગાહકો મેરા
તજમ્મુલ હુએ, ઓર પહેનના જુતા ડાવેં પાંવસે મેરા ઈરાદા હુએ,
ઓર પેશાબ કરના કીબલેકી સામને મેરી રઝા મંદી હુએ, ઓર ફોડ
ના ઉંગલીયોંકો મેરી તસ્બીહ હુએ, ઓર ઉંગલીઓમાં ઉંગલીયાં મી
લાના તલવોંપર બએઠકે ઝાનુકે અતરાફ મેરી ખુશી હુએ, ઓર કાટના
રહમકો શીટહ મેરા હુએ, યાને માબાપકી તરફકી કરાબતકી અદાવત
ઓર તોડના તોબાકો મેરા શુકર હુએ, ઓર સોના નઝદીક નમાઝે ઇ
શાકે મેરી રાહત હુએ; ઓર નહીં કોઇ તલબમે માલે હરામ ઓર ફ
રજે હરામકે જીસકા મયેં રફીક નહીં ઓર નહીં કોઇ મુજામેઅત
કરનેવાલા અપની અવરતસે જીસ હાલમેં કે "બીસ્મોલ્લાહ" ન કહે
ગા આગે ઉસકે મગર મયેં રહું ઉસકે સાથ યાને મુજાએતકે વક
ત "બીસ્મીલ્લાહીર રહમાનીર્રહીમ નહીં પઢનેવાલેકે સાથ મયેં
રહેતા હું ઓર અગર આપ સચ્ચા નહીં જાનતે હુયેં મુજહે તો
પઢતાહુ આયતકો; ફરમાયા ખુદાએતઆલા. (ઓર તુ શરીક કર
લે ઉનકો માલ ઓર અવલાદમેં) પસ હઝરત ફરમાએ. કઓન
આમાલ તેરી તરફ ઝીયાદા બુગઝ રખનેવાલે હુએ? ઇસલીબને ક-
હા, નમાઝ બચ્ચોંકી ઓર રોઝા ઉનકા હઝરત ફરમાએ, આયા
કોઈ હુએ અવરતસે જો નહીં કુદરત રખતાહો તુ ઉ :પર? ઇબ

લીસને કહા, મરયમ બેટી ઇમરાનકી, ઓર આસીયા જોરૂ ફીર ઉ
નકી ઓર બીબીઆપકી ખદીજા. બઅદ મુસલમાન હોનેકે, ઓર
ફાતમા આપકી બેટી. હઝરત ફરમાએ, પસ કઓન હુએ મરદાંસે
જો કુદરત ન પાવે તુ ઉસપર? ઇબલીસને કહા, વો મરદ હુએ જો
નહીં દેખતા હુએ કીસી અવરતકે મુંહકી તરફ; ઓર નહીં હુયે
નઝર કરતા અવરતોંકી તરફ મગર વોહ યેક તીર હુયે મેરે તીરોંસે
યાને અવરત પર શહુવતસે નઝર કરના ઇબલીસકી તીર હુએ;
આયા તુ નહીં જાનતા હુએ રસુલ ફીતના દાઉદ અલેહીસ્સલામકા
નહીં આયા, મગર નઝર કરનેકે તરફસે, ઓર યુસુફ અલેહીસ્સ
લામ નહીં કસ્દ કીએ બદીકા તબતક દેખા ઝલીખાકો શરારત
પર, પસ બરકત કીયા અલ્લાહ તઆલા અવરતોંમેં મરદોંકા શી
કાર ઉન્હીમેં હુયે યાને ફરેફતા કરના ઉનકા હઝરત ફરમાએ, પસ
કઓન મરદ હુયે જો ઝીયાદા દોસત હુએ તેરી તરફ? ઇબલીસને
કહા, તવંગર જો ચોર હુએ, ઓર આલીમ, જો બદકાર હુયે હ
ઝરત ફરમાયે પસ કઓન મરદ હુયે જો ઝીયાદા બુગઝ રખનેવા
લા હુયે તેરી તરફ? ઇબલીસને કહા, વોહ તવંગર જો સખી હુયે
ઓર વોહ આલીમ જો પરહેઝગાર હુયે; વોહ યેક આલીમ જો
પરહેઝગાર હુયે સો સખ્તતર હુયે મુજહપર હઝાર આબીદસે, ઓ
ર વોહ અવરત જો ફાજીરા હુયે સો દોસ્તતર હુયે મેરી તરફ હ
ઝાર બદકાર મરદોંસે, અયે મોહમ્મદ! તહકીક શયેતાના મુતઅઈ
યન હુયે સાથ જબ જમા હોતે હુયેં લોગ મસજીદોંમે તો ડાલતે
હુયેં ઉનપર ખ્વાબ ઓર દુસરે શયેતાનાં જો મુયેઅઇયન હુયેં માં
પનેવાલોંકે સાથ સો નહીં છોડતે હુયે ઉનકો જો ભર માંપે યહાં
તક લેતે હુયે યાને રોકતે હુયેં ભર માંપનેકા દુસરે શયેતાના નહીં
હુયે ઉનકો કોઇ શગલ મગર યેહુ કે તરગીબ દેતે હુયેં લોગોંકો
તરફ ઉસ ચીઝકે જો વે લોગ કરતે હુયેં, યહાંતક કે વ લોગ જા
નતે હુયે અપનેકો નેકા કરકે, પસ બાતીલ હોતે હુયેં કે અજરાં;
કયું કે સદકા જબ પોશીદા હોવે તો લીખે જાતે હુયેં ઉસકે અ
જરાં નવ્વદપર નવ દોચંદા, ઓર અગર ચાહુતા પરવરદીગાર
આપકા તો અઝાબ નકરતા કીસાકો, ઓર અલબતા તોબા બ
ખ્શાતા અલ્લાહુ તઆલા સબકો મરે ઝરરપર, ઓર લેકીન તમા
મ હુવા કલમા પરવરદીગારકા આપકે જો યેહ હુએ. (પસ એક
ગીરોહ બેહીશતમેં હુએ ઓર એક ગારોહ દોઝખમેં) યાઅલ્લા
યા રહમાન મુતરજીમ ઓર સબ મુસલમાનોંકો અપને હીફઝો
અમાંમેં, રખ. આમીન યા રબ્બીલઆલમીન.

નસીહત નામા.

અયે બન્દે કર તુ બંદગી, દૌલત બડી હુયે ઝીંદગી;
ઈસીયાંસે કર શરમીંદગી, આસીંકા ઘર ફીન્નાર હુયે.
અફ્સોસ દરલહોલ અબ, કીસર્ફ અપની ઉમ્ર સબ;
ગફ્લતમે ગુઝરા રોઝ શબ, હોતા નહી બેદાર હુયે.
ખાયા પરાયા માલ તેં, કલ્લે કીયે હુયે લાલ તેં,
બહોતે ફુલાયે ગાલ તેં, હકકી તુજેહ ફીટકાર હુયે,
ખાકર પુલાવો કોરમે, ગુમરાહ હુવા તુ ઝોરમે;
જાના નહી કયા ગોરમે, મરનેસે કયા ઈનકાર હુયે.
કયુ ઝુલ્મપર બાંધી કમર, અયે બેહયા કુચ ખઓફ કર;
દુનીઆસે કરના હુયે સફર, ફીર ગોરહી ઘરબાર હુયે.
ટુક આંખ ખોલ ઔર કર નીગાહ, કીસજા ગયે વો બાદશાહ;
થે સાહેબે ફૌજો સીપાહ, ઉનકા કહા દરબાર હુયે.
ઉનકે કહા હુયે વો મહલ, ઔર ઉંટ હાથી અસ્તબાલ;
તાજ ઔર ચંવર ઔર મોરછલ, ઔર કીસ તરફ સંરકાર હુયે
માદીર પીદર ફરઝંદો ઝન, હુંયે જીતેજી સબ ખન્દાઝન;
પહેના દીયા જીસદબ કફન, યેક યેક સબ અગીયાર હુયે.
ઝુલેજો જે અફલાકમે, વો મીલ ગયે હુંય ખાકમે;
હુયે મઓત સબકી તાકેમે, મુફલીસ હુયે યા ઝરદાર હુયે
યે દોસ્ત હુયેંગે ગોર તક, પાછે ફીરેંગે ઉનકે પગ;
ઉલ્ફતકી કટં જાતી હુયે રગ, કોઈ નહી દીલદાર હુયે,
અબ ઝીંદગીકા રાજ હુયે, કર લેજો કરના આજ હુયે;
જબ મરગયા મોહોતાજ હુયે, ફીર તુ નહી મુખ્તાર હુયે.
જો ચાહે તુ હકકી રજા, મતકર નમાઝ અપની કઝા;
અયેસેકી દોઝખ હુયે સઝા, લાઅનત ગલેકા હાર હુયે.
અયે બેનમાઝી બે હયા, અયેરા સીતમ તુને કીયા;
સીઝદા ન ખાલીકકો કીય, તુજપર ખુદાકી માર હુયે
હકકી ઈબાદત કુચ ન કી, ગોર અપની આતીશસે ભરી;
દોઝખકી સીધી રાહલી, દહેકા જાં અંગાર હુયે.
અયે બે નમાઝી બે ખબર, તેરા તો દોઝખ હુયે મુકર;
ફરમા ગુકે ખએરુલ બશર, અલ્લાહકા ઈકરાર હુયે.

સીઝદા ન ગએરાં કો કરો, ઘડીયાં ગંદેરી મત ધરો;
મત ખાકપર સરકો ધરો, ચેશીર્કકા આસાર હયે
અબ દીલમે અપને સોચલો, એ હુકમ હક કુચભી ન હો;
મત જાબજા ભટકે ફીરો, સબકા ખુદા મુખ્તાર હયે.
પુજા ન કીજે ગોરકી, ગીબત ન કીજે ઓરકી;
આદત ન કીજે ચોરકી, યે તો બુરા આતવાર હયે;
પુજો ન પરીયો ન ભુતકો, નઝરે ન દો તુમ ઉતકો;
ચેચક જો હોવે પુતકો, માને તો અઝ કુફફાર હયે.
કાલી પરી દરીયા પરી, દેતી હયે તુજકો અબ તરી
મત માન ઇસમે બાહતરી, તેરી નહી ઝીનહાર હયે.
મત જાન અચ્છા આપકો, કર દુર દીલસે પાપકો,
આદાબ કર માપકો, ફીર તુતો બર ખુરદાર હયે.
મત ઓરકા હક તુ ઝપટ, મીસ્કીકો નાહક મત દપટ;
દીલપે નરખ કીના કપટ, ઇસ્સે ખુદા બેઝાર હયે.
સોબત બુરીસે ભાગ તુ, ગુસ્સેમે મત હો આગ તુ;
બાજેસે મત સુન રાગ તુ, શએતાનકા એકાર હયે.
લોગોપે મત બોહોતાન કર, ગએરોંકા મત નુકસાન કર;
કુછ દેકે મત અહેસાનકર, અયેસા દીયા બેકાર હયે
હરયેકસે મીઠા બોલીઓ, બેહુદા લબ મત ખોલીયો;
તોલે તો પુરા તોલીઓ ફરમુદએ ગફ્ફાર હયે.
જો ચાહે અપની બેહતરી. બદકામસે રહેના બરી;
ગર હુર હો યાહો પરી, ઇસ કામ પર ફીટકાર હયે.
મત કર અમાનતમે ખલલ. યે રાહ તુ હરગીઝ ન ચલ;
ઓર નેક કર સારે અમલ, ગર તુજકો અકલે યાર હયે.
કર આઝજી જબતકકે હો, ગુરરેમે સબ અપનેકો ખા;
મગરૂર થા શએતાન તો વો રાંદમેં જબ્બાર હયે.
છોટે બડેકા પાસ કર, દીલમે ન ફીર વસવાસ કર;
અલ્લાહકી બખશીસ આસ કર, યે રાહનીકો કાર હયે.
બદ કામપર બહેકાઓ મત, ભુલોંકો તુ ભુલવાઓ મત;
બેગાના હક છુટવાઓ મત, યે એરકીયાકા કાર હયે
જો ચાહે તુ અપના ભલા, મત કર કીસીકા બુરા;
તેરા બુરા હો બરમલા, યે ફએલ બદ કીરદાર હયે.
હરએકસે કર શરમો હયા. યે હયે તરીકે મુસ્તફા;
બે શર્મકા મરના ભલા, ગોર ઉસકી પરદા ધર હયે-

એક અર્ઝ સુન મેરા ઝરા, અવ્વલ ન દે કરઝ આશના;
ઓર જો કીસીકો દે દીયા, ફીર માંગના એક ઓર હુયે.
દુનીઆકા જુઠા અયેશ હુયે, આખીર ફના દરપેશ હુયે;
ઇસ નોશમે એક નેશ હુયે, યે ઝહેર કાલા માર હુયે.
ફરમાતે હુંયે ખએરૂલ વરા, જીસ દીનકો હો રોઝ જઝા;
દુનીઆકો લાવે બરમલા, યે કઓલ બસ મુખ્તાર હુયે.
સુરતમે હોના ખુબતર, નફરત કરેં જીસ્સે બશર;
હો ખઓફ જીસ્કો દેખકર, વો શકલ અયેસી ખ્વાર હુયે.
ઉસ દમ જનાબે કીબ્રીયા, પુછેગા સબસે બરમલા;
ઇસકો બતાવો હુયે યે કયા, જો કોઈ વાકીફકાર હુયે.
ઉસ વકત બોલે ખલ્ક સબ, હુબજાનતે હુંયે ઉસ્કો કબ;
ફરમાવે ઉસદમ ઉનકો રબ, જાનેજો દુનીઆદાર હુયે.
ઉસદમ કહેં સબ આદમી, હુયે ખાલકે અરશે બરીં;
ઇસ્કો છીપા ઝેરે ઝમીં, નફરત હુમે બીસીયાર હુયે.
ફીર ઈસ તરહ ઇરશાદ હો, મરતેથે જીસ પરશાદ હો;
વોહુ હુયે યે દુનીઆ યાદ હો, કયું નફરતે સરશા હુયે.
ચાહેથે જીસ્કો તુમ સદા, રહેતેથે તુમ જીસપર ફીદા;
ભુલેથે તુમ અપના ખુદા, વો બસ યેહી મક્કાર હુયે.
ફીર હોવે યું હુકમે ખુદા, દોઝખ હુયે બસ દુનીયા કીજા;
ઓર જો થે ઉસપર મુબતલા, ઉનકો યે દોઝખનાર હુએ.
અબ જાનલો અયે દોસ્તો, જાના હુયે હકકી રૂબરૂ;
દુનીઆસે તુમ યેકસુ રહો, દુનીઆ બડી ગદદાર હુયે.
ઇતના વસીહત મંએને કી, કુચ તુમનેભી દીલસે સુની,
ઇસ્મે લગાયા કુચભીજી, યાને યે કયા ગુફતાર હુએ.
દુનીઆકા હો આખીર રૂના, હુયે દીનકો યારો બકા,
ઇસ જા નહી રહેના સદા. સમજે વો જો હુશીઆર હુયે.

તમામ શુદ.